

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการรวบรวม และวิเคราะห์แนวโน้ม
ข้อมูลการผลิตและผลผลิตของพืชเศรษฐกิจหลัก

เสนอต่อ

สถาบันการศึกษานโยบายที่ดิน

โดย

เรวดี จรุงรัตนพงศ์

มกราคม 2552

ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการรวบรวม และวิเคราะห์แนวโน้มข้อมูลการผลิต
และผลผลิตของพืชเศรษฐกิจหลัก

เสนอต่อ

สถาบันศึกษานโยบายที่ดิน

โดย

เรวดี จรุงรัตนพงศ์

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ.....	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล.....	1-1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	1-1
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	1-3
1.4 วิธีดำเนินการ.....	1-3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	1-3
1.6 เนื้อหาของรายงาน.....	1-3
บทที่ 2 แนวโน้มการผลิต.....	2-1
2. ข้อมูลพื้นฐาน.....	2-1
2.1 ข้าวนาปี.....	2-1
2.2 ข้าวนาปรัง.....	2-4
2.3 ยางพารา.....	2-8
2.4 มันสำปะหลัง.....	2-11
2.5 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....	2-14
2.6 อ้อยโรงงาน.....	2-18
2.7 ปาล์มน้ำมัน.....	2-21
2.8 กระเทียม.....	2-25
2.9 ถั่วเขียวรวมรุ่น.....	2-28
2.10 ถั่วเหลืองรวมรุ่น.....	2-32
2.11 หอมแดง.....	2-35

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 แนวโน้มผลผลิตต่อไร่.....	3-1
3.1 ข้าวนาปี.....	3-1
3.2 ข้าวนาปรัง.....	3-3
3.3 ยางพารา	3-4
3.4 มันสำปะหลัง.....	3-6
3.5 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....	3-7
3.6 อ้อยโรงงาน.....	3-9
3.7 ปาล์มน้ำมัน	3-10
3.8 กระเทียม	3-12
3.9 ถั่วเขียวรวมรุ่น.....	3-13
3.10 ถั่วเหลืองรวมรุ่น.....	3-15
3.11 หอมแดง	3-16
บทที่ 4 แนวโน้มราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิตรวม และผลตอบแทนจากการผลิต	4-1
4.1 ข้าวนาปี.....	4-1
4.2 ข้าวนาปรัง.....	4-3
4.3 ยางพารา	4-4
4.4 มันสำปะหลัง.....	4-6
4.5 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....	4-7
4.6 อ้อยโรงงาน.....	4-9
4.7 ปาล์มน้ำมัน	4-10
4.8 กระเทียม	4-12
4.9 ถั่วเขียวรวมรุ่น.....	4-13
4.10 ถั่วเหลืองรวมรุ่น.....	4-15

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.11 หอมแดง	4-16
บทที่ 5 แนวโน้มรายละเอียดต้นทุนการผลิต.....	5-1
5.1 ข้าวนาปี.....	5-1
5.2 ข้าวนาปรัง	5-7
5.3 ยางพารา.....	5-13
5.4 มันสำปะหลัง	5-19
5.5 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....	5-25
5.6 อ้อยโรงงาน.....	5-31
5.7 ปาล์มน้ำมัน.....	5-37
5.8 กระเทียมแห้ง.....	5-43
5.9 ถั่วเขียวรวมรุ่น.....	5-49
5.10 ถั่วเหลืองรวมรุ่น.....	5-55
5.11 หอมแดง	5-61
บทที่ 6 สรุป.....	6-1
เอกสารอ้างอิง	อ-1
ภาคผนวก โครงสร้างต้นทุนการผลิต	ผ-1

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-2
ตารางที่ 2.2 ผลผลิตข้าวนาปี และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-4
ตารางที่ 2.3 พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-5
ตารางที่ 2.4 ผลผลิตข้าวนาปรัง และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-7
ตารางที่ 2.5 พื้นที่เพาะปลูกยางพารา และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-9
ตารางที่ 2.6 ผลผลิตยางพารา และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-10
ตารางที่ 2.7 พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-12
ตารางที่ 2.8 ผลผลิตมันสำปะหลัง และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-14
ตารางที่ 2.9 พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพด และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-15
ตารางที่ 2.10 ผลผลิตข้าวโพด และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-17
ตารางที่ 2.11 พื้นที่เพาะปลูกอ้อย และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-19
ตารางที่ 2.12 ผลผลิตอ้อย และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-20
ตารางที่ 2.13 พื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-22
ตารางที่ 2.14 ผลผลิตปาล์มน้ำมัน และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-24
ตารางที่ 2.15 พื้นที่เพาะปลูกกระเทียม และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-26
ตารางที่ 2.16 ผลผลิตกระเทียม และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550	2-27

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 2.17	พื้นที่เพาะปลูกถั่วเขียว และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550.....	2-29
ตารางที่ 2.18	ผลผลิตถั่วเขียว และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550.....	2-31
ตารางที่ 2.19	พื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลือง และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550.....	2-33
ตารางที่ 2.20	ผลผลิตถั่วเหลืองและสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550.....	2-34
ตารางที่ 2.21	พื้นที่เพาะปลูกหอมแดง และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550.....	2-36
ตารางที่ 2.22	ผลผลิตหอมแดงและสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550.....	2-38
ตารางที่ 3.1	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550.....	3-2
ตารางที่ 3.2	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550.....	3-4
ตารางที่ 3.3	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของยางพาราในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-5
ตารางที่ 3.4	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของมันสำปะหลังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550.....	3-7
ตารางที่ 3.5	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550....	3-8
ตารางที่ 3.6	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของอ้อยโรงงานในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550.....	3-10
ตารางที่ 3.7	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของปาล์มน้ำมันในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-11
ตารางที่ 3.8	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของกระเทียมในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-13
ตารางที่ 3.9	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของถั่วเขียวรวมรุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550.....	3-14
ตารางที่ 3.10	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของถั่วเหลืองรวมรุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550....	3-16
ตารางที่ 3.11	การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของหอมแดงในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-17
ตารางที่ 4.1	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	2
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540-2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	4-4

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	7
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทน ของข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	8
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	10
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	11
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของกระเทียมในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	13
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	14
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	16
ตารางที่ 4.11	ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	17
ตารางที่ 5.1	รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-2
ตารางที่ 5.2	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-4
ตารางที่ 5.3	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-5
ตารางที่ 5.4	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-7

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 5.5	รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-8
ตารางที่ 5.6	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-10
ตารางที่ 5.7	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-11
ตารางที่ 5.8	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-13
ตารางที่ 5.9	รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-14
ตารางที่ 5.10	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-16
ตารางที่ 5.11	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-17
ตารางที่ 5.12	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-19
ตารางที่ 5.13	รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-20
ตารางที่ 5.14	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-22
ตารางที่ 5.15	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-23
ตารางที่ 5.16	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-25
ตารางที่ 5.17	รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-26

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.18 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-28
ตารางที่ 5.19 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-29
ตารางที่ 5.20 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-31
ตารางที่ 5.21 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-32
ตารางที่ 5.22 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-34
ตารางที่ 5.23 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-35
ตารางที่ 5.24 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-37
ตารางที่ 5.25 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-38
ตารางที่ 5.26 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-39
ตารางที่ 5.27 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-41
ตารางที่ 5.28 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-43
ตารางที่ 5.29 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-44
ตารางที่ 5.30 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-46

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 5.31	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-47
ตารางที่ 5.32	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-49
ตารางที่ 5.33	รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-50
ตารางที่ 5.34	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-52
ตารางที่ 5.35	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-53
ตารางที่ 5.36	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-55
ตารางที่ 5.37	รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-56
ตารางที่ 5.38	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-58
ตารางที่ 5.39	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-59
ตารางที่ 5.40	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-61
ตารางที่ 5.41	รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-62
ตารางที่ 5.42	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-64
ตารางที่ 5.43	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-65

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.44 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	5-67
ตารางที่ 6.1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่การเพาะปลูก ผลผลิตต่อไร่ ราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนการผลิตของพืชเศรษฐกิจหลัก ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	6-3
ตารางที่ 6.2 ค่าเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่การเพาะปลูก ผลผลิตต่อไร่ ราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนการผลิตของพืชเศรษฐกิจหลัก ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	6-3
ตารางที่ 6.3 ภาคที่มีพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยสูงที่สุดในพืชแต่ละประเภท ในช่วงที่ทำการศึกษา	6-4

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ 2.1	พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-2
รูปที่ 2.2	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกข้าวนาปีในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-3
รูปที่ 2.3	ปริมาณการผลิตข้าวนาปีทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-3
รูปที่ 2.4	เปรียบเทียบผลผลิตข้าวนาปีในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-4
รูปที่ 2.5	พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-5
รูปที่ 2.6	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-6
รูปที่ 2.7	ปริมาณการผลิตข้าวนาปรังทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-6
รูปที่ 2.8	เปรียบเทียบผลผลิตข้าวนาปรังในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-7
รูปที่ 2.9	พื้นที่เพาะปลูกยางพาราทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-8
รูปที่ 2.10	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกยางพาราในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-9
รูปที่ 2.11	ปริมาณการผลิตยางพาราทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-10
รูปที่ 2.12	เปรียบเทียบผลผลิตยางพาราในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-11
รูปที่ 2.13	พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-12
รูปที่ 2.14	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-13
รูปที่ 2.15	ปริมาณการผลิตมันสำปะหลังทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-13
รูปที่ 2.16	เปรียบเทียบผลผลิตมันสำปะหลังในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-14
รูปที่ 2.17	พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-15
รูปที่ 2.18	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกข้าวโพดในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-16
รูปที่ 2.19	ปริมาณการผลิตข้าวโพดทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-16
รูปที่ 2.20	เปรียบเทียบผลผลิตข้าวโพดในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-17
รูปที่ 2.21	พื้นที่เพาะปลูกอ้อยทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-18
รูปที่ 2.22	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกอ้อยในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-19
รูปที่ 2.23	ปริมาณการผลิตอ้อยทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-20

สารบัญรูป (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 2.24	เปรียบเทียบผลผลิตอ้อยในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-21
รูปที่ 2.25	พื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-22
รูปที่ 2.26	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-23
รูปที่ 2.27	ปริมาณการผลิตมันสำปะหลังทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-23
รูปที่ 2.28	เปรียบเทียบผลผลิตปาล์มน้ำมันในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-24
รูปที่ 2.29	พื้นที่เพาะปลูกกระเทียมทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-25
รูปที่ 2.30	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกกระเทียมในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-26
รูปที่ 2.31	ปริมาณการผลิตกระเทียมทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-27
รูปที่ 2.32	เปรียบเทียบผลผลิตกระเทียมในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-28
รูปที่ 2.33	พื้นที่เพาะปลูกถั่วเขียวทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-29
รูปที่ 2.34	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกถั่วเขียวในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-30
รูปที่ 2.35	ปริมาณการผลิตถั่วเขียวทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-30
รูปที่ 2.36	เปรียบเทียบผลผลิตถั่วเขียวในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-31
รูปที่ 2.37	พื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-32
รูปที่ 2.38	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-33
รูปที่ 2.39	ปริมาณการผลิตถั่วเหลืองทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-34
รูปที่ 2.40	เปรียบเทียบผลผลิตถั่วเหลืองในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-35
รูปที่ 2.41	พื้นที่เพาะปลูกหอมแดงทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-36
รูปที่ 2.42	เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกหอมแดงในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-37
รูปที่ 2.43	ปริมาณการผลิตหอมแดงทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	2-37
รูปที่ 2.44	เปรียบเทียบผลผลิตหอมแดงในภาคต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550	2-38
รูปที่ 3.1	ผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-2
รูปที่ 3.2	ผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-2

สารบัญรูป (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 3.3 ผลผลิตต่อไร่ของยางพาราในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-5
รูปที่ 3.4 ผลผลิตต่อไร่ของมันสำปะหลังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550.....	3-6
รูปที่ 3.5 ผลผลิตต่อไร่ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-8
รูปที่ 3.6 ผลผลิตต่อไร่ของอ้อยโรงงานในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-9
รูปที่ 3.7 ผลผลิตต่อไร่ของปาล์มน้ำมันในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-11
รูปที่ 3.8 ผลผลิตต่อไร่ของกระเทียมในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-12
รูปที่ 3.9 ผลผลิตต่อไร่ของถั่วเขียวรวมรุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550.....	3-14
รูปที่ 3.10 ผลผลิตต่อไร่ของถั่วเหลืองรวมรุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550	3-15
รูปที่ 3.11 ผลผลิตต่อไร่ของหอมแดงในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550.....	3-17
รูปที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวนาปีใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	4-2
รูปที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวนาปรังใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	4-3
รูปที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของยางพารา ใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	4-5
รูปที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของมันสำปะหลังใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	4-6
รูปที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวโพดใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	4-8
รูปที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของอ้อยใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	4-9
รูปที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของปาล์มน้ำมันใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	4-11
รูปที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของกระเทียมใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	4-12

สารบัญรูป (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 4.9	ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของถั่วเขียวใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	4-14
รูปที่ 4.10	ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวนาปรังใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	4-15
รูปที่ 4.11	ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของหอมแดงใน ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550.....	4-17
รูปที่ 5.1	รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-2
รูปที่ 5.2	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-3
รูปที่ 5.3	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-5
รูปที่ 5.4	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-6
รูปที่ 5.5	รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-8
รูปที่ 5.6	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-9
รูปที่ 5.7	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-11
รูปที่ 5.8	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-12
รูปที่ 5.9	รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-14
รูปที่ 5.10	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-15

สารบัญรูป (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 5.11	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-17
รูปที่ 5.12	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-18
รูปที่ 5.13	รายละเอียดต้นทุนการผลิตรวมของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-20
รูปที่ 5.14	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-21
รูปที่ 5.15	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-23
รูปที่ 5.16	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-24
รูปที่ 5.17	รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-26
รูปที่ 5.18	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-27
รูปที่ 5.19	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-29
รูปที่ 5.20	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-30
รูปที่ 5.21	รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-32
รูปที่ 5.22	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-33
รูปที่ 5.23	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-35

สารบัญรูป (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 5.24	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-36
รูปที่ 5.25	รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-38
รูปที่ 5.26	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-39
รูปที่ 5.27	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-40
รูปที่ 5.28	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-42
รูปที่ 5.29	รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-44
รูปที่ 5.30	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-45
รูปที่ 5.31	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ราคาปี พ.ศ. 2550	5-47
รูปที่ 5.32	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-48
รูปที่ 5.33	รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-50
รูปที่ 5.34	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-51
รูปที่ 5.35	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-53
รูปที่ 5.36	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-54

สารบัญรูป (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 5.37	รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-56
รูปที่ 5.38	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-57
รูปที่ 5.39	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-59
รูปที่ 5.40	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-60
รูปที่ 5.41	รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-62
รูปที่ 5.42	รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-63
รูปที่ 5.43	รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-65
รูปที่ 5.44	รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550	5-66

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ที่ดินถือเป็นปัจจัยการผลิตขั้นพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะเกษตรกร นอกเหนือไปจากแรงงาน และเงินทุน อีกทั้งที่ดินในปัจจุบันที่มีอยู่อย่างจำกัด ก็ไม่เพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นจากแรงกดดันในหลายๆ ด้าน อาทิ การเพิ่มขึ้นของประชากร การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้น การใช้ที่ดินเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญ

ในทางเศรษฐศาสตร์ เงื่อนไขเบื้องต้นในการพิจารณาการใช้ที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก็คือ การใช้ที่ดินเพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนสูงสุด โดยเรียกผลตอบแทนจากการใช้ประโยชน์จากที่ดินว่า “ค่าเช่าทางเศรษฐกิจ” (Economic rent) จากการใช้ที่ดิน โดยนิยาม ค่าเช่าทางเศรษฐกิจจากการใช้ที่ดินคือ ส่วนต่างระหว่างมูลค่าของสินค้าที่ผลิตได้ กับต้นทุนต่อหน่วยเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า โดยต้นทุนต่อหน่วยดังกล่าว หมายรวมถึงค่าแรงงาน เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนต้นทุนด้านพลังงานที่ใช้ในการใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อผลิตสินค้าต่างๆ ดังนั้น ส่วนที่เหลือจากการหักต้นทุนต่อหน่วยแล้วก็คือ ค่าเช่าต่อหน่วย (rent per unit) จากการใช้ประโยชน์จากที่ดินนั่นเอง (Harwick and Olewiler 1998)

เงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดค่าเช่าสูงสุด (rent maximization) จากการใช้ประโยชน์จากที่ดิน ในกรณีที่มีทางเลือกในการใช้ประโยชน์จากที่ดินมากกว่า 1 ทางเลือกสามารถอธิบายได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้ สมมติให้มีทางเลือกในการใช้ประโยชน์จากที่ดิน 2 ทางเลือก ได้แก่ การเลือกที่จะปลูกข้าว หรือปลูกปาล์มน้ำมัน ถ้าปัจจัยอื่นๆ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น ที่ดินดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะใช้ประโยชน์จากทางเลือกทั้งสองได้โดยไม่มีความแตกต่างกัน เป็นต้น การจะจัดสรรว่าเกษตรกรควรตัดสินใจปลูกข้าวหรือปลูกปาล์มน้ำมันจำนวนเท่าใดขึ้นอยู่กับผลตอบแทน (หรือค่าเช่า) ที่ได้เมื่อมีการใช้ปัจจัยการผลิต (เช่น ที่ดิน และแรงงาน เป็นต้น) ที่เพิ่มขึ้น (rent of a marginal unit of land) ในการปลูกพืชแต่ละชนิด ตัวอย่างเช่น ถ้าเดิมเกษตรกรมีที่ดินจำกัดเพียง 30 ไร่ โดยทำการปลูกข้าวจำนวน 20 ไร่ และปลูกปาล์มน้ำมันจำนวน 10 ไร่ ถ้าเกษตรกรกำลังตัดสินใจว่าจะเพิ่มการปลูกข้าว (โดยลดพื้นที่ปลูกปาล์ม) หรือการปลูกปาล์มน้ำมัน (โดยลดพื้นที่ปลูกข้าว) สามารถพิจารณาได้จากผลตอบแทนจากการเพิ่มปัจจัยการผลิต (ในที่นี้หมายถึงที่ดิน) หน่วยสุดท้าย กล่าวคือ ถ้าผลตอบแทนจากการขยายการปลูกข้าวในไร่ที่ 21 มีมูลค่ามากกว่าผลตอบแทนจากการปลูกปาล์มในไร่ที่ 11 แล้ว การขยายพื้นที่ปลูกข้าวเป็น 21 ไร่ และลดการปลูกปาล์มเป็น 9 ไร่ ย่อมให้ผลตอบแทนสูงกว่าการเพิ่มเนื้อที่ปลูกปาล์มเป็น 11 ไร่ และลดการปลูกข้าวเป็น 19 ไร่ เป็นต้น

ในทางกลับกัน ปริมาณผลผลิตจากการใช้ที่ดินที่เปลี่ยนไปย่อมสะท้อนคุณภาพของที่ดินได้ในระดับหนึ่ง กล่าวคือ ถ้าผลผลิตจากที่ดินผืนหนึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อาจตีความได้ว่า คุณภาพของที่ดินดีขึ้น เมื่อปัจจัยอื่นไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก จากรายงานการศึกษามาตรการทางสังคมในการจัดการปัญหาดินเสื่อมคุณภาพอย่างยั่งยืนโดย รศ. ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์และคณะ ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการผลิต (Change in Productivity Approach) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่ใช้ในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความเสื่อมโทรมของคุณภาพดิน ดังนั้น รายงานฉบับนี้จึงช่วยทำให้ภาพการวิเคราะห์คุณภาพดินด้วยการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการผลิตชัดเจนมากขึ้น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการผลิตของพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อจำกัดของงบประมาณและกรอบเวลา ทำให้การศึกษานี้อาศัยข้อมูลสถิติการเกษตรของประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีการเก็บรวบรวมพื้นที่การเพาะปลูก ต้นทุน ผลผลิต และราคาของพืชเศรษฐกิจต่างๆ เป็นประจำทุกปี โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลค่าเฉลี่ยในระดับประเทศ และระดับภาค ที่ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ตามแนวคิดค่าเช่าทางเศรษฐกิจข้างต้นได้ แต่ข้อมูลสถิติการเกษตรของประเทศไทยที่เป็นข้อมูลค่าเฉลี่ยดังกล่าวสามารถนำมาวิเคราะห์หาแนวโน้ม และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อมูลต่างๆ ระหว่างพืชเศรษฐกิจได้ โดยผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรในการตัดสินใจเลือกปลูกพืชได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม จากที่ได้กล่าวข้างต้นว่า ข้อมูลของสถิติการเกษตรของประเทศไทยเป็นข้อมูลค่าเฉลี่ยทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด การใช้ข้อมูลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องอยู่ภายใต้ข้อสมมติฐานที่ว่า ที่ดินทั้งประเทศมีลักษณะเดียวกัน (Homogenous land) กล่าวคือ สมมติให้คุณสมบัติทางกายภาพ และความอุดมสมบูรณ์ของที่ดินทั้งประเทศไม่มีความแตกต่างกัน

ในระดับเกษตรกร การเลือกชนิดพืชที่ปลูกเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกษตรกรสามารถใช้พิจารณาเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุดจากการใช้ที่ดิน อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีในอดีต การเปลี่ยนแปลงประเภทพืชที่ปลูกเกษตรกรมักตัดสินใจจากแรงจูงใจอื่น เช่น โครงการสนับสนุนจากภาครัฐ หรือ ราคาผลผลิตของปีที่แล้ว เป็นต้น ดังนั้น การเก็บรวบรวม พร้อมทั้งวิเคราะห์แนวโน้มของข้อมูลพื้นที่เพาะปลูก ต้นทุน ผลผลิต ราคา และการคำนวณผลตอบแทนสุทธิ (มูลค่าผลผลิตต่อไร่ – ต้นทุนต่อไร่) ของพืชเศรษฐกิจหลัก น่าจะเป็นข้อมูลที่สามารภทำความเข้าใจได้ง่าย ซึ่งเหมาะที่จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับเกษตรกรที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการเลือกปลูกพืชเศรษฐกิจต่างๆ ได้

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลผลตอบแทนสุทธิ ยังมีประโยชน์ในแง่ที่สามารถสะท้อนการกินดีอยู่ดี หรือความยากจนของเกษตรกรได้ในระดับหนึ่งเพราะรายได้จากการเกษตรถือเป็นรายได้หลักของเกษตรกร การที่เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น อีกทั้ง การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนการผลิตก็สามารถสะท้อนถึงคุณภาพดิน (Soil quality) ได้เช่นกัน กล่าวคือ การที่ดินมีคุณภาพเลวลงทำให้มีต้นทุนในการบำรุงรักษาดินเพิ่มขึ้น เช่น มีการใช้ปุ๋ยเพิ่มขึ้น เป็นต้น ย่อมทำให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้นเช่นกัน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การที่มีต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้น ก็บ่งบอกถึงคุณภาพดินที่เลวลงนั่นเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อรวบรวม และวิเคราะห์แนวโน้ม พร้อมทั้งเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเพาะปลูก ผลผลิต และราคาของพืชเศรษฐกิจหลัก 10 ชนิด
2. เพื่อคำนวณผลตอบแทนสุทธิของพืชเศรษฐกิจหลัก 10 ชนิด ที่เป็นตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึง ความกินดีอยู่ดี หรือความยากจนของเกษตรกร
3. เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของต้นทุนการผลิตของพืชเศรษฐกิจหลัก 10 ชนิด ที่เป็น ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงคุณภาพดิน (Soil quality)

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาจะทำการรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูก ต้นทุน ผลผลิต และราคาของ พืชเศรษฐกิจหลัก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2550 อันได้แก่ ข้าว (ข้าวนาปี และข้าวนาปรัง) ยางพารา อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน หอมแดง กระเทียม ถั่วเหลือง และถั่วเขียว เพื่อศึกษาแนวโน้ม และเปรียบเทียบข้อมูลพื้นที่เพาะปลูก ต้นทุน ผลผลิต และราคาของพืชเศรษฐกิจหลัก ทั้ง 10 ชนิดดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งนำโปรแกรม SCUAF (Soil Changes Under Agriculture, Agroforestry and Forestry) มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ โดยเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการ พยากรณ์ผลกระทบต่อคุณภาพดินจากการใช้ที่ดินในลักษณะต่างๆ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

1.4 วิธีดำเนินการ

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากข้อมูลสถิติการเกษตรของประเทศไทย ของสำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร เพื่อมาศึกษาวิเคราะห์หาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง และเปรียบเทียบข้อมูลพื้นที่เพาะปลูก ต้นทุน ผลผลิต และราคาของพืชเศรษฐกิจหลัก 10 ชนิด พร้อมทั้งนำโปรแกรมสำเร็จรูป SCUAF มา ประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาที่สามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับเกษตรกร ในการตัดสินใจเลือกปลูกพืช เศรษฐกิจประเภทต่างๆ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์กับผู้สนใจ ไม่ว่าจะเป็นนักวิจัย นักศึกษา ที่จะนำข้อมูล แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของต้นทุน ผลผลิต และราคาของพืชเศรษฐกิจเหล่านี้ไปต่อยอดงานวิจัยอื่นต่อไป

1.6 เนื้อหาของรายงาน

เนื้อหาของรายงานประกอบด้วย 6 บท โดยบทที่ 2 เป็นการแนวโน้มการผลิตของพืชเศรษฐกิจ หลักทั้งในระดับประเทศ และระดับภาค ขณะที่บทที่ 3 เป็นการวิเคราะห์แนวโน้มผลผลิตต่อไร่ของพืช เศรษฐกิจหลักทั้งในระดับประเทศและระดับภาค สำหรับบทที่ 4 เป็นการเปรียบเทียบแนวโน้มราคาผลผลิต

ต้นทุนการผลิตรวม และผลตอบแทนการผลิตของพืชเศรษฐกิจหลักในระดับประเทศ และบทที่ 5 เป็นการวิเคราะห์แนวโน้มของต้นทุนการผลิตในรายละเอียดของพืชเศรษฐกิจหลักในระดับประเทศ สำหรับบทสุดท้าย เป็นบทสรุปของการศึกษาทั้งหมด

บทที่ 2

แนวโน้มการผลิต

พืชเศรษฐกิจหลักที่คัดเลือกมาวิเคราะห์ในการศึกษานี้ได้แก่ ข้าว (นาปี และนาปรัง) ข้าวโพด อ้อย ถั่วเขียว มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา กระเทียม และหอมแดง โดยพิจารณาจากมูลค่าการผลิต 10 อันดับสูงสุดในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ในส่วนของแนวโน้มการผลิต จะพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่การเพาะปลูก ประกอบกับผลผลิตของพืชแต่ละชนิด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

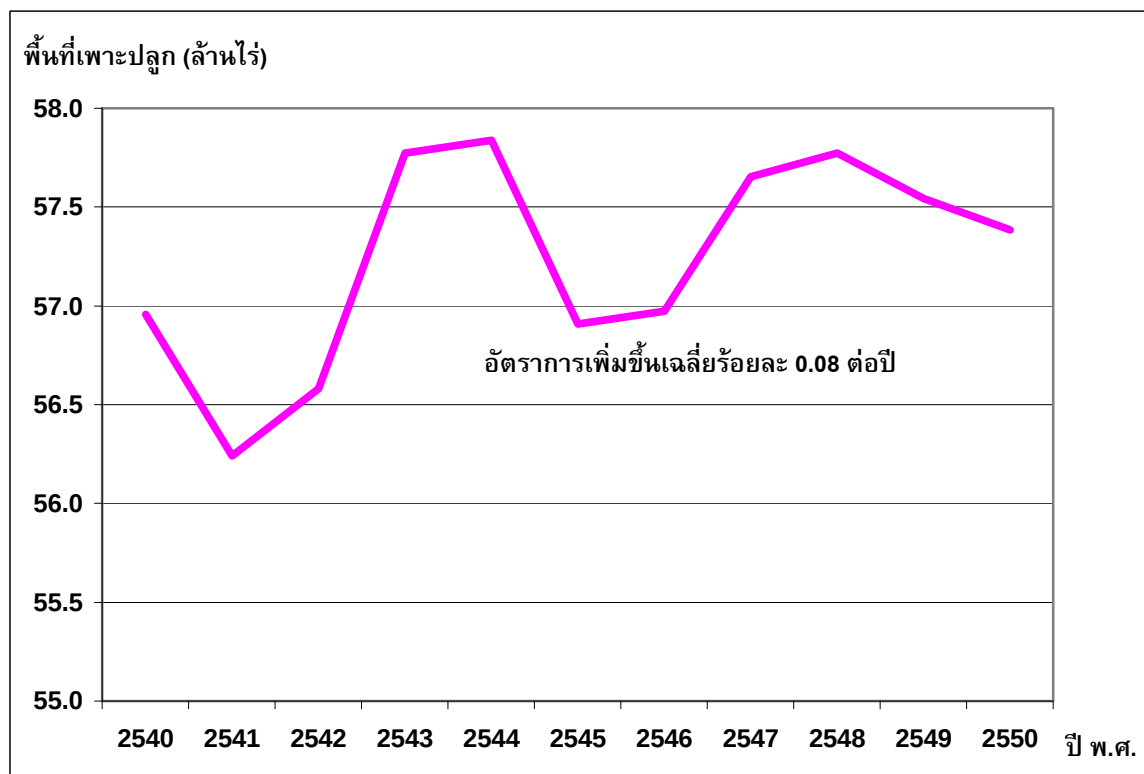
2. ข้อมูลพื้นฐาน

2.1 ข้าวนาปี

ข้าวนาปี ถือเป็นพืชที่มีพื้นที่ในการเพาะปลูกมากที่สุดในจำนวนพืชที่นำมาศึกษา เนื้อที่ปลูกข้าวนาปีโดยเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงร้อยละ 0.08 ต่อปี (รูปที่ 2.1) โดยเพิ่มขึ้นจากประมาณ 56.9 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 57.3 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.1) ทั้งนี้ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาเกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีเพียงเล็กน้อย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ที่มีการปลูกข้าวนาปีมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 56 ของพื้นที่ปลูกข้าวนาปีทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2540 (รูปที่ 2.2) และเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเป็นร้อยละ 57 ของพื้นที่ปลูกข้าวนาปีทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2550 ในขณะที่พื้นที่ปลูกข้าวนาปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550 ของภาคอื่นๆ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก

ขณะที่ผลผลิตข้าวนาปีมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษาระมาณร้อยละ 2.3 ต่อปี (รูปที่ 2.3) โดยปริมาณผลผลิตของข้าวนาปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดช่วงที่ทำการศึกษา (รูปที่ 2.3) ทั้งนี้ มีปริมาณผลผลิตข้าวนาปีเพิ่มขึ้นจากประมาณ 18.8 ล้านตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 23.3 ล้านตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตข้าวนาปี และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีมากที่สุด (รูปที่ 2.4) ทั้งนี้ สัดส่วนผลผลิตข้าวนาปีในแต่ละภาคไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

รูปที่ 2.1 พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

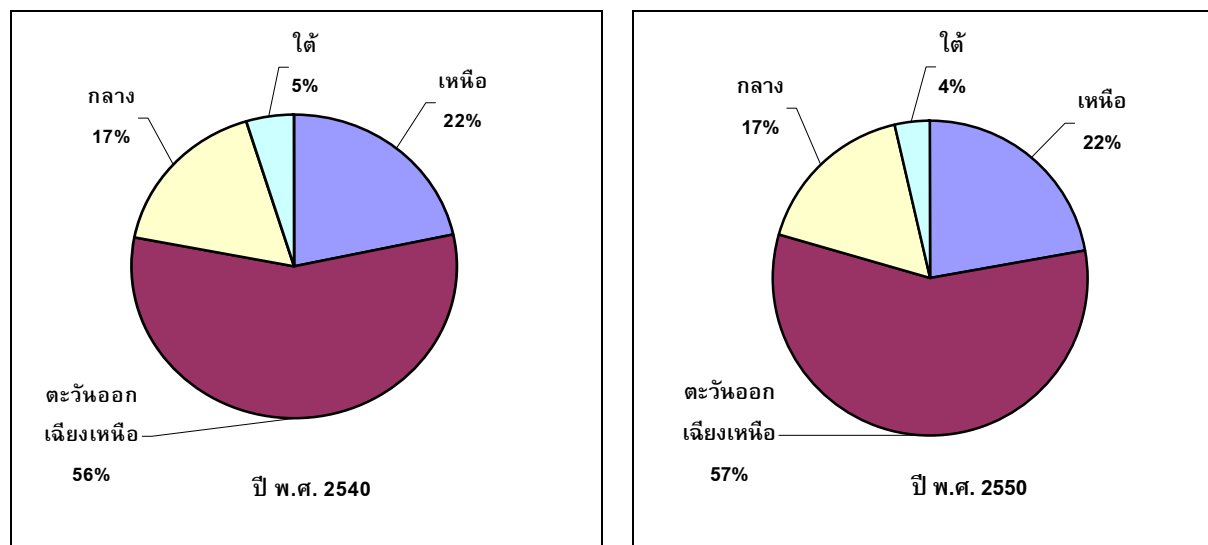
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.1 พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วง
ปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)					สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งประเทศ				
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ
2540	12,363,686	32,144,320	9,683,472	2,766,554	56,958,032	21.7%	56.4%	17.0%	4.9%	100.0%
2541	12,371,214	31,420,066	9,837,378	2,611,662	56,240,320	22.0%	55.9%	17.5%	4.6%	100.0%
2542	12,374,656	31,858,692	9,817,805	2,531,342	56,582,495	21.9%	56.3%	17.4%	4.5%	100.0%
2543	12,515,977	33,090,626	9,697,033	2,471,017	57,774,653	21.7%	57.3%	16.8%	4.3%	100.0%
2544	12,754,163	32,997,722	9,857,928	2,228,192	57,838,005	22.1%	57.1%	17.0%	3.9%	100.0%
2545	12,598,802	32,410,958	9,782,036	2,115,782	56,907,578	22.1%	57.0%	17.2%	3.7%	100.0%
2546	12,622,497	32,429,265	9,844,593	2,075,871	56,972,226	22.2%	56.9%	17.3%	3.6%	100.0%
2547	12,747,030	32,951,626	9,856,720	2,096,473	57,651,849	22.1%	57.2%	17.1%	3.6%	100.0%
2548	12,758,306	33,002,755	9,910,249	2,102,534	57,773,844	22.1%	57.1%	17.2%	3.6%	100.0%
2549	12,786,349	32,711,384	9,946,075	2,098,017	57,541,825	22.2%	56.8%	17.3%	3.6%	100.0%
2550	12,779,212	32,773,544	9,814,339	2,018,826	57,385,921	22.3%	57.1%	17.1%	3.5%	100.0%
เฉลี่ย	12,606,536	32,526,451	9,822,512	2,283,297	57,238,795	22.0%	56.8%	17.2%	4.0%	100.0%

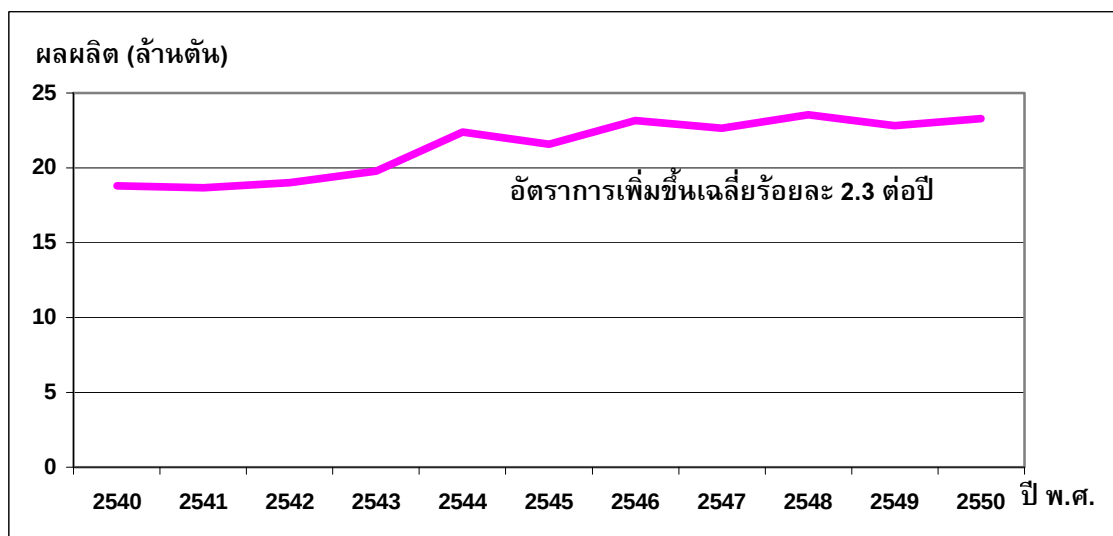
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.2 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกข้าวนาปีในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.3 ปริมาณการผลิตข้าวนาปีทั้งประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

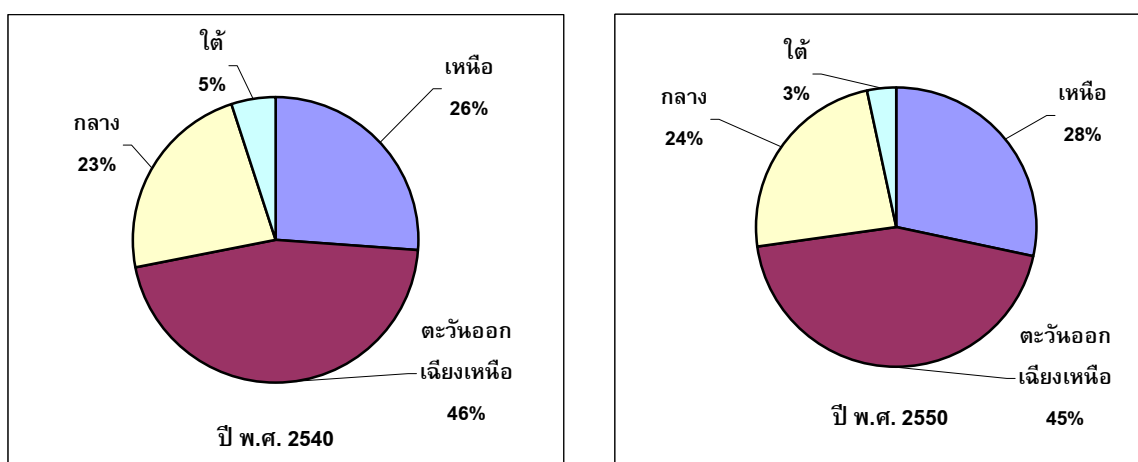
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.2 ผลผลิตข้าวนาปี และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)					สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ				
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ
2540	4,887,740	8,633,595	4,342,743	924,710	18,788,788	26.0%	46.0%	23.1%	4.9%	100.0%
2541	5,105,916	8,072,911	4,627,801	856,236	18,662,864	27.4%	43.3%	24.8%	4.6%	100.0%
2542	4,959,508	8,537,114	4,669,353	849,694	19,015,669	26.1%	44.9%	24.6%	4.5%	100.0%
2543	5,413,972	9,138,697	4,469,952	765,748	19,788,369	27.4%	46.2%	22.6%	3.9%	100.0%
2544	6,326,496	9,952,117	5,350,479	780,448	22,409,540	28.2%	44.4%	23.9%	3.5%	100.0%
2545	6,117,671	9,458,680	5,200,744	789,113	21,566,208	28.4%	43.9%	24.1%	3.7%	100.0%
2546	6,569,348	10,194,696	5,543,708	834,024	23,141,776	28.4%	44.1%	24.0%	3.6%	100.0%
2547	6,462,777	10,005,382	5,388,823	792,892	22,649,874	28.5%	44.2%	23.8%	3.5%	100.0%
2548	6,724,953	10,441,986	5,597,137	775,110	23,539,186	28.6%	44.4%	23.8%	3.3%	100.0%
2549	6,455,397	10,292,959	5,291,414	799,925	22,839,695	28.3%	45.1%	23.2%	3.5%	100.0%
2550	6,610,217	10,377,733	5,515,207	805,228	23,308,385	28.4%	44.5%	23.7%	3.5%	100.0%
เฉลี่ย	5,966,727	9,555,079	5,090,669	815,739	21,428,214	27.8%	44.6%	23.8%	3.8%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.4 เปรียบเทียบผลผลิตข้าวนาปีในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

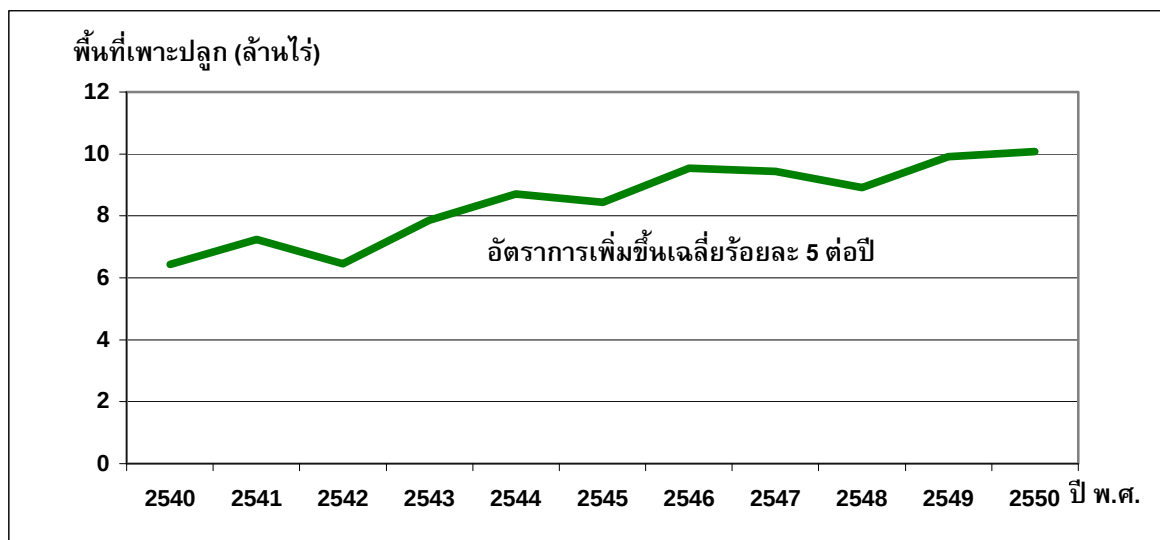
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2 ข้าวนาปรัง

พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550 มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี (รูปที่ 2.5) โดยมีพื้นที่เพาะปลูกนาปรังจาก 6.4 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 10 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.3) ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีการปลูกข้าวนาปรังมากที่สุด โดยในปี พ.ศ. 2540 มีพื้นที่ในภาคกลางปลูกข้าวนาปรังคิดเป็นร้อยละ 59 ของพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังทั้งหมดและลดลงเพียงเล็กน้อยในปี พ.ศ.

2550 เป็นร้อยละ 54 ของพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังทั้งหมด ขณะที่พื้นที่ปลูกข้าวปรังในภาคอื่นมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนักในช่วงปีที่ทำศึกษา (รูปที่ 2.6) นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นของพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของผลผลิตข้าวนาปรังในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งปริมาณการผลิตข้าวนาปรังมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.6 ต่อปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550 (รูปที่ 2.7) โดยมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นจาก 4.5 ล้านตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 6.8 ล้านตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.4) สัดส่วนผลผลิตข้าวนาปรังในแต่ละภาคไม่เปลี่ยนแปลงมากนักโดยภาคกลางยังเป็นภาคที่มีผลผลิตข้าวนาปรังมากที่สุด (รูปที่ 2.8)

รูปที่ 2.5 พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

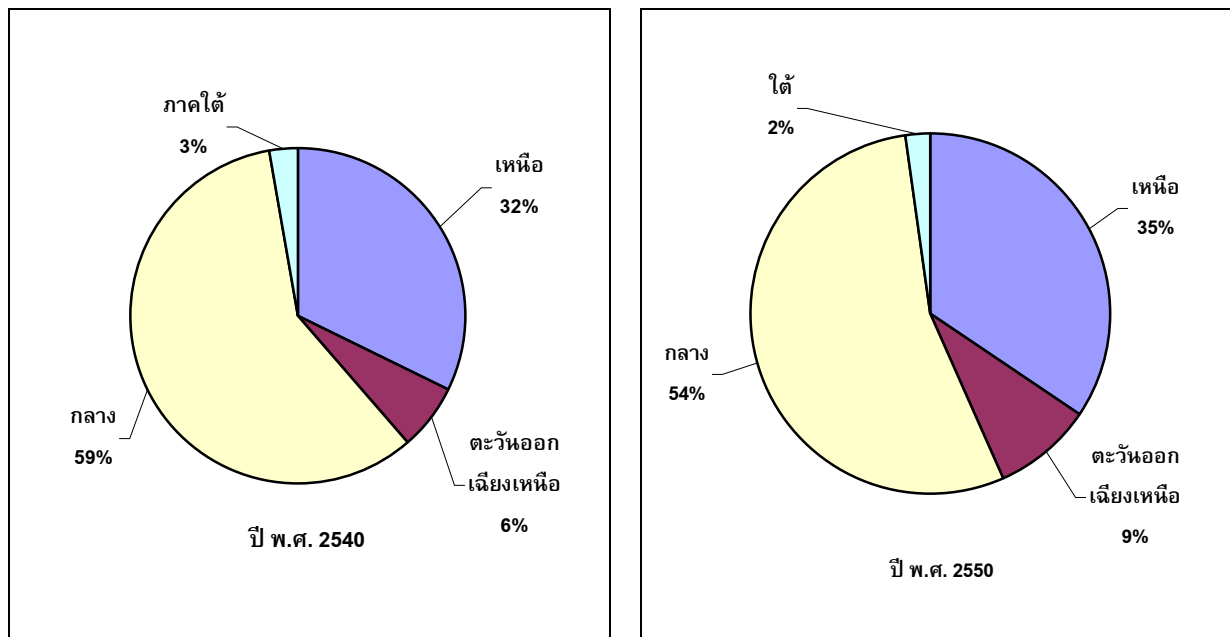
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.3 พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)					สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ				
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ
2540	2,074,991	401,394	3,782,316	177,895	6,436,596	32.2%	6.2%	58.8%	2.8%	100.0%
2541	2,745,518	501,633	3,843,303	140,710	7,231,164	38.0%	6.9%	53.1%	1.9%	100.0%
2542	2,296,776	443,675	3,429,397	288,009	6,457,857	35.6%	6.9%	53.1%	4.5%	100.0%
2543	2,869,908	639,739	4,110,685	240,724	7,861,056	36.5%	8.1%	52.3%	3.1%	100.0%
2544	2,985,859	871,875	4,632,115	227,628	8,717,477	34.3%	10.0%	53.1%	2.6%	100.0%
2545	2,593,866	628,516	5,093,134	118,551	8,434,067	30.8%	7.5%	60.4%	1.4%	100.0%
2546	3,360,384	879,440	5,142,212	150,633	9,532,669	35.3%	9.2%	53.9%	1.6%	100.0%
2547	-	804,599	5,339,820	241,010	6,385,429	0.0%	12.6%	83.6%	3.8%	100.0%
2548	2,967,764	721,371	5,032,837	191,600	8,913,572	33.3%	8.1%	56.5%	2.1%	100.0%
2549	3,331,086	658,058	5,716,711	196,930	9,902,785	33.6%	6.6%	57.7%	2.0%	100.0%
2550	3,477,315	900,130	5,485,903	210,800	10,074,148	34.5%	8.9%	54.5%	2.1%	100.0%
เฉลี่ย	2,609,406	677,312	4,691,676	198,590	8,176,984	31.9%	8.3%	57.4%	2.4%	100.0%

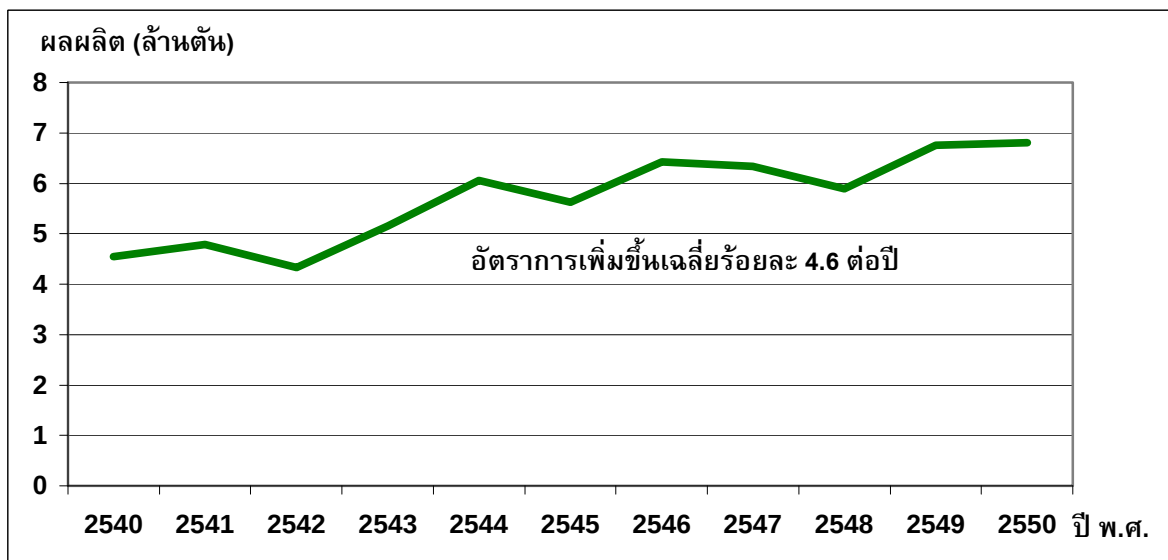
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.6 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.7 ปริมาณการผลิตข้าวนาปรังทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

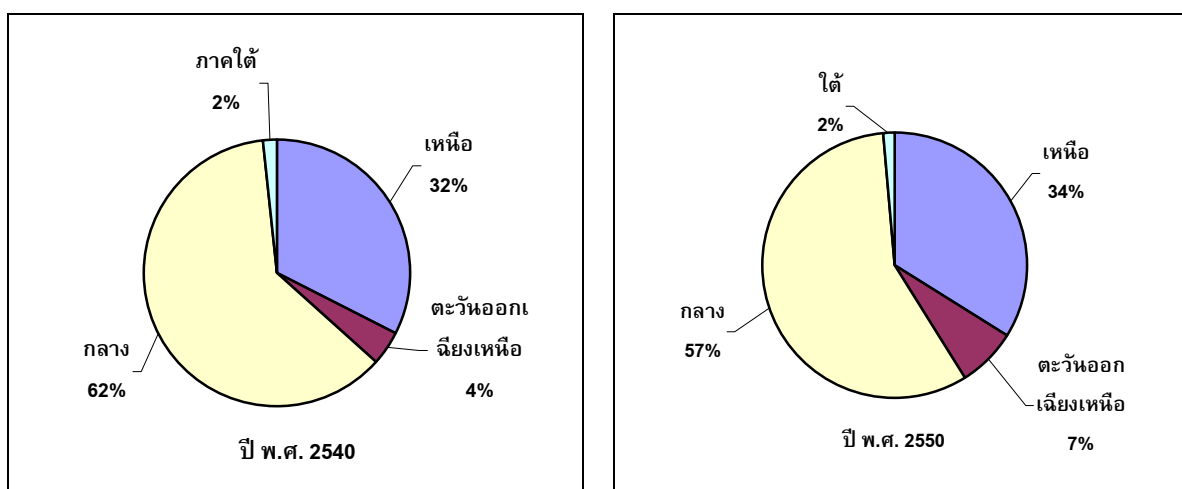
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.4 ผลผลิตข้าวนาปรัง และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)					สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ				
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ
2540	1,474,665	189,727	2,803,744	81,619	4,549,755	32.4%	4.2%	61.6%	1.8%	100.0%
2541	1,799,703	209,668	2,715,164	66,757	4,791,292	37.6%	4.4%	56.7%	1.4%	100.0%
2542	1,543,477	190,795	2,468,650	132,628	4,335,550	35.6%	4.4%	56.9%	3.1%	100.0%
2543	1,852,948	301,010	2,889,187	112,598	5,155,743	35.9%	5.8%	56.0%	2.2%	100.0%
2544	2,201,129	451,066	3,301,594	101,720	6,055,509	36.3%	7.4%	54.5%	1.7%	100.0%
2545	1,732,304	287,238	3,549,156	55,508	5,624,206	30.8%	5.1%	63.1%	1.0%	100.0%
2546	2,248,317	449,366	3,659,856	68,075	6,425,614	35.0%	7.0%	57.0%	1.1%	100.0%
2547	-	404,548	3,782,706	107,274	4,294,528	0.0%	9.4%	88.1%	2.5%	100.0%
2548	1,957,497	358,502	3,490,119	82,236	5,888,354	33.2%	6.1%	59.3%	1.4%	100.0%
2549	2,268,203	319,292	4,071,713	93,476	6,752,684	33.6%	4.7%	60.3%	1.4%	100.0%
2550	2,311,107	478,412	3,909,721	102,936	6,802,176	34.0%	7.0%	57.5%	1.5%	100.0%
เฉลี่ย	1,762,668	330,875	3,331,055	91,348	5,515,946	32.0%	6.0%	60.4%	1.7%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.8 เปรียบเทียบผลผลิตข้าวนาปรังในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

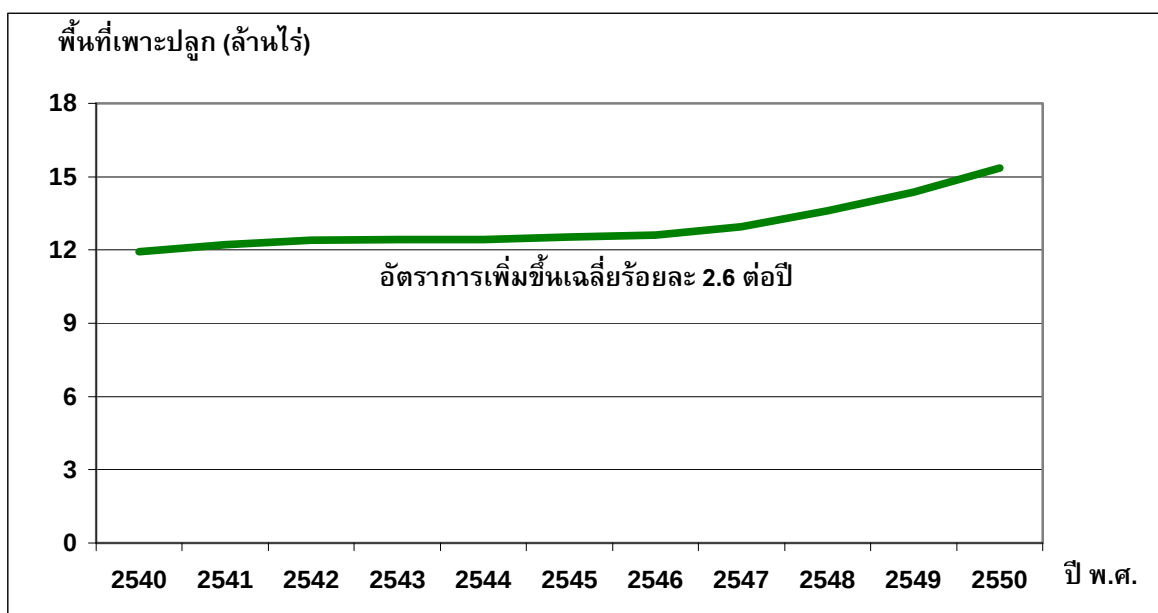

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.3 ยางพารา

พื้นที่ปลูกยางพาราในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 2.6 ต่อปี (รูปที่ 2.9) โดยพื้นที่ปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 10.5 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 15.3 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.5) ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีการปลูกยางพารามากที่สุด โดยมีสัดส่วนของพื้นที่ปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 คิดเป็นร้อยละ 88 ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ (รูปที่ 2.10) สัดส่วนของพื้นที่ปลูกยางพาราในภาคใต้ลดลงเหลือร้อยละ 72 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ภาคอื่นมีสัดส่วนพื้นที่ปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3 (0.3 ล้านไร่) ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 14 (2.1 ล้านไร่) ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ผลผลิตของยางพารามีความผันผวนเล็กน้อย แต่เมื่อดูโดยภาพรวมตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา พบว่า ผลผลิตยางพารามีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 1.2 ต่อปี (รูปที่ 2.11 และตารางที่ 2.6) ภาคใต้ยังคงเป็นภาคที่มีผลผลิตยางพารามากที่สุด โดยผลผลิตยางพาราในภาคใต้มีสัดส่วนลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 91 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 84 ในปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 2.12) อย่างไรก็ตาม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนผลผลิตของยางพาราเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับพื้นที่การเพาะปลูกยางพารา โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3 ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ เป็นร้อยละ 4.5 ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ

รูปที่ 2.9 พื้นที่เพาะปลูกยางพาราทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

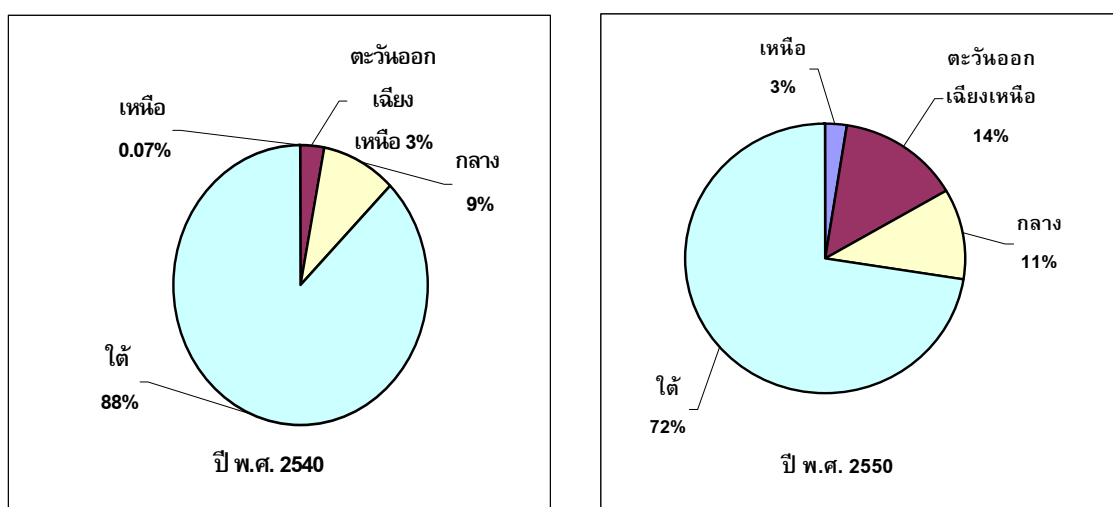
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.5 พื้นที่เพาะปลูกยางพารา และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วง
ปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)					สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ				
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ
2540	7,889	315,982	988,668	9,236,646	10,549,185	0.1%	3.0%	9.4%	87.6%	100.0%
2541	7,875	334,109	1,052,407	9,634,300	11,028,691	0.1%	3.0%	9.5%	87.4%	100.0%
2542	7,875	360,433	1,103,101	9,990,857	11,462,266	0.1%	3.1%	9.6%	87.2%	100.0%
2543	10,026	397,791	1,144,797	10,102,261	11,654,875	0.1%	3.4%	9.8%	86.7%	100.0%
2544	10,795	474,467	1,222,569	10,439,592	12,147,423	0.1%	3.9%	10.1%	85.9%	100.0%
2545	11,795	542,595	1,310,032	10,564,894	12,429,316	0.1%	4.4%	10.5%	85.0%	100.0%
2546	15,896	590,313	1,388,979	10,621,131	12,616,319	0.1%	4.7%	11.0%	84.2%	100.0%
2547	27,816	735,706	1,474,120	10,712,600	12,950,242	0.2%	5.7%	11.4%	82.7%	100.0%
2548	112,345	1,004,136	1,567,420	10,926,161	13,610,062	0.8%	7.4%	11.5%	80.3%	100.0%
2549	213,692	1,539,623	1,644,704	10,955,548	14,353,567	1.5%	10.7%	11.5%	76.3%	100.0%
2550	402,214	2,143,206	1,697,967	11,113,316	15,356,703	2.6%	14.0%	11.1%	72.4%	100.0%
เฉลี่ย	75,293	767,124	1,326,797	10,390,664	12,559,877	0.6%	6.1%	10.6%	82.7%	100.0%

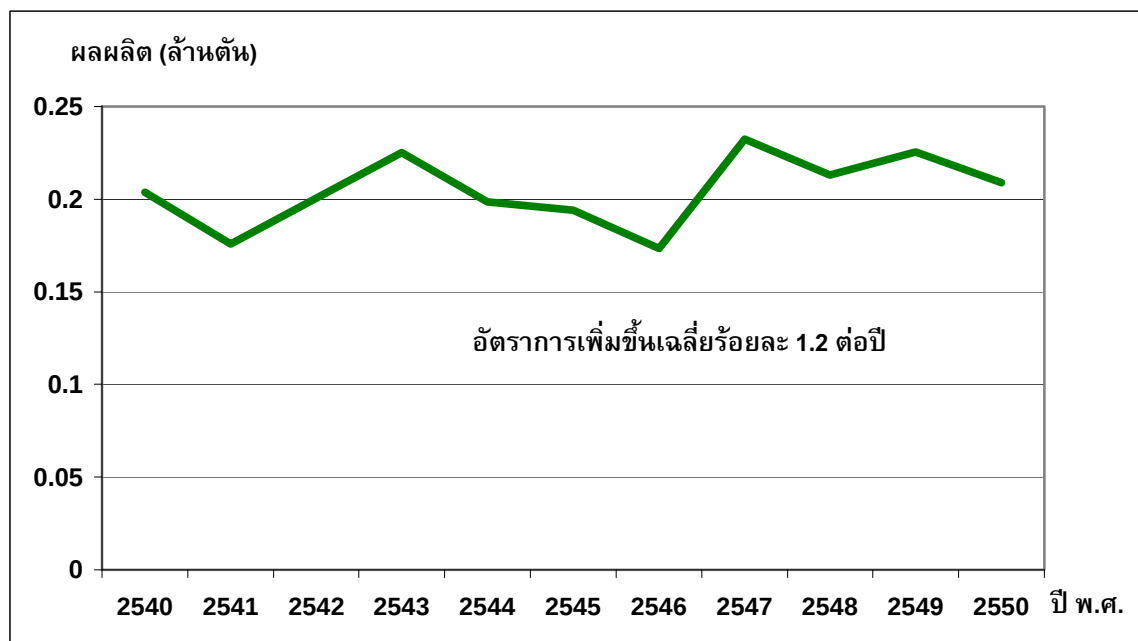
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.10 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกยางพาราในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.11 ปริมาณการผลิตยางพาราทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

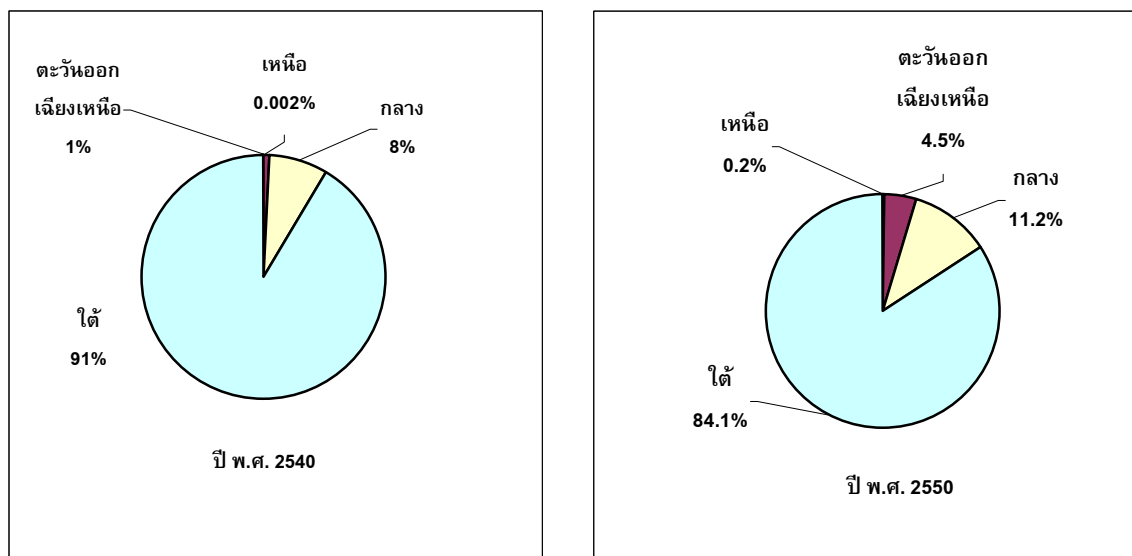
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.6 ผลผลิตยางพารา และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)					สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ				
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ
2540	42	14,471	146,288	1,729,271	1,890,072	0.0%	0.8%	7.7%	91.5%	100.0%
2541	48	22,268	152,479	1,768,329	1,943,124	0.0%	1.1%	7.8%	91.0%	100.0%
2542	969	34,552	173,318	1,839,754	2,048,593	0.0%	1.7%	8.5%	89.8%	100.0%
2543	1,216	53,321	189,498	2,035,221	2,279,256	0.1%	2.3%	8.3%	89.3%	100.0%
2544	1,414	64,205	199,164	2,258,449	2,523,232	0.1%	2.5%	7.9%	89.5%	100.0%
2545	1,634	74,084	219,043	2,339,206	2,633,967	0.1%	2.8%	8.3%	88.8%	100.0%
2546	1,737	84,981	250,635	2,523,613	2,860,966	0.1%	3.0%	8.8%	88.2%	100.0%
2547	1,768	94,229	280,496	2,631,119	3,007,612	0.1%	3.1%	9.3%	87.5%	100.0%
2548	1,442	95,705	295,313	2,587,262	2,979,722	0.0%	3.2%	9.9%	86.8%	100.0%
2549	2,010	117,303	312,393	2,638,814	3,070,520	0.1%	3.8%	10.2%	85.9%	100.0%
2550	4,788	136,128	338,977	2,544,314	3,024,207	0.2%	4.5%	11.2%	84.1%	100.0%
เฉลี่ย	1,552	71,932	232,509	2,263,214	2,569,206	0.1%	2.8%	9.0%	88.1%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.12 เปรียบเทียบผลผลิตยางพาราในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

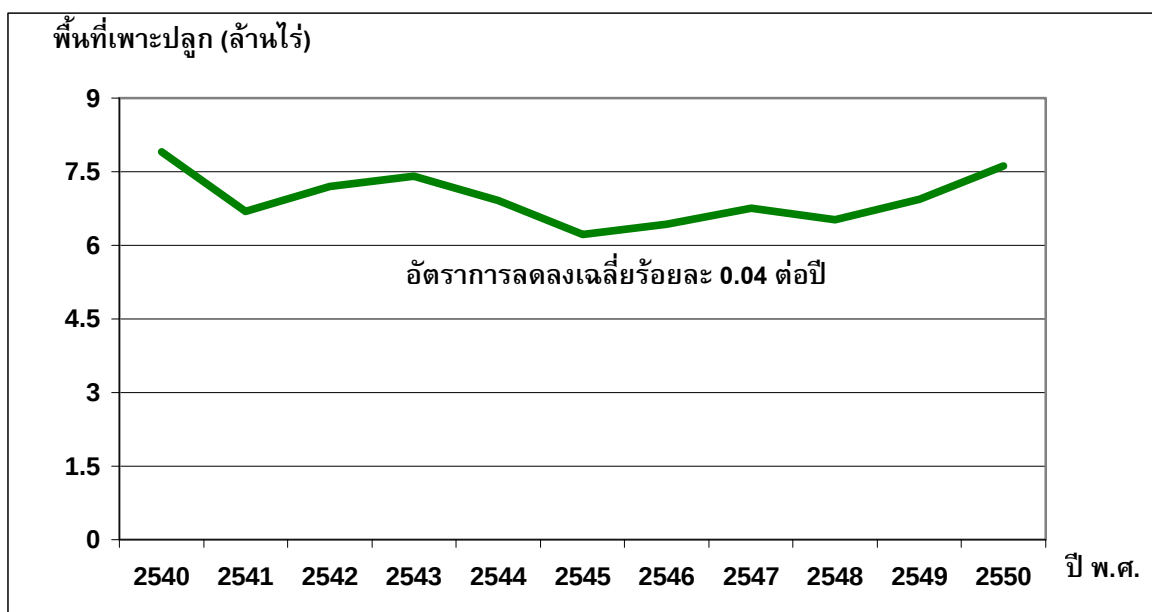

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.4 มั่นสำปะหลัง

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโดยรวมทั้งประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีพื้นที่ลดลงจาก 7.9 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 7.6 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.7) หรือคิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 0.04 ต่อปี (รูปที่ 2.13) พื้นที่ที่มีการเพาะปลูกมันสำปะหลังมีเพียง 3 ภาค อันได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ ทั้งนี้ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพาะปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รูปที่ 2.14) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 สัดส่วนพื้นที่ที่มีการปลูกมันสำปะหลังไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ขณะที่ปริมาณการผลิตมันสำปะหลังมีความผันผวนเล็กน้อย แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า มีอัตราการขยายตัวของปริมาณการผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.3 ต่อปีในช่วงปีที่ทำการศึกษ (รูปที่ 2.15) เมื่อพิจารณาในระดับภาค สัดส่วนของผลผลิตมันสำปะหลังสอดคล้องกับพื้นที่เพาะปลูก กล่าวคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงเป็นภาคที่มีสัดส่วนของผลผลิตมันสำปะหลังมากที่สุด (รูปที่ 2.16 และตารางที่ 2.8)

รูปที่ 2.13 พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

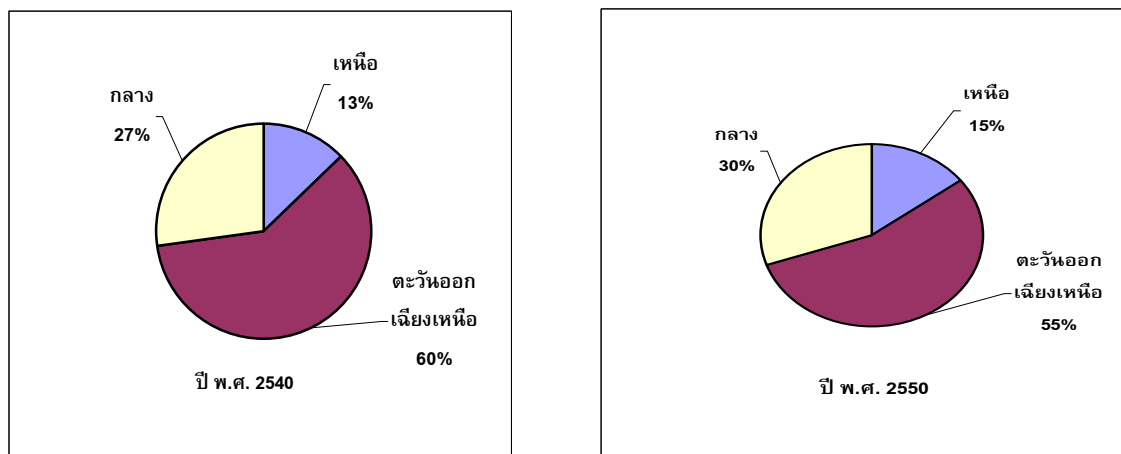
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.7 พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)				สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งประเทศ			
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ
2540	1,002,928	4,744,890	2,159,033	7,906,851	12.7%	60.0%	27.3%	100.0%
2541	900,435	3,923,822	1,869,485	6,693,742	13.5%	58.6%	27.9%	100.0%
2542	938,198	4,162,640	2,098,702	7,199,540	13.0%	57.8%	29.2%	100.0%
2543	1,035,380	4,219,849	2,150,742	7,405,971	14.0%	57.0%	29.0%	100.0%
2544	971,637	3,861,890	2,084,242	6,917,769	14.0%	55.8%	30.1%	100.0%
2545	885,721	3,339,746	1,998,397	6,223,864	14.2%	53.7%	32.1%	100.0%
2546	887,601	3,494,446	2,052,850	6,434,897	13.8%	54.3%	31.9%	100.0%
2547	913,802	3,699,061	2,144,544	6,757,407	13.5%	54.7%	31.7%	100.0%
2548	937,916	3,492,630	2,093,352	6,523,898	14.4%	53.5%	32.1%	100.0%
2549	967,717	3,814,409	2,151,292	6,933,418	14.0%	55.0%	31.0%	100.0%
2550	1,112,989	4,210,676	2,299,218	7,622,883	14.6%	55.2%	30.2%	100.0%
เฉลี่ย	959,484	3,905,823	2,100,169	6,965,476	13.8%	56.1%	30.2%	100.0%

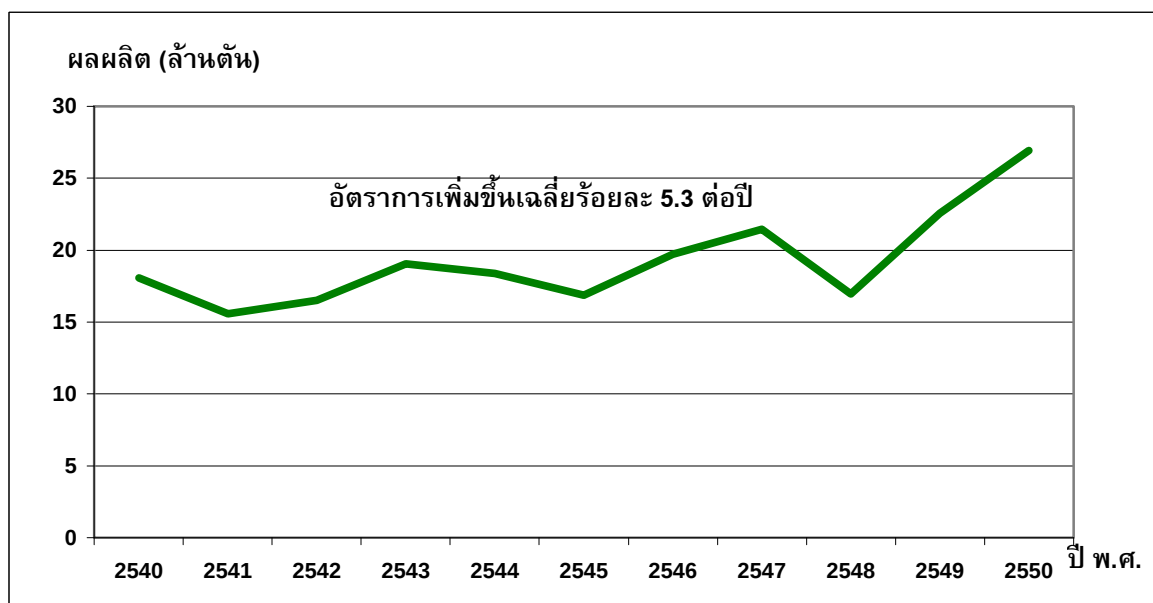
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.14 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.15 ปริมาณการผลิตมันสำปะหลังทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

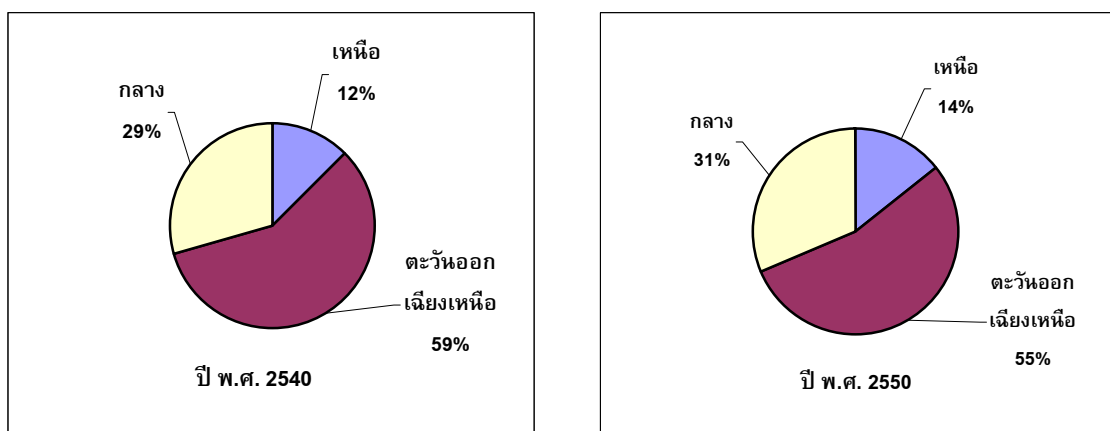
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.8 ผลผลิตมันสำปะหลัง และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)				สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ			
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ
2540	2,237,543	10,533,416	5,312,620	18,083,579	12.4%	58.2%	29.4%	100.0%
2541	1,887,902	8,869,801	4,832,853	15,590,556	12.1%	56.9%	31.0%	100.0%
2542	2,134,246	9,246,397	5,125,982	16,506,625	12.9%	56.0%	31.1%	100.0%
2543	2,669,761	10,472,343	5,922,180	19,064,284	14.0%	54.9%	31.1%	100.0%
2544	2,549,433	9,829,443	6,016,925	18,395,801	13.9%	53.4%	32.7%	100.0%
2545	2,298,346	8,791,607	5,778,356	16,868,309	13.6%	52.1%	34.3%	100.0%
2546	2,744,280	10,321,333	6,651,921	19,717,534	13.9%	52.3%	33.7%	100.0%
2547	2,819,217	11,399,574	7,221,696	21,440,487	13.1%	53.2%	33.7%	100.0%
2548	2,595,908	8,719,235	5,623,102	16,938,245	15.3%	51.5%	33.2%	100.0%
2549	3,208,418	12,152,480	7,223,504	22,584,402	14.2%	53.8%	32.0%	100.0%
2550	3,894,434	14,577,925	8,443,182	26,915,541	14.5%	54.2%	31.4%	100.0%
เฉลี่ย	2,639,954	10,446,687	6,195,666	19,282,306	13.7%	54.2%	32.1%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.16 เปรียบเทียบผลผลิตมันสำปะหลังในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

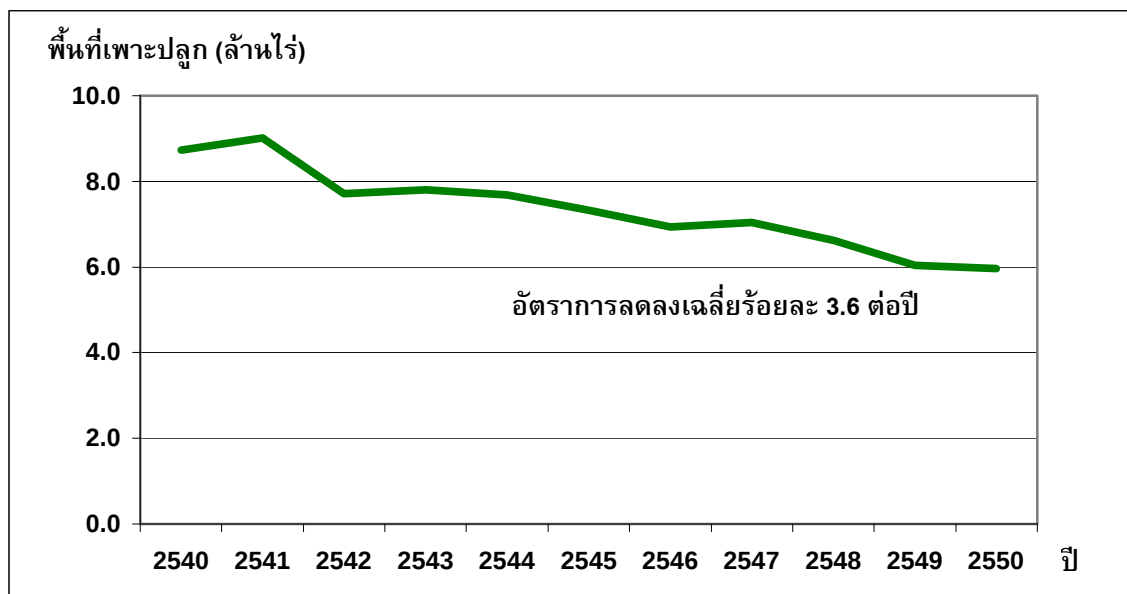
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.5 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดรวมทั้งประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีขนาดลดลงเรื่อยๆ จากพื้นที่เพาะปลูก 8.7 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็นเกือบ 6 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.9) หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3.6 ต่อปี (รูปที่ 2.17) พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 มีจำนวน 4 ภาค อันได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ โดยในช่วงที่ทำการศึกษ ภาคเหนือเป็นภาคที่มีพื้นที่เพาะปลูก และผลผลิตข้าวโพดมากที่สุด นอกจากนี้ พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดในภาคเหนือในช่วงปีที่ทำการศึกษายังมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.6 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 60 ในปี พ.ศ.

2550 ขณะที่ในปี พ.ศ. 2550 พื้นที่ทำการเพาะปลูกข้าวโพดเหลือเพียง 3 ภาค อันได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง (รูปที่ 2.18) ทางด้านผลผลิต มีความผันผวนเล็กน้อย แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า มีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.18 ต่อปีในช่วงปีทำการศึกษ (รูปที่ 2.19) เมื่อพิจารณาในระดับภาค สัดส่วนของผลผลิตข้าวโพดสอดคล้องกับพื้นที่เพาะปลูก กล่าวคือ ภาคเหนือยังคงเป็นภาคที่มีสัดส่วนของผลผลิตข้าวโพดมากที่สุด (รูปที่ 2.20 และตารางที่ 2.10) โดยมีสัดส่วนของผลผลิตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 48 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 63 ในปี พ.ศ. 2550

รูปที่ 2.17 พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

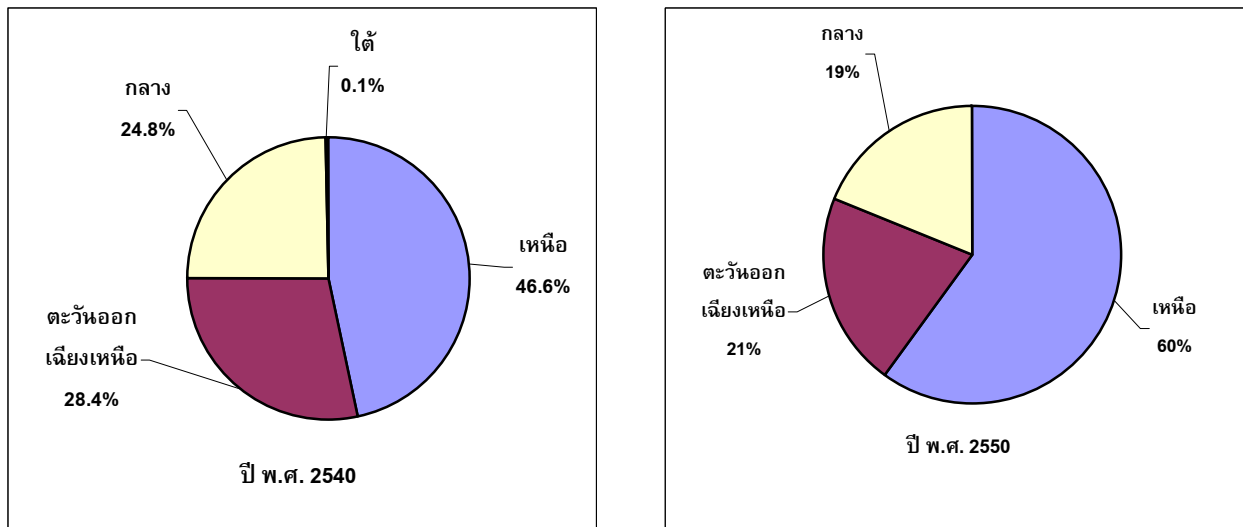
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.9 พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพด และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)					สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งประเทศ				
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้งประเทศ	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้งประเทศ
2540	4,069,533	2,478,795	2,167,401	12,880	8,728,609	46.6%	28.4%	24.8%	0.1%	100.0%
2541	4,248,944	2,507,559	2,239,317	12,295	9,008,115	47.2%	27.8%	24.9%	0.1%	100.0%
2542	3,814,276	1,991,369	1,913,400	-	7,719,045	49.4%	25.8%	24.8%	0.0%	100.0%
2543	3,908,330	1,973,064	1,920,510	-	7,801,904	50.1%	25.3%	24.6%	0.0%	100.0%
2544	3,886,007	1,965,858	1,833,256	-	7,685,121	50.6%	25.6%	23.9%	0.0%	100.0%
2545	3,874,998	1,889,646	1,552,411	-	7,317,055	53.0%	25.8%	21.2%	0.0%	100.0%
2546	3,865,973	1,694,532	1,382,646	-	6,943,151	55.7%	24.4%	19.9%	0.0%	100.0%
2547	3,961,809	1,716,490	1,361,205	-	7,039,504	56.3%	24.4%	19.3%	0.0%	100.0%
2548	3,842,182	1,537,684	1,246,618	-	6,626,484	58.0%	23.2%	18.8%	0.0%	100.0%
2549	3,602,856	1,289,236	1,147,916	-	6,040,008	59.6%	21.3%	19.0%	0.0%	100.0%
2550	3,577,340	1,261,482	1,122,277	-	5,961,099	60.0%	21.2%	18.8%	0.0%	100.0%
เฉลี่ย	3,877,477	1,845,974	1,626,087	12,588	7,351,827	52.7%	25.1%	22.1%	0.2%	100.0%

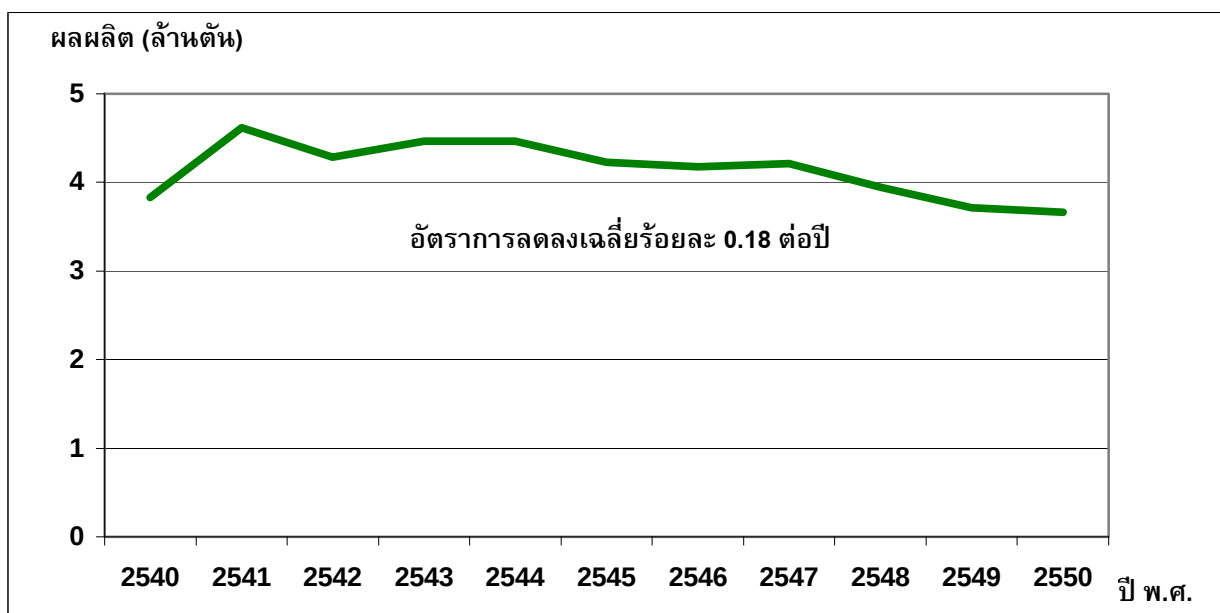
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.18 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกข้าวโพดในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.19 ปริมาณการผลิตข้าวโพดทั้งประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

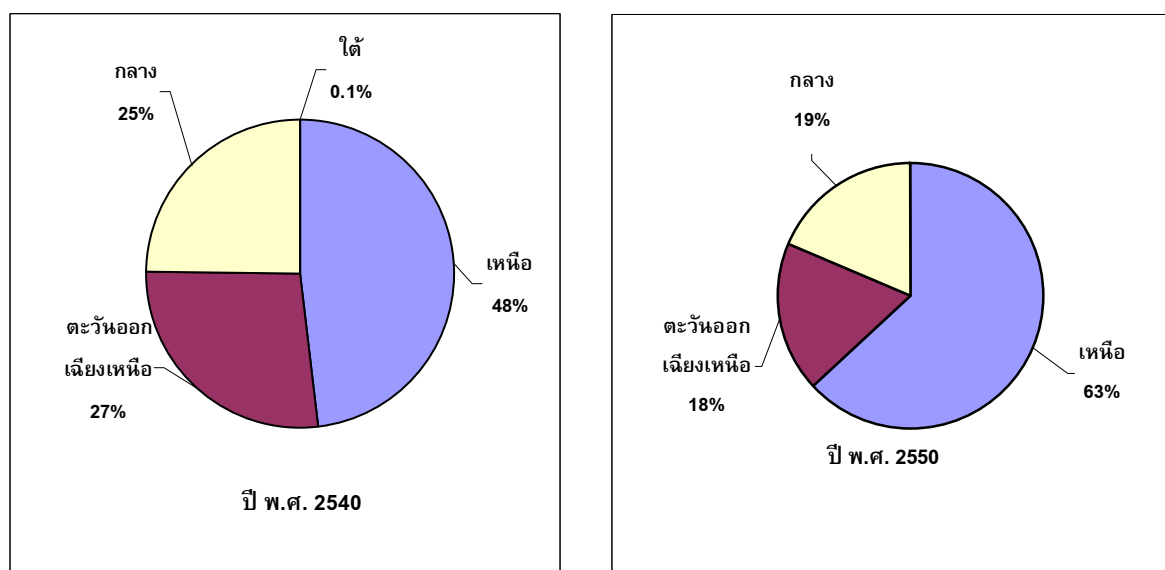
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.10 ผลผลิตข้าวโพด และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)					สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ				
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ
2540	1,839,981	1,045,957	941,764	3,945	3,831,647	48.0%	27.3%	24.6%	0.1%	100.0%
2541	2,271,992	1,129,376	1,211,722	4,365	4,617,455	49.2%	24.5%	26.2%	0.1%	100.0%
2542	2,181,418	990,918	1,114,104	-	4,286,440	50.9%	23.1%	26.0%	0.0%	100.0%
2543	2,344,920	1,002,511	1,114,285	-	4,461,716	52.6%	22.5%	25.0%	0.0%	100.0%
2544	2,333,212	1,034,611	1,098,351	-	4,466,174	52.2%	23.2%	24.6%	0.0%	100.0%
2545	2,338,493	964,408	927,074	-	4,229,975	55.3%	22.8%	21.9%	0.0%	100.0%
2546	2,407,911	934,746	835,360	-	4,178,017	57.6%	22.4%	20.0%	0.0%	100.0%
2547	2,528,701	889,493	797,534	-	4,215,728	60.0%	21.1%	18.9%	0.0%	100.0%
2548	2,431,626	799,615	711,950	-	3,943,191	61.7%	20.3%	18.1%	0.0%	100.0%
2549	2,345,540	683,306	687,386	-	3,716,232	63.1%	18.4%	18.5%	0.0%	100.0%
2550	2,309,024	665,970	686,329	-	3,661,323	63.1%	18.2%	18.7%	0.0%	100.0%
เฉลี่ย	2,302,983	921,901	920,533	4,155	4,146,173	55.5%	22.2%	22.2%	0.1%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.20 เปรียบเทียบผลผลิตข้าวโพดในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

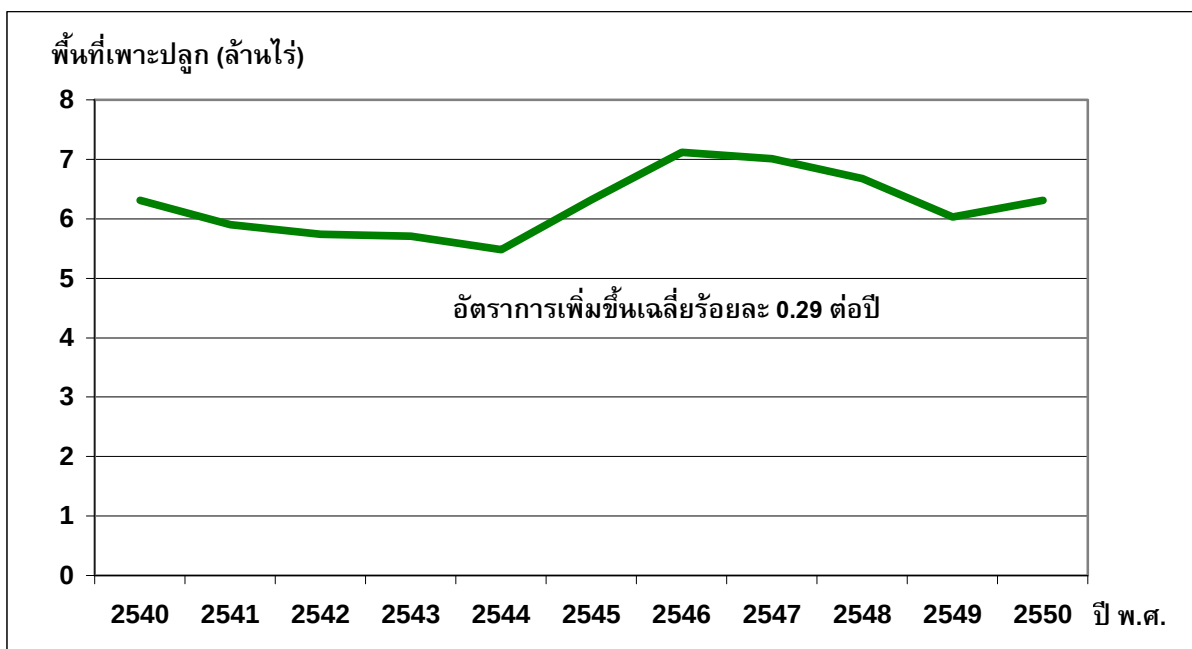
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.6 อ้อยโรงงาน

พื้นที่เพาะปลูกอ้อยทั่วประเทศในช่วงปีพ.ศ. 2540 – 2550 มีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่มากนัก โดยเพิ่มขึ้นจาก 6,313,653 ไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 6,314,295 ไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.11) หรือเพิ่มขึ้นเพียง 642 ไร่ในช่วงปีที่ทำการศึกษาคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.29 ต่อปี (รูปที่ 2.21) พื้นที่ทำการเพาะปลูกอ้อยในประเทศไทยมีเพียง 3 ภาค (รูปที่ 2.22) อันได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคเหนือ โดยในปี พ.ศ. 2540 ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกอ้อยมากที่สุด (ร้อยละ 44) จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2550 สัดส่วนของพื้นที่เพาะปลูกอ้อยของพื้นที่ภาคกลางมีจำนวนลดลงจนมีสัดส่วนเท่ากับพื้นที่เพาะปลูกอ้อยในภาคตะวันออกและเหนือ (ร้อยละ 36)

ทางด้านผลผลิตอ้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผลผลิตอ้อยในช่วงปีที่ศึกษาค่อนข้างมีความผันผวน โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 ต่อปีในช่วงปีที่ทำการศึกษา (รูปที่ 2.23) เมื่อพิจารณาในระดับภาค ผลผลิตในแต่ละภาคสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เพาะปลูกอ้อยเช่นกัน กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2540 ภาคกลางเป็นภาคที่มีผลผลิตอ้อยมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 44 ของผลผลิตอ้อยทั่วประเทศ (รูปที่ 2.24 และตารางที่ 2.12) แต่ในปี พ.ศ. 2550 สัดส่วนของผลผลิตในภาคกลางมีจำนวนลดลงจนมีสัดส่วนเท่ากับผลผลิตอ้อยในภาคตะวันออกและเหนือ (ร้อยละ 35)

รูปที่ 2.21 พื้นที่เพาะปลูกอ้อยทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

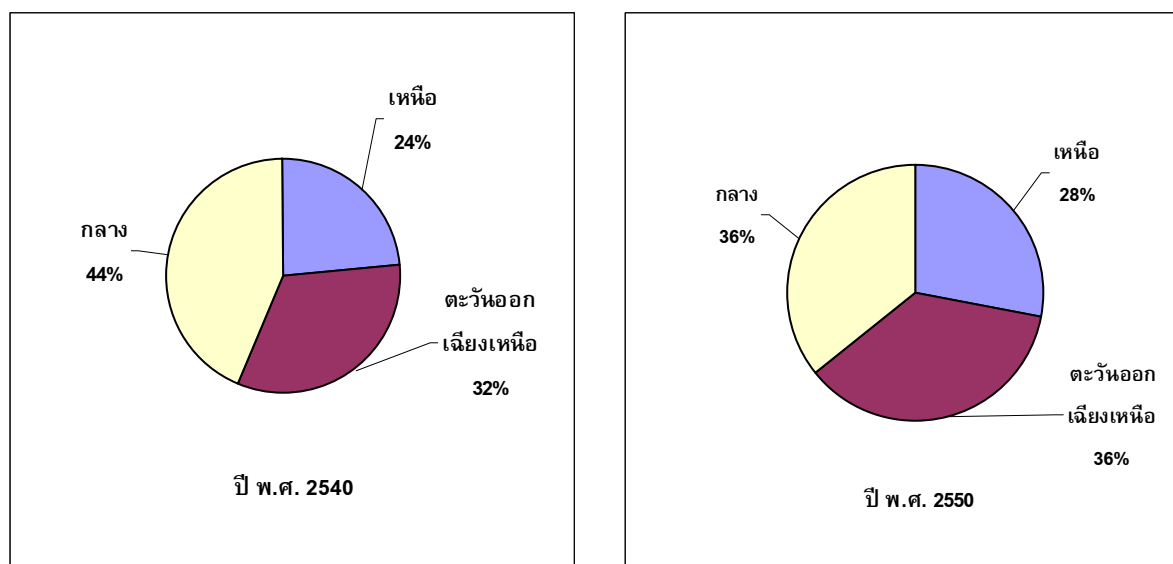
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.11 พื้นที่เพาะปลูกอ้อย และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วง
ปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)				สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ			
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ
2540	1,495,241	2,038,766	2,779,646	6,313,653	23.7%	32.3%	44.0%	100.0%
2541	1,388,824	2,055,199	2,453,351	5,897,374	23.5%	34.8%	41.6%	100.0%
2542	1,322,019	2,068,315	2,344,240	5,734,574	23.1%	36.1%	40.9%	100.0%
2543	1,287,954	2,064,494	2,357,796	5,710,244	22.6%	36.2%	41.3%	100.0%
2544	1,181,312	1,994,493	2,305,588	5,481,393	21.6%	36.4%	42.1%	100.0%
2545	1,371,346	2,501,357	2,447,106	6,319,809	21.7%	39.6%	38.7%	100.0%
2546	1,468,935	2,929,147	2,722,476	7,120,558	20.6%	41.1%	38.2%	100.0%
2547	1,824,893	2,650,022	2,536,940	7,011,855	26.0%	37.8%	36.2%	100.0%
2548	1,806,730	2,491,057	2,372,491	6,670,278	27.1%	37.3%	35.6%	100.0%
2549	1,690,240	2,080,782	2,262,309	6,033,331	28.0%	34.5%	37.5%	100.0%
2550	1,765,893	2,285,977	2,262,425	6,314,295	28.0%	36.2%	35.8%	100.0%
เฉลี่ย	1,509,399	2,287,237	2,440,397	6,237,033	24.2%	36.7%	39.1%	100.0%

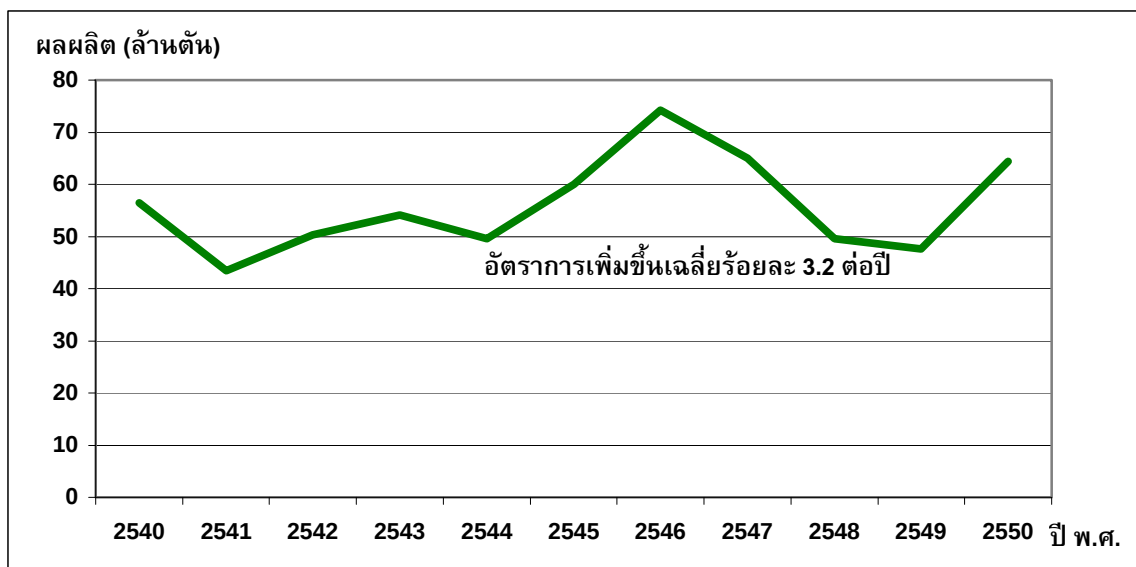
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.22 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกอ้อยในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.23 ปริมาณการผลิตอ้อยทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

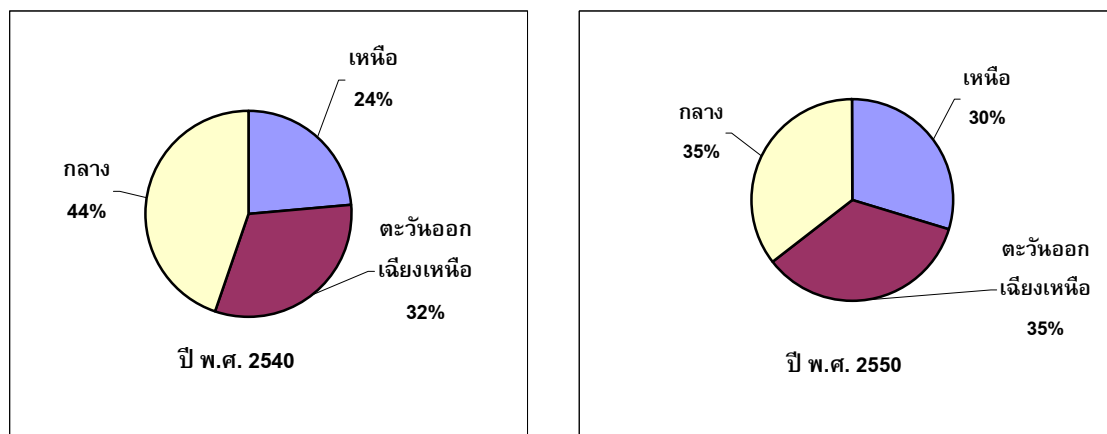
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.12 ผลผลิตอ้อย และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)				สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ			
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ
2540	13,371,934	17,782,398	25,239,128	56,393,460	23.7%	31.5%	44.8%	100.0%
2541	10,257,834	15,352,966	17,854,150	43,464,950	23.6%	35.3%	41.1%	100.0%
2542	11,391,153	18,859,249	20,081,165	50,331,567	22.6%	37.5%	39.9%	100.0%
2543	12,097,791	20,341,991	21,612,343	54,052,125	22.4%	37.6%	40.0%	100.0%
2544	10,391,682	18,153,103	21,018,101	49,562,886	21.0%	36.6%	42.4%	100.0%
2545	12,863,333	24,020,428	23,129,216	60,012,977	21.4%	40.0%	38.5%	100.0%
2546	14,992,069	30,997,608	28,268,844	74,258,521	20.2%	41.7%	38.1%	100.0%
2547	16,965,643	24,253,844	23,776,254	64,995,741	26.1%	37.3%	36.6%	100.0%
2548	13,466,604	18,784,025	17,335,731	49,586,360	27.2%	37.9%	35.0%	100.0%
2549	13,674,457	15,666,587	18,317,053	47,658,097	28.7%	32.9%	38.4%	100.0%
2550	19,045,978	22,469,011	22,850,493	64,365,482	29.6%	34.9%	35.5%	100.0%
เฉลี่ย	13,501,680	20,607,383	21,771,134	55,880,197	24.2%	36.9%	39.0%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.24 เปรียบเทียบผลผลิตอ้อยในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

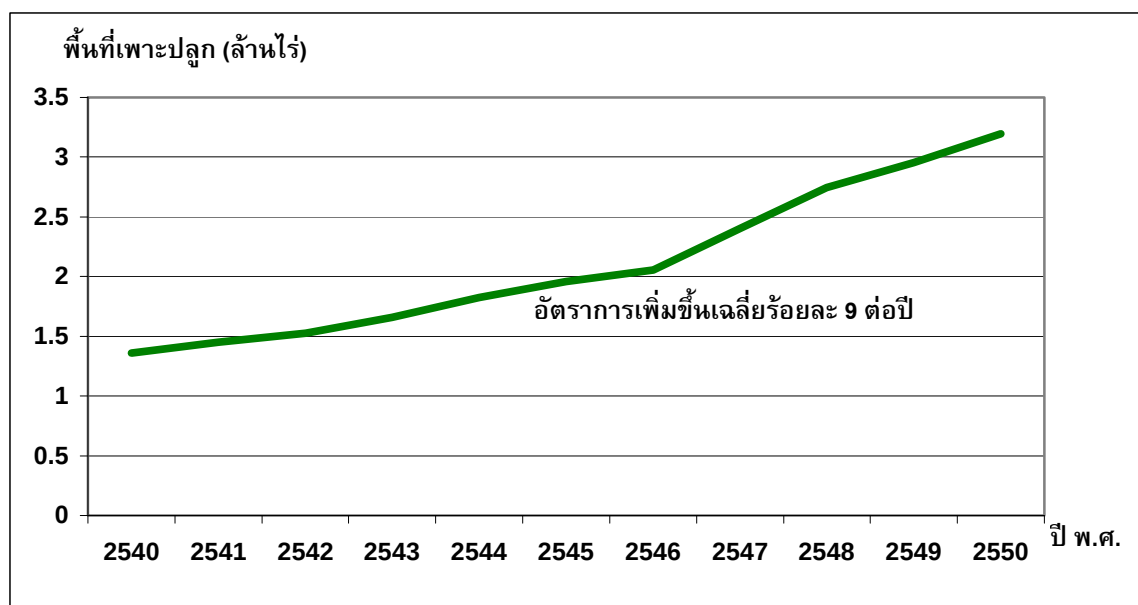
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.7 ปาล์มน้ำมัน

พื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มจาก 1.3 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็นประมาณ 3.2 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.13) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อปี (รูปที่ 2.25) ในประเทศไทยมีการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันเพียง 2 ภาค อันได้แก่ ภาคใต้ และภาคกลาง โดยภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีการปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด ทั้งนี้ เกินกว่าร้อยละ 90 ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเป็นการเพาะปลูกในพื้นที่ภาคใต้ แม้ภาคกลางจะมีสัดส่วนการปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น แต่เป็นการเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่มากนัก กล่าวคือ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 9 ในปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 2.26)

ผลผลิตของปาล์มน้ำมันในภาพรวมทั้งประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากประมาณ 2.5 ล้านตันในปี พ.ศ. 2540 เป็นประมาณ 6.3 ล้านตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.14) โดยคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.5 ต่อปี (รูปที่ 2.27) เมื่อพิจารณาในระดับภาค ภาคใต้เป็นภาคที่มีผลผลิตปาล์มน้ำมันมากที่สุด กล่าวคือ ผลผลิตในภาคใต้มีสัดส่วนลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 96 ของผลผลิตทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 92 ในปี พ.ศ. 2550 และภาคกลางมีสัดส่วนของผลผลิตปาล์มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4 ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 8 ในปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 2.28)

รูปที่ 2.25 พื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

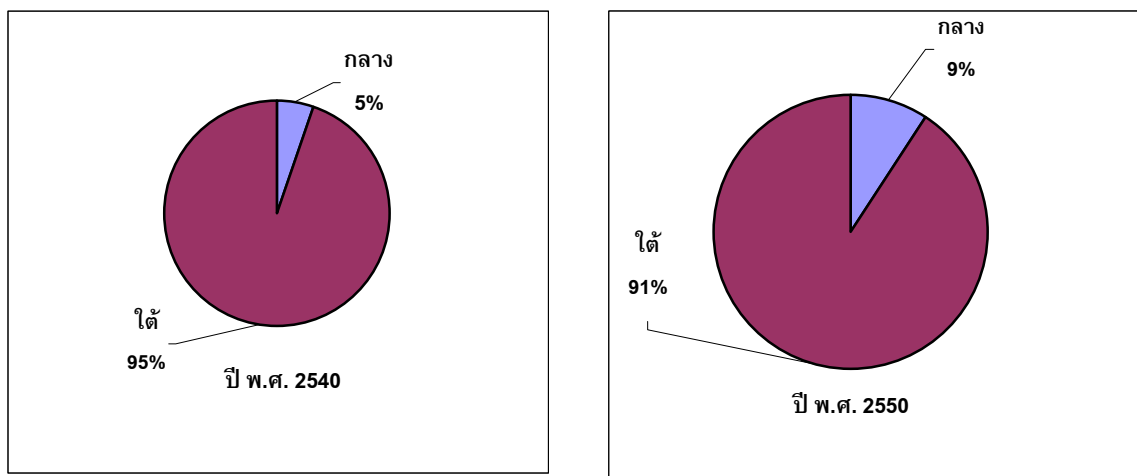
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.13 พื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งประเทศ		
	กลาง	ใต้	รวมทั้งประเทศ	กลาง	ใต้	รวมทั้งประเทศ
2540	69,971	1,286,854	1,356,825	5.2%	94.8%	100.0%
2541	75,134	1,375,530	1,450,664	5.2%	94.8%	100.0%
2542	77,223	1,448,850	1,526,073	5.1%	94.9%	100.0%
2543	87,785	1,572,153	1,659,938	5.3%	94.7%	100.0%
2544	124,387	1,702,589	1,826,976	6.8%	93.2%	100.0%
2545	138,872	1,817,327	1,956,199	7.1%	92.9%	100.0%
2546	148,103	1,908,786	2,056,889	7.2%	92.8%	100.0%
2547	177,745	2,227,751	2,405,496	7.4%	92.6%	100.0%
2548	204,506	2,543,572	2,748,078	7.4%	92.6%	100.0%
2549	228,894	2,725,030	2,953,924	7.7%	92.3%	100.0%
2550	290,954	2,906,671	3,197,625	9.1%	90.9%	100.0%
เฉลี่ย	147,598	1,955,919	2,103,517	7.0%	93.0%	100.0%

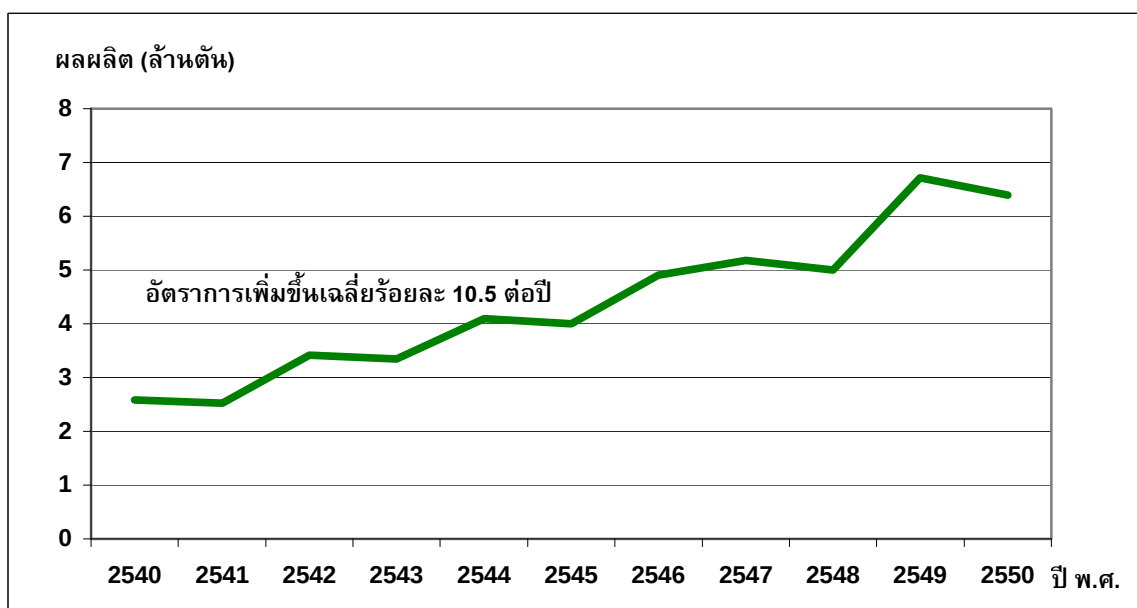
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.26 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.27 ปริมาณการผลิตมันสำปะหลังทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

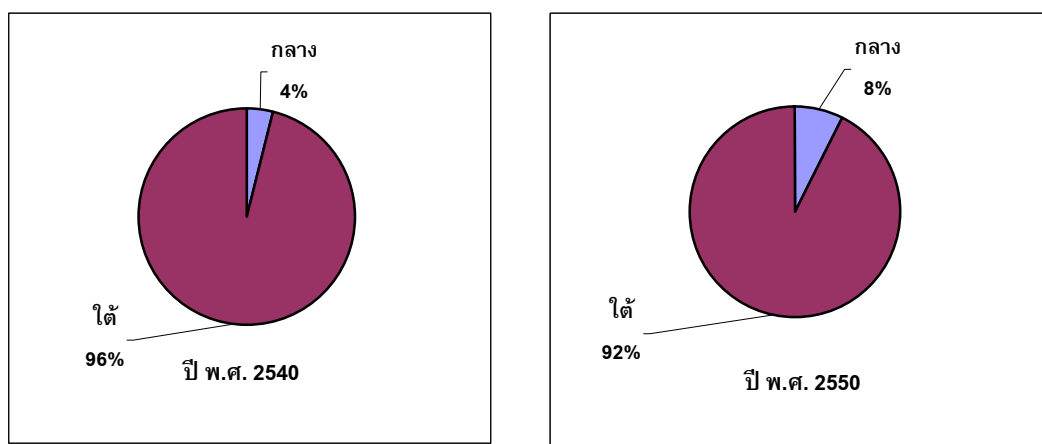
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.14 ผลผลิตปาล์มน้ำมัน และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)			สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ		
	กลาง	ใต้	รวมทั้งประเทศ	กลาง	ใต้	รวมทั้งประเทศ
2540	99,244	2,478,264	2,577,508	3.9%	96.1%	100.0%
2541	94,885	2,427,978	2,522,863	3.8%	96.2%	100.0%
2542	117,125	3,295,905	3,413,030	3.4%	96.6%	100.0%
2543	121,487	3,221,436	3,342,923	3.6%	96.4%	100.0%
2544	176,942	3,919,620	4,096,562	4.3%	95.7%	100.0%
2545	203,393	3,797,983	4,001,376	5.1%	94.9%	100.0%
2546	298,995	4,603,580	4,902,575	6.1%	93.9%	100.0%
2547	317,789	4,864,008	5,181,797	6.1%	93.9%	100.0%
2548	319,683	4,682,987	5,002,670	6.4%	93.6%	100.0%
2549	412,538	6,302,498	6,715,036	6.1%	93.9%	100.0%
2550	370,759	6,019,224	6,389,983	5.8%	94.2%	100.0%
เฉลี่ย	230,258	4,146,680	4,376,938	5.3%	94.7%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.28 เปรียบเทียบผลผลิตปาล์มน้ำมันในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

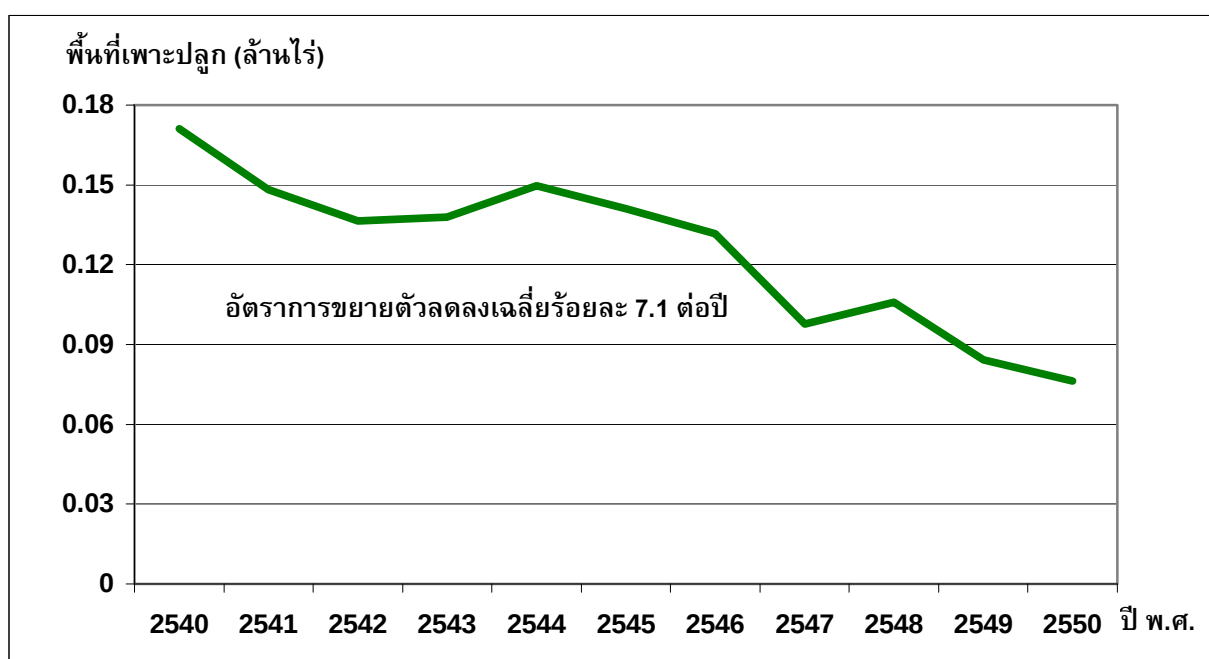
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.8 กระเทียม

พื้นที่เพาะปลูกกระเทียมทั้งประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด จากประมาณ 1.7 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 76,324 ไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.15) หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 7.1 ต่อปี (รูปที่ 2.29) เมื่อพิจารณาพื้นที่เพาะปลูกในระดับภาค พบว่า ในปี พ.ศ. 2540 มีการเพาะปลูกกระเทียมใน 3 ภาค อันได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ที่ทำการปลูกกระเทียมอยู่ในภาคเหนือกล่าวคือ คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 93 ในปี พ.ศ. 2540 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 96 ในปี พ.ศ. 2550 โดยในปี พ.ศ. 2550 เหลือเพียงภาคเหนือ (ร้อยละ 96) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 4) ที่ยังมีการเพาะปลูกกระเทียม (รูปที่ 2.30)

การลดลงของผลผลิตกระเทียมสอดคล้องกับการลดลงของพื้นที่เพาะปลูกกระเทียม โดยมีปริมาณผลผลิตลดลงจาก 1.4 ล้านตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 74,711 ตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.16) หรือมีอัตราการขยายตัวของผลผลิตกระเทียมลดลงเฉลี่ยร้อยละ 5.1 ต่อปี (รูปที่ 2.31) สำหรับในระดับภาค สัดส่วนการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะเช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่การเพาะปลูกกระเทียม กล่าวคือ ผลผลิตกระเทียมในภาคเหนือมีสัดส่วนสูงที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 94 ในปี พ.ศ. 2540 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 97 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ผลผลิตของภาคกลางที่มีสัดส่วนอยู่ร้อยละ 1 ในปี พ.ศ. 2540 และมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ จนกระทั่งไม่มีการเพาะปลูกกระเทียมในภาคกลางอีกเลยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สัดส่วนผลผลิตกระเทียมก็มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน โดยลดลงจากร้อยละ 5 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 3 ในปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 2.32)

รูปที่ 2.29 พื้นที่เพาะปลูกกระเทียมทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

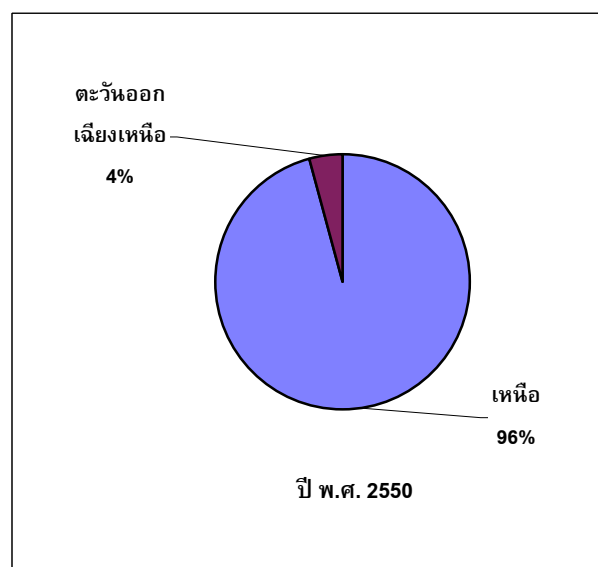
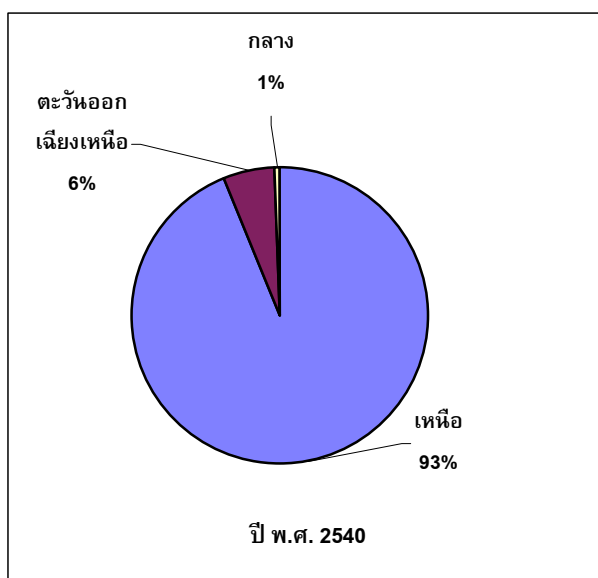
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.15 พื้นที่เพาะปลูกกระเทียม และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วง
ปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)				สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ			
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ
2540	160,651	9,462	1,099	171,212	93.8%	5.5%	0.6%	100.0%
2541	140,080	7,427	609	148,116	94.6%	5.0%	0.4%	100.0%
2542	131,920	4,129	512	136,561	96.6%	3.0%	0.4%	100.0%
2543	133,397	3,871	546	137,814	96.8%	2.8%	0.4%	100.0%
2544	140,332	8,706	652	149,690	93.7%	5.8%	0.4%	100.0%
2545	131,842	8,514	617	140,973	93.5%	6.0%	0.4%	100.0%
2546	123,561	7,538	587	131,686	93.8%	5.7%	0.4%	100.0%
2547	91,565	5,635	429	97,629	93.8%	5.8%	0.4%	100.0%
2548	100,563	5,007	416	105,986	94.9%	4.7%	0.4%	100.0%
2549	81,099	3,079	-	84,178	96.3%	3.7%	0.0%	100.0%
2550	73,059	3,265	-	76,324	95.7%	4.3%	0.0%	100.0%
เฉลี่ย	118,915	6,058	497	125,470	94.8%	4.8%	0.4%	100.0%

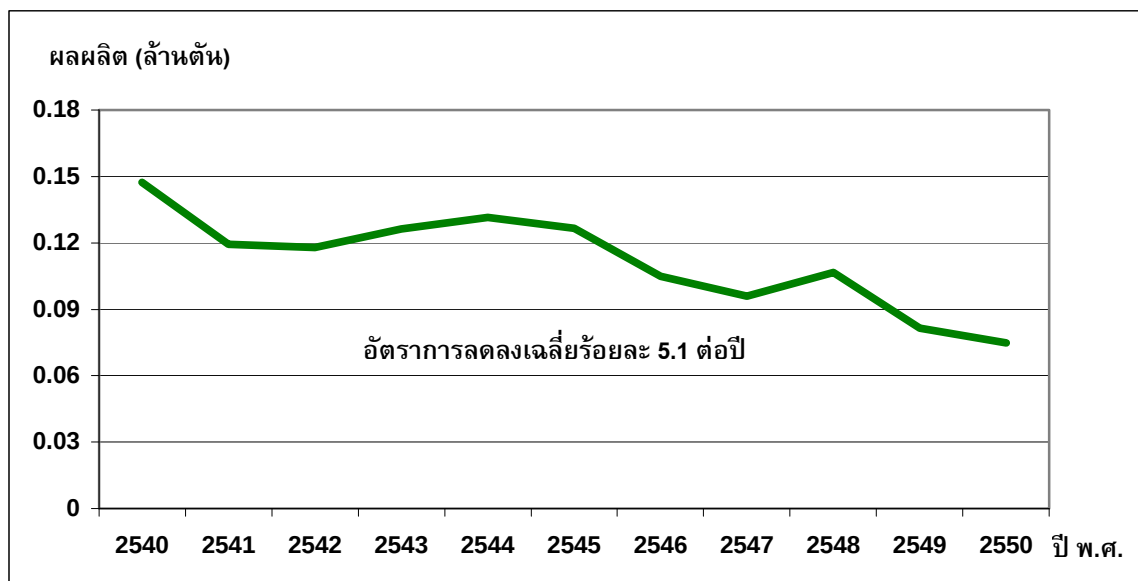
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.30 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกกระเทียมในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.31 ปริมาณการผลิตกระเทียมทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

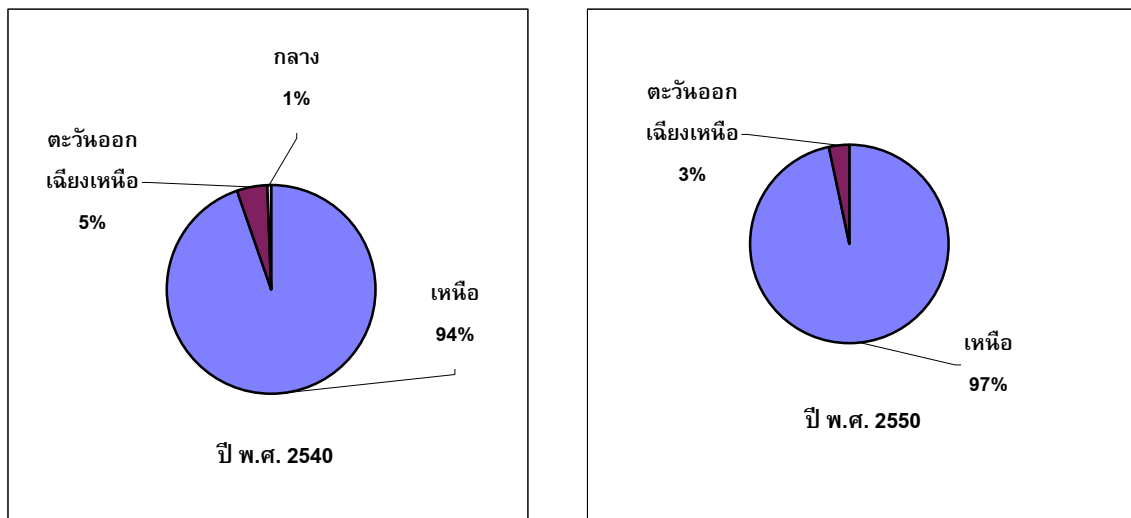
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.16 ผลผลิตกระเทียม และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)				สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ			
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ
2540	139,355	7,066	810	147,231	94.7%	4.8%	0.6%	100.0%
2541	114,498	4,476	454	119,428	95.9%	3.7%	0.4%	100.0%
2542	114,604	2,758	393	117,755	97.3%	2.3%	0.3%	100.0%
2543	122,713	2,996	410	126,119	97.3%	2.4%	0.3%	100.0%
2544	122,995	8,102	484	131,581	93.5%	6.2%	0.4%	100.0%
2545	118,312	7,648	463	126,423	93.6%	6.0%	0.4%	100.0%
2546	98,918	5,503	411	104,832	94.4%	5.2%	0.4%	100.0%
2547	91,008	4,586	315	95,909	94.9%	4.8%	0.3%	100.0%
2548	102,745	3,546	307	106,598	96.4%	3.3%	0.3%	100.0%
2549	79,164	2,212	-	81,376	97.3%	2.7%	0.0%	100.0%
2550	72,315	2,396	-	74,711	96.8%	3.2%	0.0%	100.0%
เฉลี่ย	106,966	4,663	368	111,997	95.5%	4.2%	0.3%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.32 เปรียบเทียบผลผลิตกระเทียมในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

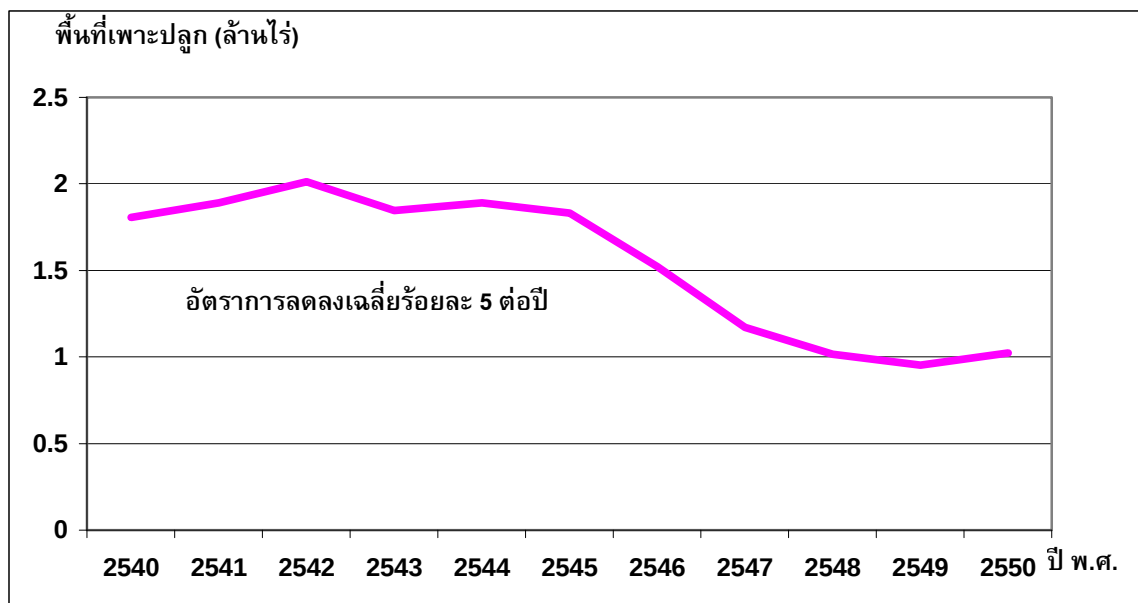
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.9 ถั่วเขียวรวมรุ่น

พื้นที่เพาะปลูกถั่วเขียวรวมทั้งประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีแนวโน้มลดลงจาก 1.8 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็นประมาณ 1 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.17) หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี (รูปที่ 2.33) พื้นที่ที่ทำการเพาะปลูกถั่วเขียวทั่วทุกภาคในประเทศไทย แต่ส่วนใหญ่มีการเพาะปลูกถั่วเขียวในพื้นที่ภาคเหนือ กล่าวคือ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 81 ในปี พ.ศ. 2540 (รูปที่ 2.34) และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 90.8 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ในภาคอื่น ๆ อันได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีสัดส่วนการปลูกถั่วเขียวลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ทางด้านผลผลิตถั่วเขียว เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผลผลิตถั่วเขียวในช่วงปีที่ศึกษา มีแนวโน้มลดลง โดยมีอัตราการลดลงร้อยละ 4 ต่อปีในช่วงที่ทำการศึกษา (รูปที่ 2.35 และตารางที่ 2.18) เมื่อพิจารณาในระดับภาค ผลผลิตในแต่ละภาคสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เพาะปลูกถั่วเขียว เช่นกัน กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2540 ภาคเหนือเป็นภาคที่มีผลผลิตถั่วเขียวมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 83 ของผลผลิตถั่วเขียวทั้งประเทศ (รูปที่ 2.36) และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 92 ในปี พ.ศ. 2550 เช่นเดียวกับแนวโน้มของพื้นที่เพาะปลูกถั่วเขียว ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 ขณะที่สัดส่วนของผลผลิตถั่วเขียวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ มีสัดส่วนลดลง

รูปที่ 2.33 พื้นที่เพาะปลูกถั่วเขียวทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

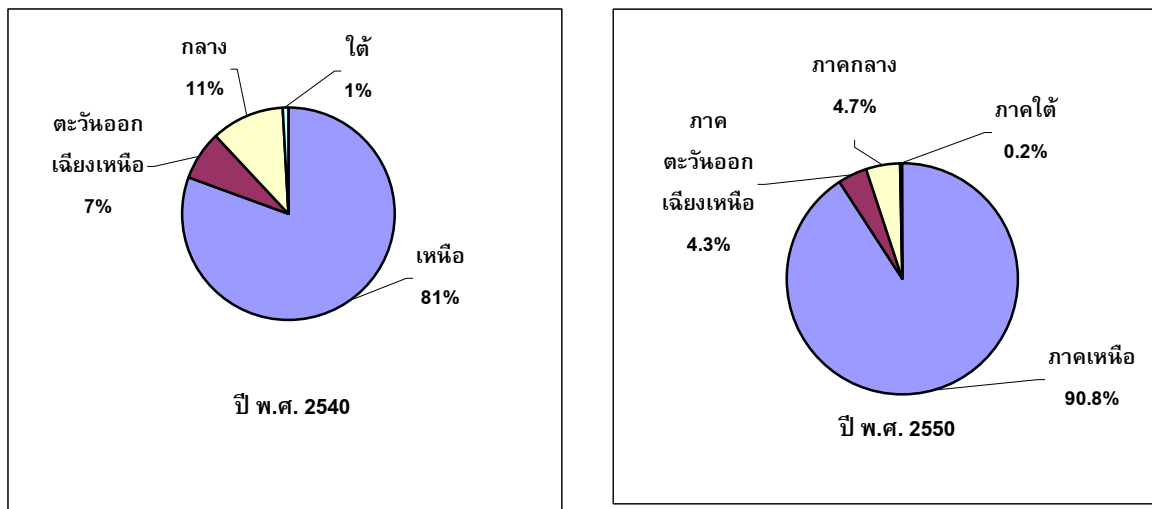
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.17 พื้นที่เพาะปลูกถั่วเขียว และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วง
ปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)					สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งประเทศ				
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ
2540	1,455,657	134,697	196,796	17,003	1,804,153	80.7%	7.5%	10.9%	0.9%	100.0%
2541	1,526,032	131,354	218,086	16,287	1,891,759	80.7%	6.9%	11.5%	0.9%	100.0%
2542	1,618,614	142,779	235,068	15,494	2,011,955	80.4%	7.1%	11.7%	0.8%	100.0%
2543	1,484,563	127,930	219,991	12,758	1,845,242	80.5%	6.9%	11.9%	0.7%	100.0%
2544	1,530,830	134,461	217,391	9,267	1,891,949	80.9%	7.1%	11.5%	0.5%	100.0%
2545	1,485,890	144,090	193,683	7,071	1,830,734	81.2%	7.9%	10.6%	0.4%	100.0%
2546	1,379,362	83,194	52,947	4,469	1,519,972	90.7%	5.5%	3.5%	0.3%	100.0%
2547	1,078,038	52,322	36,943	2,525	1,169,828	92.2%	4.5%	3.2%	0.2%	100.0%
2548	919,219	49,904	44,189	1,832	1,015,144	90.6%	4.9%	4.4%	0.2%	100.0%
2549	861,830	45,634	44,759	1,783	954,006	90.3%	4.8%	4.7%	0.2%	100.0%
2550	927,095	43,940	48,330	1,902	1,021,267	90.8%	4.3%	4.7%	0.2%	100.0%
เฉลี่ย	1,297,012	99,119	137,108	8,217	1,541,455	84.1%	6.4%	8.9%	0.5%	100.0%

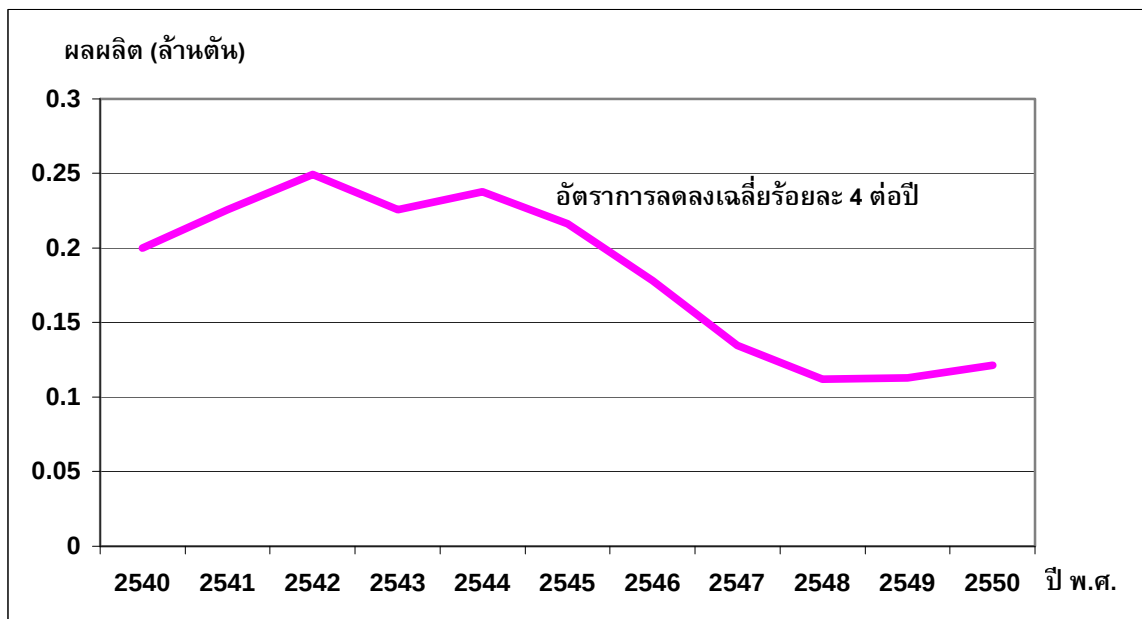
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.34 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกข้าวในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.35 ปริมาณการผลิตข้าวทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

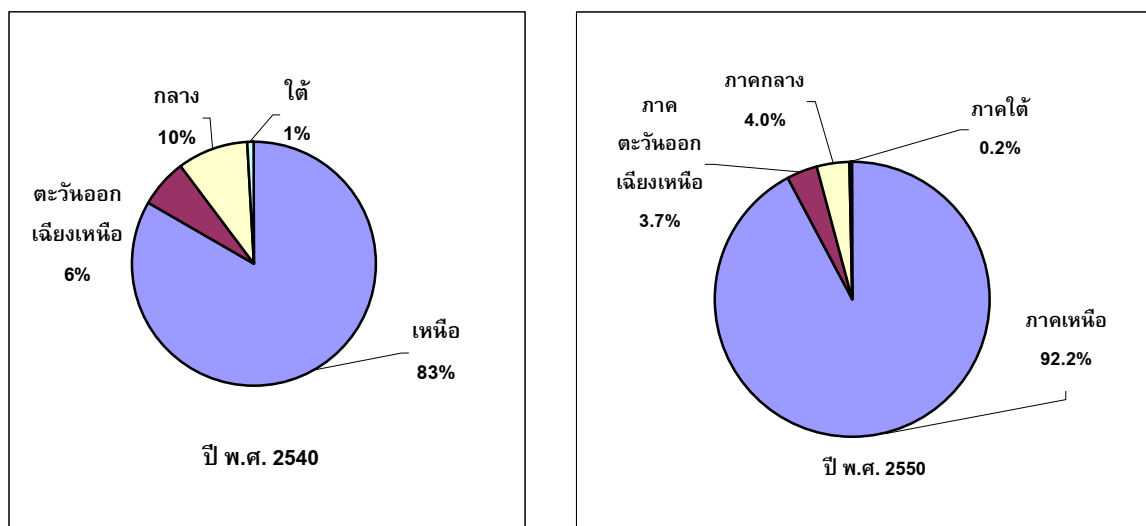
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.18 ผลผลิตถั่วเขียว และสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)					สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ				
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	รวมทั้ง ประเทศ
2540	166,719	12,584	19,134	1,498	199,935	83.4%	6.3%	9.6%	0.7%	100.0%
2541	189,334	13,413	21,626	1,560	225,933	83.8%	5.9%	9.6%	0.7%	100.0%
2542	208,319	14,916	24,743	1,388	249,366	83.5%	6.0%	9.9%	0.6%	100.0%
2543	187,236	13,474	23,972	1,183	225,865	82.9%	6.0%	10.6%	0.5%	100.0%
2544	197,649	14,073	25,065	885	237,672	83.2%	5.9%	10.5%	0.4%	100.0%
2545	179,461	14,199	21,959	696	216,315	83.0%	6.6%	10.2%	0.3%	100.0%
2546	163,195	8,652	5,953	430	178,230	91.6%	4.9%	3.3%	0.2%	100.0%
2547	126,018	4,802	3,826	246	134,892	93.4%	3.6%	2.8%	0.2%	100.0%
2548	103,197	4,531	3,955	174	111,857	92.3%	4.1%	3.5%	0.2%	100.0%
2549	104,595	3,950	3,989	174	112,708	92.8%	3.5%	3.5%	0.2%	100.0%
2550	112,017	4,462	4,857	195	121,531	92.2%	3.7%	4.0%	0.2%	100.0%
เฉลี่ย	157,976	9,914	14,462	766	183,119	86.3%	5.4%	7.9%	0.4%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.36 เปรียบเทียบผลผลิตถั่วเขียวในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

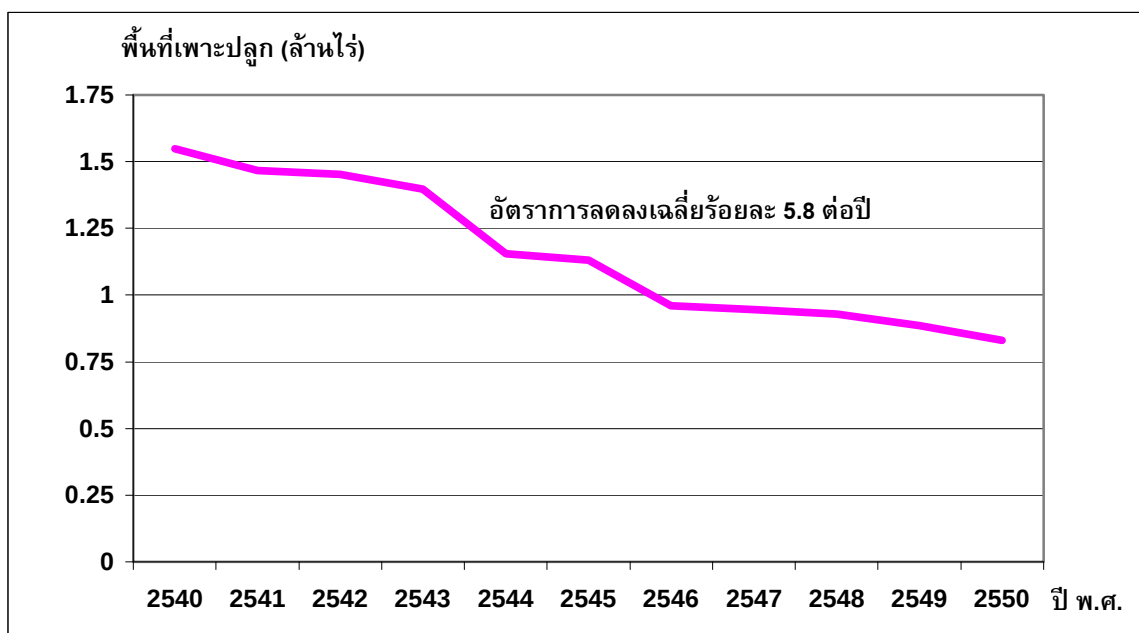
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.10 ถั่วเหลืองรวมรุ่น

พื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองทั้งประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยลดลงจากประมาณ 1.5 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 831,231 ไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.19) หรือลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.8 ต่อปี (รูปที่ 2.37) เมื่อพิจารณาในระดับภาค มีพื้นที่เพียง 3 ภาคในประเทศไทยที่ทำการเพาะปลูกถั่วเหลือง อันได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง โดยภาคเหนือเป็นภาคที่มีพื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองมากที่สุด (รูปที่ 2.38) อย่างไรก็ตาม พื้นที่เพาะปลูกในภาคเหนือมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 72 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 67 ในปี พ.ศ. 2550 เช่นเดียวกับพื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองในภาคกลางก็ลดลงเช่นกัน โดยลดลงจากร้อยละ 12 ในปี พ.ศ. 2540 เหลือเพียงร้อยละ 8 ในปี พ.ศ. 2550 มีเพียงภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีสัดส่วนของพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 25 ในปี พ.ศ. 2550

ผลผลิตของถั่วเหลืองทั่วประเทศก็มีแนวโน้มลดลงตลอดช่วงเวลาที่ทำการศึกษ โดยลดลงจาก 337,790 ตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 203,973 ตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.20) หรือคิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 4.7 ต่อปี (รูปที่ 2.39) เช่นเดียวกับพื้นที่การเพาะปลูก ภาคที่มีผลผลิตถั่วเหลือง ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง โดยภาคเหนือเป็นภาคที่มีสัดส่วนในการผลิตถั่วเหลืองเมื่อเทียบกับภาคอื่นมากที่สุดตลอดช่วงที่ทำการศึกษา (รูปที่ 2.40) สำหรับแนวโน้มของผลผลิตถั่วเหลืองมีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เพาะปลูก โดยภาคเหนือ แม้จะมีสัดส่วนของผลผลิตลดลงจากร้อยละ 71 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 67 ในปี พ.ศ. 2550 ก็ตาม ภาคเหนือก็ยังมีส่วนการผลิตถั่วเหลืองมากที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ

รูปที่ 2.37 พื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

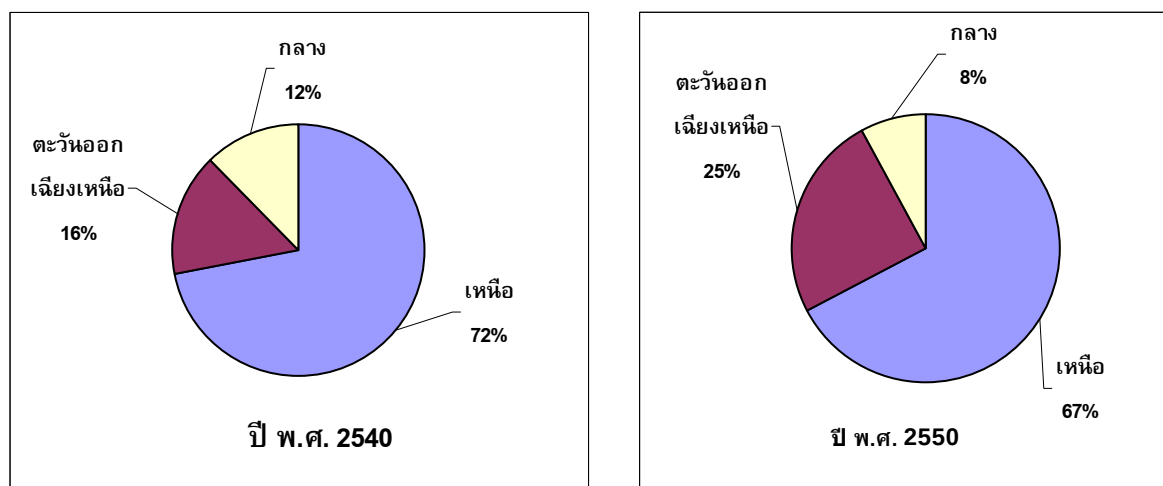
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.19 พื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลือง และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วง
ปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)				สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งประเทศ			
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ
2540	1,115,051	242,403	190,302	1,547,756	72.0%	15.7%	12.3%	100.0%
2541	1,037,974	245,950	183,536	1,467,460	70.7%	16.8%	12.5%	100.0%
2542	540,594	212,698	1,270	754,562	71.6%	28.2%	0.2%	100.0%
2543	967,591	248,065	180,432	1,396,088	69.3%	17.8%	12.9%	100.0%
2544	797,056	236,482	120,845	1,154,383	69.0%	20.5%	10.5%	100.0%
2545	795,480	220,807	113,760	1,130,047	70.4%	19.5%	10.1%	100.0%
2546	653,717	203,104	104,069	960,890	68.0%	21.1%	10.8%	100.0%
2547	637,396	228,208	79,236	944,840	67.5%	24.2%	8.4%	100.0%
2548	624,848	232,422	72,123	929,393	67.2%	25.0%	7.8%	100.0%
2549	589,393	227,522	69,196	886,111	66.5%	25.7%	7.8%	100.0%
2550	559,252	205,323	66,656	831,231	67.3%	24.7%	8.0%	100.0%
เฉลี่ย	756,214	227,544	107,402	1,091,160	69.3%	20.9%	9.8%	100.0%

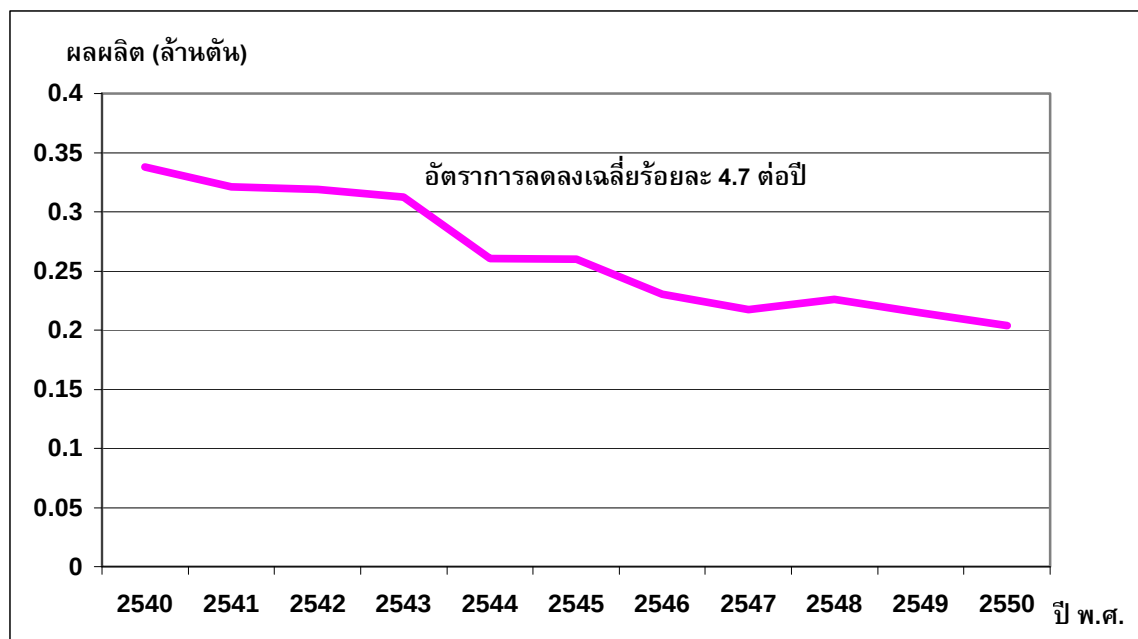
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.38 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.39 ปริมาณการผลิตข้าวเหลืองทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

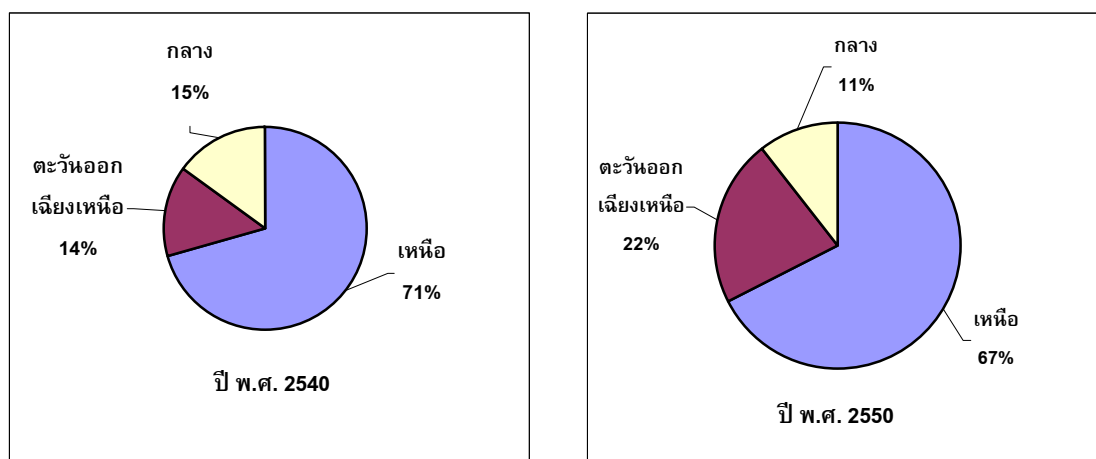
มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.20 ผลผลิตข้าวเหลืองและสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)				สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ			
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ
2540	238,687	48,777	50,326	337,790	70.7%	14.4%	14.9%	100.0%
2541	216,067	52,673	52,495	321,235	67.3%	16.4%	16.3%	100.0%
2542	122,559	45,674	302	168,535	72.7%	27.1%	0.2%	100.0%
2543	210,262	54,232	47,938	312,432	67.3%	17.4%	15.3%	100.0%
2544	173,691	51,315	35,690	260,696	66.6%	19.7%	13.7%	100.0%
2545	177,946	48,145	33,772	259,863	68.5%	18.5%	13.0%	100.0%
2546	153,578	47,603	29,335	230,516	66.6%	20.7%	12.7%	100.0%
2547	149,438	45,570	22,506	217,514	68.7%	21.0%	10.3%	100.0%
2548	152,187	51,387	22,144	225,718	67.4%	22.8%	9.8%	100.0%
2549	143,999	48,805	21,969	214,773	67.0%	22.7%	10.2%	100.0%
2550	137,544	44,839	21,590	203,973	67.4%	22.0%	10.6%	100.0%
เฉลี่ย	170,542	49,002	30,733	250,277	68.1%	19.6%	12.3%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.40 เปรียบเทียบผลผลิตถั่วเหลืองในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

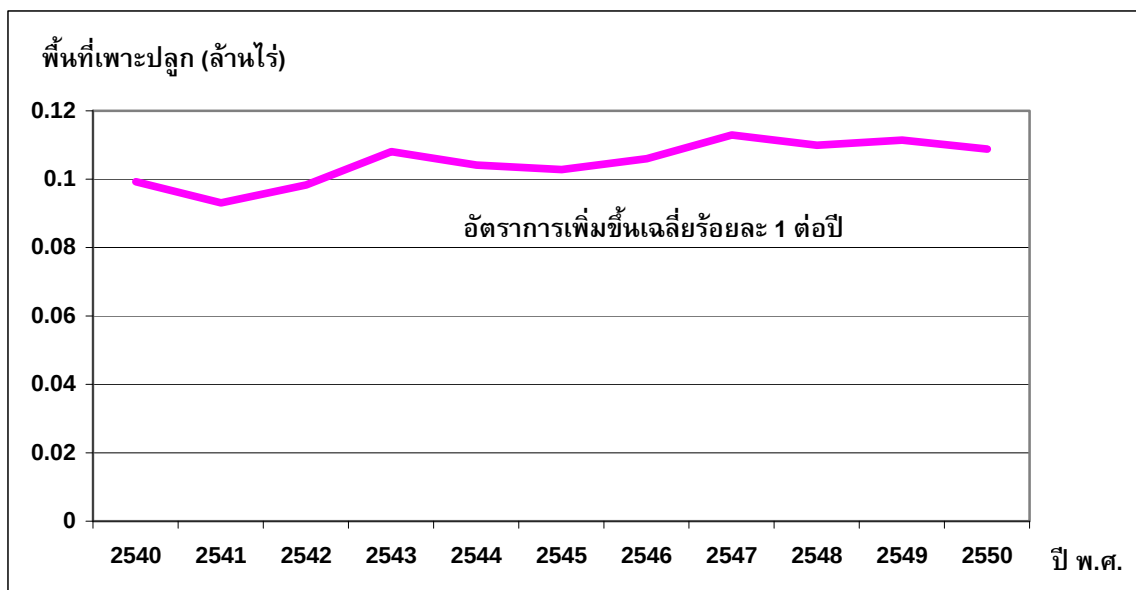
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.11 หอมแดง

พื้นที่เพาะปลูกหอมแดงทั้งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีแนวโน้มคงตัว โดยมีพื้นที่เพาะปลูกหอมแดงเพิ่มขึ้นไม่มากนัก จาก 99,245 ไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 108,763 ไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 2.21) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1 ต่อปี (รูปที่ 2.41) เมื่อพิจารณาในระดับภาค มีเพียง 3 ภาคในประเทศไทยที่มีการเพาะปลูกหอมแดง ซึ่งได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง โดยภาคเหนือถือสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกหอมแดงมากที่สุด และมีสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นในช่วงที่ทำการศึกษ โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 67 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 73 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกหอมแดงลดลงจากร้อยละ 32 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นประมาณร้อยละ 27 ในปี พ.ศ. 2550 สัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกหอมแดงของภาคกลางก็มีพื้นที่ลดลงเช่นกัน โดยลดลงจากร้อยละ 1 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 0.2 ในปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 2.42)

ด้านผลผลิตหอมแดง ในภาพรวมทั้งประเทศมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย โดยมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 203,785 ตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 208,995 ตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.2 ต่อปี (รูปที่ 2.43) เมื่อพิจารณาในระดับภาค ภาคเหนือเป็นภาคที่มีสัดส่วนของผลผลิตหอมแดงมากที่สุด โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากประมาณร้อยละ 67 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นประมาณร้อยละ 74 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนลดลงจากประมาณร้อยละ 33 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นประมาณร้อยละ 26 ในปี พ.ศ. 2550 และภาคกลางก็มีสัดส่วนลดลงเช่นกัน โดยลดลงจากประมาณร้อยละ 0.4 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นประมาณร้อยละ 0.1 ในปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 2.44 และตารางที่ 2.22)

รูปที่ 2.41 พื้นที่เพาะปลูกหอมแดงทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

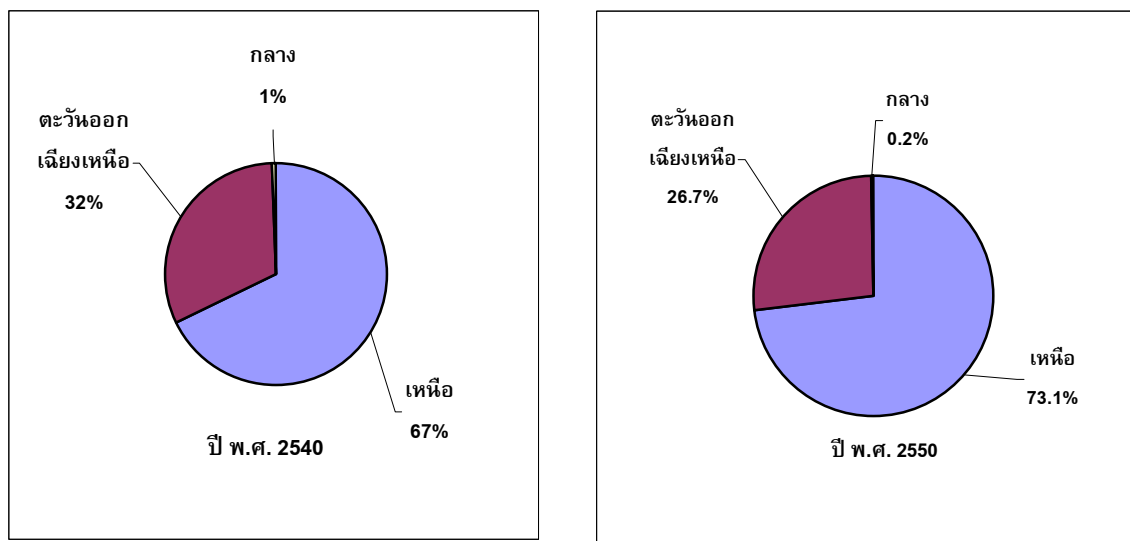
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.21 พื้นที่เพาะปลูกหอมแดง และสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)				สัดส่วนต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งประเทศ			
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ
2540	67,204	31,426	615	99,245	67.7%	31.7%	0.6%	100.0%
2541	62,238	28,187	2,650	93,075	66.9%	30.3%	2.8%	100.0%
2542	74,998	22,224	1,160	98,382	76.2%	22.6%	1.2%	100.0%
2543	81,672	26,118	224	108,014	75.6%	24.2%	0.2%	100.0%
2544	77,134	26,750	308	104,192	74.0%	25.7%	0.3%	100.0%
2545	75,029	27,439	315	102,783	73.0%	26.7%	0.3%	100.0%
2546	78,580	26,951	394	105,925	74.2%	25.4%	0.4%	100.0%
2547	82,706	29,782	408	112,896	73.3%	26.4%	0.4%	100.0%
2548	81,253	28,285	362	109,900	73.9%	25.7%	0.3%	100.0%
2549	84,884	26,211	351	111,446	76.2%	23.5%	0.3%	100.0%
2550	79,542	28,994	227	108,763	73.1%	26.7%	0.2%	100.0%
เฉลี่ย	76,840	27,488	638	104,966	73.2%	26.2%	0.6%	100.0%

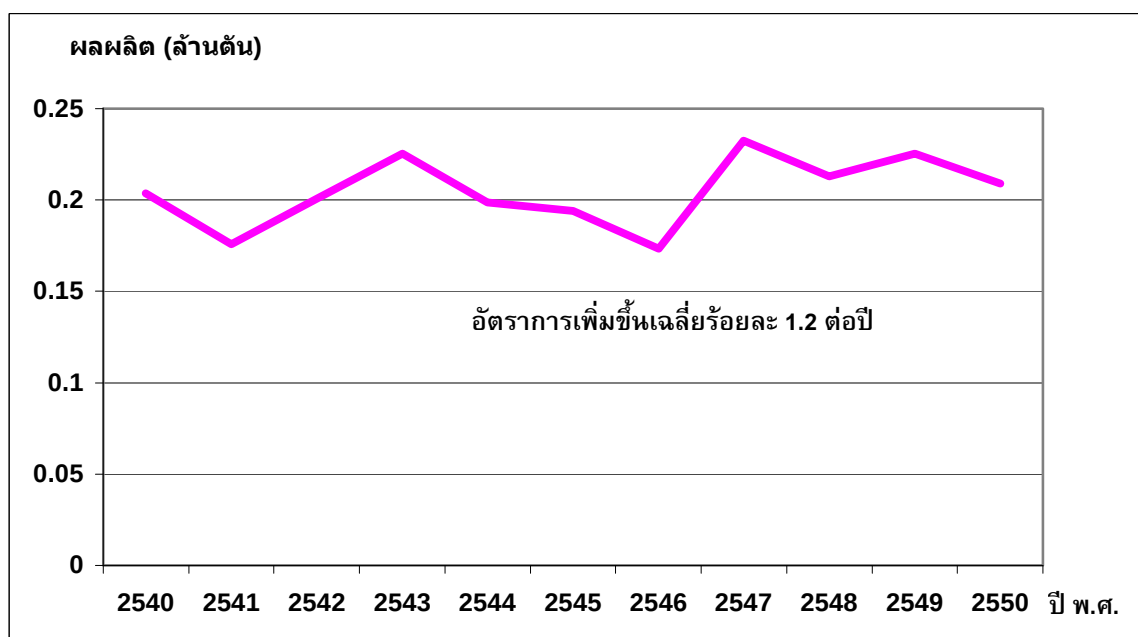
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.42 เปรียบเทียบพื้นที่ปลูกหอมแดงในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.43 ปริมาณการผลิตหอมแดงทั่วประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

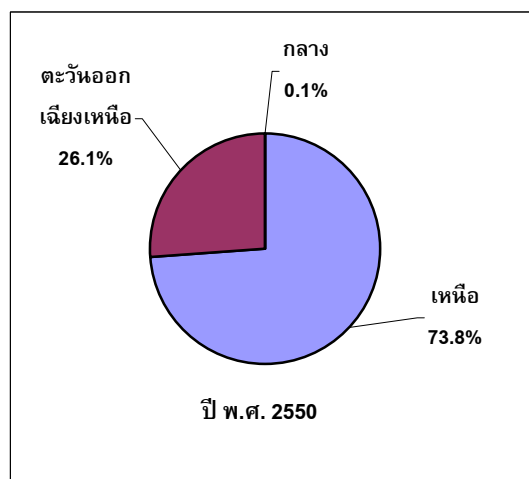
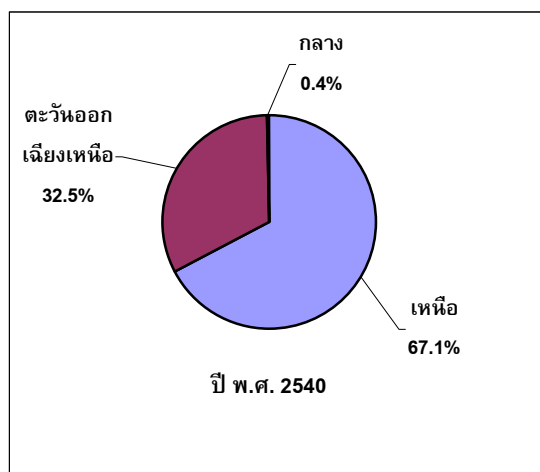
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2.22 ผลผลิตหอมแดงและสัดส่วนผลผลิตในแต่ละภาคในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ปี พ.ศ.	ผลผลิต (ตัน)				สัดส่วนต่อผลผลิตทั้งประเทศ			
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	รวมทั้ง ประเทศ
2540	136,715	66,246	824	203,785	67.1%	32.5%	0.4%	100.0%
2541	122,179	50,964	2,766	175,909	69.5%	29.0%	1.6%	100.0%
2542	148,315	51,155	1,303	200,773	73.9%	25.5%	0.6%	100.0%
2543	162,904	62,161	193	225,258	72.3%	27.6%	0.1%	100.0%
2544	146,522	51,708	303	198,533	73.8%	26.0%	0.2%	100.0%
2545	136,061	57,564	274	193,899	70.2%	29.7%	0.1%	100.0%
2546	124,007	48,978	351	173,336	71.5%	28.3%	0.2%	100.0%
2547	170,917	61,254	366	232,537	73.5%	26.3%	0.2%	100.0%
2548	155,154	57,581	325	213,060	72.8%	27.0%	0.2%	100.0%
2549	166,756	58,318	304	225,378	74.0%	25.9%	0.1%	100.0%
2550	154,341	54,466	188	208,995	73.8%	26.1%	0.1%	100.0%
เฉลี่ย	147,625	56,400	654	204,678	72.1%	27.6%	0.3%	100.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปที่ 2.44 เปรียบเทียบผลผลิตหอมแดงในภาคต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทที่ 3

แนวโน้มผลผลิตต่อไร่

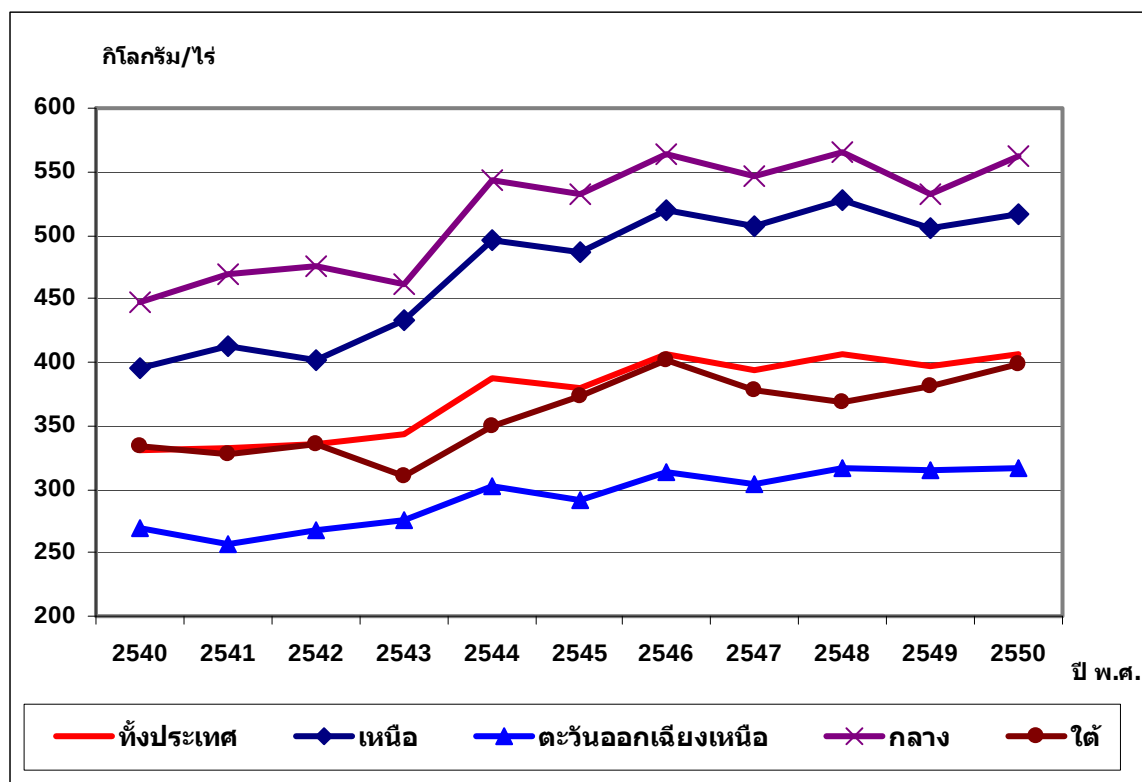
ผลผลิตต่อไร่เป็นข้อมูลที่บ่งชี้ถึงความสามารถในการผลิต และคุณภาพดินได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้น การศึกษาแนวโน้มผลผลิตต่อไร่ ย่อมแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการผลิต และคุณภาพของดินในเบื้องต้นได้เช่นกัน ทั้งนี้ ในการศึกษาแนวโน้มผลผลิตต่อไร่ จะพิจารณาผลผลิตต่อไร่ (ผลผลิตต่อพื้นที่เพาะปลูก) ของพืชเศรษฐกิจหลัก 10 ชนิด ได้แก่ ข้าว (ข้าวนาปี และข้าวนาปรัง) ข้าวโพด อ้อย ถั่วเขียว มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา กระเทียม และหอมแดง ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 โดยจะพิจารณาผลผลิตต่อไร่ของพืชเศรษฐกิจหลักต่างๆ เป็นภาพรวมทั้งประเทศ และรายภาค โดยมีรายละเอียดของผลผลิตต่อไร่ของแต่ละพืชดังนี้

3.1 ข้าวนาปี

ผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 โดยภาพรวมทั้งประเทศแล้ว พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (รูปที่ 3.1) โดยเพิ่มขึ้นจาก 330 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 406 กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ 3.1) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.2 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 374 กิโลกรัมต่อไร่

ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปีสูงที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ และมากกว่าผลผลิตต่อไร่ของค่าเฉลี่ยทั้งประเทศค่อนข้างมาก นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจาก 448 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 562 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปีต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ อย่างไรก็ตาม แนวโน้มของผลผลิตต่อไร่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยเพิ่มขึ้นจากประมาณ 269 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 317 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 1.8 ต่อปี สำหรับพื้นที่ในภาคเหนือ และภาคใต้ในช่วงที่ทำการศึกษาก็มีแนวโน้มของผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปีเพิ่มขึ้นเช่นกัน

รูปที่ 3.1 ผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.1 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั่วประเทศ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		กลาง		ใต้	
	ปริมาณ	อัตราการเติบโต	ปริมาณ	อัตราการเติบโต	ปริมาณ	อัตราการเติบโต	ปริมาณ	อัตราการเติบโต	ปริมาณ	อัตราการเติบโต
2540	330		395		269		448		334	
2541	332	0.6%	413	4.6%	257	-4.5%	470	4.9%	328	-1.8%
2542	336	1.2%	401	-2.9%	268	4.3%	476	1.3%	336	2.4%
2543	343	2.1%	433	8.0%	276	3.0%	461	-3.2%	310	-7.7%
2544	387	12.8%	496	14.5%	302	9.4%	543	17.8%	350	12.9%
2545	379	-2.1%	486	-2.0%	292	-3.3%	532	-2.0%	373	6.6%
2546	406	7.1%	520	7.0%	314	7.5%	563	5.8%	402	7.8%
2547	393	-3.2%	507	-2.5%	304	-3.2%	547	-2.8%	378	-6.0%
2548	407	3.6%	527	3.9%	316	3.9%	565	3.3%	369	-2.4%
2549	397	-2.5%	505	-4.2%	315	-0.3%	532	-5.8%	381	3.3%
2550	406	2.3%	517	2.4%	317	0.6%	562	5.6%	399	4.7%
ค่าเฉลี่ย	374	2.2%	473	2.9%	294	1.8%	518	2.5%	360	2.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

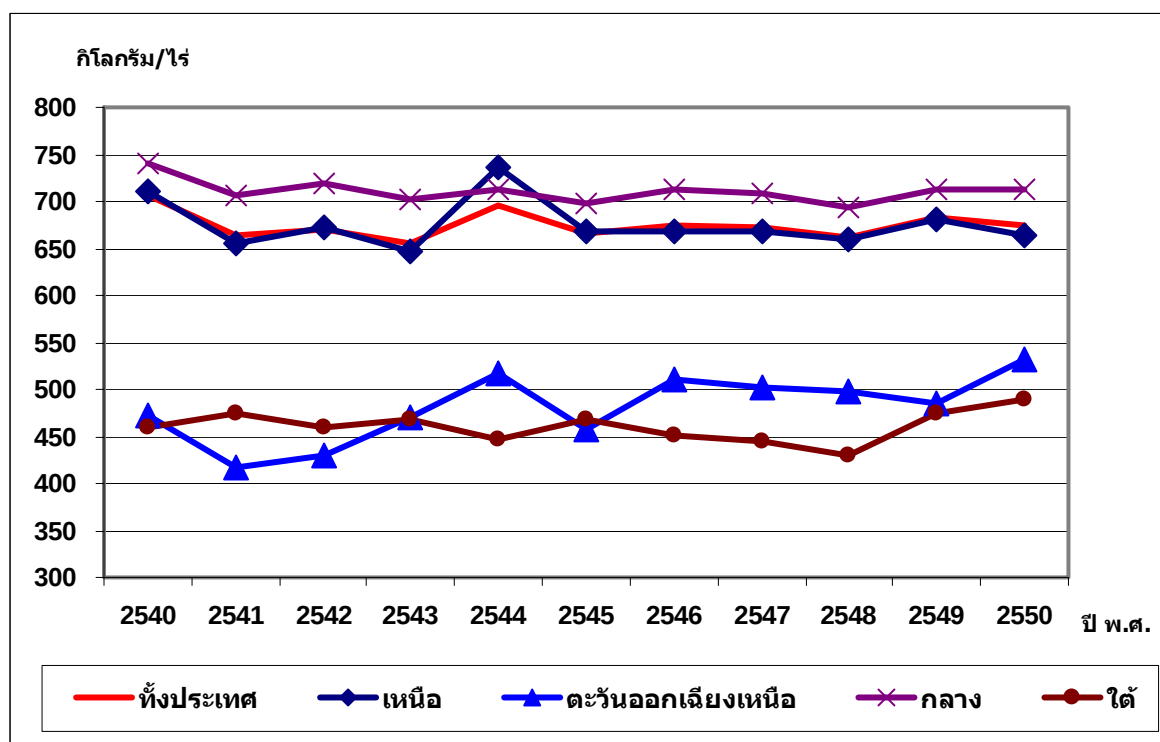
3.2 ข้าวนาปรัง

ผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรังมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย (รูปที่ 3.2) โดยลดลงจาก 707 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 675 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 3.2) หรือมีอัตราการลดลงร้อยละ 0.4 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 675 กิโลกรัมต่อไร่

จากรูปที่ 3.2 จะเห็นได้ว่า ผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรังสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่มีผลผลิตต่อไร่สูง ได้แก่ พื้นที่ในภาคกลาง ซึ่งมีผลผลิตต่อไร่สูงสุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น และพื้นที่ในภาคเหนือ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตลอดช่วงที่ทำการศึกษา พบว่า ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกข้าวนาปรังในภาคกลาง และภาคเหนือมีอัตราการลดลงเล็กน้อย โดยพื้นที่ในภาคกลางมีอัตราการลดลงของผลผลิตต่อไร่ประมาณร้อยละ 0.4 ต่อปี ขณะที่พื้นที่ในภาคเหนือมีอัตราการลดลงของผลผลิตต่อไร่ประมาณร้อยละ 0.5 ต่อปี (ตารางที่ 3.2)

สำหรับอีกกลุ่มคือ 2) กลุ่มที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำ ได้แก่ พื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพื้นที่ในภาคใต้ แม้พื้นที่ในสองภาคนี้จะมีผลผลิตต่อไร่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับพื้นที่ในภาคกลาง และภาคเหนือ แต่เมื่อพิจารณาตลอดช่วงที่ทำการศึกษาแล้ว พบว่า พื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ มีผลผลิตต่อไร่ของการปลูกข้าวนาปรังเพิ่มขึ้น โดยพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.5 ต่อปี และพื้นที่ในภาคใต้มีอัตราการเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.7 ต่อปี

รูปที่ 3.2 ผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.2 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของข้าวนาปรังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั้งประเทศ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		กลาง		ใต้	
	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต
2540	707		711		473		741		459	
2541	663	-6.2%	656	-7.7%	418	-11.6%	706	-4.7%	474	3.3%
2542	671	1.2%	672	2.4%	430	2.9%	720	2.0%	460	-3.0%
2543	656	-2.2%	646	-3.9%	471	9.5%	703	-2.4%	468	1.7%
2544	695	5.9%	737	14.1%	517	9.8%	713	1.4%	447	-4.5%
2545	667	-4.0%	668	-9.4%	457	-11.6%	697	-2.2%	468	4.7%
2546	674	1.0%	669	0.1%	511	11.8%	712	2.2%	452	-3.4%
2547	671	-0.4%	669	0.0%	503	-1.6%	708	-0.5%	445	-1.5%
2548	661	-1.5%	660	-1.3%	497	-1.2%	693	-2.2%	429	-3.6%
2549	682	3.2%	681	3.2%	485	-2.4%	712	2.7%	475	10.7%
2550	675	-1.0%	665	-2.4%	531	9.6%	713	0.1%	488	2.8%
ค่าเฉลี่ย	675	-0.4%	676	-0.5%	481	1.5%	711	-0.4%	460	0.7%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.3 ยางพารา

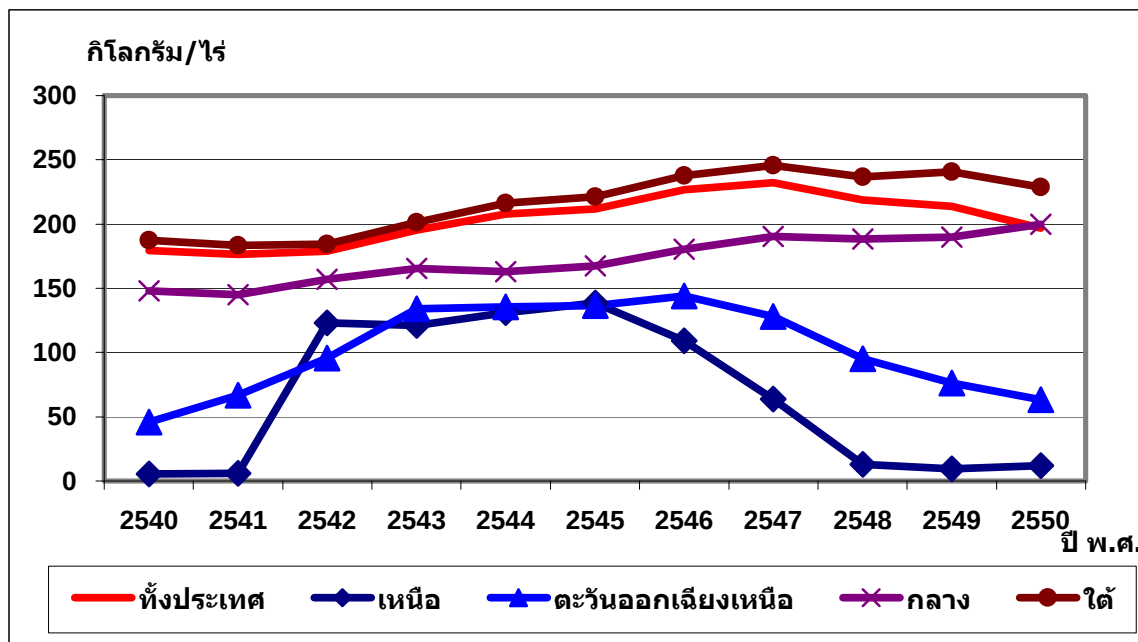
ผลผลิตต่อไร่ของยางพาราในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ของยางพารามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (รูปที่ 3.3) โดยเพิ่มขึ้นจาก 179 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 197 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 3.3) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 203 กิโลกรัมต่อไร่

ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตต่อไร่ของยางพาราสูงที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ และมากกว่าผลผลิตต่อไร่ของค่าเฉลี่ยทั้งประเทศเล็กน้อยตลอดช่วงที่ทำการศึกษา นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจาก 187 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 229 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.1 ต่อปี ขณะที่พื้นที่ในภาคกลาง มีผลผลิตต่อไร่สูงรองลงมาจากพื้นที่ในภาคใต้ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงที่ทำการศึกษา โดยเพิ่มขึ้นจาก 148 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 200 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษาประมาณ 172 กิโลกรัมต่อไร่

ขณะที่พื้นที่ในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลผลิตต่อไร่ของการปลูกยางพาราค่อนข้างผันผวน โดยพื้นที่ในภาคเหนือมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วภายหลังปี พ.ศ. 2541 และลดลงเรื่อยๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา โดยมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ตลอดช่วงที่ทำการศึกษาประมาณ 67 กิโลกรัมต่อไร่ สำหรับพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ผลผลิตต่อไร่มีค่าสูงขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 และค่อนข้างคงตัวในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2546 แต่หลังจากปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา ผลผลิตต่อ

ไร่ของการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ ทั้งนี้ผลผลิตต่อไร่ของพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าประมาณ 102 กิโลกรัมต่อไร่

รูปที่ 3.3 ผลผลิตต่อไร่ของยางพาราในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.3 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของยางพาราในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั้งประเทศ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		กลาง		ใต้	
	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต
2540	179		5		46		148		187	
2541	176	-1.7%	6	14.5%	67	45.5%	145	-2.1%	184	-2.0%
2542	179	1.4%	123	1918.8%	96	43.8%	157	8.4%	184	0.3%
2543	196	9.4%	121	-1.4%	134	39.8%	166	5.4%	201	9.4%
2544	208	6.2%	131	8.0%	135	1.0%	163	-1.6%	216	7.4%
2545	212	2.0%	139	5.8%	137	0.9%	167	2.6%	221	2.3%
2546	227	7.0%	109	-21.1%	144	5.4%	180	7.9%	238	7.3%
2547	232	2.4%	64	-41.8%	128	-11.0%	190	5.5%	246	3.4%
2548	219	-5.7%	13	-79.8%	95	-25.6%	188	-1.0%	237	-3.6%
2549	214	-2.3%	9	-26.7%	76	-20.1%	190	0.8%	241	1.7%
2550	197	-7.9%	12	26.6%	64	-16.6%	200	5.1%	229	-4.9%
ค่าเฉลี่ย	203	1.1%	67	180.3%	102	6.3%	172	3.1%	217	2.1%

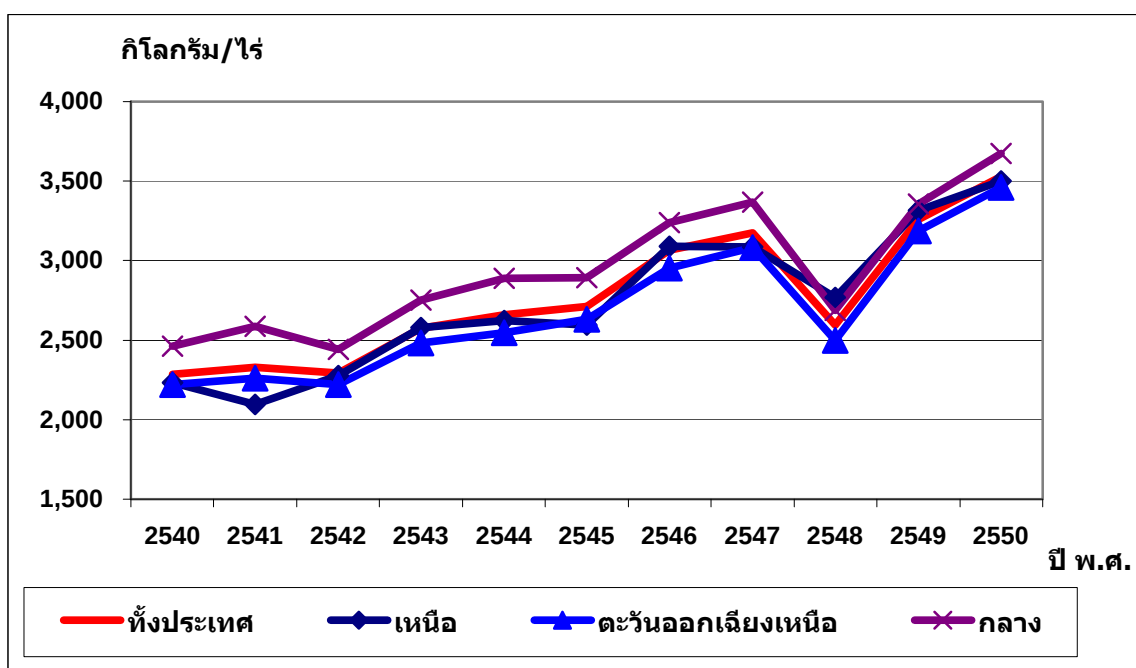
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.4 มันสำปะหลัง

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีการเพาะปลูกใน 3 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ผลผลิตต่อไร่ของมันสำปะหลังในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (รูปที่ 3.4) โดยเพิ่มขึ้นจาก 2,287 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 3,531 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 3.4) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 2,770 กิโลกรัมต่อไร่

ปริมาณผลผลิตต่อไร่ของการปลูกมันสำปะหลังในแต่ละภาค ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก และมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในรูปแบบเดียวกันในแต่ละภาค อย่างไรก็ตาม พื้นที่ในภาคกลางมีผลผลิตต่อไร่ของการปลูกมันสำปะหลังสูงกว่าภาคอื่นเล็กน้อย โดยมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 2,461 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 3,672 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยผลผลิตต่อไร่ประมาณ 2,940 กิโลกรัมต่อไร่

รูปที่ 3.4 ผลผลิตต่อไร่ของมันสำปะหลังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.4 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของมันสำปะหลังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั่วประเทศ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		กลาง	
	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต
2540	2,287		2,231		2,220		2,461	
2541	2,329	1.8%	2,097	-6.0%	2,261	1.8%	2,585	5.0%
2542	2,293	-1.5%	2,275	8.5%	2,221	-1.8%	2,442	-5.5%
2543	2,574	12.3%	2,579	13.4%	2,482	11.8%	2,754	12.8%
2544	2,659	3.3%	2,624	1.7%	2,545	2.5%	2,887	4.8%
2545	2,710	1.9%	2,595	-1.1%	2,632	3.4%	2,891	0.2%
2546	3,064	13.1%	3,092	19.1%	2,954	12.2%	3,240	12.1%
2547	3,173	3.5%	3,085	-0.2%	3,082	4.3%	3,367	3.9%
2548	2,596	-18.2%	2,768	-10.3%	2,496	-19.0%	2,686	-20.2%
2549	3,257	25.5%	3,315	19.8%	3,186	27.6%	3,358	25.0%
2550	3,531	8.4%	3,499	5.5%	3,462	8.7%	3,672	9.4%
ค่าเฉลี่ย	2,770	5.0%	2,742	5.0%	2,686	5.2%	2,940	4.7%

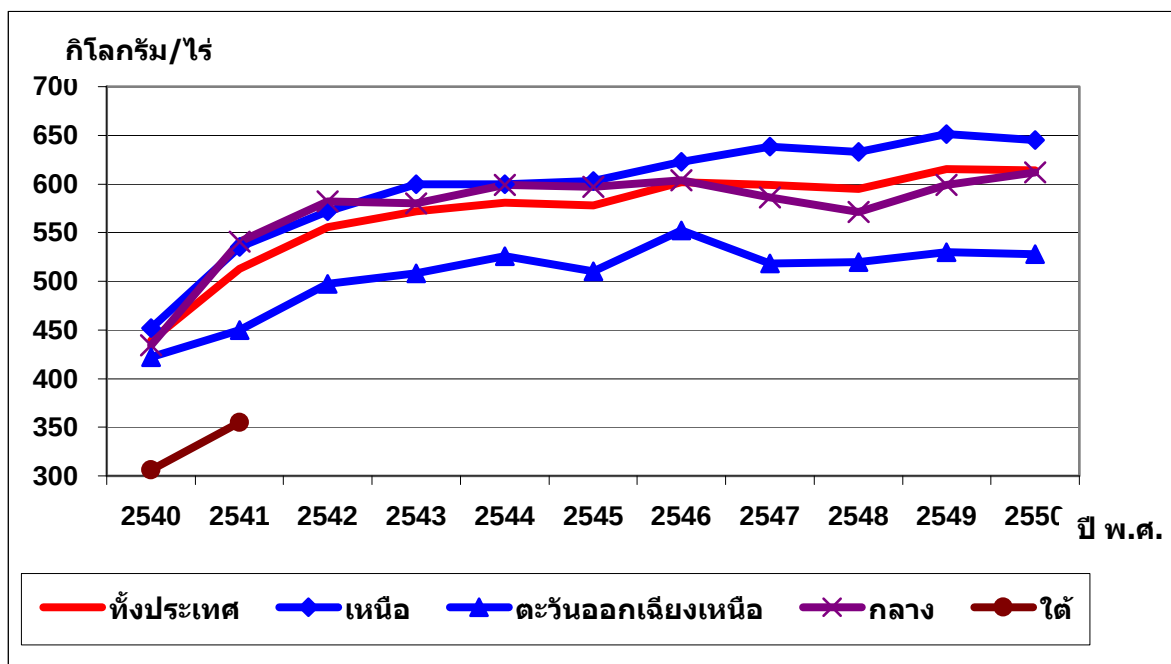
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.5 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกข้าวโพดในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (รูปที่ 3.5) โดยเพิ่มขึ้นจาก 439 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 614 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 3.5) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 569 กิโลกรัมต่อไร่ ทั้งนี้ มีการเพาะปลูกข้าวโพดในทุกๆ ภาค ยกเว้นภาคใต้ ที่มีการเพาะปลูกจนถึงปี พ.ศ. 2541

ปริมาณผลผลิตต่อไร่ในพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลางไม่แตกต่างกันมากนัก โดยภาคเหนือมีอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษามีประมาณร้อยละ 3.8 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ประมาณ 596 กิโลกรัมต่อไร่ ขณะที่ภาคกลางมีอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตต่อไร่ประมาณร้อยละ 3.7 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ประมาณ 573 กิโลกรัมต่อไร่ นอกจากนี้ ถ้าไม่นับรวมปริมาณผลผลิตต่อไร่ของพื้นที่ภาคใต้ที่ไม่มีการเพาะปลูกข้าวโพดหลังปี พ.ศ. 2541 พื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงจะเป็นพื้นที่ที่มีปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น แต่ก็มีแนวโน้มของปริมาณผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น คิดเป็นอัตราการเพิ่มประมาณร้อยละ 2.4 ต่อปีในช่วงที่ทำการศึกษา และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ประมาณ 506 กิโลกรัมต่อไร่

รูปที่ 3.5 ผลผลิตต่อไร่ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.5 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั้งประเทศ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		กลาง		ใต้	
	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต
2540	439		452		422		435		306	
2541	513	16.9%	535	18.3%	450	6.6%	541	24.5%	355	15.9%
2542	555	8.2%	572	6.9%	498	10.6%	582	7.6%	-	-
2543	572	3.0%	600	4.9%	508	2.1%	580	-0.4%	-	-
2544	581	1.6%	600	0.0%	526	3.5%	599	3.2%	-	-
2545	578	-0.5%	603	0.5%	510	-3.0%	597	-0.3%	-	-
2546	602	4.2%	623	3.3%	552	8.2%	604	1.2%	-	-
2547	599	-0.5%	638	2.4%	518	-6.2%	586	-3.0%	-	-
2548	595	-0.7%	633	-0.8%	520	0.4%	571	-2.6%	-	-
2549	615	3.4%	651	2.8%	530	1.9%	599	4.9%	-	-
2550	614	-0.2%	645	-0.9%	528	-0.4%	612	2.2%	-	-
ค่าเฉลี่ย	569	3.5%	596	3.8%	506	2.4%	573	3.7%	331	15.9%

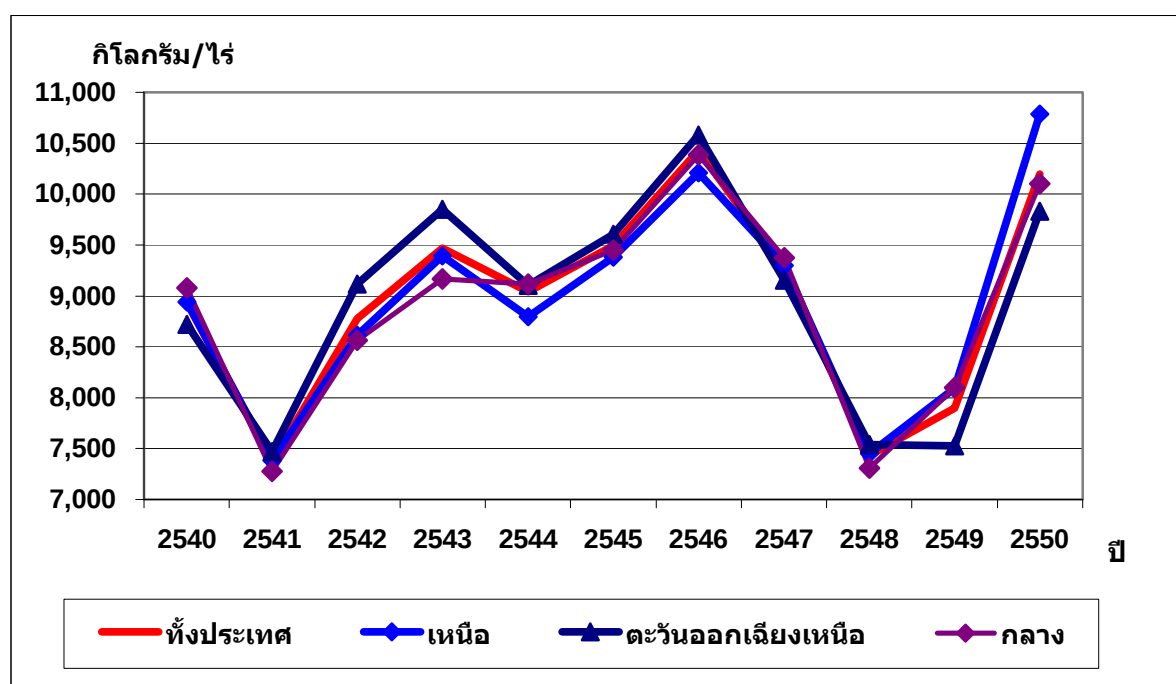
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.6 อ้อยโรงงาน

พื้นที่ปลูกอ้อยในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีการเพาะปลูกใน 3 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ผลผลิตต่อไร่ของอ้อยในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มค่อนข้างผันผวน นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของการปลูกอ้อยในแต่ละภาคเป็นไปในรูปแบบเดียวกันในช่วงที่ทำการศึกษา (รูปที่ 3.6) อย่างไรก็ตาม ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกอ้อยในภาพรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้นจาก 8,932 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 10,194 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 3.6) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 8,937 กิโลกรัมต่อไร่

เมื่อพิจารณาจากผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยในแต่ละภาค พบว่า ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกอ้อยในแต่ละภาคไม่มีความแตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยในภาคเหนือมีค่าประมาณ 8,941 กิโลกรัมต่อไร่ ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยประมาณ 8,955 กิโลกรัมต่อไร่ และภาคกลางมีผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยประมาณ 8,901 กิโลกรัมต่อไร่

รูปที่ 3.6 ผลผลิตต่อไร่ของอ้อยโรงงานในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.6 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของอ้อยโรงงานในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั่วประเทศ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		กลาง	
	ปริมาณ	อัตราการเติบโต	ปริมาณ	อัตราการเติบโต	ปริมาณ	อัตราการเติบโต	ปริมาณ	อัตราการเติบโต
2540	8,932		8,943		8,722		9,080	
2541	7,370	-17.5%	7,386	-17.4%	7,470	-14.4%	7,277	-19.9%
2542	8,777	19.1%	8,616	16.7%	9,118	22.1%	8,566	17.7%
2543	9,466	7.9%	9,393	9.0%	9,853	8.1%	9,166	7.0%
2544	9,042	-4.5%	8,797	-6.3%	9,102	-7.6%	9,116	-0.5%
2545	9,496	5.0%	9,380	6.6%	9,603	5.5%	9,452	3.7%
2546	10,429	9.8%	10,206	8.8%	10,582	10.2%	10,384	9.9%
2547	9,269	-11.1%	9,297	-8.9%	9,152	-13.5%	9,372	-9.7%
2548	7,434	-19.8%	7,454	-19.8%	7,541	-17.6%	7,307	-22.0%
2549	7,899	6.3%	8,090	8.5%	7,529	-0.2%	8,097	10.8%
2550	10,194	29.1%	10,785	33.3%	9,829	30.5%	10,100	24.7%
ค่าเฉลี่ย	8,937	2.4%	8,941	3.0%	8,955	2.3%	8,901	2.2%

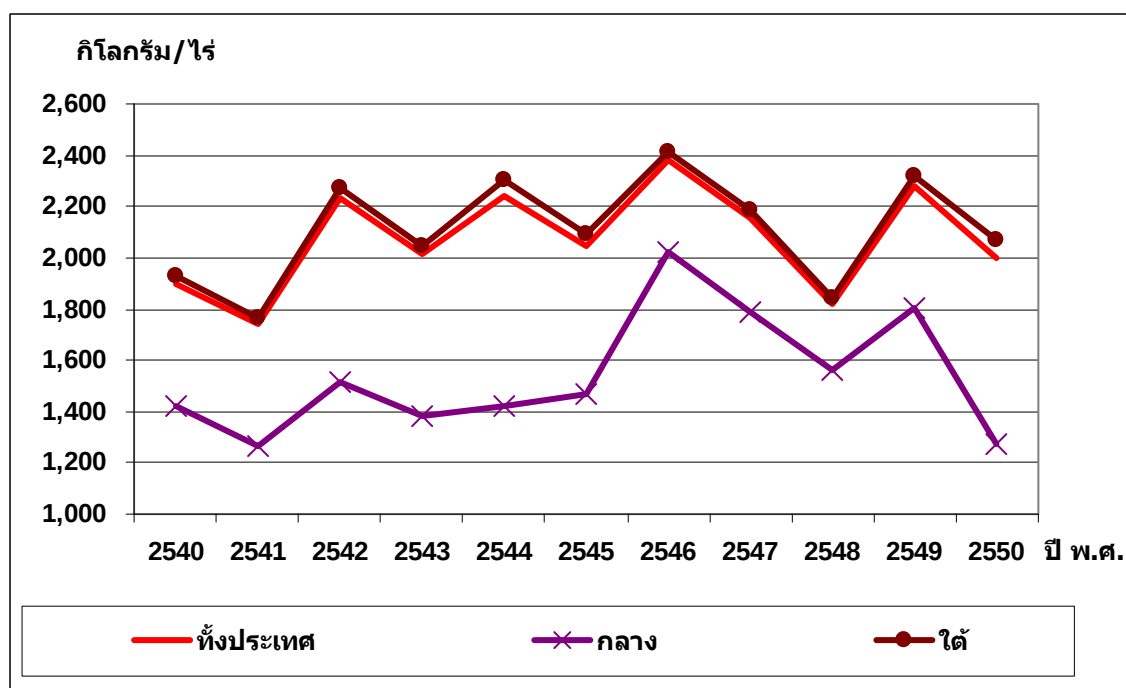
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.7 ปาล์มน้ำมัน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั่วประเทศ พบว่า ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกปาล์มน้ำมันในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มผันผวน (รูปที่ 3.7) อย่างไรก็ตาม ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกปาล์มน้ำมันในภาพรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 1,900 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,998 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 3.7) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 2,073 กิโลกรัมต่อไร่

จากรูปที่ 3.7 จะเห็นได้ว่า มีการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่เพียง 2 ภาคของประเทศ อันได้แก่ ภาคใต้ และภาคกลาง ทั้งนี้ พื้นที่ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตต่อไร่ของการปลูกปาล์มน้ำมันค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับภาคกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ของการปลูกปาล์มน้ำมันตลอดช่วงที่ทำการศึกษาประมาณ 2,112 กิโลกรัมต่อไร่ ขณะที่ภาคกลางมีค่าผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยประมาณ 1,538 กิโลกรัมต่อไร่

รูปที่ 3.7 ผลผลิตต่อไร่ของปาล์มน้ำมันในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.7 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของปาล์มน้ำมันในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั่วประเทศ		กลาง		ใต้	
	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต
2540	1,900		1,418		1,926	
2541	1,739	-8.5%	1,263	-10.9%	1,765	-8.4%
2542	2,236	28.6%	1,517	20.1%	2,275	28.9%
2543	2,014	-9.9%	1,384	-8.8%	2,049	-9.9%
2544	2,242	11.3%	1,423	2.8%	2,302	12.3%
2545	2,045	-8.8%	1,465	3.0%	2,090	-9.2%
2546	2,383	16.5%	2,019	37.8%	2,412	15.4%
2547	2,154	-9.6%	1,788	-11.4%	2,183	-9.5%
2548	1,820	-15.5%	1,563	-12.6%	1,841	-15.7%
2549	2,277	25.1%	1,806	15.5%	2,316	25.8%
2550	1,998	-12.3%	1,274	-29.5%	2,071	-10.6%
ค่าเฉลี่ย	2,073	1.7%	1,538	0.6%	2,112	1.9%

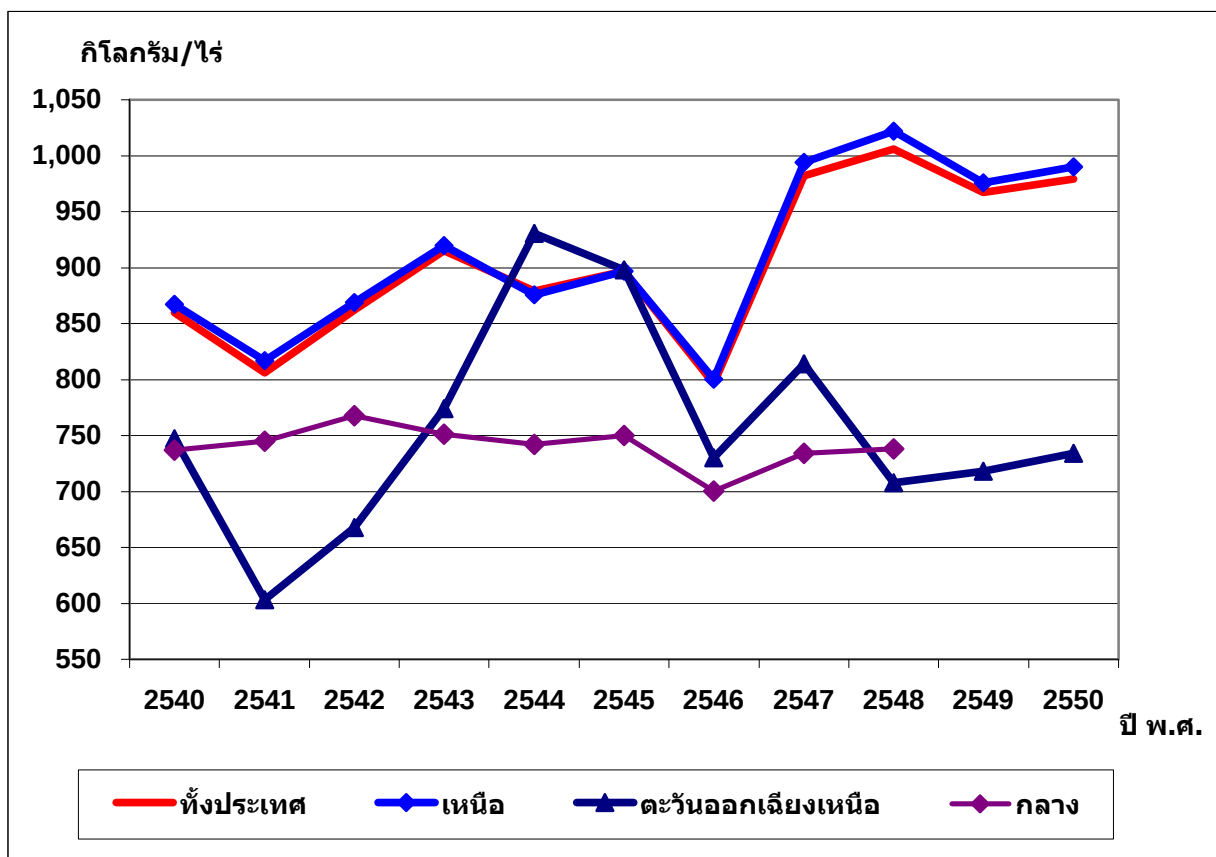
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.8 กระเทียม

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกกระเทียมในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มผันผวน และมีการเพาะปลูกกระเทียมในภาคกลางจนถึงแค่ปี พ.ศ. 2548 (รูปที่ 3.8) อย่างไรก็ตาม ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกกระเทียมในภาพรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้นจาก 860 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 979 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 3.8) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 904 กิโลกรัมต่อไร่

จากรูปที่ 3.8 จะเห็นได้ว่า พื้นที่ในภาคเหนือเป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตต่อไร่ของการปลูกกระเทียมสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ประมาณ 912 กิโลกรัมต่อไร่ และมีอัตราการเพิ่มของผลผลิตต่อไร่ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 ประมาณร้อยละ 1.7 ต่อปี ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ในพื้นที่ภาคกลางของการปลูกกระเทียมไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก โดยมีผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยประมาณ 741 กิโลกรัมต่อไร่ และมีอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตต่อไร่เพียงประมาณร้อยละ 0.1 ต่อปี ขณะที่ค่าผลผลิตต่อไร่ของพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือค่อนข้างผันผวน โดยมีผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยประมาณ 757 กิโลกรัมต่อไร่ และมีอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตต่อไร่ประมาณร้อยละ 0.8 ต่อปี

รูปที่ 3.8 ผลผลิตต่อไร่ของกระเทียมในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.8 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของกระเทียมในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั่วประเทศ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		กลาง	
	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต
2540	860		867		747		737	
2541	806	-6.3%	817	-5.8%	603	-19.3%	745	1.1%
2542	862	6.9%	869	6.4%	668	10.8%	768	3.1%
2543	915	6.2%	920	5.9%	774	15.9%	751	-2.2%
2544	879	-3.9%	876	-4.8%	931	20.2%	742	-1.2%
2545	897	2.0%	897	2.4%	898	-3.5%	750	1.1%
2546	796	-11.3%	801	-10.8%	730	-18.7%	700	-6.6%
2547	982	23.4%	994	24.2%	814	11.5%	734	4.8%
2548	1,006	2.4%	1,022	2.8%	708	-13.0%	738	0.5%
2549	967	-3.9%	976	-4.5%	718	1.4%	-	-
2550	979	1.2%	990	1.4%	734	2.2%	-	-
ค่าเฉลี่ย	904	1.7%	912	1.7%	757	0.8%	741	0.1%

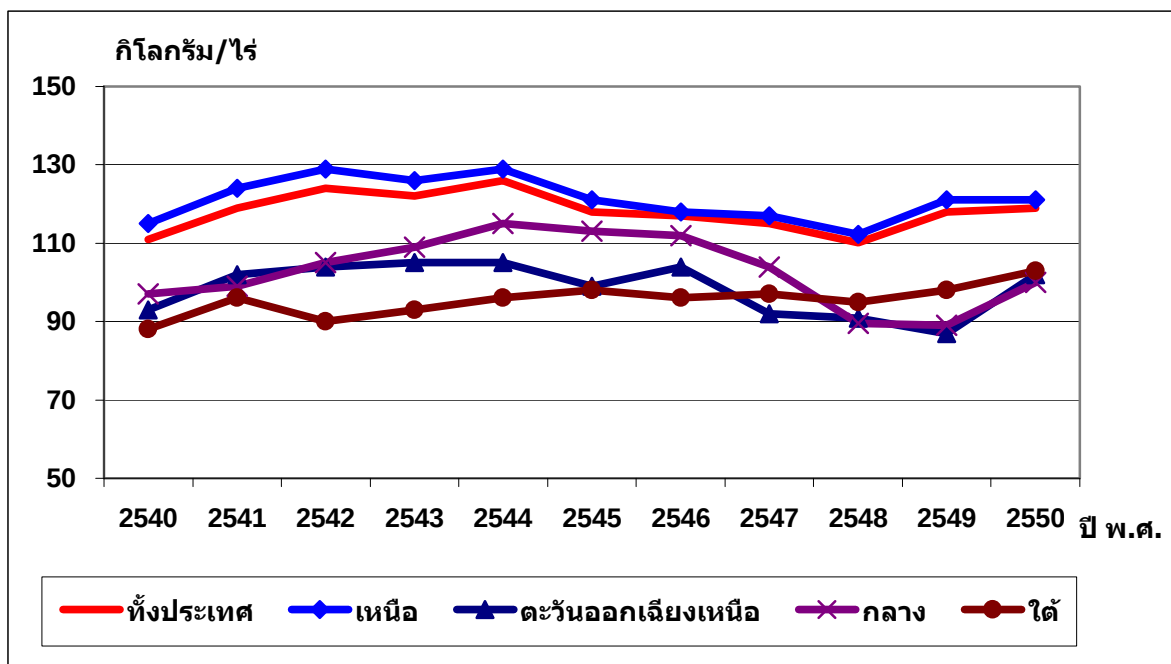
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.9 ถั่วเขียวรวมรุ่น

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั่วประเทศ พบว่า ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกถั่วเขียวรวมรุ่นในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก (รูปที่ 3.9) อย่างไรก็ตาม ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกถั่วเขียวในภาพรวมทั่วประเทศเพิ่มขึ้นจาก 111 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 119 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 3.9) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 118 กิโลกรัมต่อไร่

อย่างไรก็ตาม จากรูปที่ 3.9 เห็นได้ว่า พื้นที่ในภาคเหนือมีผลผลิตต่อไร่ในการปลูกถั่วเขียวสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 ประมาณ 121 กิโลกรัมต่อไร่ และมีอัตราเพิ่มของผลผลิตต่อไร่ประมาณร้อยละ 0.6 ต่อปี ขณะที่พื้นที่ในภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตต่อไร่ในการปลูกถั่วเขียวต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น โดยมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ประมาณ 92 กิโลกรัมต่อไร่ และมีอัตราการเพิ่มของผลผลิตต่อไร่ประมาณร้อยละ 1.7 ต่อปี

รูปที่ 3.9 ผลผลิตต่อไร่ของถั่วเขียวรวมรุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.9 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของถั่วเขียวรวมรุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั่วประเทศ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		กลาง		ใต้	
	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต
2540	111		115		93		97		88	
2541	119	7.2%	124	7.8%	102	9.7%	99	2.1%	96	9.1%
2542	124	4.2%	129	4.0%	104	2.0%	105	6.1%	90	-6.3%
2543	122	-1.6%	126	-2.3%	105	1.0%	109	3.8%	93	3.3%
2544	126	3.3%	129	2.4%	105	0.0%	115	5.5%	96	3.2%
2545	118	-6.3%	121	-6.2%	99	-5.7%	113	-1.7%	98	2.1%
2546	117	-0.8%	118	-2.5%	104	5.1%	112	-0.9%	96	-2.0%
2547	115	-1.7%	117	-0.8%	92	-11.5%	104	-7.1%	97	1.0%
2548	110	-4.2%	112	-4.0%	91	-1.3%	90	-13.9%	95	-2.1%
2549	118	7.1%	121	7.8%	87	-4.2%	89	-0.6%	98	3.2%
2550	119	0.8%	121	0.0%	102	17.2%	100	12.4%	103	5.1%
ค่าเฉลี่ย	118	0.8%	121	0.6%	99	1.2%	103	0.6%	92	1.7%

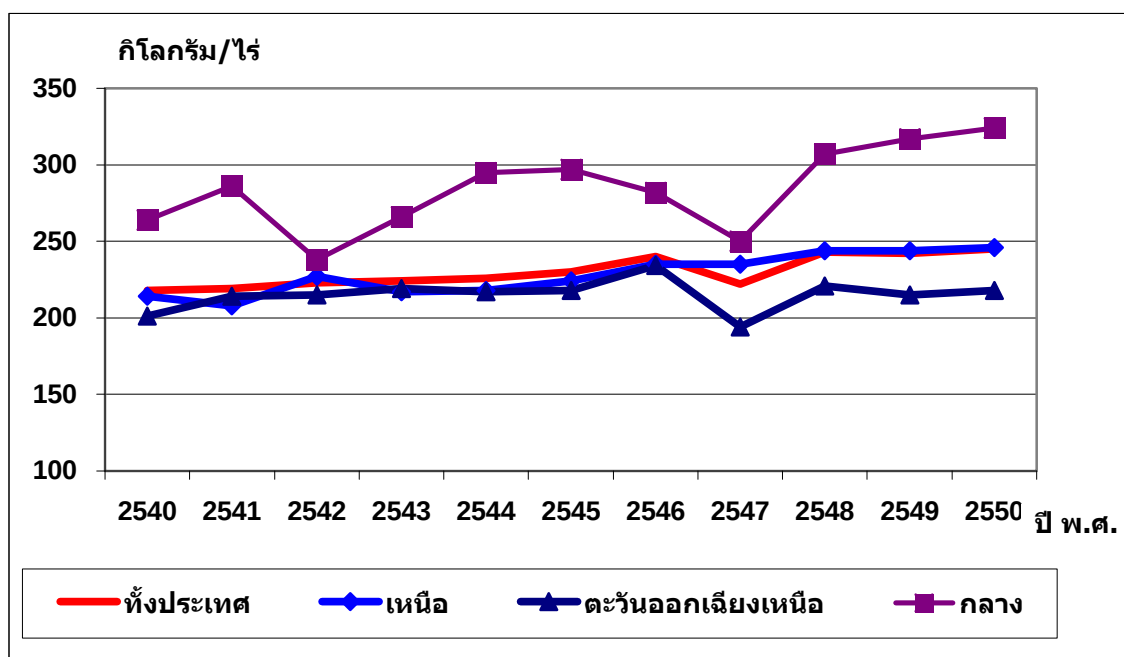
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.10 ถั่วเหลืองรวมรุ่น

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกถั่วเหลืองรวมรุ่นในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก (รูปที่ 3.10) อย่างไรก็ตาม ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกถั่วเหลืองในภาพรวมทั้งประเทศยังคงเพิ่มขึ้นจาก 218 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 245 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 3.10) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 230 กิโลกรัมต่อไร่

เมื่อพิจารณาจากรูปที่ 3.10 จะเห็นได้ว่า พื้นที่ในภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตต่อไร่ของการปลูกถั่วเหลืองสูงที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยผลผลิตต่อไร่ประมาณ 284 กิโลกรัมต่อไร่ แม้จะมีความผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษา แต่ก็มีค่าผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 264 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 324 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 2.7 ต่อปี ขณะที่ค่าผลผลิตต่อไร่ในภาคอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ ในช่วงที่ทำการศึกษา พื้นที่ภาคเหนือมีผลผลิตต่อไร่ของการปลูกถั่วเขียวเฉลี่ยประมาณ 228 กิโลกรัมต่อไร่ ขณะที่พื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยผลผลิตต่อไร่ประมาณ 215 กิโลกรัมต่อไร่

รูปที่ 3.10 ผลผลิตต่อไร่ของถั่วเหลืองรวมรุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.10 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของถั่วเหลืองรวมรุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั่วประเทศ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		กลาง	
	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต
2540	218		214		201		264	
2541	219	0.5%	208	-2.8%	214	6.5%	286	8.3%
2542	223	1.8%	227	9.1%	215	0.5%	238	-16.8%
2543	224	0.4%	217	-4.4%	219	1.9%	266	11.8%
2544	226	0.9%	218	0.5%	217	-0.9%	295	10.9%
2545	230	1.8%	224	2.8%	218	0.5%	297	0.7%
2546	240	4.3%	235	4.9%	234	7.3%	282	-5.1%
2547	222	-7.5%	235	0.0%	194	-17.1%	250	-11.3%
2548	243	9.5%	244	3.8%	221	13.9%	307	22.8%
2549	242	-0.4%	244	0.0%	215	-2.7%	317	3.3%
2550	245	1.2%	246	0.8%	218	1.4%	324	2.2%
ค่าเฉลี่ย	230	1.3%	228	1.5%	215	1.1%	284	2.7%

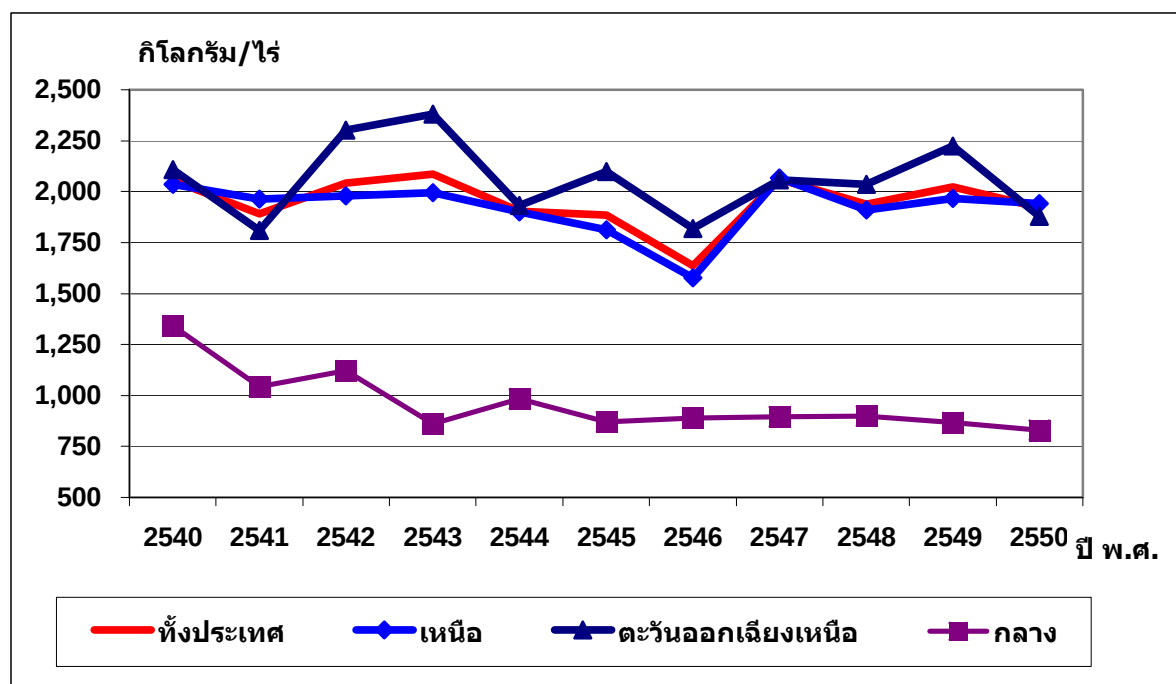
ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.11 หอมแดง

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งประเทศ พบว่า ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกหอมแดงในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 มีแนวโน้มผันผวนเล็กน้อย และมีพื้นที่ที่ทำการปลูกหอมแดงจำนวน 3 ภาค อันได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง (รูปที่ 3.11) โดยผลผลิตต่อไร่ของการปลูกหอมแดงในภาพรวมทั้งประเทศลดลงจาก 2,053 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,922 กิโลกรัมต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 3.11) หรือมีอัตราการลดลงร้อยละ 0.1 ต่อปี และมีค่าเฉลี่ยของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าประมาณ 1,949 กิโลกรัมต่อไร่

จากรูปที่ 3.11 จะเห็นได้ว่า ในช่วงที่ทำการศึกษา พื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตต่อไร่ของการปลูกหอมแดงสูงที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น โดยมีผลผลิตต่อไร่ประมาณ 2,058 กิโลกรัมต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษา ขณะที่พื้นที่ในภาคกลางมีผลผลิตต่อไร่ของการปลูกหอมแดงค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ โดยมีผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยประมาณ 964 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของการปลูกหอมแดง พบว่า มีเพียงพื้นที่ในภาคเหนือที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตต่อไร่ ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางมีอัตราการลดลงของผลผลิตต่อไร่ในช่วงที่ทำการศึกษา

รูปที่ 3.11 ผลผลิตต่อไร่ของหอมแดงในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3.11 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อไร่ของหอมแดงในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม

ปี	ทั้งประเทศ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		กลาง	
	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต	ปริมาณ	อัตรา การเติบโต
2540	2,053		2,034		2,108		1,340	
2541	1,890	-7.9%	1,963	-3.5%	1,808	-14.2%	1,044	-22.1%
2542	2,041	8.0%	1,978	0.8%	2,302	27.3%	1,123	7.6%
2543	2,085	2.2%	1,995	0.9%	2,380	3.4%	862	-23.2%
2544	1,905	-8.6%	1,900	-4.8%	1,933	-18.8%	984	14.2%
2545	1,886	-1.0%	1,813	-4.6%	2,098	8.5%	870	-11.6%
2546	1,636	-13.2%	1,578	-13.0%	1,817	-13.4%	891	2.4%
2547	2,060	25.9%	2,067	31.0%	2,057	13.2%	897	0.7%
2548	1,939	-5.9%	1,910	-7.6%	2,036	-1.0%	898	0.1%
2549	2,022	4.3%	1,965	2.9%	2,225	9.3%	866	-3.6%
2550	1,922	-4.9%	1,940	-1.3%	1,879	-15.6%	830	-4.2%
ค่าเฉลี่ย	1,949	-0.1%	1,922	0.1%	2,058	-0.1%	964	-4.0%

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทที่ 4

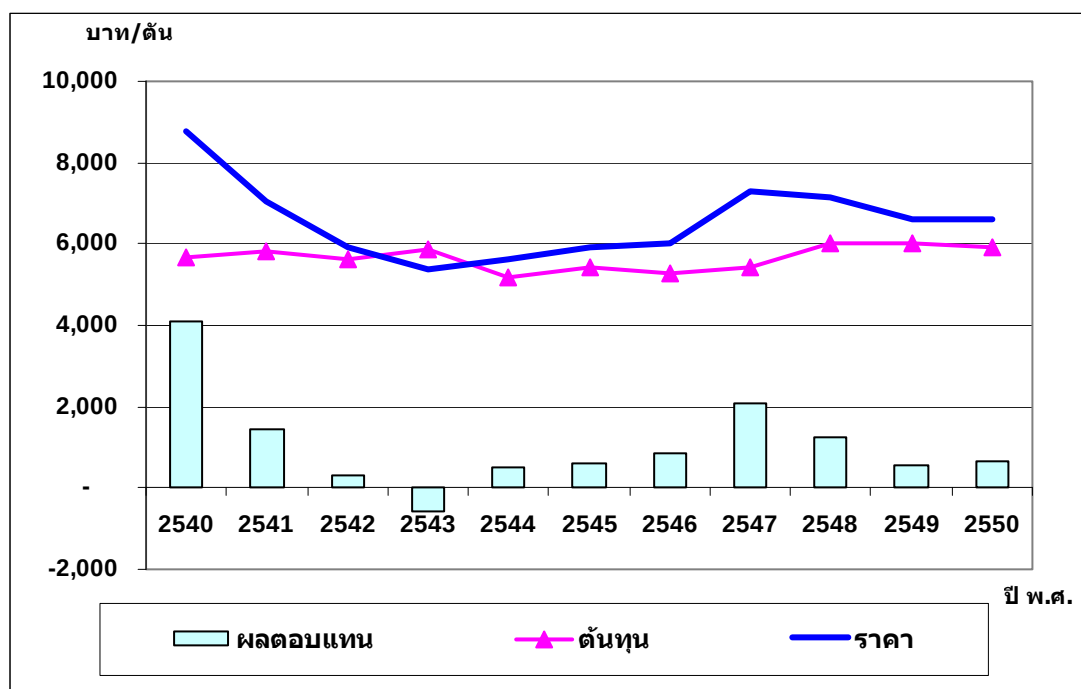
แนวโน้มราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิตรวม และผลตอบแทนจากการผลิต

ในบทนี้จะพิจารณาแนวโน้มของราคาผลผลิตที่เกษตรกรได้รับ ต้นทุนการผลิตที่เกษตรกรใช้ กระบวนการผลิต ซึ่งผลต่างของข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเปรียบเสมือนผลตอบแทนของเกษตรกรที่ได้จากการผลิตพืชชนิดต่างๆ โดยการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนสามารถบ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงของการกินดีอยู่ดี หรือความยากจนของเกษตรกรได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ในบทนี้จะพิจารณาถึงแนวโน้มราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิตรวม และผลตอบแทนจากการผลิตของพืชเศรษฐกิจหลักจำนวน 10 พืชหลัก อันได้แก่ ข้าว (ข้าวนาปี และข้าวนาปรัง) ข้าวโพด อ้อย ถั่วเขียว มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา กระเทียม และหอมแดง โดยมูลค่าราคา ต้นทุน และผลตอบแทนที่พิจารณาในบทนี้เป็นราคาคงที่ ณ ปี พ.ศ. 2550

4.1 ข้าวนาปี

แนวโน้มราคาของข้าวนาปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีแนวโน้มลดลง (รูปที่ 4.1) โดยลดลงจากประมาณ 8,775 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 6,589 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.1) หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.2 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคาข้าวนาปีมีมูลค่าประมาณ 6,568 บาทต่อตัน ขณะที่แนวโน้มต้นทุนของข้าวนาปีในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยมีค่าเฉลี่ยของต้นทุนลดลงเล็กน้อยจากประมาณ 5,651 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 5,941 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.7 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนมีมูลค่าประมาณ 5,660 บาทต่อตัน จากแนวโน้มราคาที่ลดลง ขณะที่ต้นทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นส่งผลให้ผลตอบแทนการผลิตเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลง โดยผลตอบแทนการปลูกข้าวนาปีลดลงจาก 3,124 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 648 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 8.9 ต่อปีในช่วงที่ทำการศึกษา และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 907 บาทต่อตัน

รูปที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวนาปีใน
ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของ
ข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

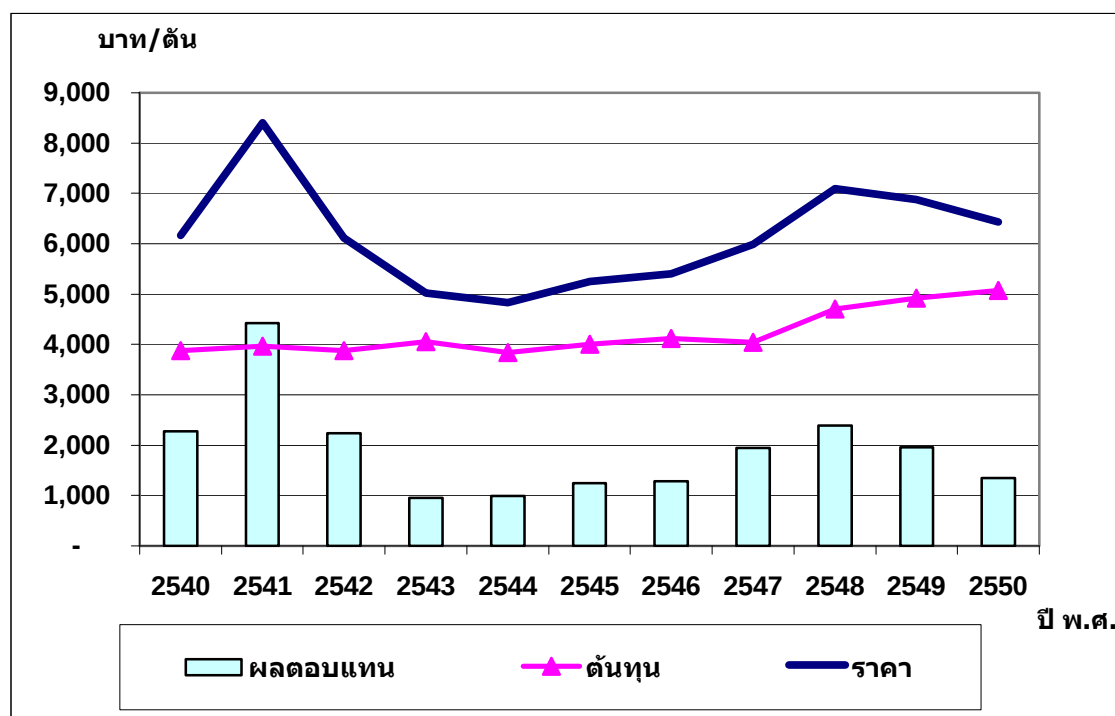
ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2540	5,651	8,775	3,124			
2541	5,830	7,029	1,198	3.2%	-19.9%	-61.6%
2542	5,639	5,908	270	-3.3%	-15.9%	-77.5%
2543	5,882	5,393	-489	4.3%	-8.7%	-281.3%
2544	5,174	5,621	447	-12.0%	4.2%	191.5%
2545	5,413	5,913	500	4.6%	5.2%	11.7%
2546	5,279	6,010	731	-2.5%	1.6%	46.4%
2547	5,415	7,273	1,858	2.6%	21.0%	154.1%
2548	6,001	7,147	1,146	10.8%	-1.7%	-38.4%
2549	6,039	6,588	549	0.6%	-7.8%	-52.1%
2550	5,941	6,589	648	-1.6%	0.0%	17.9%
ค่าเฉลี่ย 11 ปี	5,660	6,568	907	0.7%	-2.2%	-8.9%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.2 ข้าวนาปรัง

แนวโน้มราคาของข้าวนาปรังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีแนวโน้มผันผวน (รูปที่ 4.2) แต่อย่างไรก็ตาม ราคาของข้าวนาปรังเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากประมาณ 6,162 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 6,427 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.2) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.9 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคาข้าวนาปรังมีมูลค่าประมาณ 6,142 บาทต่อตัน ขณะที่แนวโน้มต้นทุนของข้าวนาปรังในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยของต้นทุนเพิ่มขึ้นจากประมาณ 3,881 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 5,074 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 2.9 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกข้าวนาปรังมีมูลค่าประมาณ 4,226 บาทต่อตัน แม้เมื่อเทียบผลตอบแทนระหว่างปี พ.ศ. 2540 และ 2550 แล้วพบว่า ผลตอบแทนการปลูกข้าวนาปรังมีมูลค่าลดลงจาก 2,281 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,353 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 แต่ถัวเฉลี่ยตลอดช่วงที่ทำการศึกษาแล้วผลตอบแทนการปลูกข้าวนาปรังมีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4.5 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 1,916 บาทต่อตัน

รูปที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

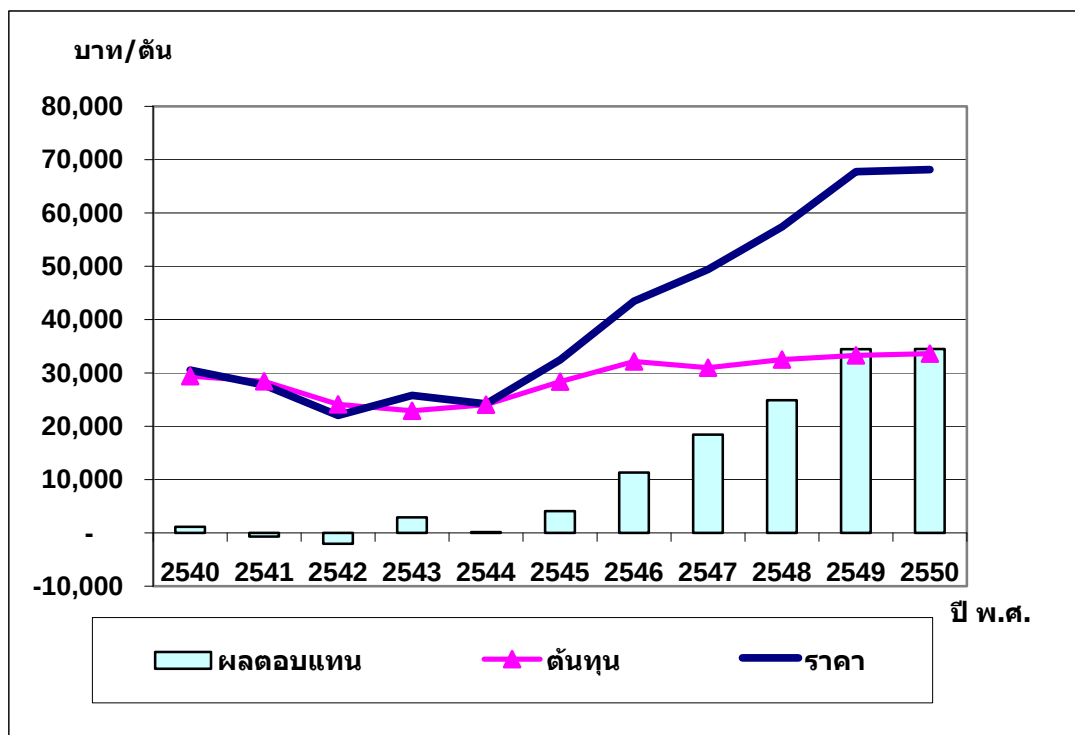
ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2540	3,881	6,162	2,281			
2541	3,970	8,398	4,428	2.3%	36.3%	94.1%
2542	3,876	6,111	2,235	-2.3%	-27.2%	-49.5%
2543	4,061	5,018	958	4.8%	-17.9%	-57.1%
2544	3,836	4,831	995	-5.5%	-3.7%	3.9%
2545	4,007	5,256	1,249	4.5%	8.8%	25.5%
2546	4,121	5,401	1,280	2.9%	2.8%	2.5%
2547	4,040	5,990	1,949	-2.0%	10.9%	52.3%
2548	4,703	7,088	2,385	16.4%	18.3%	22.3%
2549	4,921	6,879	1,958	4.6%	-2.9%	-17.9%
2550	5,074	6,427	1,353	3.1%	-6.6%	-30.9%
ค่าเฉลี่ย 11 ปี	4,226	6,142	1,916	2.9%	1.9%	4.5%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.3 ยางพารา

แนวโน้มราคาของยางพาราในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภายหลังปี พ.ศ. 2544 มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (รูปที่ 4.3) โดยราคาของยางพาราเพิ่มขึ้นจากประมาณ 30,528 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 68,130 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.3) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.8 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคายางพารามีมูลค่าประมาณ 40,805 บาทต่อตัน ขณะที่แนวโน้มต้นทุนของยางพาราในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของต้นทุนเพิ่มขึ้นจากประมาณ 29,394 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 33,630 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 1.8 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกยางพารามีมูลค่าประมาณ 29,069 บาทต่อตัน จากการเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากของราคา ขณะที่ต้นทุนมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ทำให้ผลตอบแทนของการปลูกยางพาราในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยพบว่า ผลตอบแทนการปลูกยางพารามีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 1,134 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 34,500 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากประมาณร้อยละ 266.6 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 11,736 บาทต่อตัน

รูปที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของยางพารา
ในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และ
ผลตอบแทนของยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

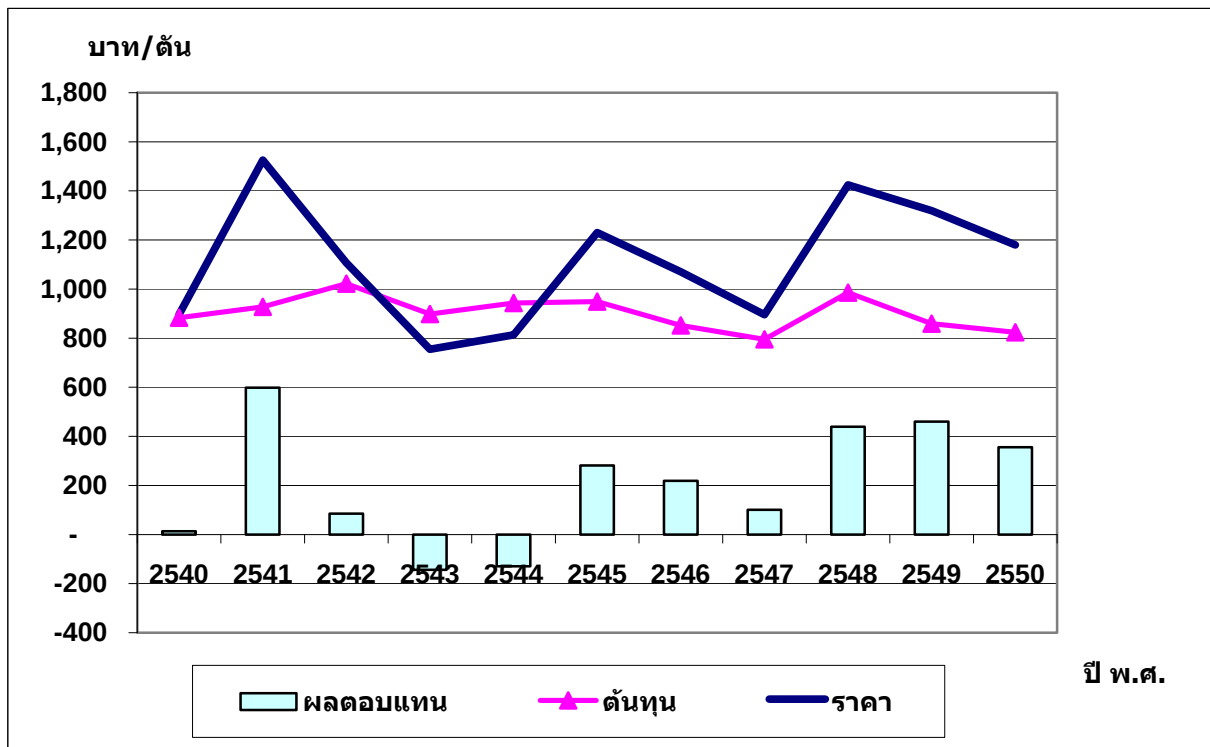
ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2540	29,394	30,528	1,134			
2541	28,437	27,741	-696	-3.3%	-9.1%	-161.3%
2542	24,090	22,046	-2,044	-15.3%	-20.5%	-193.8%
2543	22,893	25,792	2,899	-5.0%	17.0%	241.8%
2544	24,033	24,187	153	5.0%	-6.2%	-94.7%
2545	28,358	32,434	4,076	18.0%	34.1%	2,560.2%
2546	32,150	43,457	11,307	13.4%	34.0%	177.4%
2547	30,973	49,416	18,443	-3.7%	13.7%	63.1%
2548	32,509	57,381	24,872	5.0%	16.1%	34.9%
2549	33,290	67,745	34,456	2.4%	18.1%	38.5%
2550	33,630	68,130	34,500	1.0%	0.6%	0.1%
ค่าเฉลี่ย 11 ปี	29,069	40,805	11,736	1.8%	9.8%	266.6%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.4 มันสำปะหลัง

แนวโน้มราคาของมันสำปะหลังในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีความผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 4.4) แต่อย่างไรก็ตาม ราคาของมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากประมาณ 897 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,180 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.4) หรือ มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.2 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคามันสำปะหลังมีมูลค่าประมาณ 1,111 บาทต่อตัน ขณะที่แนวโน้มต้นทุนของมันสำปะหลังในช่วงที่ทำการศึกษมีความผันผวนเล็กน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของต้นทุนลดลงจากประมาณ 884 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 824 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.1 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลังมีมูลค่าประมาณ 904 บาทต่อตัน จากการเพิ่มขึ้นของราคามันสำปะหลังที่มีอัตราสูงกว่าการลดลงของต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง ส่งผลให้ผลตอบแทนการปลูกมันสำปะหลังมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจาก 13 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 356 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 โดยถ้าเฉลี่ยตลอดช่วงที่ทำการศึกษแล้ว พบว่า ผลตอบแทนการปลูกมันสำปะหลังมีอัตราเพิ่มขึ้นสูงถึงประมาณร้อยละ 464.9 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 207 บาทต่อตัน

รูปที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของมันสำปะหลัง
ในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทน
ของมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

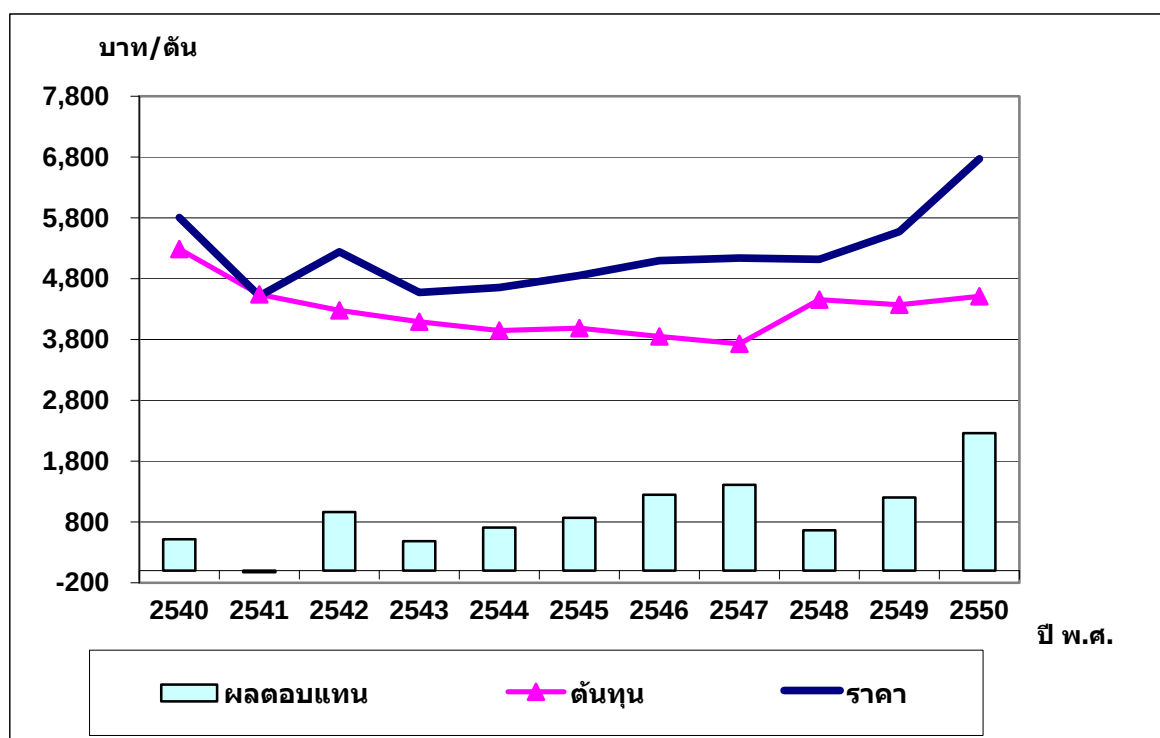
ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2540	884	897	13			
2541	928	1,526	598	5.0%	70.1%	4,434.9%
2542	1,022	1,107	85	10.2%	-27.4%	-85.8%
2543	898	755	-144	-12.1%	-31.8%	-268.8%
2544	943	813	-130	4.9%	7.8%	9.8%
2545	949	1,230	281	0.6%	51.2%	316.8%
2546	852	1,070	219	-10.2%	-13.0%	-22.2%
2547	795	896	101	-6.6%	-16.3%	-53.9%
2548	985	1,425	439	23.9%	59.0%	335.8%
2549	859	1,319	460	-12.8%	-7.4%	4.8%
2550	824	1,180	356	-4.1%	-10.6%	-22.7%
ค่าเฉลี่ย 11 ปี	904	1,111	207	-0.1%	8.2%	464.9%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.5 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

แนวโน้มราคาของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไม่มากนัก (รูปที่ 4.5) โดยราคาข้าวโพดเพิ่มขึ้นจากประมาณ 5,805 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 6,770 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.5) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.3 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคาข้าวโพดมีมูลค่าประมาณ 5,213 บาทต่อตัน ขณะที่แนวโน้มต้นทุนข้าวโพด ในช่วงที่ทำการศึกษามีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยของต้นทุนลดลงจากประมาณ 5,288 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 4,509 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยประมาณร้อยละ 1.3 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกข้าวโพดมีมูลค่าประมาณ 4,277 บาทต่อตัน จากการเพิ่มขึ้นของราคา และการลดลงของต้นทุนทำให้ผลตอบแทนของการปลูกข้าวโพดในช่วงที่ทำการศึกษา มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยพบว่า ผลตอบแทนการปลูกข้าวโพดมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 517 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 2,261 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากประมาณร้อยละ 392.7 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 936 บาทต่อตัน

รูปที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวโพด
ในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทน
ของข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

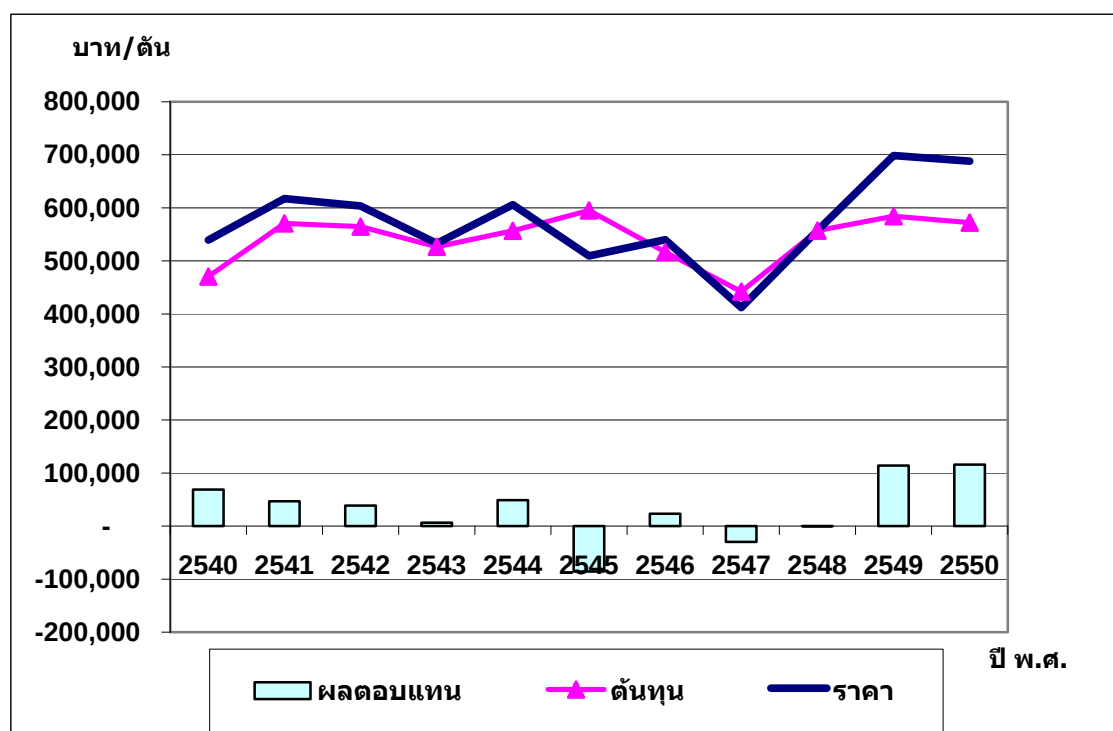
ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2540	5,288	5,805	517			
2541	4,541	4,515	-26	-14.1%	-22.2%	-105.0%
2542	4,279	5,241	962	-5.8%	16.1%	3,839.4%
2543	4,091	4,575	484	-4.4%	-12.7%	-49.7%
2544	3,948	4,654	707	-3.5%	1.7%	46.1%
2545	3,986	4,853	868	1.0%	4.3%	22.7%
2546	3,851	5,097	1,247	-3.4%	5.0%	43.7%
2547	3,729	5,139	1,410	-3.2%	0.8%	13.1%
2548	4,456	5,118	663	19.5%	-0.4%	-53.0%
2549	4,370	5,574	1,204	-1.9%	8.9%	81.6%
2550	4,509	6,770	2,261	3.2%	21.5%	87.8%
ค่าเฉลี่ย 11 ปี	4,277	5,213	936	-1.3%	2.3%	392.7%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.6 อ้อยโรงงาน

แนวโน้มราคาของอ้อยโรงงานในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีความผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 4.6) แต่อย่างไรก็ตาม ราคาอ้อยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากประมาณ 539 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 688 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.6) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคาอ้อยมีมูลค่าประมาณ 573 บาทต่อตัน ขณะที่ แนวโน้มต้นทุนการปลูกอ้อยในช่วงที่ทำการศึกษมีความผันผวนเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของ ต้นทุนการปลูกอ้อยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากประมาณ 470 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 572 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 2.7 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกอ้อย มีมูลค่าประมาณ 541 บาทต่อตัน ด้านผลตอบแทน พบว่า มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 68 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 115 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 นอกจากนี้ จากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของราคาอ้อยภายหลัง ปี พ.ศ. 2547 ขณะที่ต้นทุนการปลูกอ้อยเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ส่งผลให้ผลตอบแทนของการปลูกอ้อย จาก ที่ขาดทุนประมาณ 0.2 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2548 กลับได้กำไรสูงถึง 114 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 จากการเพิ่มขึ้นผลตอบแทนในปีดังกล่าว ส่งผลให้ผลตอบแทนการปลูกอ้อยโดยถัวเฉลี่ยตลอดช่วงที่ทำการ ศึกษา มีอัตราเพิ่มขึ้นสูงถึงประมาณร้อยละ 5053.4 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 32 บาทต่อตัน

รูปที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของอ้อย
ในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทน
ของอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

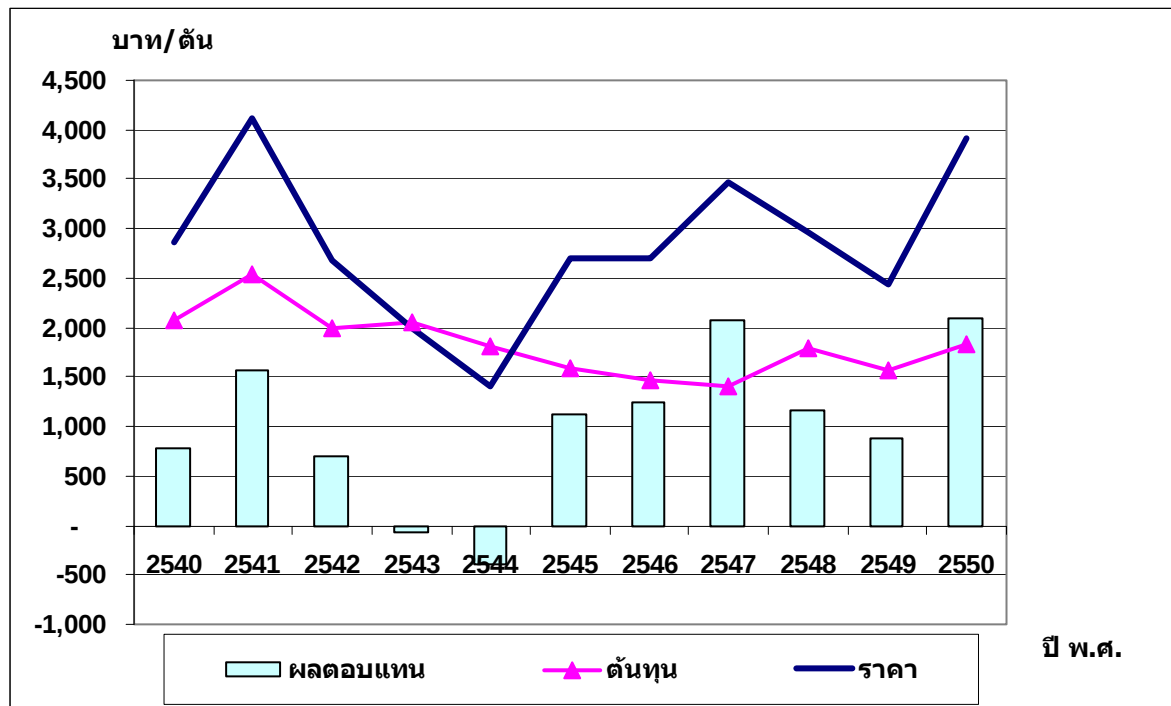
ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2540	470	539	68			
2541	570	617	46	21.3%	14.5%	-32.0%
2542	564	603	38	-1.1%	-2.3%	-17.0%
2543	526	533	6	-6.7%	-11.7%	-83.3%
2544	556	605	49	5.7%	13.6%	655.9%
2545	595	509	-85	6.9%	-15.9%	-274.3%
2546	516	539	23	-13.2%	5.9%	127.1%
2547	441	412	-29	-14.4%	-23.7%	-229.2%
2548	557	556	-0.2	26.1%	35.2%	99.2%
2549	584	698	114	4.9%	25.4%	50,286.4%
2550	572	688	115	-2.1%	-1.5%	1.4%
ค่าเฉลี่ย 11 ปี	541	573	32	2.7%	4.0%	5,053.4%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.7 ปาล์มน้ำมัน

แนวโน้มราคาปาล์มน้ำมันในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีความผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 4.7) แต่อย่างไรก็ตาม ราคาปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากประมาณ 2,857 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 3,920 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.7) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.3 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคาปาล์มน้ำมันมีมูลค่าประมาณ 2,841 บาทต่อตัน ขณะที่แนวโน้มต้นทุนของมันสำปะหลังในช่วงที่ทำการศึกษมีแนวโน้มลดลง โดยค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกปาล์มน้ำมันลดลงจากประมาณ 2,084 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,830 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราลดลงเล็กน้อยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.1 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกปาล์มน้ำมันมีมูลค่าประมาณ 1,830 บาทต่อตัน ด้านผลตอบแทนการปลูกปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นยกเว้นในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2544 ที่มีผลตอบแทนการปลูกปาล์มน้ำมันขาดทุน อย่างไรก็ตามผลตอบแทนเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 773 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 2,090 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 โดยถัวเฉลี่ยตลอดช่วงที่ทำการศึกษ พบว่า ผลตอบแทนการปลูกปาล์มน้ำมันมีอัตราเพิ่มขึ้นเล็กน้อยประมาณร้อยละ 0.7 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 1,011 บาทต่อตัน

รูปที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของปาล์มน้ำมัน
ในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต
และผลตอบแทนของปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2540	2,084	2,857	773			
2541	2,539	4,116	1,578	21.8%	44.1%	104.0%
2542	1,995	2,689	693	-21.4%	-34.7%	-56.0%
2543	2,061	1,988	-72	3.3%	-26.0%	-110.4%
2544	1,803	1,403	- 401	-12.5%	-29.5%	-456.3%
2545	1,581	2,697	1,116	-12.3%	92.3%	378.5%
2546	1,462	2,697	1,235	-7.6%	0.0%	10.7%
2547	1,411	3,478	2,067	-3.5%	28.9%	67.3%
2548	1,800	2,959	1,159	27.5%	-14.9%	-43.9%
2549	1,565	2,444	879	-13.0%	-17.4%	-24.1%
2550	1,830	3,920	2,090	16.9%	60.4%	137.7%
ค่าเฉลี่ย 11 ปี	1,830	2,841	1,011	-0.1%	10.3%	0.7%

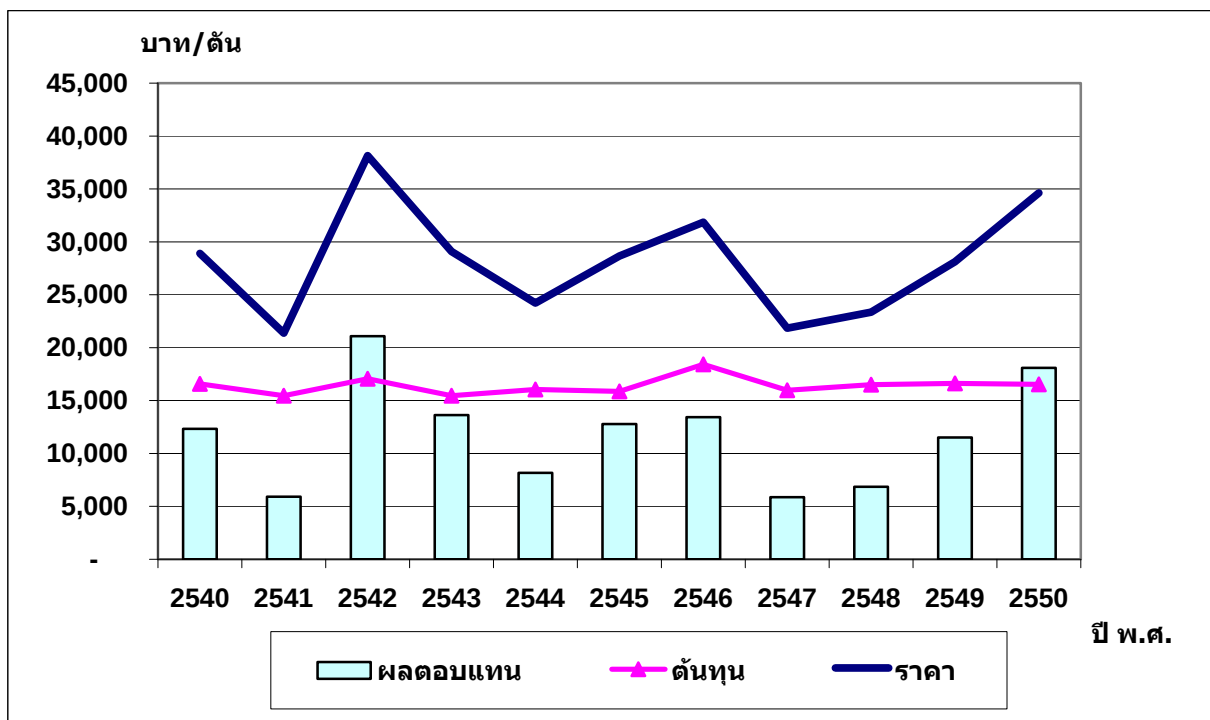
ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.8 กระเทียม

แนวโน้มราคากระเทียมในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีความผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 4.8) แต่อย่างไรก็ตาม ราคากระเทียมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากประมาณ 28,906 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 34,620 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.8) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคากระเทียมมีมูลค่าประมาณ 28,198 บาทต่อตัน ขณะที่แนวโน้มต้นทุนของกระเทียมในช่วงที่ทำการศึกษไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก โดยค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกกระเทียมลดลงเล็กน้อยจากประมาณ 16,576 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 16,530 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 แต่โดยเฉลี่ยตลอดช่วงที่ทำการศึกษแล้ว ต้นทุนการปลูกกระเทียมมีอัตราเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.3 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกกระเทียมมีมูลค่าประมาณ 16,412 บาทต่อตัน ด้านผลตอบแทนการปลูกกระเทียมมีแนวโน้มผันผวน แต่มูลค่าผลตอบแทนของการปลูกกระเทียมตลอดช่วงที่ทำการศึกษามีค่าเป็นบวก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เกษตรกรที่ปลูกกระเทียมโดยเฉลี่ยแล้วได้รับกำไรจากการปลูกกระเทียมตลอดช่วงที่ทำการศึกษ ทั้งนี้ผลตอบแทนเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษามีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 12,330 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 18,090 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 โดยเฉลี่ยตลอดช่วงที่ทำการศึกษ ผลตอบแทนการปลูกกระเทียมมีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 27.7 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 11,786 บาทต่อตัน

รูปที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของกระเทียม

ในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต

และผลตอบแทนของกระเทียมในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2540	16,576	28,906	12,330			
2541	15,463	21,370	5,907	-6.7%	-26.1%	-52.1%
2542	17,057	38,142	21,084	10.3%	78.5%	256.9%
2543	15,454	29,087	13,633	-9.4%	-23.7%	-35.3%
2544	16,054	24,222	8,168	3.9%	-16.7%	-40.1%
2545	15,873	28,662	12,789	-1.1%	18.3%	56.6%
2546	18,429	31,856	13,427	16.1%	11.1%	5.0%
2547	15,968	21,836	5,868	-13.4%	-31.5%	-56.3%
2548	16,506	23,351	6,845	3.4%	6.9%	16.6%
2549	16,619	28,125	11,506	0.7%	20.4%	68.1%
2550	16,530	34,620	18,090	-0.5%	23.1%	57.2%
ค่าเฉลี่ย 11 ปี	16,412	28,198	11,786	0.3%	6.0%	27.7%

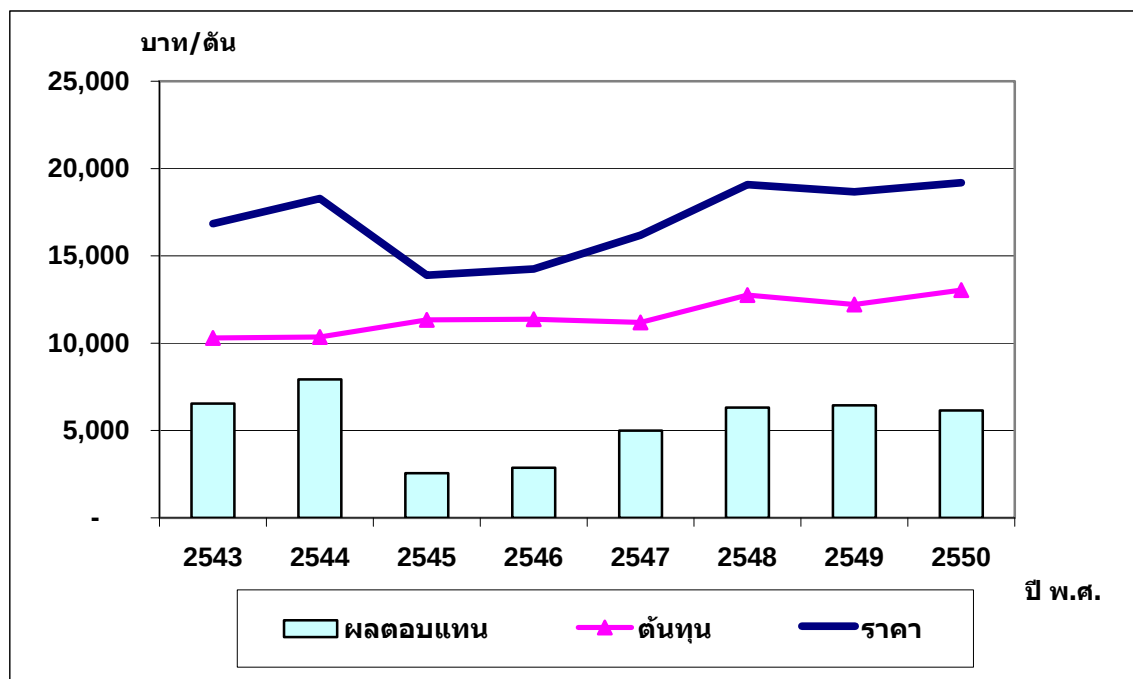
ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.9 ถั่วเขียวรวมรุ่น

แนวโน้มราคาถั่วเขียวรวมรุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2550¹ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีแนวโน้มผันผวนเล็กน้อยในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 4.9) อย่างไรก็ตาม ราคาถั่วเขียวมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากประมาณ 16,844 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2543 เป็น 19,190 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.9) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.7 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคาถั่วเขียวมีมูลค่าประมาณ 17,047 บาทต่อตัน ขณะที่แนวโน้มต้นทุนของถั่วเขียวในช่วงที่ทำการศึกษมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกถั่วเขียวเพิ่มขึ้นจากประมาณ 10,302 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2543 เป็น 13,044 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 โดยถั่วเขียวตลอดช่วงที่ทำการศึกษ ต้นทุนการปลูกถั่วเขียวมีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 3.6 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกถั่วเขียวมีมูลค่าประมาณ 11,572 บาทต่อตัน ด้านผลตอบแทนการปลูกถั่วเขียวมีแนวโน้มผันผวนเล็กน้อย โดยเมื่อเปรียบเทียบผลตอบแทนในช่วงปี พ.ศ. 2543 และ ปี พ.ศ. 2550 พบว่า ผลตอบแทนมีมูลค่าลดลงจาก 6,542 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2543 เป็น 6,146 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนตลอดช่วงที่ทำการศึกษ พบว่า ผลตอบแทนการปลูกถั่วเขียวมีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 9.1 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 5,475 บาทต่อตัน

¹ ข้อมูลต้นทุนการปลูกถั่วเขียวเริ่มมีการจัดเก็บตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543

รูปที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของถั่วเขียว
ในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต
และผลตอบแทนของถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

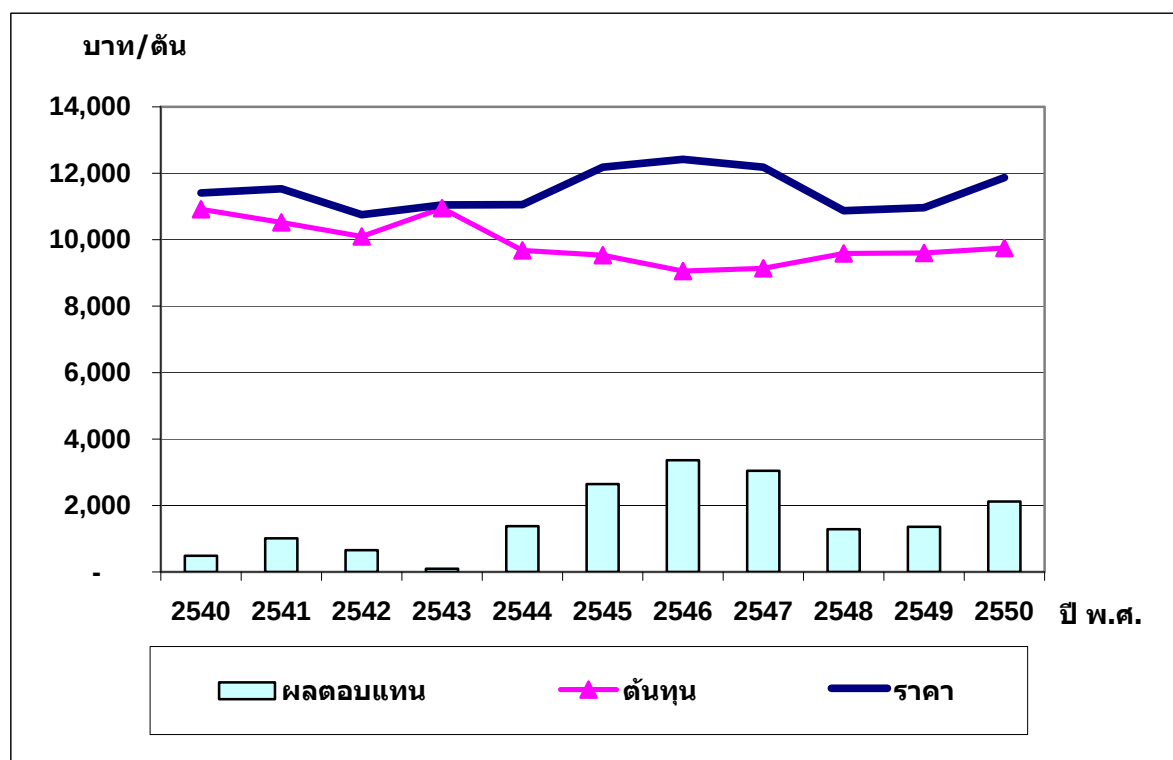
ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2543	10,302	16,844	6,542			
2544	10,355	18,281	7,927	0.5%	8.5%	21.2%
2545	11,339	13,892	2,553	9.5%	-24.0%	-67.8%
2546	11,377	14,248	2,871	0.3%	2.6%	12.5%
2547	11,185	16,181	4,996	-1.7%	13.6%	74.0%
2548	12,759	19,077	6,318	14.1%	17.9%	26.5%
2549	12,219	18,665	6,446	-4.2%	-2.2%	2.0%
2550	13,044	19,190	6,146	6.8%	2.8%	-4.7%
ค่าเฉลี่ย 8 ปี	11,572	17,047	5,475	3.6%	2.7%	9.1%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.10 ถั่วเหลืองรวมรุ่น

แนวโน้มราคาถั่วเหลืองรวมรุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลงมากนักในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 4.10) อย่างไรก็ตาม ราคาถั่วเหลืองมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากประมาณ 11,407 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 11,870 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.10) หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.6 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคาถั่วเหลืองมีมูลค่าประมาณ 11,480 บาทต่อตัน ขณะที่แนวโน้มต้นทุนของถั่วเหลืองในช่วงที่ทำการศึกษมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย โดยมีค่าลดลงจากประมาณ 10,919 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 9,750 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 โดยถั่วเฉลี่ยตลอดช่วงที่ทำการศึกษ ต้นทุนการปลูกถั่วเหลืองมีอัตราลดลงเฉลี่ยประมาณร้อยละ 1 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกถั่วเหลืองมีมูลค่าประมาณ 9,894 บาทต่อตัน ด้านผลตอบแทนการปลูกถั่วเหลืองมีแนวโน้มผันผวนเล็กน้อย โดยผลตอบแทนของการปลูกถั่วเหลืองมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 488 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 2,120 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนตลอดช่วงที่ทำการศึกษ พบว่า ผลตอบแทนการปลูกถั่วเหลืองมีอัตราเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก กล่าวคือ เพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 143.9 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 1,587 บาทต่อตัน

รูปที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของข้าวนาปรัง ในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

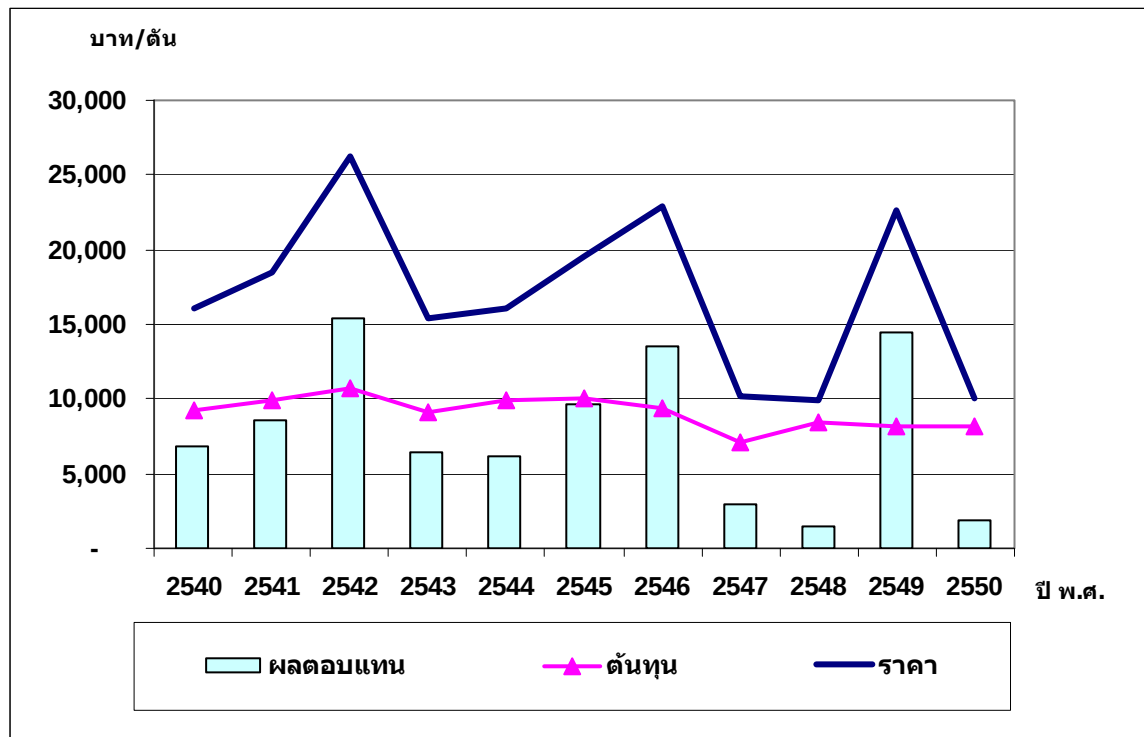
ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2540	10,919	11,407	488			
2541	10,520	11,533	1,013	-3.7%	1.1%	107.6%
2542	10,098	10,755	657	-4.0%	-6.7%	-35.1%
2543	10,950	11,045	96	8.4%	2.7%	-85.4%
2544	9,677	11,056	1,379	-11.6%	0.1%	1338.9%
2545	9,535	12,182	2,647	-1.5%	10.2%	92.0%
2546	9,057	12,418	3,361	-5.0%	1.9%	26.9%
2547	9,138	12,183	3,046	0.9%	-1.9%	-9.4%
2548	9,587	10,872	1,285	4.9%	-10.8%	-57.8%
2549	9,603	10,964	1,360	0.2%	0.8%	5.8%
2550	9,750	11,870	2,120	1.5%	8.3%	55.9%
ค่าเฉลี่ย 11 ปี	9,894	11,480	1,587	-1.0%	0.6%	143.9%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4.11 หอมแดง

แนวโน้มราคาหอมแดงในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีความผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 4.11) โดยราคาหอมแดงมีแนวโน้มลดลงจากประมาณ 16,049 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 10,040 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 4.11) อย่างไรก็ตาม โดยเฉลี่ยการเปลี่ยนแปลงของราคาหอมแดงในช่วงที่ทำการศึกษแล้ว พบว่า มีอัตราการเพิ่มขึ้นของราคาหอมแดงเฉลี่ยร้อยละ 7.3 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของราคาหอมแดงมีมูลค่าประมาณ 17,036 บาทต่อตัน ขณะที่แนวโน้มต้นทุนของหอมแดงในช่วงที่ทำการศึกษมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก โดยค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกหอมแดงลดลงเล็กน้อยจากประมาณ 9,205 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2540 เป็น 8,190 บาทต่อตันในปี พ.ศ. 2550 โดยเฉลี่ยตลอดช่วงที่ทำการศึกษ ต้นทุนการปลูกหอมแดงมีอัตราลดลงเล็กน้อยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.4 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของต้นทุนการปลูกหอมแดงมีมูลค่าประมาณ 9,106 บาทต่อตัน ด้านผลตอบแทนการปลูกหอมแดงมีแนวโน้มผันผวน แต่เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงตลอดช่วงที่ทำการศึกษแล้ว ผลตอบแทนการปลูกหอมแดงมีอัตราเพิ่มขึ้นสูงถึงประมาณร้อยละ 81.3 ต่อปี และค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนมีมูลค่าประมาณ 7,930 บาทต่อตัน

รูปที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของหอมแดงใน
ปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและอัตราการเติบโตของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต
และผลตอบแทนของหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ปี	มูลค่า (บาทต่อตัน)			อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		
	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน	ต้นทุน	ราคา	ผลตอบแทน
2540	9,205	16,049	6,844			
2541	9,873	18,417	8,543	7.3%	14.8%	24.8%
2542	10,779	26,207	15,427	9.2%	42.3%	80.6%
2543	9,066	15,430	6,364	-15.9%	-41.1%	-58.7%
2544	9,926	16,113	6,187	9.5%	4.4%	-2.8%
2545	9,978	19,620	9,641	0.5%	21.8%	55.8%
2546	9,393	22,880	13,487	-5.9%	16.6%	39.9%
2547	7,133	10,145	3,012	-24.1%	-55.7%	-77.7%
2548	8,451	9,908	1,457	18.5%	-2.3%	-51.6%
2549	8,172	22,592	14,420	-3.3%	128.0%	889.9%
2550	8,190	10,040	1,850	0.2%	-55.6%	-87.2%
ค่าเฉลี่ย 11 ปี	9,106	17,036	7,930	-0.4%	7.3%	81.3%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทที่ 5

แนวโน้มรายละเอียดต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับจากการปลูกพืชชนิดใดชนิดหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่เกษตรกรพอจะสามารถปรับเปลี่ยน เพื่อให้ต้นทุนการผลิตลดลงได้ ซึ่งไม่เหมือนราคาผลผลิตที่เป็นปัจจัยภายนอกที่เกษตรกรไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น การพิจารณาการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของต้นทุนการผลิตของพืชแต่ละชนิดย่อมเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรในการปรับตัว เพื่อให้มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำที่สุดอันจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น โดยในบทนี้จะพิจารณาแนวโน้มของรายละเอียดต้นทุนการผลิตที่เกษตรกรใช้ในกระบวนการผลิตในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550¹ และพิจารณาแนวโน้มรายละเอียดของพืชเศรษฐกิจหลักจำนวน 10 พืชหลัก อันได้แก่ ข้าว (ข้าวนาปี และข้าวนาปรัง) ข้าวโพด อ้อย ถั่วเขียว มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา กระเทียม และหอมแดง

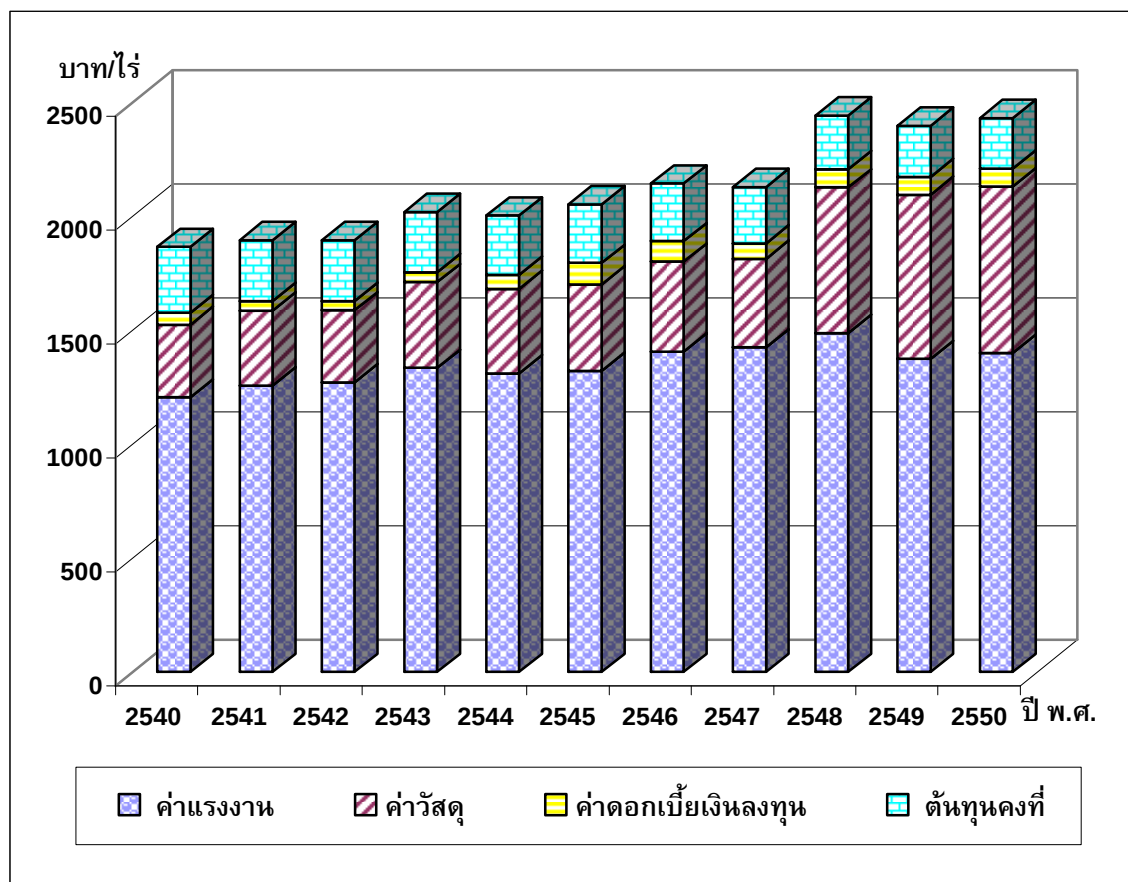
รายละเอียดต้นทุนสามารถจำแนกออกได้เป็นต้นทุนหลัก 2 ส่วน ได้แก่ ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ โดยต้นทุนผันแปรประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ขณะที่ต้นทุนคงที่ ประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร โดยต้นทุนทั้งหมดในรายงานฉบับนี้เป็นต้นทุนของราคาคงที่ ณ ปี พ.ศ. 2550

5.1 ข้าวนาปี

ต้นทุนการปลูกข้าวนาปีในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.1) โดยต้นทุนการผลิตรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 1,865 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 2,430 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.8 ต่อปี (ตารางที่ 5.1) โดยค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมมีค่าประมาณ 2,115 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกข้าวนาปีอันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และต้นทุนคงที่ พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 63.8 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,344 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนวัสดุคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 451 บาทต่อไร่) และต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 12.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 253 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.1 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 66 บาทต่อไร่)

¹ รายละเอียดต้นทุนของพืชมีการเก็บข้อมูลไม่พร้อมกัน ทำให้พืชบางชนิดมีข้อมูลรายละเอียดของต้นทุนน้อยกว่าช่วงที่ทำการศึกษา

รูปที่ 5.1 รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ
ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

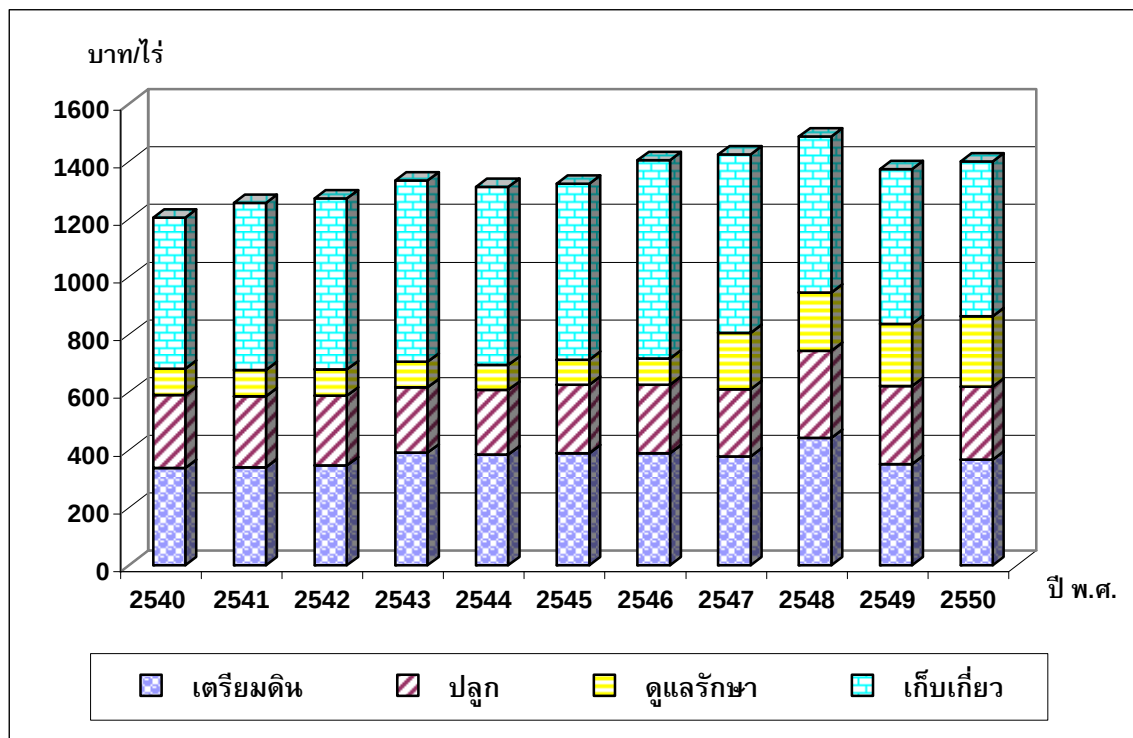
ตารางที่ 5.1 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุน	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าแรงงาน	1,205	1,257	1,271	1,334	1,311	1,321	1,405	1,424	1,487	1,374	1,401	1,344
ค่าวัสดุ	319	329	317	376	371	380	395	389	640	720	729	451
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	51	42	41	44	62	94	90	68	80	79	80	66
ต้นทุนคงที่	289	268	267	263	259	257	253	247	236	225	220	253
ต้นทุนรวม	1,865	1,895	1,895	2,018	2,002	2,052	2,143	2,128	2,442	2,398	2,430	2,115
อัตราการเติบโต ของต้นทุนรวม		1.6%	0.0%	6.5%	-0.8%	2.5%	4.5%	-0.7%	14.8%	-1.8%	1.4%	2.8%
สัดส่วนต่อต้นทุนรวม												
ค่าแรงงาน	64.6%	66.3%	67.1%	66.1%	65.5%	64.4%	65.6%	66.9%	60.9%	57.3%	57.6%	63.8%
ค่าวัสดุ	17.1%	17.4%	16.7%	18.7%	18.6%	18.5%	18.4%	18.3%	26.2%	30.0%	30.0%	20.9%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	2.8%	2.2%	2.1%	2.2%	3.1%	4.6%	4.2%	3.2%	3.3%	3.3%	3.3%	3.1%
ต้นทุนคงที่	15.5%	14.1%	14.1%	13.0%	12.9%	12.5%	11.8%	11.6%	9.7%	9.4%	9.1%	12.2%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกข้าวนาปีในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไม่มากนักในช่วงที่ทำการศึกษา (รูปที่ 5.2) โดยต้นทุนแรงงานรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 1,205 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,401 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.6 ต่อปี (ตารางที่ 5.2) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก และค่าแรงงานในการดูแลรักษา พบว่าต้นทุนเก็บเกี่ยวคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 43.9 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 588 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนการเตรียมดินคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 27.8 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 374 บาทต่อไร่) และต้นทุนการปลูกคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 18.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 248 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนการดูแลรักษาคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 9.9 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 135 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.2 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.2 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550

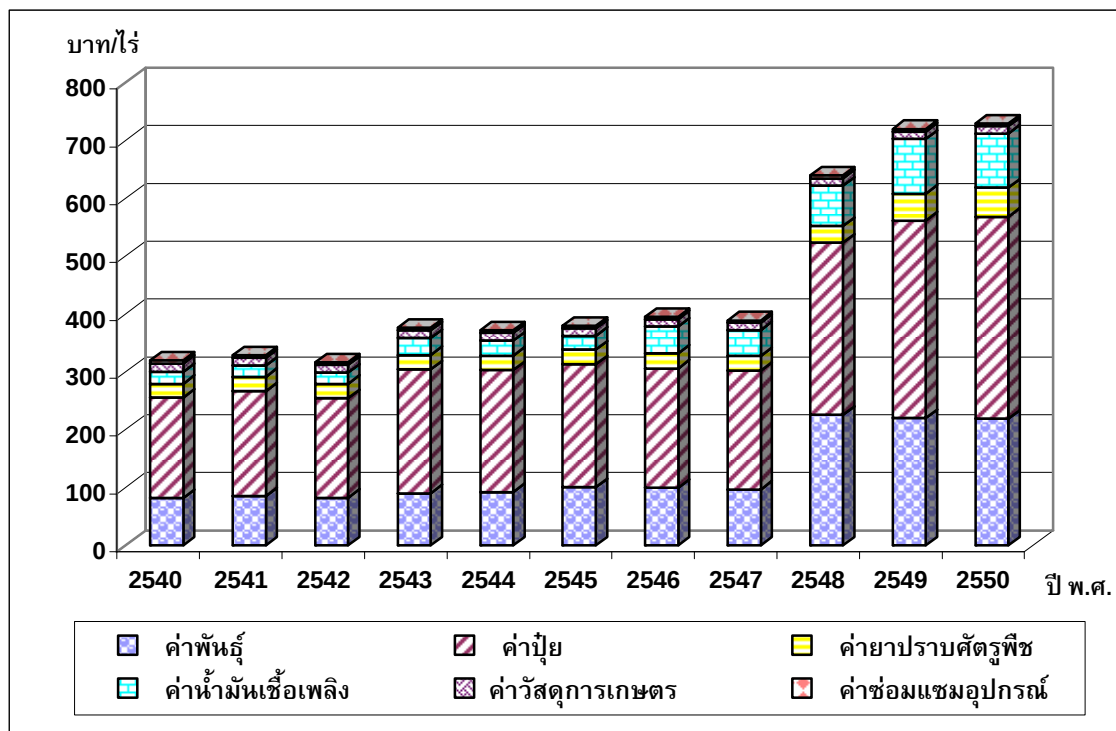
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุน	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
การเตรียมดิน	337	340	346	391	385	388	389	378	442	350	367	374
การปลูก	254	247	242	227	223	237	238	232	300	270	253	248
การดูแลรักษา	90	90	90	88	87	88	90	196	203	216	245	135
การเก็บเกี่ยว	524	580	592	628	616	608	689	618	541	537	536	588
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	1,205	1,257	1,271	1,334	1,311	1,321	1,405	1,424	1,487	1,374	1,401	1,344
อัตราการเติบโต ของต้นทุนค่าแรงงาน		4.3%	1.1%	5.0%	-1.8%	0.8%	6.3%	1.3%	4.4%	-7.6%	2.0%	1.6%
สัดส่วนต่อต้นทุน แรงงานรวม												
การเตรียมดิน	28.0%	27.1%	27.2%	29.3%	29.4%	29.4%	27.7%	26.6%	29.7%	25.5%	26.2%	27.8%
การปลูก	21.1%	19.6%	19.1%	17.0%	17.0%	17.9%	17.0%	16.3%	20.2%	19.7%	18.0%	18.4%
การดูแลรักษา	7.5%	7.1%	7.1%	6.6%	6.6%	6.7%	6.4%	13.8%	13.7%	15.7%	17.5%	9.9%
การเก็บเกี่ยว	43.5%	46.2%	46.6%	47.1%	47.0%	46.0%	49.0%	43.4%	36.4%	39.1%	38.3%	43.9%
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกข้าวนาปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (รูปที่ 5.3 และตารางที่ 5.3) โดยเฉพาะช่วงปี พ.ศ. 2547 และ 2548 มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (ประมาณร้อยละ 64.4) โดยต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 319 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 729 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 52.7 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 233 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าพันธุ์คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 27.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 127 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 44 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืชคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 6.8 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 30 บาทต่อไร่) และต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลืองคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 13 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 1.1 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 4 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.3 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.3 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550

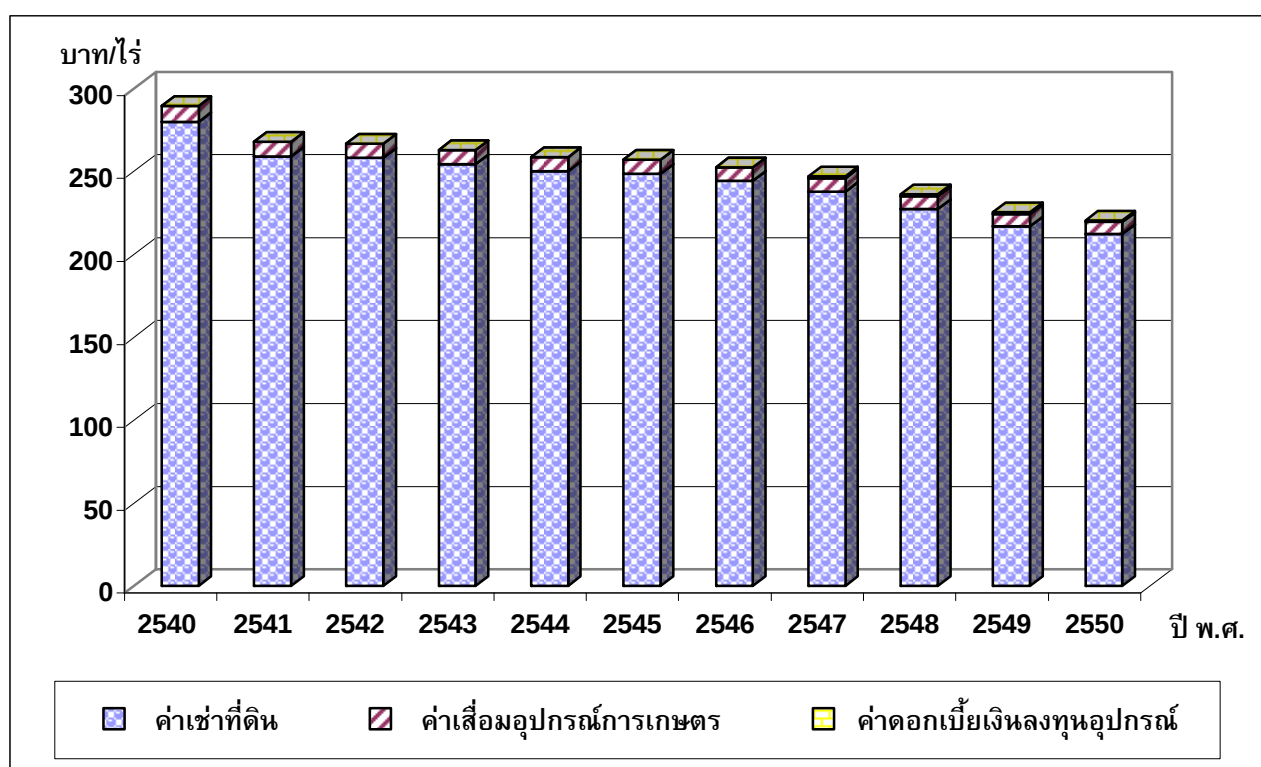
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนวัสดุ	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าพันธุ์	82	85	82	90	92	101	99	97	226	220	219	127
ค่าปุ๋ย	173	182	172	214	211	212	207	205	297	342	349	233
ค่ายาปราบศัตรูพืช	24	25	25	25	25	26	26	26	29	47	51	30
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	21	19	19	29	26	24	47	45	69	95	94	44
ค่าวัสดุการเกษตร	15	14	14	13	13	13	13	13	13	13	12	13
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	5	5	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4
ต้นทุนวัสดุรวม	319	329	317	376	371	380	395	389	640	720	729	451
อัตราการเติบโตของต้นทุนวัสดุ		2.9%	-3.7%	18.9%	-1.3%	2.2%	4.1%	-1.6%	64.4%	12.6%	1.3%	10.0%
สัดส่วนต่อต้นทุนวัสดุรวม												
ค่าพันธุ์	25.7%	25.8%	26.1%	23.9%	24.8%	26.5%	25.1%	24.8%	35.3%	30.6%	30.1%	27.2%
ค่าปุ๋ย	54.2%	55.3%	54.2%	56.9%	56.8%	55.9%	52.3%	52.7%	46.5%	47.4%	47.9%	52.7%
ค่ายาปราบศัตรูพืช	7.5%	7.6%	8.0%	6.7%	6.7%	6.8%	6.5%	6.6%	4.6%	6.5%	6.9%	6.8%
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	6.4%	5.8%	6.0%	7.8%	7.0%	6.2%	11.8%	11.6%	10.9%	13.2%	12.8%	9.0%
ค่าวัสดุการเกษตร	4.6%	4.1%	4.3%	3.6%	3.5%	3.4%	3.3%	3.2%	2.1%	1.7%	1.7%	3.2%
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	1.5%	1.4%	1.4%	1.2%	1.2%	1.1%	1.1%	1.1%	0.7%	0.6%	0.6%	1.1%
ต้นทุนวัสดุรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนคงที่ในการปลูกข้าวนาปีมี แนวโน้มลดลงในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.4) โดยต้นทุนคงที่ทั้งหมดลดลงจากประมาณ 289 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 220 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.7 ต่อปี (ตารางที่ 5.4) เมื่อพิจารณาต้นทุนคงที่ในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเช่าที่ดินคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุด เทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 96.5 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 244 บาทต่อไร่) ขณะที่ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 8 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.2 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 0.4 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.4 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.4 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวนาปีในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

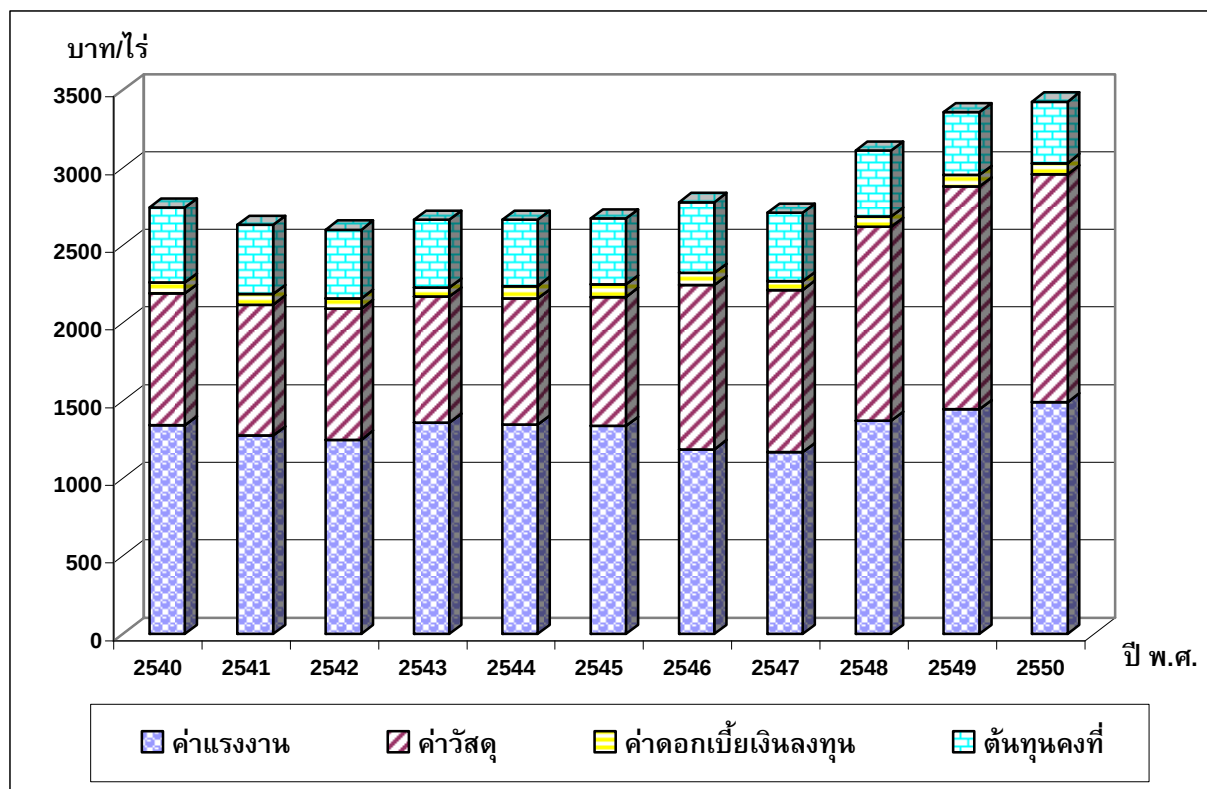
ต้นทุนคงที่	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าเช่าที่ดิน	280	259	258	254	250	249	244	238	227	217	212	244
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	10	9	9	9	9	8	8	8	8	7	7	8
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	0.4
ต้นทุนคงที่รวม	289	268	267	263	259	257	253	247	236	225	220	253
อัตราการเติบโตของต้นทุนคงที่		-7.5%	-0.3%	-1.5%	-1.6%	-0.6%	-1.7%	-2.2%	-4.3%	-4.5%	-2.2%	-2.7%
สัดส่วนต่อต้นทุนคงที่รวม												
ค่าเช่าที่ดิน	96.7%	96.7%	96.7%	96.7%	96.7%	96.7%	96.7%	96.2%	96.2%	96.2%	96.2%	96.5%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	3.3%	3.3%	3.3%	3.3%	3.3%	3.3%	3.3%	3.3%	3.3%	3.3%	3.3%	3.3%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.2%
ต้นทุนคงที่รวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.2 ข้าวนาปรัง

ต้นทุนการปลูกข้าวนาปรังในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงที่ทำการการศึกษา (รูปที่ 5.5) โดยต้นทุนการผลิตรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 2,744 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 3,425 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.4 ต่อปี (ตารางที่ 5.5) ทั้งนี้ มีค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมประมาณ 2,851 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกข้าวนาปี อันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และต้นทุนคงที่ พบว่า ต้นทุนค่าแรงงาน คิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 46.7 ในช่วงที่ทำการการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,325 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนวัสดุคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 35.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,022 บาทต่อไร่) และต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 15.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 434 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ในช่วงที่ทำการการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 70 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.5 รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.5 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550

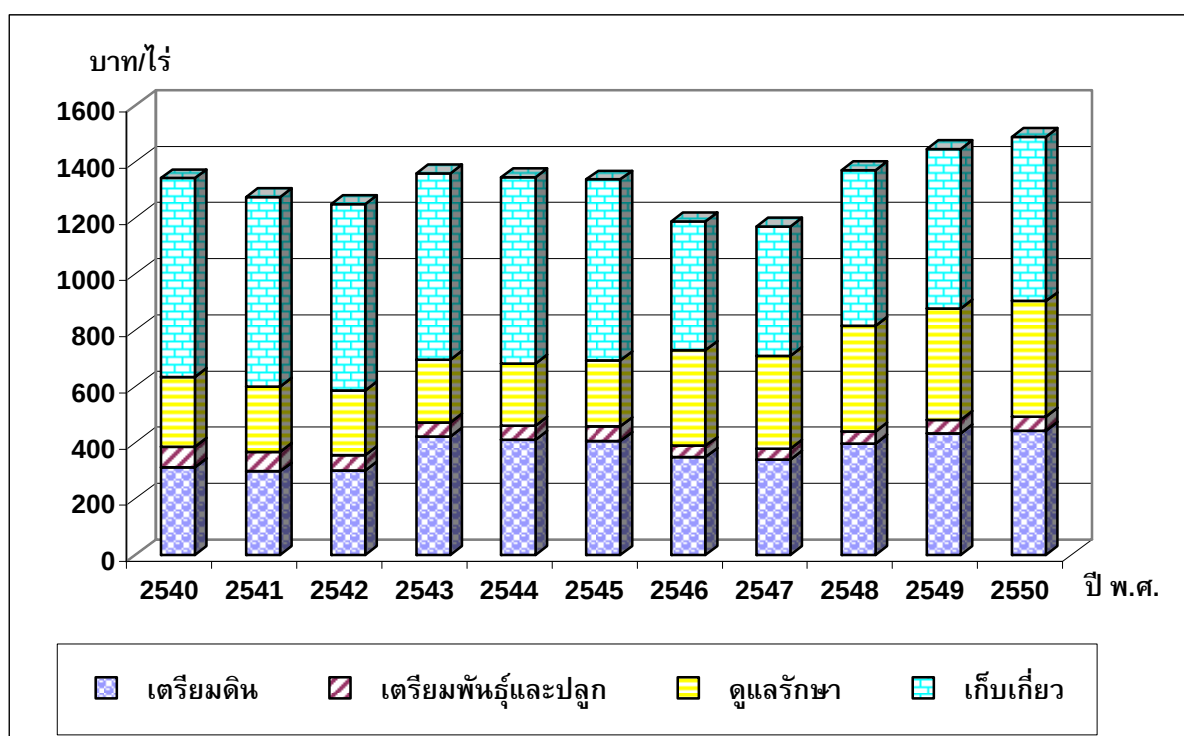
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนรวม	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าแรงงาน	1,342	1,275	1,250	1,359	1,345	1,337	1,187	1,170	1,370	1,446	1,489	1,325
ค่าวัสดุ	849	844	841	811	814	831	1,058	1,044	1,251	1,434	1,467	1,022
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	70	68	66	59	79	79	79	55	66	72	74	70
ต้นทุนคงที่	484	445	444	435	428	425	454	442	423	404	395	434
ต้นทุนรวม	2,744	2,632	2,601	2,664	2,666	2,673	2,778	2,711	3,109	3,356	3,425	2,851
อัตราการเติบโตของต้นทุนรวม		-4.1%	-1.2%	2.4%	0.1%	0.2%	3.9%	-2.4%	14.7%	8.0%	2.0%	2.4%
สัดส่วนต่อต้นทุนรวม												
ค่าแรงงาน	48.9%	48.4%	48.1%	51.0%	50.5%	50.0%	42.7%	43.2%	44.1%	43.1%	43.5%	46.7%
ค่าวัสดุ	30.9%	32.1%	32.3%	30.4%	30.5%	31.1%	38.1%	38.5%	40.2%	42.7%	42.8%	35.4%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	2.6%	2.6%	2.6%	2.2%	3.0%	3.0%	2.8%	2.0%	2.1%	2.1%	2.2%	2.5%
ต้นทุนคงที่	17.6%	16.9%	17.1%	16.3%	16.0%	15.9%	16.4%	16.3%	13.6%	12.0%	11.5%	15.4%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกข้าวนาปรังในภาพรวมมีแนวโน้มผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.6) อย่างไรก็ตาม ต้นทุนแรงงานรวมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากประมาณ 1,342 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,489 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.3 ต่อปี (ตารางที่ 5.6) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก และค่าแรงงานในการดูแลรักษา พบว่า ต้นทุนเก็บเกี่ยวคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 45.7 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 604 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนการเตรียมดินคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.1 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 373 บาทต่อไร่) ต้นทุนการดูแลรักษาคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 22.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 295 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนการเตรียมพันธุ์และปลูกคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.9 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 52 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.6 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

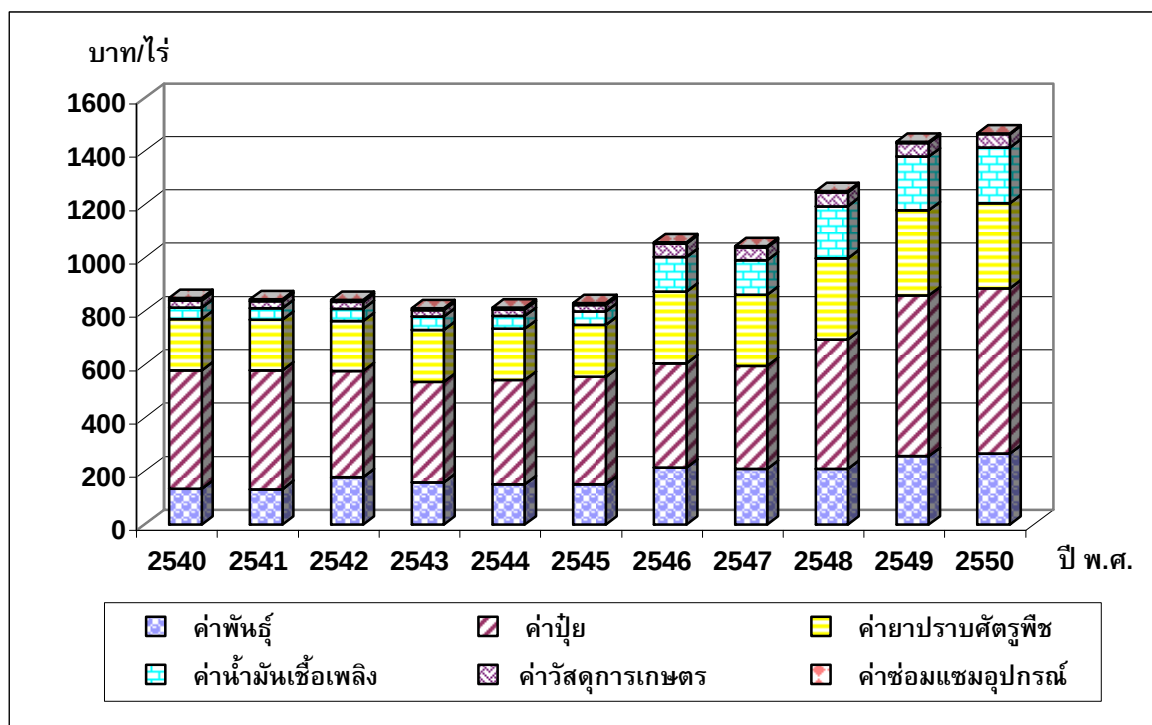
ตารางที่ 5.6 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าแรงงาน	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ต้นทุนเตรียมดิน	312	297	300	421	410	405	349	340	396	434	443	373
ต้นทุนเตรียมพันธุ์ และปลูก	72	70	55	51	50	54	39	38	43	47	49	52
ต้นทุนดูแลรักษา	248	232	229	224	221	234	341	331	377	396	412	295
ต้นทุนเก็บเกี่ยว	709	675	665	663	665	645	458	461	553	569	585	604
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	1,342	1,275	1,250	1,359	1,345	1,337	1,187	1,170	1,370	1,446	1,489	1,325
อัตราการเติบโตของ ค่าแรงงานรวม		-5.0%	-2.0%	8.8%	-1.0%	-0.6%	-11.2%	-1.4%	17.0%	5.6%	3.0%	1.3%
สัดส่วนต่อต้นทุน ค่าแรงงานรวม												
ต้นทุนเตรียมดิน	23.3%	23.3%	24.0%	31.0%	30.5%	30.3%	29.4%	29.0%	28.9%	30.0%	29.7%	28.1%
ต้นทุนเตรียมพันธุ์และ ปลูก	5.4%	5.5%	4.4%	3.7%	3.7%	4.0%	3.3%	3.3%	3.2%	3.3%	3.3%	3.9%
ต้นทุนดูแลรักษา	18.5%	18.2%	18.3%	16.5%	16.4%	17.5%	28.7%	28.3%	27.5%	27.4%	27.7%	22.3%
ต้นทุนเก็บเกี่ยว	52.8%	52.9%	53.2%	48.8%	49.4%	48.2%	38.6%	39.4%	40.4%	39.3%	39.3%	45.7%
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกข้าวนาปรังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปีที่ศึกษา (รูปที่ 5.7) โดยต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 849 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,467 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.1 ต่อปี (ตารางที่ 5.7) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 44.8 ในช่วงที่ทำการการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 450 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่ายาปราบศัตรูพืชคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 23.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 239 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าพันธุ์คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 18.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 187 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 9.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 104 บาทต่อไร่) และต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลืองคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.6 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 37 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.6 ในช่วงที่ทำการการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 6 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.7 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

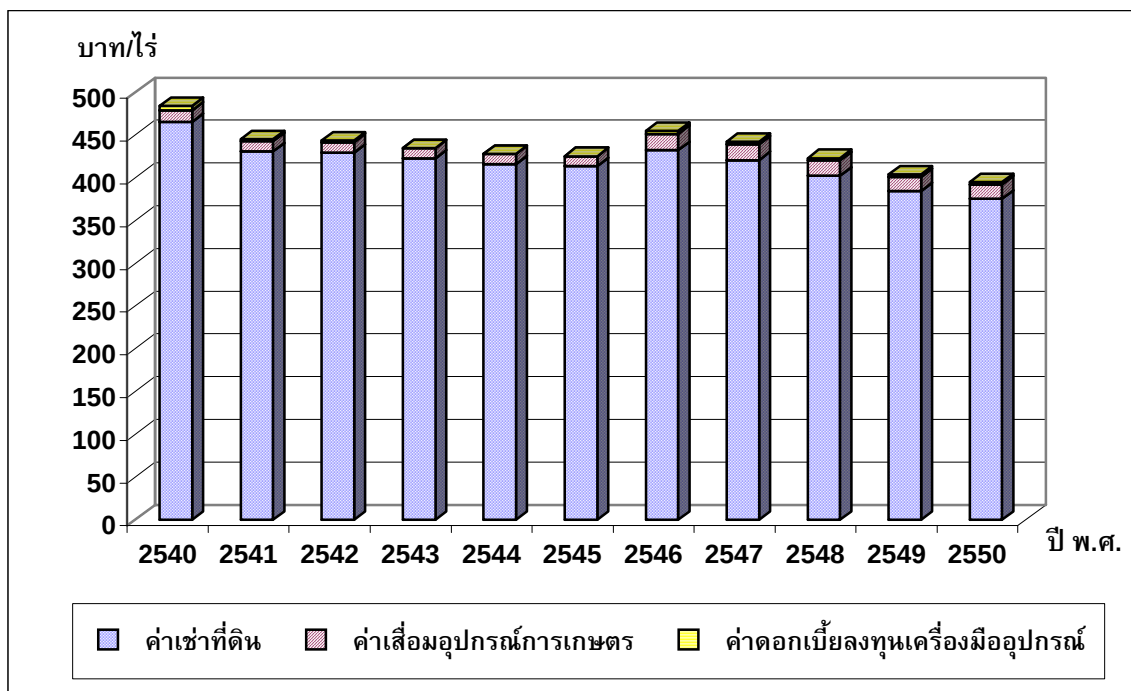
ตารางที่ 5.7 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าวัสดุ	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าพันธุ์	134	132	177	157	149	151	214	208	209	256	266	187
ค่าปุ๋ย	444	445	397	379	394	402	390	387	485	603	618	450
ค่ายาปราบศัตรูพืช	193	191	187	193	190	196	268	266	304	318	321	239
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	42	42	46	49	49	50	130	128	197	202	207	104
ค่าวัสดุการเกษตร	28	26	26	25	25	25	51	50	53	50	50	37
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	8	7	7	7	7	7	4	4	4	4	4	6
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	849	844	841	811	814	831	1,058	1,044	1,251	1,434	1,467	1,022
อัตราการเติบโตของ ต้นทุนค่าวัสดุรวม		-0.6%	-0.3%	-3.6%	0.4%	2.1%	27.3%	-1.4%	19.8%	14.7%	2.3%	6.1%
สัดส่วนต่อต้นทุน ค่าวัสดุรวม												
ค่าพันธุ์	15.8%	15.7%	21.1%	19.3%	18.4%	18.2%	20.2%	19.9%	16.7%	17.9%	18.2%	18.3%
ค่าปุ๋ย	52.3%	52.7%	47.2%	46.7%	48.3%	48.4%	36.9%	37.1%	38.8%	42.0%	42.2%	44.8%
ค่ายาปราบศัตรูพืช	22.7%	22.7%	22.2%	23.9%	23.4%	23.6%	25.4%	25.5%	24.3%	22.2%	21.9%	23.4%
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	4.9%	5.0%	5.5%	6.1%	6.0%	6.0%	12.3%	12.3%	15.7%	14.1%	14.1%	9.3%
ค่าวัสดุการเกษตร	3.3%	3.1%	3.1%	3.1%	3.1%	3.0%	4.9%	4.8%	4.2%	3.5%	3.4%	3.6%
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	0.9%	0.9%	0.9%	0.9%	0.9%	0.8%	0.4%	0.4%	0.3%	0.3%	0.3%	0.6%
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนคงที่ในการปลูกข้าวนาปรังมีแนวโน้มลดลงในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.8) โดยต้นทุนคงที่ทั้งหมดลดลงจากประมาณ 484 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 395 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.9 ต่อปี (ตารางที่ 5.8) เมื่อพิจารณาด้านต้นทุนคงที่ในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเช่าที่ดินคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุด เทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 96.1 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 417 บาทต่อไร่) ขณะที่ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 15 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.5 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 2 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.8 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.8 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวนาปรังในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

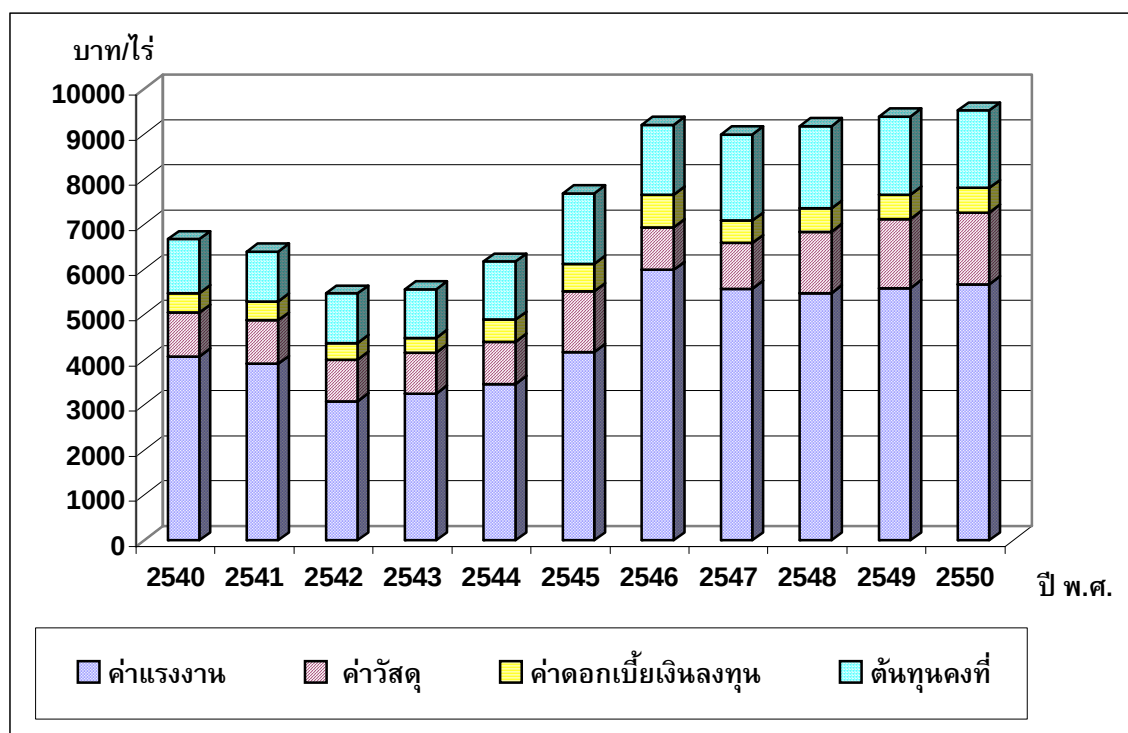
ต้นทุนคงที่	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าเช่าที่ดิน	465	431	429	423	416	413	432	421	402	384	376	417
ค่าเสื่อมอุปกรณ์ การเกษตร	13	12	12	12	12	12	19	18	18	17	17	15
ค่าดอกเบี้ยลงทุน เครื่องมืออุปกรณ์	5	2	2	0	0	0	3	3	3	3	3	2
ต้นทุนคงที่รวม	484	445	444	435	428	425	454	442	423	404	395	434
อัตราการเติบโต ของต้นทุนคงที่รวม		-8.0%	-0.4%	-2.0%	-1.6%	-0.6%	6.9%	-2.7%	-4.3%	-4.5%	-2.2%	-1.9%
สัดส่วนต่อต้นทุน คงที่รวม												
ค่าเช่าที่ดิน	96.2%	96.7%	96.8%	97.2%	97.2%	97.2%	95.2%	95.2%	95.2%	95.2%	95.2%	96.1%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์ การเกษตร	2.8%	2.8%	2.8%	2.8%	2.8%	2.8%	4.2%	4.2%	4.2%	4.2%	4.2%	3.4%
ค่าดอกเบี้ยลงทุน เครื่องมืออุปกรณ์	1.1%	0.5%	0.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.7%	0.7%	0.7%	0.7%	0.7%	0.5%
ต้นทุนคงที่รวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.3 ยางพารา

ต้นทุนการปลูกยางพาราในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.9) โดยต้นทุนการผลิตรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 6,672 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 9,517 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.2 ต่อปี (ตารางที่ 5.9) ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมมีค่าประมาณ 7,656 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกยางพาราอันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และต้นทุนคงที่ พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 59.4 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 4,568 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 19.1 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,458 บาทต่อไร่) และต้นทุนวัสดุคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 15 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,135 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 6.5 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 494 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.9 รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

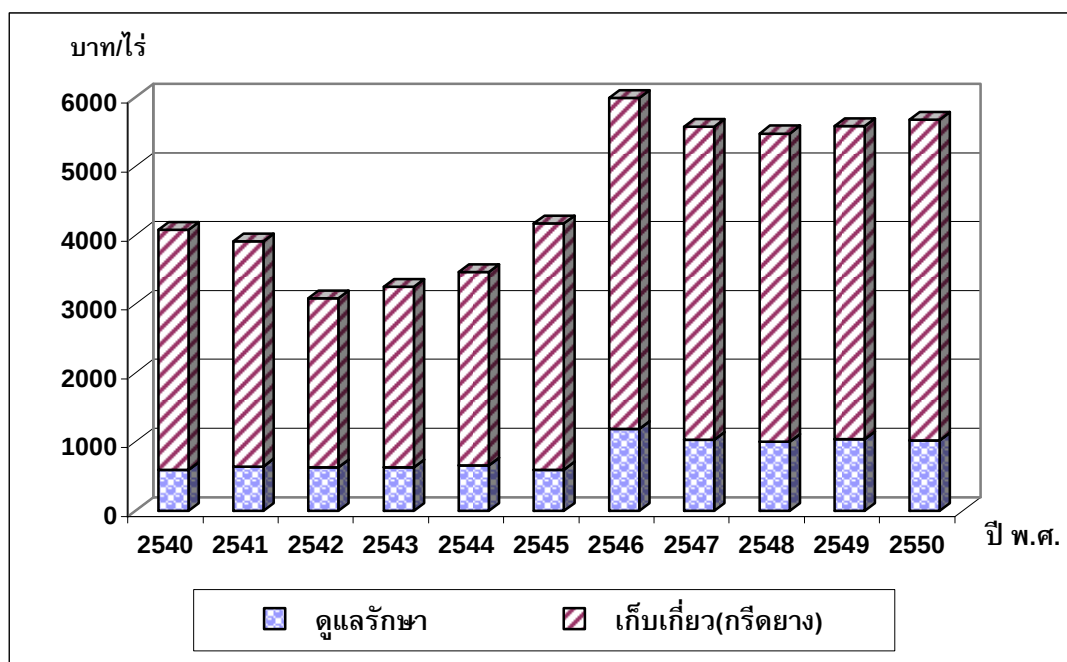
ตารางที่ 5.9 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนรวม	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าแรงงาน	4,075	3,909	3,082	3,248	3,461	4,175	5,992	5,574	5,477	5,586	5,673	4,568
ค่าวัสดุ	969	963	925	914	942	1,341	939	1,013	1,360	1,533	1,586	1,135
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	435	421	361	317	484	607	728	494	513	534	544	494
ต้นทุนคงที่	1,193	1,104	1,101	1,084	1,289	1,563	1,536	1,900	1,818	1,736	1,714	1,458
ต้นทุนรวม	6,672	6,398	5,468	5,563	6,176	7,685	9,195	8,982	9,168	9,389	9,517	7,656
อัตราการเติบโต ของต้นทุนรวม		-4.1%	-14.5%	1.7%	11.0%	24.4%	19.6%	-2.3%	2.1%	2.4%	1.4%	4.2%
สัดส่วนต่อต้นทุนรวม												
ค่าแรงงาน	61.1%	61.1%	56.4%	58.4%	56.0%	54.3%	65.2%	62.1%	59.7%	59.5%	59.6%	59.4%
ค่าวัสดุ	14.5%	15.1%	16.9%	16.4%	15.2%	17.4%	10.2%	11.3%	14.8%	16.3%	16.7%	15.0%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	6.5%	6.6%	6.6%	5.7%	7.8%	7.9%	7.9%	5.5%	5.6%	5.7%	5.7%	6.5%
ต้นทุนคงที่	17.9%	17.3%	20.1%	19.5%	20.9%	20.3%	16.7%	21.2%	19.8%	18.5%	18.0%	19.1%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกยางพาราในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.10) โดยต้นทุนแรงงานรวมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากประมาณ 4,075 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 5,673 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.6 ต่อปี (ตารางที่ 5.10) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการดูแลรักษา และค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว (กรีดยาง) พบว่า ต้นทุนเก็บเกี่ยวถือเป็นต้นทุนส่วนใหญ่ โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยถึงร้อยละ 82.1 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 3,748 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนการดูแลรักษาคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 17.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 820 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.10 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.10 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนแรงงาน	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ดูแลรักษา	589	644	629	628	654	597	1,191	1,030	1,002	1,040	1,019	820
เก็บเกี่ยว(กรีดยาง)	3,486	3,265	2,452	2,620	2,807	3,577	4,801	4,544	4,476	4,546	4,654	3,748
ต้นทุนแรงงาน	4,075	3,909	3,082	3,248	3,461	4,175	5,992	5,574	5,477	5,586	5,673	4,568
อัตราการเติบโตของต้นทุนแรงงานรวม		-4.1%	-21.2%	5.4%	6.6%	20.6%	43.5%	-7.0%	-1.7%	2.0%	1.6%	4.6%
สัดส่วนต่อต้นทุนแรงงานรวม												
ดูแลรักษา	14.5%	16.5%	20.4%	19.3%	18.9%	14.3%	19.9%	18.5%	18.3%	18.6%	18.0%	17.9%
เก็บเกี่ยว(กรีดยาง)	85.5%	83.5%	79.6%	80.7%	81.1%	85.7%	80.1%	81.5%	81.7%	81.4%	82.0%	82.1%
ต้นทุนแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

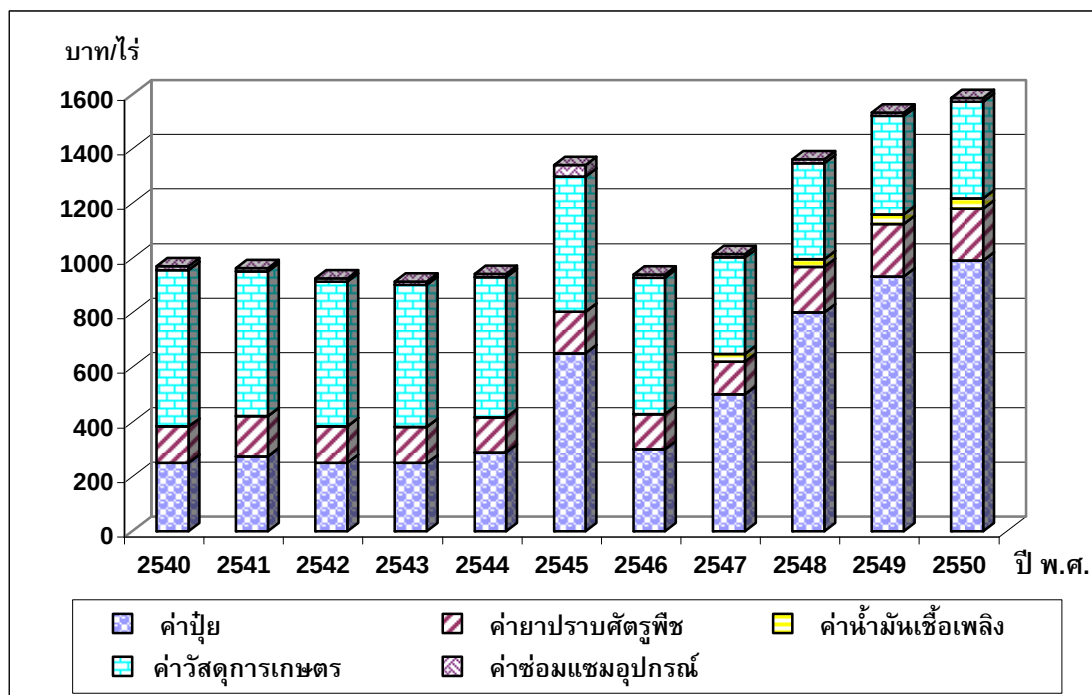
ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกยางพารามีความผันผวนในช่วงปีที่ศึกษา (รูปที่ 5.11) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2544 มูลค่าต้นทุนไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก แต่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 942 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2544 เป็น 1,341 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2545 (ตารางที่ 5.11)

ทั้งนี้ ในภาพรวมต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 969 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,586 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.8 ต่อปี เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 43.6 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 462 บาทต่อไร่) อย่างไรก็ตาม ต้นทุนค่าวัสดุทางการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลืองมีสัดส่วนลดลงเรื่อยๆ จากร้อยละ 59.2 ในปี พ.ศ. 2540 เป็นร้อยละ 22.4 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ต้นทุนค่าปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 41 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 499 บาทต่อไร่) เป็นที่น่าสังเกตอีกว่า สัดส่วนต้นทุนค่าปุ๋ยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2547 จนมีสัดส่วนต่อต้นทุนวัสดุสูงถึงร้อยละ 62.5 ในปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าปราบศัตรูพืชและวัชพืชคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 148 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 1.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 15 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.9 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 12 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.11 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.11 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

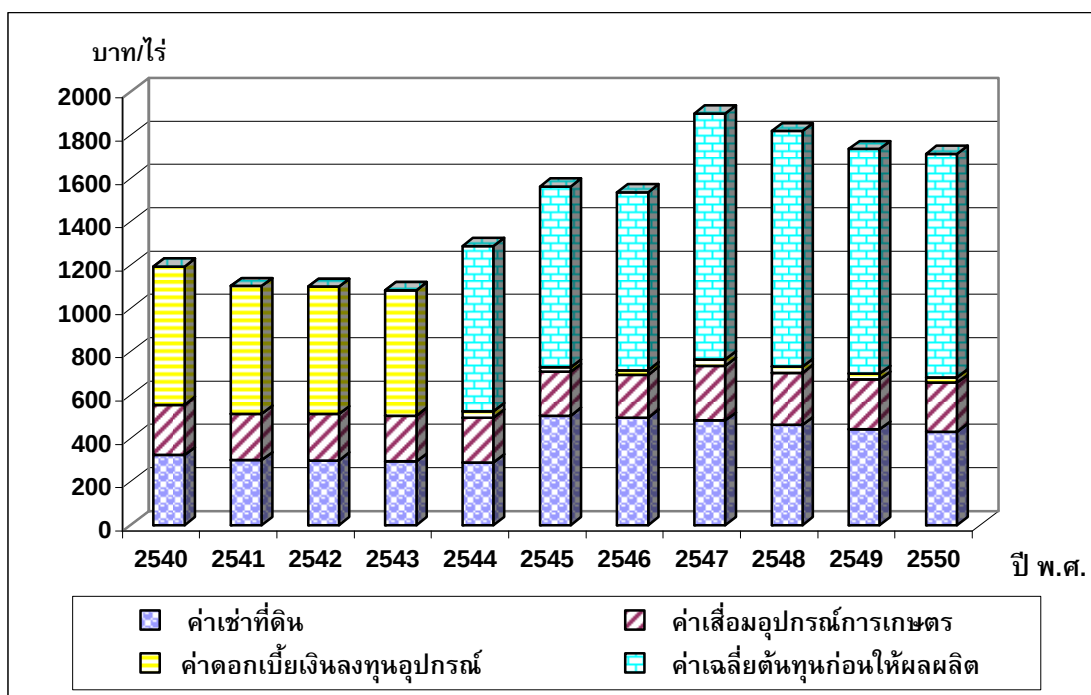
ต้นทุนค่าวัสดุ	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าปุ๋ย	250	273	251	249	288	652	300	501	801	932	991	499
ค่ายาปราบศัตรูพืช	133	148	133	132	130	152	128	121	167	192	191	148
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	0	0	0	0	0	0	0	27	29	36	36	12
ค่าวัสดุการเกษตร	574	531	529	521	513	495	501	353	350	359	355	462
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	13	12	12	11	11	42	11	12	14	13	13	15
ต้นทุนวัสดุรวม	969	963	925	914	942	1,341	939	1,013	1,360	1,533	1,586	1,135
อัตราการเติบโตของ ต้นทุนวัสดุรวม		-0.6%	-4.0%	-1.1%	3.0%	42.4%	-29.9%	7.9%	34.2%	12.7%	3.5%	6.8%
สัดส่วนต่อต้นทุน วัสดุรวม												
ค่าปุ๋ย	25.8%	28.4%	27.1%	27.3%	30.5%	48.6%	32.0%	49.4%	58.8%	60.8%	62.5%	41.0%
ค่ายาปราบศัตรูพืช	13.7%	15.3%	14.4%	14.5%	13.8%	11.4%	13.6%	12.0%	12.3%	12.5%	12.0%	13.2%
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	2.6%	2.1%	2.4%	2.3%	0.9%
ค่าวัสดุการเกษตร	59.2%	55.1%	57.2%	57.0%	54.5%	36.9%	53.3%	34.8%	25.8%	23.4%	22.4%	43.6%
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	1.3%	1.2%	1.3%	1.3%	1.2%	3.1%	1.2%	1.2%	1.0%	0.9%	0.8%	1.3%
ต้นทุนวัสดุรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร และค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผลผลิต ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนคงที่ในการปลูกยางพารามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.12) โดยต้นทุนคงที่ทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากประมาณ 1,193 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,714 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.3 ต่อปี (ตารางที่ 5.12) เมื่อพิจารณาต้นทุนคงที่ในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผลผลิตคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 36.9 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 610 บาทต่อไร่) โดยจะเห็นได้ว่า เริ่มมีต้นทุนส่วนนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา ขณะที่ ต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์มีสัดส่วนลดลงจากประมาณร้อยละ 53 ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2543 เหลือเพียงประมาณร้อยละ 1.5 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา

ขณะที่ค่าเช่าที่ดินคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 27 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 393 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 234 บาทต่อไร่) ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 15.7 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 220 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.12 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.12 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

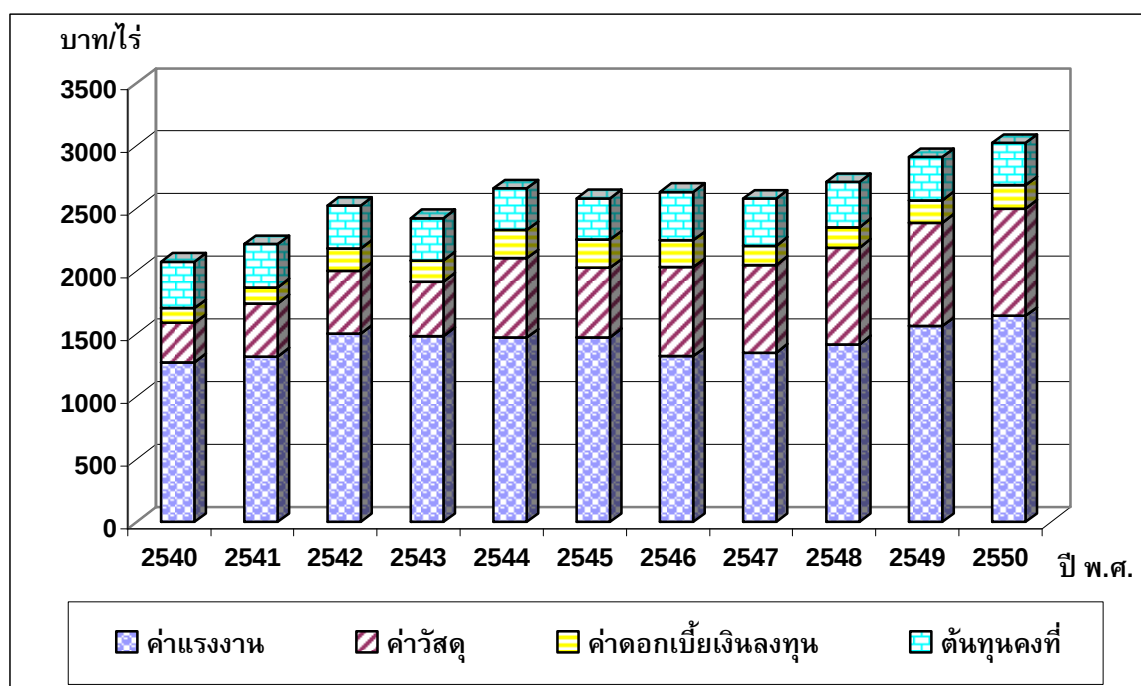
ต้นทุนคงที่	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าเช่าที่ดิน	324	300	299	294	290	506	497	483	462	442	432	393
ค่าเสื่อมอุปกรณ์ การเกษตร	231	214	213	210	207	201	198	252	241	230	225	220
ค่าดอกเบี้ยเงิน ลงทุนอุปกรณ์	638	590	588	579	29	21	20	29	28	26	26	234
ค่าเฉลี่ยต้นทุน ก่อนให้ผลผลิต	0	0	0	0	764	835	821	1,136	1,087	1,037	1,031	610
ต้นทุนคงที่รวม	1,193	1,104	1,101	1,084	1,289	1,563	1,536	1,900	1,818	1,736	1,714	1,458
อัตราการเติบโต ของต้นทุนคงที่รวม		-7.5%	-0.3%	-1.5%	18.9%	21.3%	-1.7%	23.7%	-4.3%	-4.5%	-1.3%	4.3%
สัดส่วนต่อต้นทุน คงที่รวม												
ค่าเช่าที่ดิน	27.2%	27.2%	27.2%	27.2%	22.5%	32.3%	32.3%	25.4%	25.4%	25.4%	25.2%	27.0%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์ การเกษตร	19.4%	19.4%	19.4%	19.4%	16.0%	12.9%	12.9%	13.3%	13.3%	13.3%	13.1%	15.7%
ค่าดอกเบี้ยเงิน ลงทุนอุปกรณ์	53.5%	53.5%	53.5%	53.5%	2.2%	1.3%	1.3%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	20.4%
ค่าเฉลี่ยต้นทุน ก่อนให้ผลผลิต	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	59.3%	53.4%	53.4%	59.8%	59.8%	59.8%	60.2%	36.9%
ต้นทุนคงที่รวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.4 มั่นสำปะหลัง

ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลังในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.13) โดยต้นทุนการผลิตรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 2,078 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 3,023 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อปี (ตารางที่ 5.13) ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมมีค่าประมาณ 2,577 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกยางพาราอันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และต้นทุนคงที่ พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 56.1 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,439 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าวัสดุคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 23.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 611 บาทต่อไร่) และต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 13.8 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 350 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 6.8 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 176 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.13 รายละเอียดต้นทุนการผลิตรวมของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.13 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

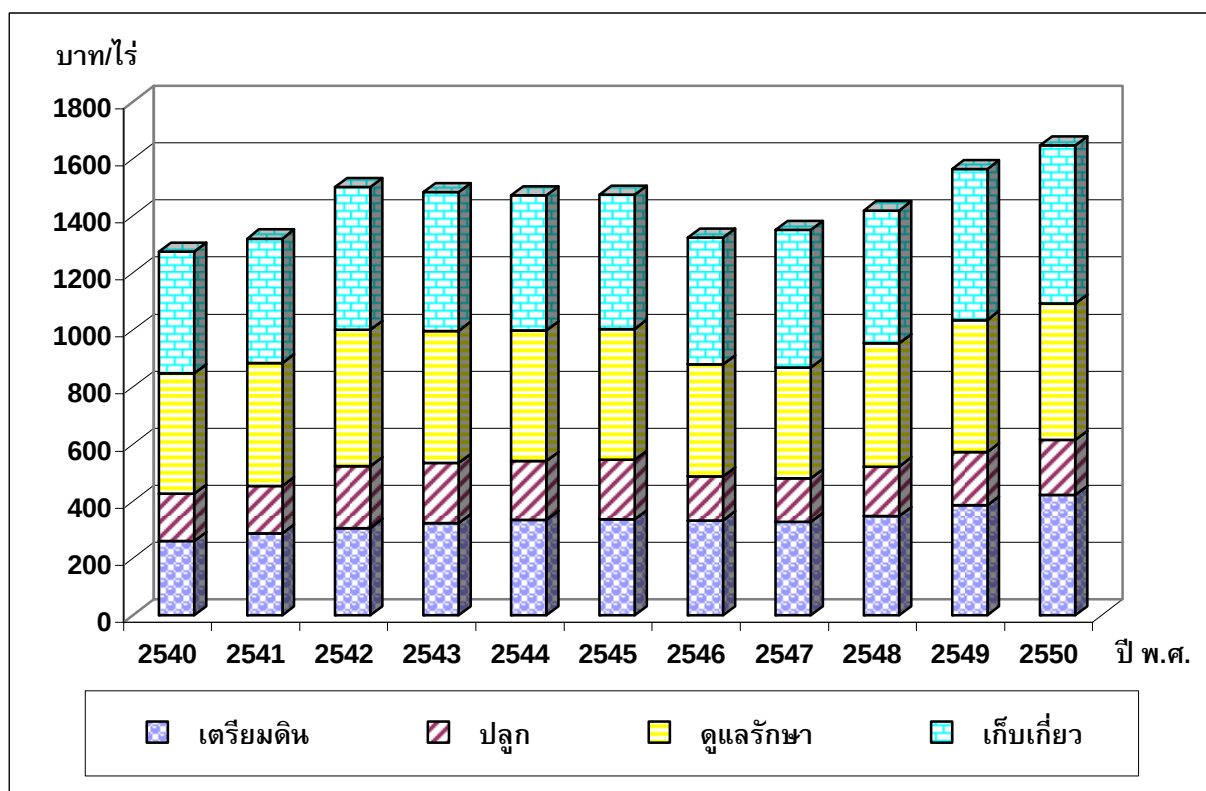
ต้นทุนรวม	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าแรงงาน	1,275	1,320	1,501	1,484	1,472	1,475	1,323	1,352	1,419	1,564	1,647	1,439
ค่าวัสดุ	315	423	502	434	633	555	711	699	770	825	854	611
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	117	130	178	170	224	223	214	154	164	179	188	176
ต้นทุนคงที่	371	343	342	337	332	330	386	375	359	343	335	350
ต้นทุนรวม	2,078	2,217	2,523	2,425	2,660	2,583	2,633	2,580	2,713	2,911	3,023	2,577
ต้นทุนรวม		6.7%	13.8%	-3.9%	9.7%	-2.9%	2.0%	-2.0%	5.2%	7.3%	3.9%	4.0%
สัดส่วนต่อต้นทุนรวม												
ค่าแรงงาน	61.4%	59.6%	59.5%	61.2%	55.3%	57.1%	50.3%	52.4%	52.3%	53.7%	54.5%	56.1%
ค่าวัสดุ	15.1%	19.1%	19.9%	17.9%	23.8%	21.5%	27.0%	27.1%	28.4%	28.3%	28.2%	23.3%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	5.6%	5.8%	7.0%	7.0%	8.4%	8.6%	8.1%	6.0%	6.1%	6.2%	6.2%	6.8%
ต้นทุนคงที่	17.9%	15.5%	13.6%	13.9%	12.5%	12.8%	14.6%	14.5%	13.2%	11.8%	11.1%	13.8%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกมันสำปะหลังในภาพรวมมีแนวโน้มผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.14) อย่างไรก็ตาม ต้นทุนแรงงานรวมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากประมาณ 1,275 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,647 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.8 ต่อปี (ตารางที่ 5.14) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก และค่าแรงงานในการดูแลรักษา พบว่า ต้นทุนเก็บเกี่ยวคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 33.3 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 479 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนการดูแลรักษาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.7 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 442 บาทต่อไร่) ต้นทุนการเตรียมดินคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 23.1 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 334 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนการปลูกคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 12.8 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 185 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.14 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550

ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

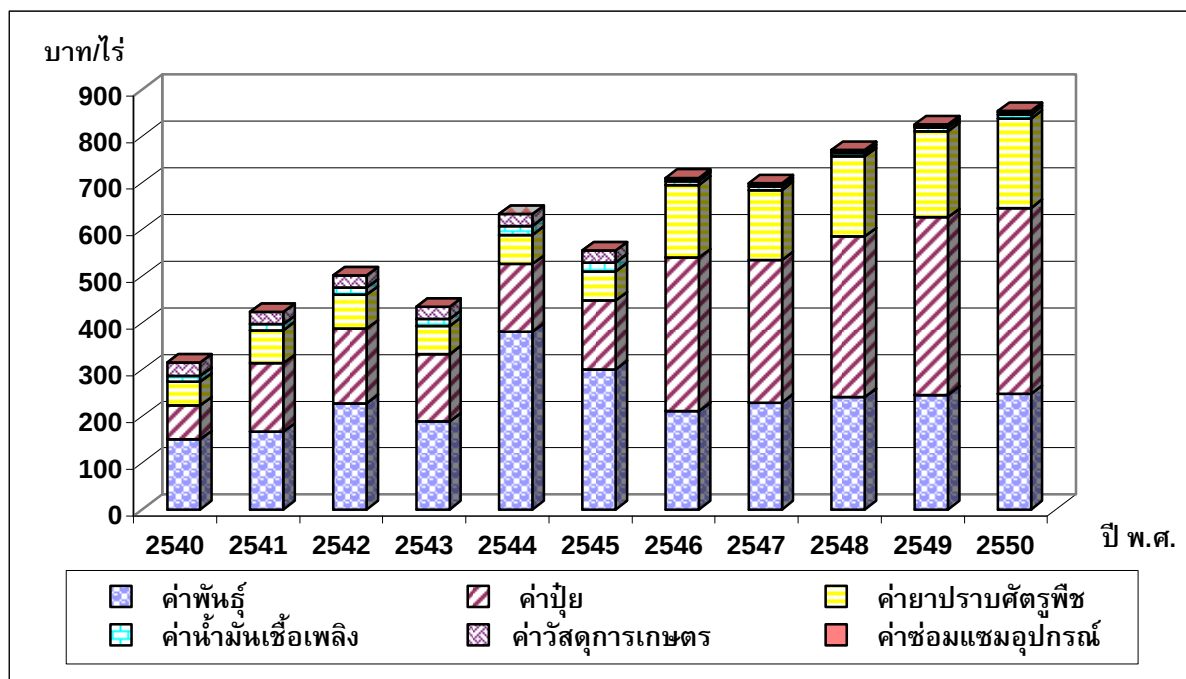
ตารางที่ 5.14 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าแรงงาน	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
เตรียมดิน	260	288	307	324	334	338	334	328	348	386	423	334
ปลูก	166	165	217	210	207	209	154	153	174	186	193	185
ดูแลรักษา	421	431	477	463	456	458	391	388	432	464	478	442
เก็บเกี่ยว	428	436	500	486	474	471	444	482	465	528	553	479
ต้นทุนค่าแรงงาน	1,275	1,320	1,501	1,484	1,472	1,475	1,323	1,352	1,419	1,564	1,647	1,439
อัตราการเติบโต ค่าแรงงานรวม		3.6%	13.7%	-1.2%	-0.8%	0.2%	-10.3%	2.1%	5.0%	10.2%	5.3%	2.8%
สัดส่วนต่อต้นทุน ค่าแรงงานรวม												
เตรียมดิน	20.4%	21.8%	20.4%	21.8%	22.7%	22.9%	25.2%	24.3%	24.5%	24.7%	25.7%	23.1%
ปลูก	13.0%	12.5%	14.5%	14.2%	14.1%	14.1%	11.6%	11.3%	12.2%	11.9%	11.7%	12.8%
ดูแลรักษา	33.0%	32.7%	31.8%	31.2%	31.0%	31.0%	29.6%	28.7%	30.5%	29.6%	29.0%	30.7%
เก็บเกี่ยว	33.5%	33.0%	33.3%	32.8%	32.2%	31.9%	33.6%	35.7%	32.7%	33.8%	33.6%	33.3%
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปีที่ศึกษา (รูปที่ 5.15) โดยมีความผันผวนเล็กน้อยในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2545 ทั้งนี้ ต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 315 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 854 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12 ต่อปี (ตารางที่ 5.15) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าพันธุ์คิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับ ต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 40.3 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 236 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 36.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 234 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่ายาปราบศัตรูพืชคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 17.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 112 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลืองคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 17 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 12 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วน ต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.1 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.15 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

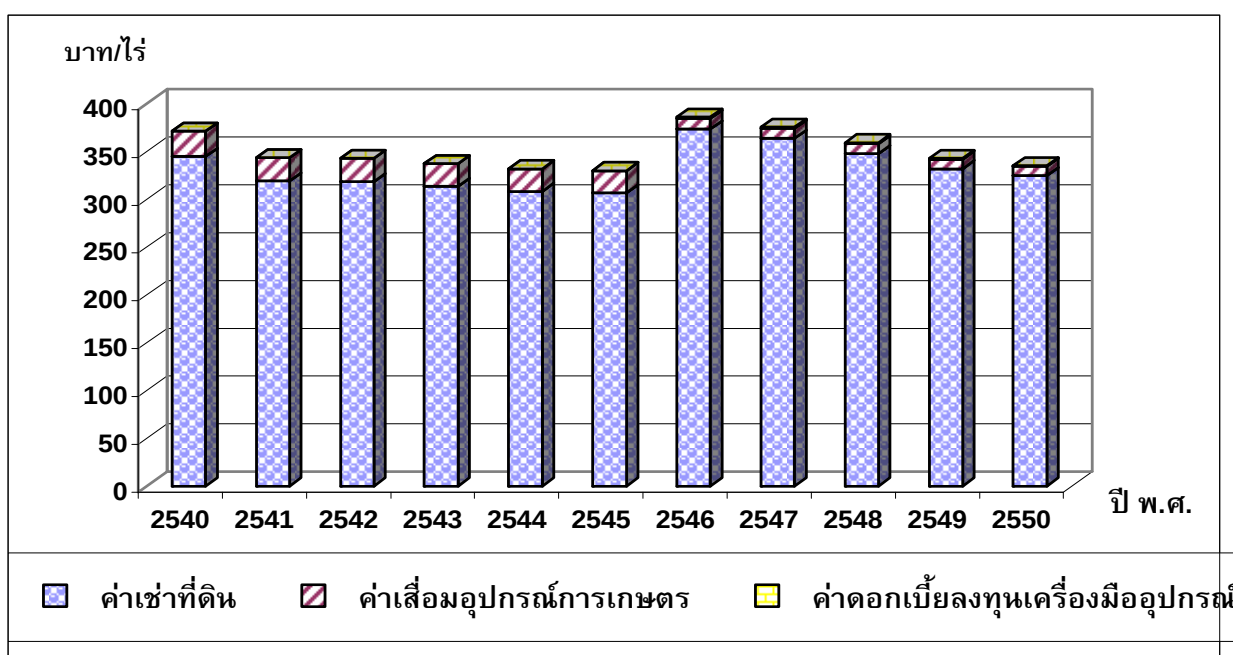
ตารางที่ 5.15 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าวัสดุ	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าพันธุ์	150	167	228	189	381	301	211	229	241	246	248	236
ค่าปุ๋ย	73	147	159	143	145	147	330	305	345	380	398	234
ค่ายาปราบศัตรูพืช	50	70	73	61	62	62	156	150	171	185	191	112
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	13	13	15	15	20	19	8	8	7	8	9	12
ค่าวัสดุการเกษตร	28	26	26	26	25	25	5	5	5	5	5	17
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	1
ต้นทุนค่าวัสดุ	315	423	502	434	633	555	711	699	770	825	854	611
ต้นทุนค่าวัสดุ		34.6%	18.5%	-13.4%	45.8%	-12.4%	28.1%	-1.6%	10.2%	7.1%	3.5%	12.0%
สัดส่วนต่อต้นทุน ค่าวัสดุรวม												
ค่าพันธุ์	47.8%	39.5%	45.5%	43.5%	60.2%	54.2%	29.6%	32.8%	31.3%	29.8%	29.0%	40.3%
ค่าปุ๋ย	23.1%	34.6%	31.8%	33.0%	23.0%	26.6%	46.4%	43.6%	44.7%	46.1%	46.6%	36.3%
ค่ายาปราบศัตรูพืช	16.0%	16.6%	14.6%	14.0%	9.8%	11.2%	21.9%	21.5%	22.2%	22.4%	22.4%	17.5%
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	4.0%	3.1%	3.0%	3.5%	3.1%	3.5%	1.1%	1.1%	0.9%	0.9%	1.1%	2.3%
ค่าวัสดุการเกษตร	9.0%	6.2%	5.2%	5.9%	4.0%	4.5%	0.8%	0.7%	0.6%	0.6%	0.6%	3.5%
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%	0.3%	0.2%	0.2%	0.2%	0.1%
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนคงที่ในการปลูกมันสำปะหลังมี แนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลงมากนักในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.16) อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ต้นทุนคงที่มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยเรื่อยมาจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2545 และกลับเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2546 แต่หลังจากนั้นก็ลดลงจนกระทั่งปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 5.16) ทั้งนี้ต้นทุนคงที่ทั้งหมดลดลงจากประมาณ 371 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 335 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.8 ต่อปี เมื่อพิจารณาต้นทุนคงที่ในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเช่าที่ดินคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับ ต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 94.7 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 332 บาทต่อไร่) ขณะที่ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 5.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 18 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.2 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.16 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.16 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกมันสำปะหลังในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

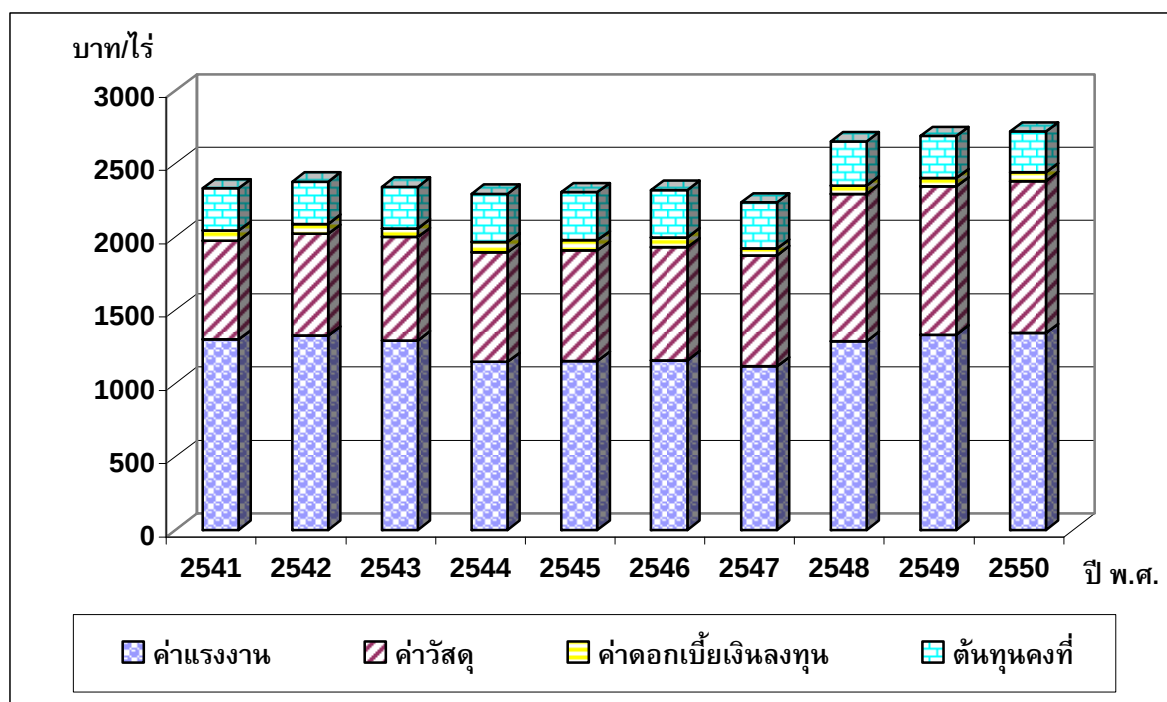
ต้นทุนคงที่	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าเช่าที่ดิน	345	319	318	313	308	306	373	363	347	332	324	332
ค่าเสื่อมอุปกรณ์ การเกษตร	26	24	24	24	24	23	11	11	10	10	10	18
ค่าดอกเบี้ยลงทุน เครื่องมืออุปกรณ์	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
ต้นทุนคงที่	371	343	342	337	332	330	386	375	359	343	335	350
อัตราการเติบโต ต้นทุนคงที่		-7.5%	-0.3%	-1.5%	-1.6%	-0.6%	17.0%	-2.7%	-4.3%	-4.5%	-2.2%	-0.8%
สัดส่วนต่อ ต้นทุนคงที่รวม												
ค่าเช่าที่ดิน	92.9%	92.9%	92.9%	92.9%	92.9%	92.9%	96.8%	96.8%	96.8%	96.8%	96.8%	94.7%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์ การเกษตร	7.1%	7.1%	7.1%	7.1%	7.1%	7.1%	2.9%	2.9%	2.9%	2.9%	2.9%	5.2%
ค่าดอกเบี้ยลงทุน เครื่องมืออุปกรณ์	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.2%
ต้นทุนคงที่รวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.5 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ต้นทุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในภาพรวม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในช่วงที่ปี พ.ศ. 2541 - 2550 (รูปที่ 5.17) โดยต้นทุนการผลิตรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 2,330 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 2,719 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.9 ต่อปี (ตารางที่ 5.17) ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมมีค่าประมาณ 2,425 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และต้นทุนคงที่พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 51.4 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,245 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าวัสดุคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 33.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 815 บาทต่อไร่) และต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 12.6 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 302 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 2.6 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 62 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.17 รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

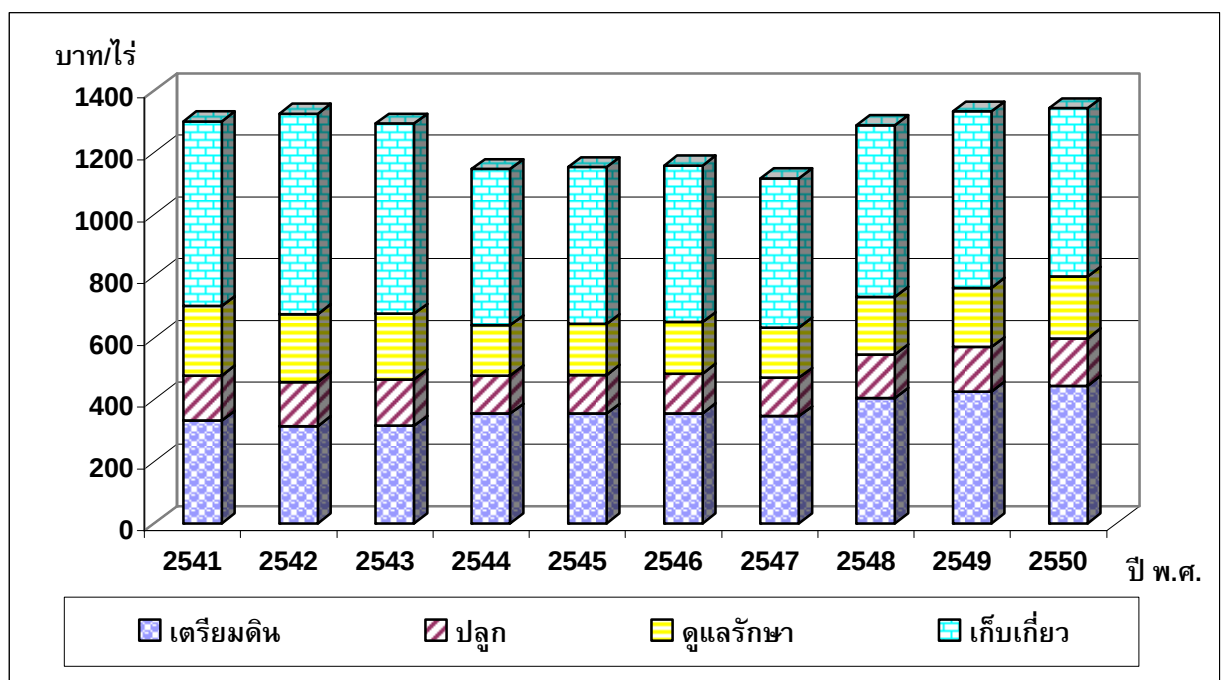
ตารางที่ 5.17 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนรวม	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 10 ปี
ค่าแรงงาน	1,300	1,325	1,293	1,146	1,152	1,158	1,116	1,288	1,332	1,343	1,245
ค่าวัสดุ	675	694	705	747	753	770	757	1,005	1,010	1,036	815
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	66	68	58	69	70	67	47	57	59	59	62
ต้นทุนคงที่	289	288	283	331	328	323	314	300	287	280	302
ต้นทุนรวม	2,330	2,375	2,340	2,294	2,304	2,318	2,234	2,651	2,688	2,719	2,425
อัตราการเติบโตของต้นทุนรวม		1.9%	-1.5%	-2.0%	0.4%	0.6%	-3.6%	18.7%	1.4%	1.2%	1.9%
สัดส่วนต่อต้นทุนรวม											
ค่าแรงงาน	55.8%	55.8%	55.3%	50.0%	50.0%	49.9%	50.0%	48.6%	49.6%	49.4%	51.4%
ค่าวัสดุ	29.0%	29.2%	30.1%	32.6%	32.7%	33.2%	33.9%	37.9%	37.6%	38.1%	33.4%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	2.8%	2.9%	2.5%	3.0%	3.0%	2.9%	2.1%	2.2%	2.2%	2.2%	2.6%
ต้นทุนคงที่	12.4%	12.1%	12.1%	14.4%	14.3%	13.9%	14.1%	11.3%	10.7%	10.3%	12.6%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในภาพรวม มีแนวโน้มผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.18) อย่างไรก็ตาม ต้นทุนแรงงานรวมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากประมาณ 1,300 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 1,343 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.6 ต่อปี (ตารางที่ 5.18) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก และค่าแรงงานในการดูแลรักษา พบว่า ต้นทุนเก็บเกี่ยวคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 44.4 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 553 บาทต่อไร่) ขณะที่ ต้นทุนการเตรียมดินคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 365 บาทต่อไร่) ต้นทุนการดูแลรักษา คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 15.1 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 189 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนการปลูกคิดเป็น สัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 11.1 ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2550 (ค่าเฉลี่ย ประมาณ 138 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.18 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

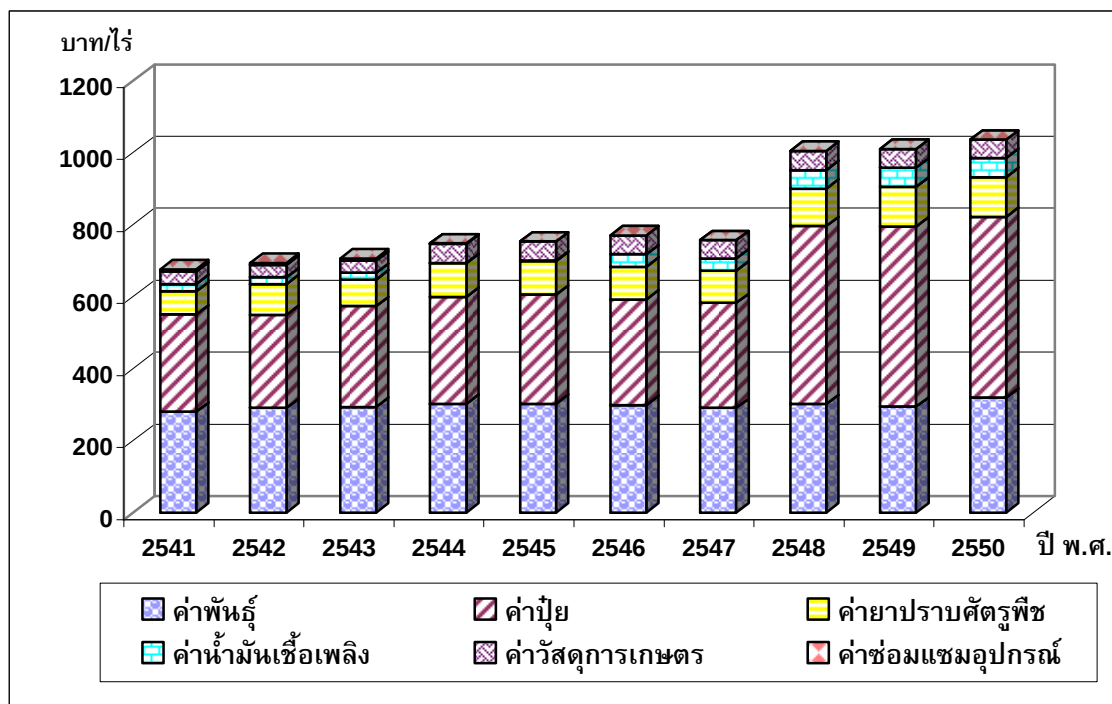
ตารางที่ 5.18 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนแรงงาน	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 10 ปี
เตรียมดิน	333	314	316	355	355	356	347	406	427	445	365
ปลูก	145	143	151	123	126	128	125	141	144	154	138
ดูแลรักษา	225	220	211	163	164	167	163	187	191	200	189
เก็บเกี่ยว	597	648	615	505	508	506	482	555	571	545	553
ต้นทุนแรงงานรวม	1,300	1,325	1,293	1,146	1,152	1,158	1,116	1,288	1,332	1,343	1,245
อัตราการเติบโตของ ต้นทุนแรงงานรวม		2.0%	-2.5%	-11.4%	0.5%	0.5%	-3.6%	15.4%	3.4%	0.8%	0.6%
สัดส่วนต่อต้นทุน แรงงานรวม											
เตรียมดิน	25.6%	23.7%	24.4%	31.0%	30.8%	30.8%	31.1%	31.5%	32.0%	33.1%	29.4%
ปลูก	11.2%	10.8%	11.7%	10.7%	10.9%	11.1%	11.2%	10.9%	10.8%	11.5%	11.1%
ดูแลรักษา	17.3%	16.6%	16.3%	14.2%	14.2%	14.4%	14.6%	14.5%	14.3%	14.9%	15.1%
เก็บเกี่ยว	45.9%	48.9%	47.6%	44.1%	44.1%	43.7%	43.2%	43.1%	42.8%	40.5%	44.4%
ต้นทุนแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550 (รูปที่ 5.19) ทั้งนี้ ต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 675 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 1,036 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.3 ต่อปี (ตารางที่ 5.19) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 42.1 ในช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 349 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าพันธุ์คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 37.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 297 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่ายาปราบศัตรูพืชคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 11.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 91 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลืองคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 5.8 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 47 บาทต่อไร่) และต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 29 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.3 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 2 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.19 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

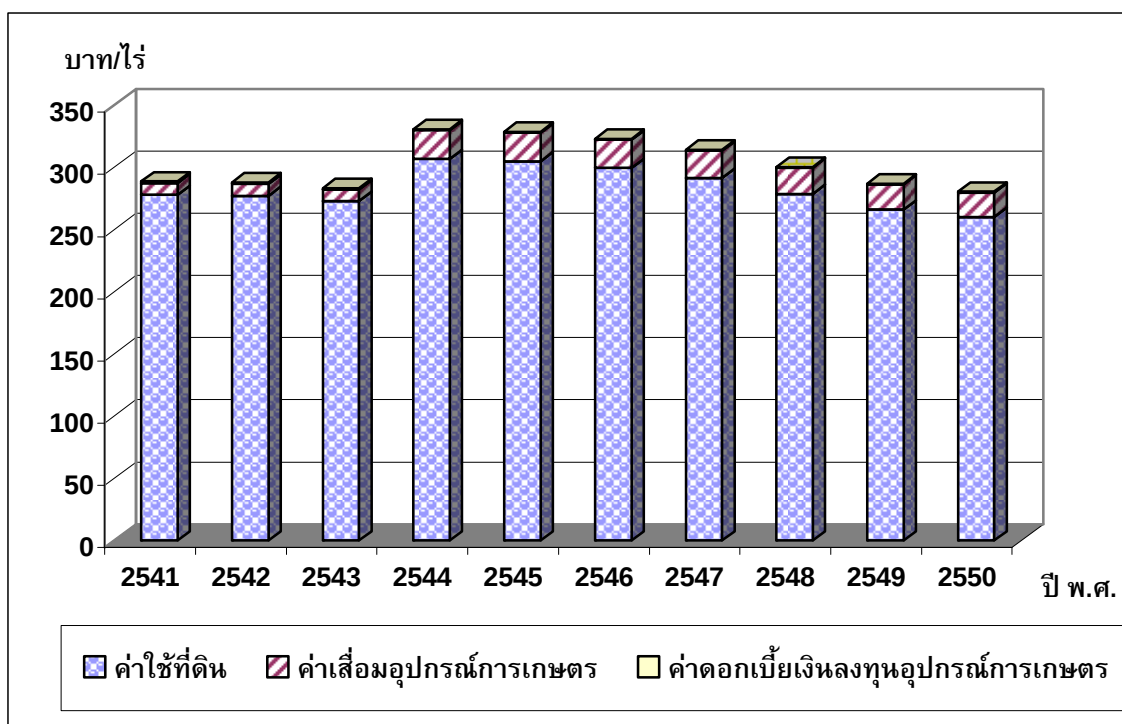
ตารางที่ 5.19 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าวัสดุ	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 10 ปี
ค่าพันธุ์	280	291	293	302	302	298	290	301	294	319	297
ค่าปุ๋ย	270	258	280	297	303	294	292	494	501	502	349
ค่ายาปราบศัตรูพืช	64	85	74	93	93	91	90	104	110	110	91
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	21	19	19	1	1	35	34	52	53	53	29
ค่าวัสดุการเกษตร	34	34	34	54	53	52	51	53	51	51	47
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	6	6	6	0	0	0	0	0	0	0	2
ต้นทุนค่าวัสดุ	675	694	705	747	753	770	757	1,005	1,010	1,036	815
อัตราการเติบโตของค่าวัสดุรวม		2.7%	1.7%	6.0%	0.8%	2.3%	-1.7%	32.8%	0.5%	2.6%	5.3%
สัดส่วนต่อต้นทุนวัสดุรวม											
ค่าพันธุ์	41.5%	41.9%	41.5%	40.4%	40.2%	38.8%	38.4%	30.0%	29.1%	30.8%	37.3%
ค่าปุ๋ย	40.0%	37.2%	39.7%	39.7%	40.2%	38.2%	38.5%	49.2%	49.6%	48.5%	42.1%
ค่ายาปราบศัตรูพืช	9.5%	12.3%	10.5%	12.5%	12.4%	11.8%	11.9%	10.4%	10.9%	10.6%	11.3%
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	3.0%	2.8%	2.7%	0.2%	0.2%	4.5%	4.4%	5.1%	5.3%	5.2%	3.3%
ค่าวัสดุการเกษตร	5.1%	4.9%	4.8%	7.2%	7.1%	6.8%	6.7%	5.3%	5.0%	4.9%	5.8%
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	0.9%	0.8%	0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าใช้ที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนคงที่ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีแนวโน้มผันผวนเล็กน้อยในช่วงที่ทำการศึกษา (รูปที่ 5.20) โดยมีต้นทุนเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในปี พ.ศ. 2544 แต่ก็ค่อยลดลงเรื่อยมาหลังจากนั้นจนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2550 ทั้งนี้ต้นทุนคงที่ทั้งหมดลดลงเพียงเล็กน้อยจากประมาณ 289 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 280 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 5.20) โดยเมื่อพิจารณาอัตราการเติบโต พบว่า ตัวเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 ต้นทุนคงที่มี อัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.2 ต่อปี เมื่อพิจารณาต้นทุนคงที่ในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าใช้ที่ดินคิดเป็น สัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 93.8 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 284 บาทต่อไร่) ขณะที่ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 5.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 18 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วน เฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.3 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.20 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.20 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวโพดในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

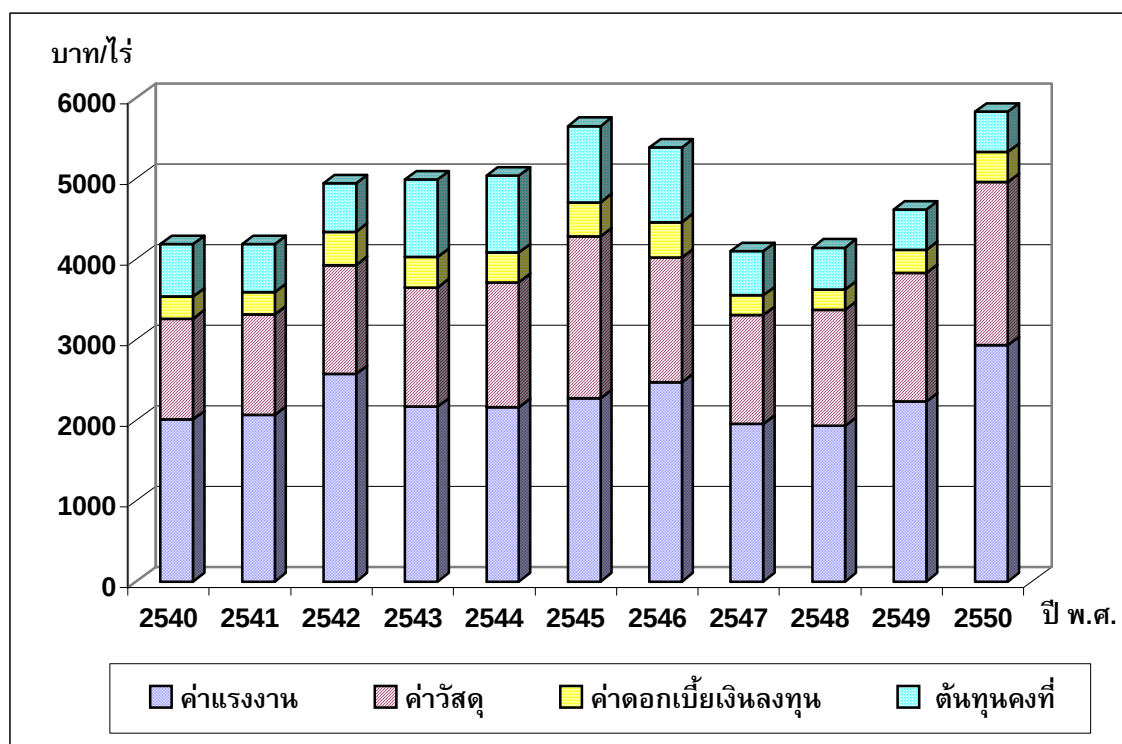
ต้นทุนคงที่	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 10 ปี
ค่าใช้ที่ดิน	278	277	273	307	305	299	291	279	266	260	284
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	10	10	9	23	23	23	22	21	20	20	18
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ต้นทุนคงที่	289	288	283	331	328	323	314	300	287	280	302
อัตราการเติบโต ของต้นทุนคงที่		-0.3%	-1.5%	16.6%	-0.6%	-1.7%	-2.7%	-4.3%	-4.5%	-2.2%	-0.2%
สัดส่วนต่อต้นทุนคงที่รวม											
ค่าใช้ที่ดิน	96.3%	96.3%	96.3%	92.8%	92.8%	92.8%	92.8%	92.8%	92.8%	92.8%	93.8%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	3.3%	3.3%	3.3%	7.0%	7.0%	7.0%	7.0%	7.0%	7.0%	7.0%	5.9%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร	0.4%	0.4%	0.4%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.3%
ต้นทุนคงที่รวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.6 อ้อยโรงงาน

ต้นทุนการปลูกอ้อยโรงงานในภาพรวม มีแนวโน้มผันผวนในช่วงที่ปี พ.ศ. 2540 - 2550 (รูปที่ 5.21) อย่างไรก็ตาม ต้นทุนการผลิตรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 4,183 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2541 เป็น 5,832 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.2 ต่อปี (ตารางที่ 5.21) ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมมีค่าประมาณ 4,824 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกอ้อย อันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และต้นทุนคงที่ พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 46.9 ในช่วงที่ทำการศึกษ (ค่าเฉลี่ยประมาณ 2,254 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าวัสดุคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 31.7 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,530 บาทต่อไร่) และต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 14.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 700 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 7 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 340 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.21 รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

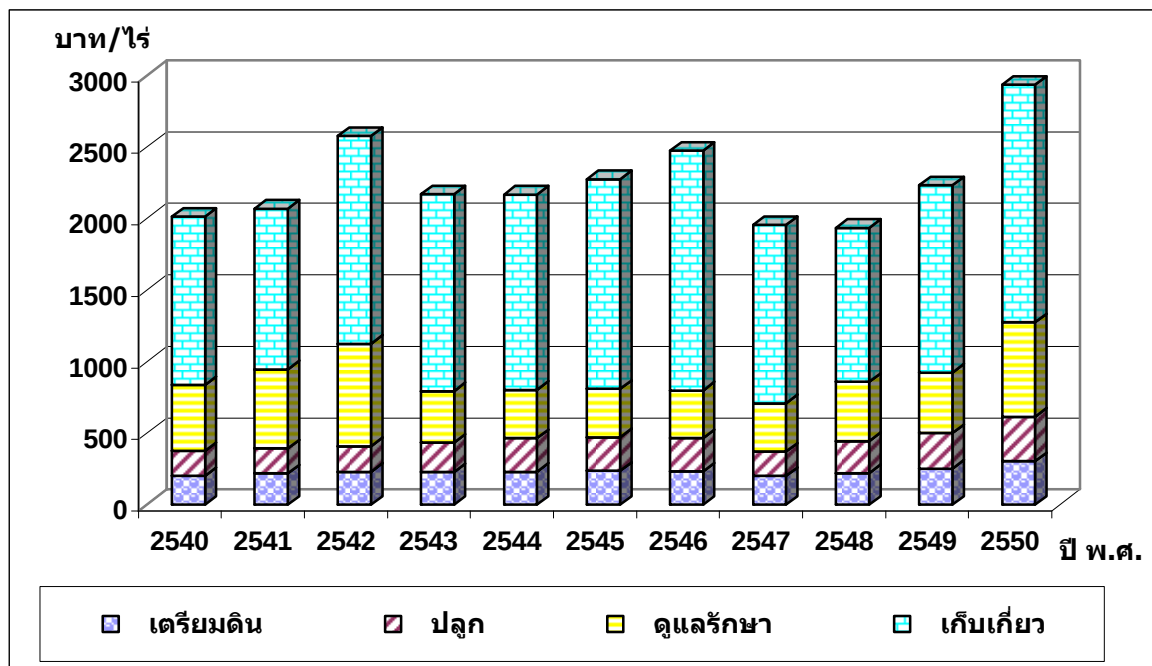
ตารางที่ 5.21 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนรวม	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าแรงงาน	2,012	2,069	2,576	2,169	2,166	2,273	2,473	1,954	1,935	2,233	2,935	2,254
ค่าวัสดุ	1,250	1,243	1,353	1,482	1,549	2,009	1,545	1,350	1,434	1,597	2,021	1,530
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	274	278	412	375	370	424	442	248	253	287	372	340
ต้นทุนคงที่	647	599	597	965	949	943	927	545	522	498	505	700
ต้นทุนรวม	4,183	4,188	4,938	4,991	5,035	5,650	5,388	4,097	4,142	4,615	5,832	4,824
อัตราการเติบโต ของต้นทุนรวม		0.1%	17.9%	1.1%	0.9%	12.2%	-4.6%	-24.0%	1.1%	11.4%	26.4%	4.2%
สัดส่วนต่อ ต้นทุนรวม												
ค่าแรงงาน	48.1%	49.4%	52.2%	43.5%	43.0%	40.2%	45.9%	47.7%	46.7%	48.4%	50.3%	46.9%
ค่าวัสดุ	29.9%	29.7%	27.4%	29.7%	30.8%	35.6%	28.7%	32.9%	34.6%	34.6%	34.6%	31.7%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	6.6%	6.6%	8.3%	7.5%	7.4%	7.5%	8.2%	6.0%	6.1%	6.2%	6.4%	7.0%
ต้นทุนคงที่	15.5%	14.3%	12.1%	19.3%	18.9%	16.7%	17.2%	13.3%	12.6%	10.8%	8.7%	14.5%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกอ้อยในภาพรวมมีแนวโน้มผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.22) อย่างไรก็ตาม ต้นทุนแรงงานรวมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากประมาณ 2,012 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 2,935 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี (ตารางที่ 5.22) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก และค่าแรงงานในการดูแลรักษา พบว่า ต้นทุนเก็บเกี่ยวคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 60.2 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,357 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนการดูแลรักษาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.8 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 448 บาทต่อไร่) ต้นทุนการเตรียมดินคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 10.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 232 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนการปลูกคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 9.6 ในช่วงปี พ.ศ.2540-2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 217 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.22 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

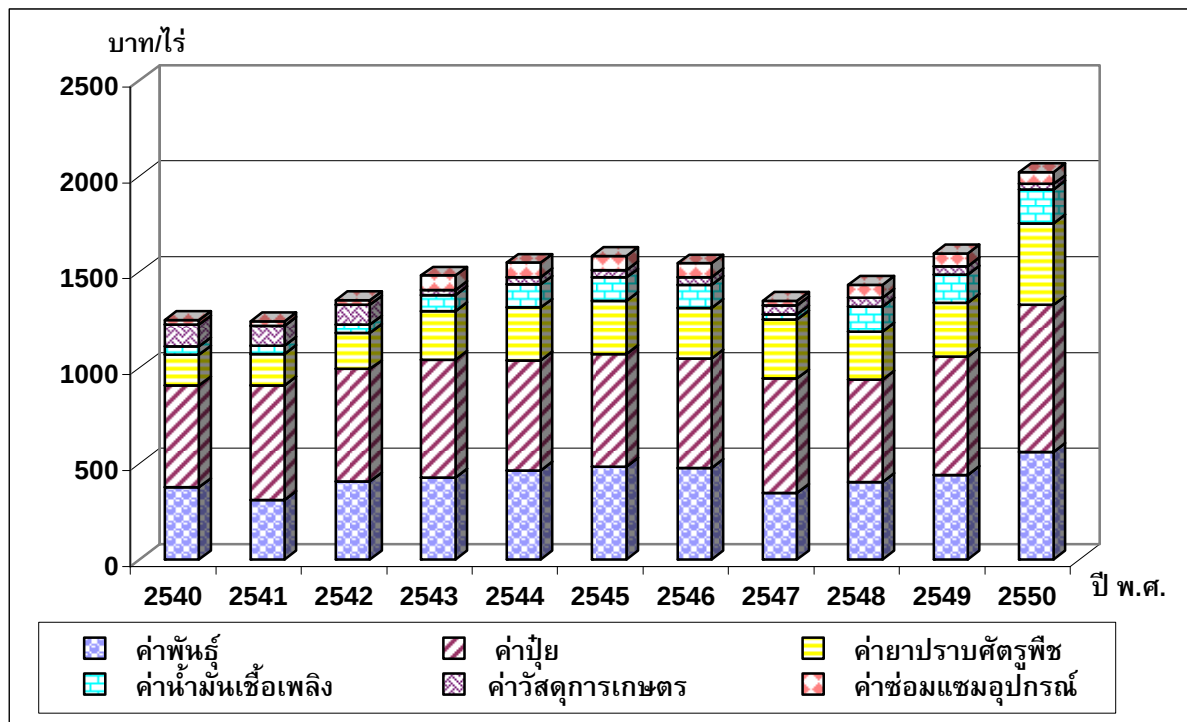
ตารางที่ 5.22 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนแรงงาน	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
เตรียมดิน	201	219	229	226	229	236	232	200	221	252	303	232
ปลูก	174	173	180	208	234	235	231	170	222	247	310	217
ดูแลรักษา	459	553	715	359	338	337	335	338	414	424	660	448
เก็บเกี่ยว	1,177	1,124	1,453	1,376	1,365	1,465	1,675	1,246	1,077	1,309	1,662	1,357
ต้นทุนแรงงานรวม	2,012	2,069	2,576	2,169	2,166	2,273	2,473	1,954	1,935	2,233	2,935	2,254
อัตราการเติบโตของ แรงงานรวม		2.8%	24.5%	-15.8%	-0.1%	5.0%	8.8%	-21.0%	-1.0%	15.4%	31.5%	5.0%
สัดส่วนต่อต้นทุน แรงงานรวม												
เตรียมดิน	10.0%	10.6%	8.9%	10.4%	10.6%	10.4%	9.4%	10.2%	11.4%	11.3%	10.3%	10.3%
ปลูก	8.7%	8.4%	7.0%	9.6%	10.8%	10.3%	9.4%	8.7%	11.5%	11.1%	10.6%	9.6%
ดูแลรักษา	22.8%	26.7%	27.7%	16.6%	15.6%	14.8%	13.5%	17.3%	21.4%	19.0%	22.5%	19.8%
เก็บเกี่ยว	58.5%	54.3%	56.4%	63.4%	63.0%	64.4%	67.7%	63.8%	55.7%	58.6%	56.6%	60.2%
ต้นทุนแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกอ้อยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550 (รูปที่ 5.23) ทั้งนี้ ต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 1,250 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 2,021 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.4 ต่อปี (ตารางที่ 5.23) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ต้นทุนค่าปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 40.4 ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 598 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าพันธุ์คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 28.7 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 429 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่ายาปราบศัตรูพืชคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 17.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 259 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 6.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 96 บาทต่อไร่) และต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลืองคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 4.1 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 57 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.5 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 53 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.23 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

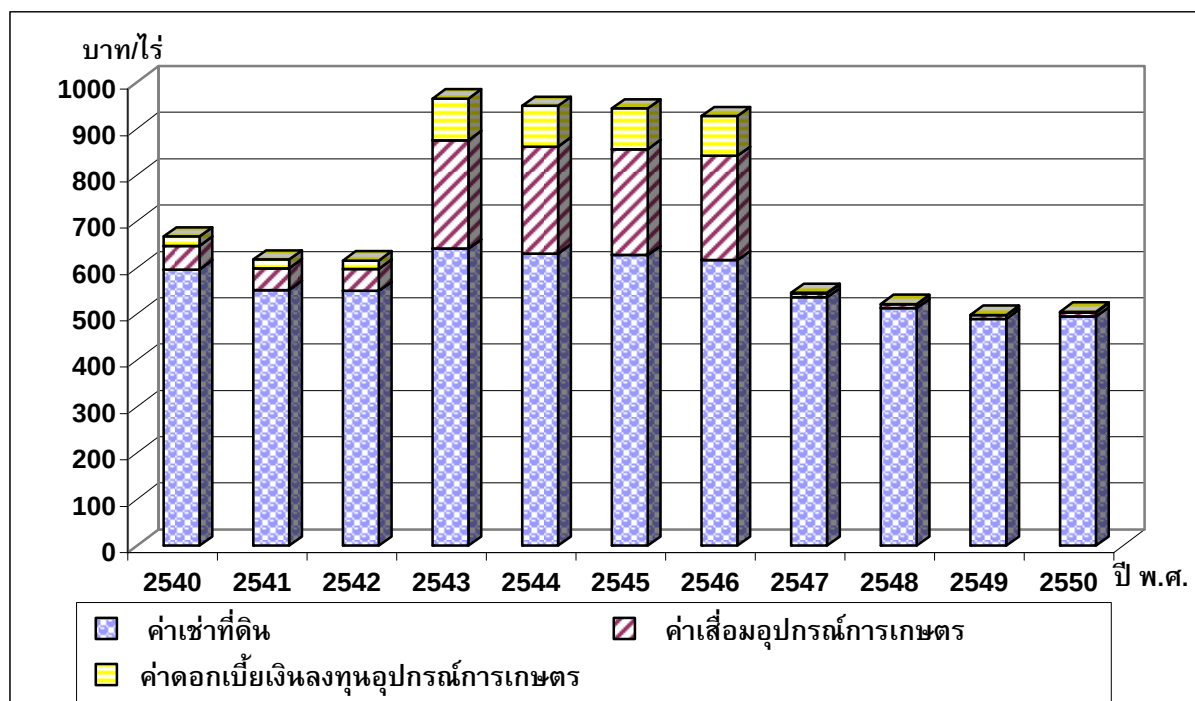
ตารางที่ 5.23 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนวัสดุ	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าพันธุ์	379	312	408	427	466	486	480	349	405	442	561	429
ค่าปุ๋ย	531	596	586	615	573	586	569	597	534	619	767	598
ค่ายาปราบศัตรูพืช	161	164	188	255	276	277	266	308	252	279	427	259
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	42	44	44	83	120	123	121	26	130	146	174	96
ค่าวัสดุการเกษตร	113	105	104	26	39	38	38	47	45	44	30	57
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	24	22	22	76	75	74	73	23	68	67	61	53
ต้นทุนวัสดุรวม	1,250	1,243	1,353	1,482	1,549	1,585	1,545	1,350	1,434	1,597	2,021	1,492
		-0.6%	8.9%	9.5%	4.5%	2.3%	-2.5%	-12.7%	6.2%	11.4%	26.5%	5.4%
สัดส่วนต่อต้นทุน วัสดุรวม												
ค่าพันธุ์	30.3%	25.1%	30.2%	28.8%	30.1%	30.7%	31.0%	25.8%	28.2%	27.7%	27.8%	28.7%
ค่าปุ๋ย	42.5%	48.0%	43.3%	41.5%	37.0%	37.0%	36.8%	44.2%	37.3%	38.8%	38.0%	40.4%
ค่ายาปราบศัตรูพืช	12.9%	13.2%	13.9%	17.2%	17.9%	17.5%	17.2%	22.8%	17.6%	17.5%	21.1%	17.2%
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	3.4%	3.5%	3.2%	5.6%	7.8%	7.8%	7.8%	1.9%	9.1%	9.2%	8.6%	6.2%
ค่าวัสดุการเกษตร	9.0%	8.4%	7.7%	1.8%	2.5%	2.4%	2.4%	3.5%	3.1%	2.8%	1.5%	4.1%
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	1.9%	1.8%	1.6%	5.1%	4.8%	4.7%	4.7%	1.7%	4.7%	4.2%	3.0%	3.5%
ต้นทุนวัสดุรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนคงที่ในการปลูกอ้อยมีแนวโน้มผันผวนในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.24) โดยมีต้นทุนเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในปี พ.ศ. 2543 และไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักจนภายหลังปี พ.ศ. 2546 ต้นทุนคงที่ก็เริ่มลดต่ำลงอย่างมาก และหลังจากนั้นก็มิอัตราลดลงเพียงไม่มากนัก ทั้งนี้ต้นทุนคงที่ทั้งหมดในภาพรวมตลอดช่วงที่ทำการศึกษลดลงเพียงเล็กน้อยจากประมาณ 667 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 505 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 5.24) โดยเมื่อพิจารณาอัตราการเติบโต พบว่า ตัวเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 ต้นทุนคงที่มีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.4 ต่อปี เมื่อพิจารณาด้านต้นทุนที่ดินรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเช่าที่ดินคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 84.3 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 568 บาทต่อไร่) ขณะที่ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 11.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 100 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 4.3 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 37 บาทต่อไร่) เป็นที่น่าสังเกตว่า ต้นทุนในส่วน of ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นมากในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2546

รูปที่ 5.24 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.24 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกอ้อยในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

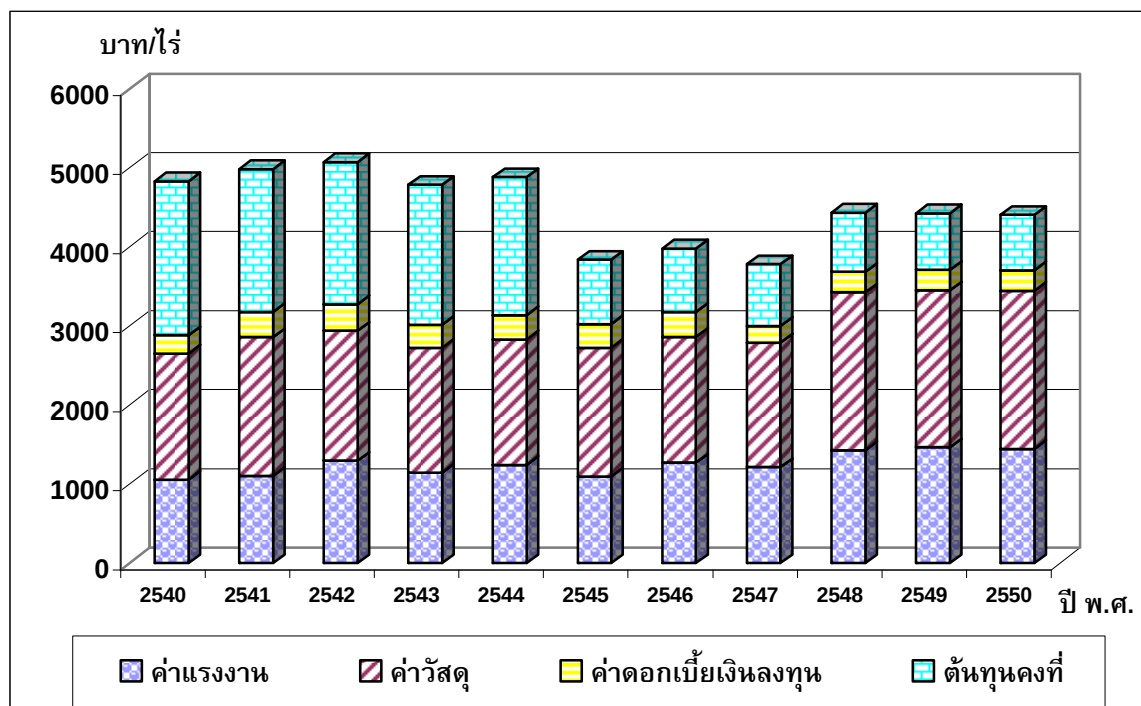
ต้นทุนคงที่	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าเช่าที่ดิน	596	552	550	641	631	627	616	536	513	490	495	568
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	51	47	47	234	231	229	225	8	8	7	9	100
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร	20	18	18	90	88	88	86	1	1	1	1	37
ต้นทุนคงที่รวม	667	617	615	965	949	943	927	545	522	498	505	705
อัตราการเติบโตของ ต้นทุนคงที่รวม		-7.5%	-0.3%	56.8%	-1.6%	-0.6%	-1.7%	-41.2%	-4.3%	-4.5%	1.3%	-0.4%
สัดส่วนต่อต้นทุนคงที่รวม												
ค่าเช่าที่ดิน	89.4%	89.4%	89.4%	66.4%	66.4%	66.4%	66.4%	98.3%	98.3%	98.3%	98.1%	84.3%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	7.6%	7.6%	7.6%	24.3%	24.3%	24.3%	24.3%	1.5%	1.5%	1.5%	1.7%	11.5%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร	2.9%	2.9%	2.9%	9.3%	9.3%	9.3%	9.3%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	4.3%
ต้นทุนคงที่รวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.7 ปาล์มน้ำมัน

ต้นทุนการปลูกปาล์มน้ำมัน ในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงในช่วงที่ปี พ.ศ. 2540 - 2550 (รูปที่ 5.25) โดยลดลงอย่างเห็นได้ชัดหลังปี พ.ศ. 2544 และเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2548 ทั้งนี้ ต้นทุนการผลิตรวมลดลงเล็กน้อยจากประมาณ 4,833 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 4,404 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.5 ต่อปี (ตารางที่ 5.25) ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมมีค่าประมาณ 4,493 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกปาล์มน้ำมัน อันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และต้นทุนคงที่ พบว่า ต้นทุนค่าวัสดุคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 38.7 ในช่วงที่ทำการศึกษาค่าเฉลี่ยประมาณ 1,721 บาทต่อไร่ ขณะที่ต้นทุนค่าแรงงานคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 28.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,252 บาทต่อไร่) และต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 26.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,239 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนของต้นทุนคงที่ลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เรื่อยมา ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 6.3 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 281 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.25 รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

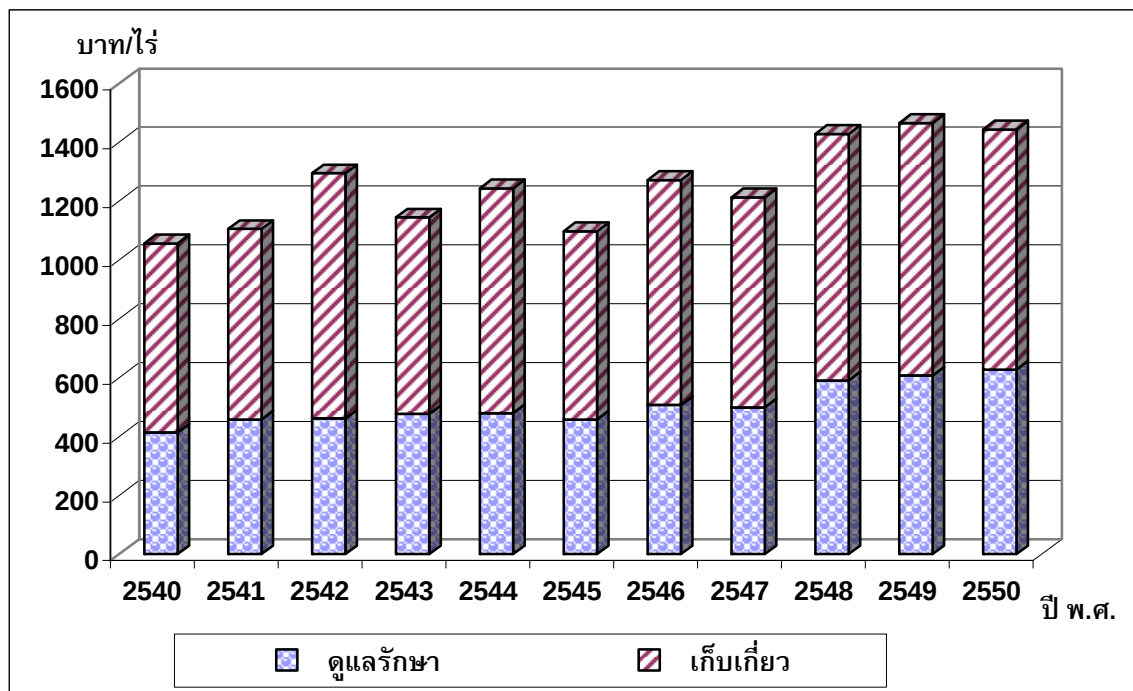
ตารางที่ 5.25 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนรวม	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าแรงงาน	1,057	1,106	1,295	1,145	1,244	1,098	1,272	1,214	1,429	1,466	1,444	1,252
ค่าวัสดุ	1,593	1,754	1,643	1,580	1,585	1,625	1,589	1,575	1,997	1,984	2,001	1,721
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	233	321	337	290	311	300	315	209	257	259	258	281
ต้นทุนคงที่	1,949	1,804	1,798	1,771	1,742	816	802	784	750	716	700	1,239
ต้นทุนรวม	4,833	4,984	5,073	4,786	4,882	3,839	3,978	3,782	4,434	4,425	4,404	4,493
อัตราการเติบโตของต้นทุนรวม		3.1%	1.8%	-5.7%	2.0%	-21.4%	3.6%	-4.9%	17.2%	-0.2%	-0.5%	-0.5%
สัดส่วนต่อต้นทุนรวม												
ค่าแรงงาน	21.9%	22.2%	25.5%	23.9%	25.5%	28.6%	32.0%	32.1%	32.2%	33.1%	32.8%	28.2%
ค่าวัสดุ	33.0%	35.2%	32.4%	33.0%	32.5%	42.3%	39.9%	41.6%	45.1%	44.8%	45.4%	38.7%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	4.8%	6.4%	6.6%	6.1%	6.4%	7.8%	7.9%	5.5%	5.8%	5.8%	5.9%	6.3%
ต้นทุนคงที่	40.3%	36.2%	35.4%	37.0%	35.7%	21.3%	20.2%	20.7%	16.9%	16.2%	15.9%	26.9%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกปาล์มน้ำมันในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงที่ทำการศึกษ (รูปที่ 5.26) โดยต้นทุนแรงงานรวมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากประมาณ 1,057 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 1,444 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.7 ต่อปี (ตารางที่ 5.26) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว และค่าแรงงานในการดูแลรักษา พบว่า ต้นทุนเก็บเกี่ยวคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 59.5 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 744 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนการดูแลรักษาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 508 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.26 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

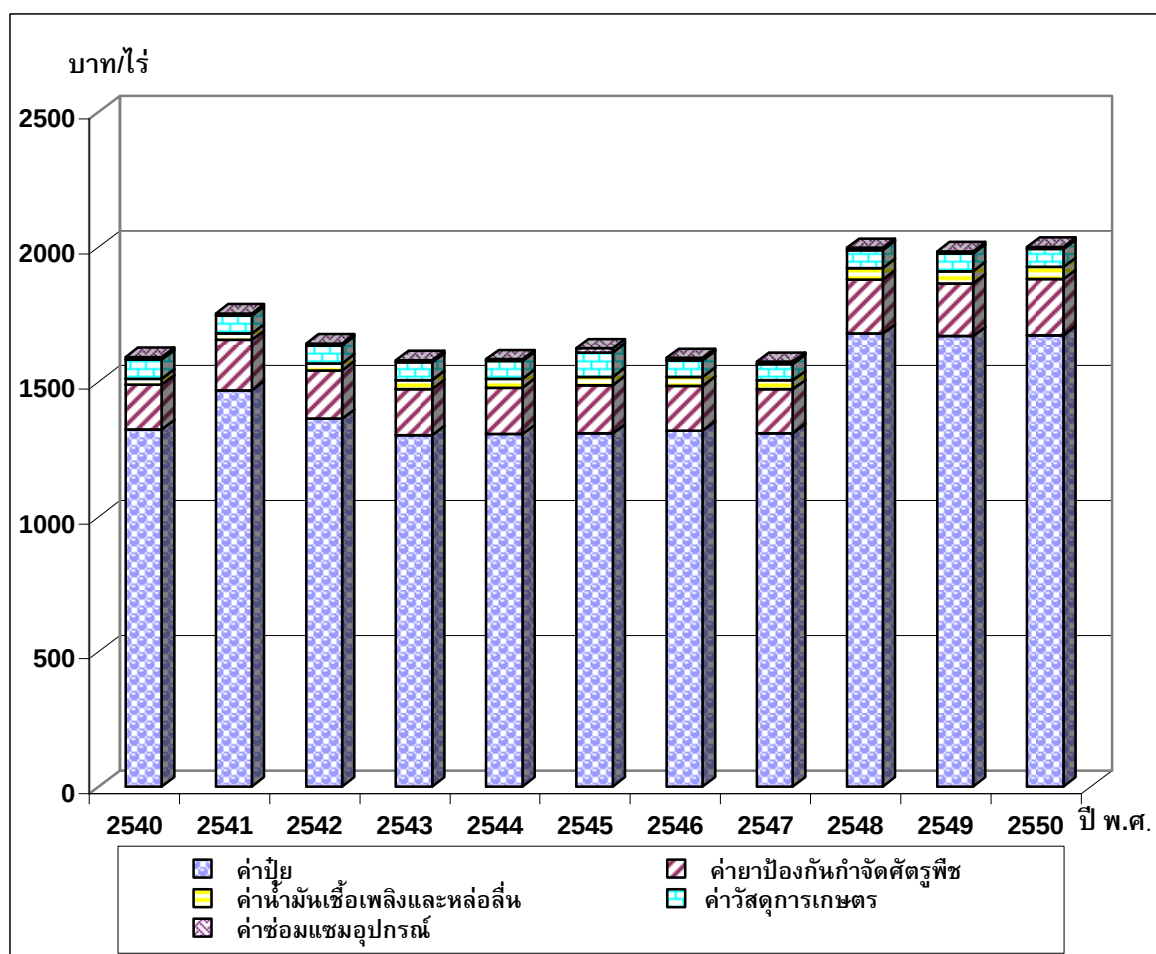
ตารางที่ 5.26 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าแรงงาน	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ดูแลรักษา	414	458	462	477	480	458	507	499	591	607	629	508
เก็บเกี่ยว	643	647	833	668	764	640	765	714	838	858	816	744
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	1,057	1,106	1,295	1,145	1,244	1,098	1,272	1,214	1,429	1,466	1,444	1,252
อัตราการเติบโตของ ค่าแรงงานรวม		4.6%	17.1%	11.6%	8.6%	-11.7%	15.9%	-4.6%	17.8%	2.6%	-1.5%	3.7%
สัดส่วนต่อต้นทุน ค่าแรงงานรวม												
ดูแลรักษา	39.2%	41.5%	35.6%	41.6%	38.6%	41.7%	39.9%	41.1%	41.4%	41.4%	43.5%	40.5%
เก็บเกี่ยว	60.8%	58.5%	64.4%	58.4%	61.4%	58.3%	60.1%	58.9%	58.6%	58.6%	56.5%	59.5%
ต้นทุนแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550 (รูปที่ 5.27) ทั้งนี้ ต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 1,593 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 2,001 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.7 ต่อปี (ตารางที่ 5.27) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 83.1 ในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,430 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่ายาปราบศัตรูพืชคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 10.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 181 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 68 บาทต่อไร่) และต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 1.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 33 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.5 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 9 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.27 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.27 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าวัสดุ	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าปุ๋ย	1,324	1,470	1,364	1,303	1,307	1,309	1,321	1,311	1,679	1,670	1,673	1,430
ค่ายาป้องกันกำจัดศัตรูพืช	167	186	180	171	172	180	165	163	201	196	208	181
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	21	23	25	33	33	30	33	33	42	44	45	33
ค่าวัสดุการเกษตร	72	66	66	65	64	91	63	61	67	66	67	68
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	9	8	8	8	8	15	8	7	8	8	8	9
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	1,593	1,754	1,643	1,580	1,585	1,625	1,589	1,575	1,997	1,984	2,001	1,721
อัตราการเติบโตของต้นทุนวัสดุรวม		10.1%	-6.3%	-3.8%	0.3%	2.6%	-2.2%	-0.9%	26.8%	-0.7%	0.8%	2.7%
สัดส่วนต่อต้นทุนค่าวัสดุรวม												
ค่าปุ๋ย	83.1%	83.8%	83.0%	82.5%	82.5%	80.5%	83.1%	83.2%	84.1%	84.1%	83.6%	83.1%
ค่ายาป้องกันกำจัดศัตรูพืช	10.5%	10.6%	10.9%	10.8%	10.9%	11.1%	10.4%	10.3%	10.1%	9.9%	10.4%	10.5%
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	1.3%	1.3%	1.6%	2.1%	2.1%	1.9%	2.1%	2.1%	2.1%	2.2%	2.3%	1.9%
ค่าวัสดุการเกษตร	4.5%	3.8%	4.0%	4.1%	4.0%	5.6%	3.9%	3.9%	3.4%	3.3%	3.3%	4.0%
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.9%	0.5%	0.5%	0.4%	0.4%	0.4%	0.5%
ต้นทุนวัสดุรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

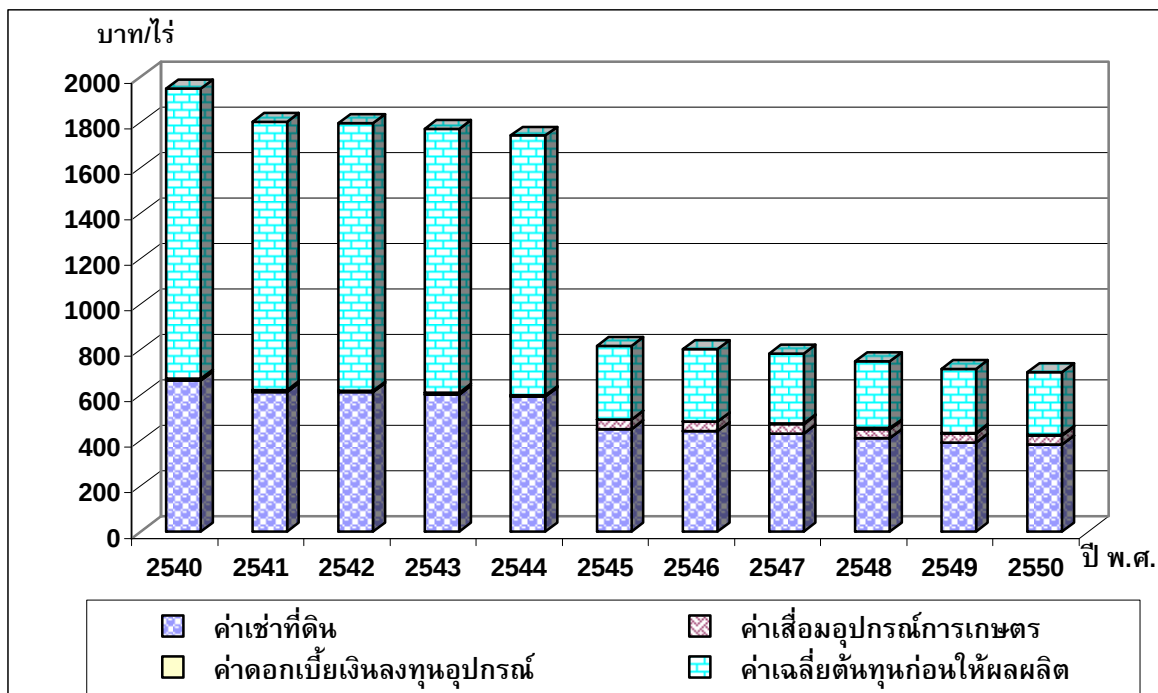
ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร และค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผลผลิต² ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนคงที่ในการปลูกปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มลดลงในช่วงที่ทำการศึกษา (รูปที่ 5.28) โดยต้นทุนคงที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัดหลังปี พ.ศ. 2544 และลดลงเรื่อยๆ ภายหลังจากนั้น ทั้งนี้ต้นทุนคงที่ทั้งหมดลดลงจากประมาณ 1,949 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 700 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 5.28) โดยเมื่อพิจารณาอัตราการเติบโต พบว่า ตัวเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 ต้นทุนคงที่มีอัตราลดลงเฉลี่ยร้อยละ 7.9 ต่อปี เมื่อพิจารณาต้นทุนคงที่ในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผลผลิตคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 51.3 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 703 บาทต่อไร่) ขณะที่ค่าเช่าที่ดินคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 45.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 509 บาทต่อไร่) ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.1 (ค่าเฉลี่ย

² ค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผลผลิต เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะกับพืชยืนต้นที่ต้องใช้เวลาปลูกระยะหนึ่งจึงจะได้ผลผลิต เช่น ปาล์มน้ำมันจะให้ผลผลิตในปีที่ 7 ดังนั้นจึงมีต้นทุนต่างๆ เกิดขึ้นก่อนให้ผลผลิต เช่น ต้นทุนการขุดร่อง การบำรุงรักษา เป็นต้น

ประมาณ 25 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.2 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1 บาทต่อไร่) เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผลผลิตมีสัดส่วนค่อนข้างมากในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2544 แต่ลดลงอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า ปาล์มน้ำมันต้องใช้เวลาประมาณ 5-6 ปี จึงจะสามารถให้ผลผลิตได้ ดังนั้นในช่วงที่ต้นทุนก่อนให้ผลผลิตมีสัดส่วนที่สูงน่าจะเป็นช่วงเวลาที่ปาล์มน้ำมันยังไม่สามารถให้ผลผลิตได้ แต่ต้องมีต้นทุนต่างๆ ในการดูแลรักษา

รูปที่ 5.28 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.28 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกปาล์มน้ำมันในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

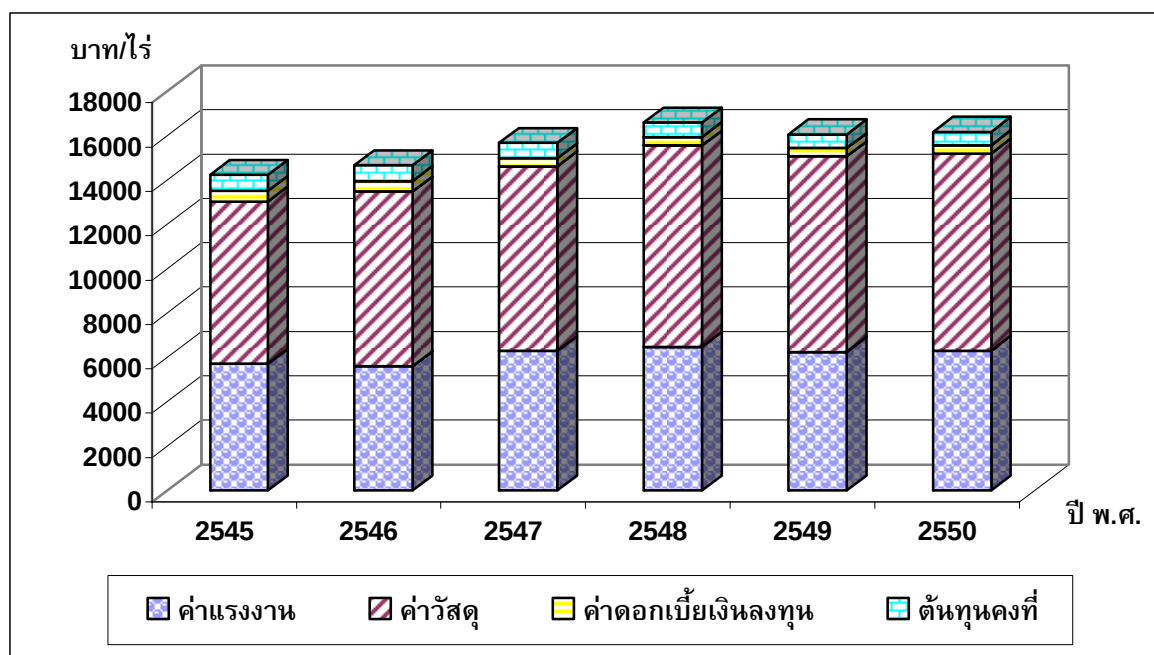
ต้นทุนคงที่	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าเช่าที่ดิน	665	615	613	604	594	450	442	430	412	393	384	509
ค่าเสื่อมอุปกรณ์ การเกษตร	8	7	7	7	7	44	43	42	40	38	37	25
ค่าดอกเบี้ยเงิน ลงทุนอุปกรณ์	0	0	0	0	0	0	0	4	4	3	3	1
ค่าเฉลี่ยต้นทุน ก่อนให้ผลผลิต	1,277	1,182	1,178	1,160	1,141	322	317	308	295	282	275	703
ต้นทุนคงที่รวม	1,949	1,804	1,798	1,771	1,742	816	802	784	750	716	700	1,239
อัตราการเติบโตของ ต้นทุนคงที่รวม		-7.5%	-0.3%	-1.5%	-1.6%	-53.1%	-1.7%	-2.2%	-4.3%	-4.5%	-2.2%	-7.9%
สัดส่วนต่อต้นทุน คงที่รวม												
ค่าเช่าที่ดิน	34.1%	34.1%	34.1%	34.1%	34.1%	55.1%	55.1%	54.9%	54.9%	54.9%	54.9%	45.5%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์ การเกษตร	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	5.4%	5.4%	5.3%	5.3%	5.3%	5.3%	3.1%
ค่าดอกเบี้ยเงิน ลงทุนอุปกรณ์	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.2%
ค่าเฉลี่ยต้นทุน ก่อนให้ผลผลิต	65.5%	65.5%	65.5%	65.5%	65.5%	39.5%	39.5%	39.3%	39.3%	39.3%	39.3%	51.3%
ต้นทุนคงที่รวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.8 กระเทียมแห้ง

ต้นทุนการปลูกกระเทียมแห้ง ในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในช่วงที่ปี พ.ศ. 2545 - 2550 (รูปที่ 5.29) ทั้งนี้ ต้นทุนการผลิตรวมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากประมาณ 14,238 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 16,183 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.7 ต่อปี ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมมีค่าประมาณ 15,574 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 5.29) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกกระเทียม อันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และ ต้นทุนคงที่ พบว่า ต้นทุนค่าวัสดุคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วน เฉลี่ยร้อยละ 53.8 ในช่วงที่ทำการศึกษ (ค่าเฉลี่ยประมาณ 8,386 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าแรงงาน คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 39.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 6,117 บาทต่อไร่) และต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วน เฉลี่ยร้อยละ 4.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 661 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็น สัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 2.7 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 410 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.29 รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

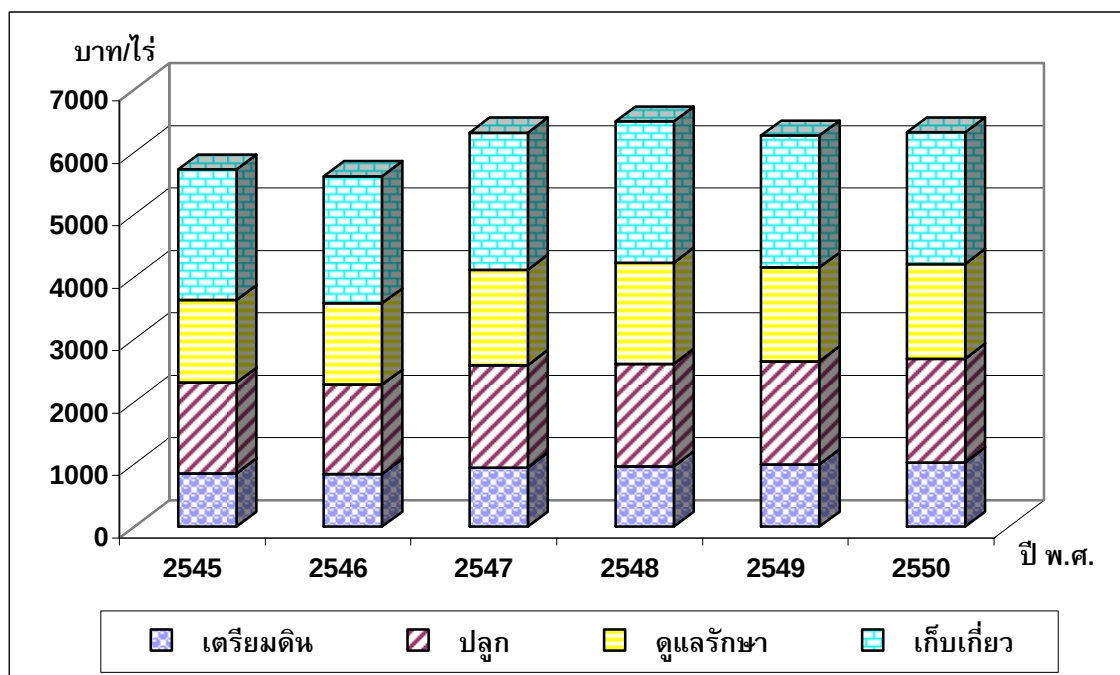
ตารางที่ 5.29 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนรวม	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 6 ปี
ค่าแรงงาน	5,719	5,610	6,309	6,489	6,262	6,311	6,117
ค่าวัสดุ	7,324	7,883	8,319	9,082	8,816	8,892	8,386
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	478	472	366	389	377	380	410
ต้นทุนคงที่	718	705	686	643	614	600	661
ต้นทุนรวม	14,238	14,670	15,680	16,603	16,069	16,183	15,574
อัตราการเติบโตของต้นทุนรวม		3.0%	6.9%	5.9%	-3.2%	0.7%	2.7%
สัดส่วนต่อต้นทุนรวม							
ค่าแรงงาน	40.2%	38.2%	40.2%	39.1%	39.0%	39.0%	39.3%
ค่าวัสดุ	51.4%	53.7%	53.1%	54.7%	54.9%	54.9%	53.8%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	3.4%	3.2%	2.3%	2.3%	2.3%	2.3%	2.7%
ต้นทุนคงที่	5.0%	4.8%	4.4%	3.9%	3.8%	3.7%	4.3%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกกระเทียมในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2550 (รูปที่ 5.30) โดยต้นทุนแรงงานรวมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากประมาณ 5,719 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 6,311 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.1 ต่อปี (ตารางที่ 5.30) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก และ ค่าแรงงานในการดูแลรักษา พบว่า ต้นทุนเก็บเกี่ยวคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 34.9 ในช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 2,133 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนการปลูกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.8 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,579 บาทต่อไร่) ต้นทุนการดูแลรักษาคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 23.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,464 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนการเตรียมดินคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 15.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 941 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.30 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

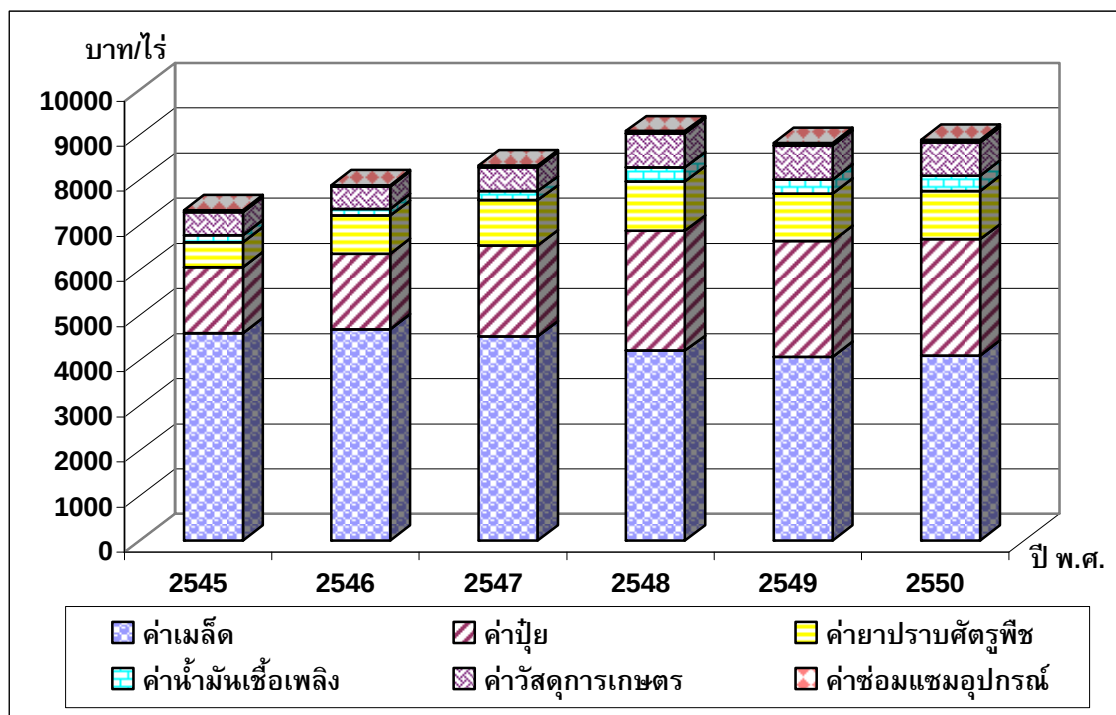
ตารางที่ 5.30 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าแรงงาน	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 6 ปี
เตรียมดิน	854	843	948	971	997	1,031	941
ปลูก	1,453	1,432	1,639	1,640	1,651	1,658	1,579
ดูแลรักษา	1,322	1,300	1,525	1,619	1,501	1,518	1,464
เก็บเกี่ยว	2,089	2,034	2,197	2,259	2,113	2,105	2,133
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	5,719	5,610	6,309	6,489	6,262	6,311	6,117
อัตราการเติบโตของค่าแรงงานรวม		-1.9%	12.5%	2.8%	-3.5%	0.8%	2.1%
สัดส่วนต่อต้นทุนค่าแรงงานรวม							
เตรียมดิน	14.9%	15.0%	15.0%	15.0%	15.9%	16.3%	15.4%
ปลูก	25.4%	25.5%	26.0%	25.3%	26.4%	26.3%	25.8%
ดูแลรักษา	23.1%	23.2%	24.2%	25.0%	24.0%	24.1%	23.9%
เก็บเกี่ยว	36.5%	36.3%	34.8%	34.8%	33.7%	33.4%	34.9%
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าเมล็ด ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2550 (รูปที่ 5.31) ทั้งนี้ ต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 7,324 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 8,892 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.1 ต่อปี (ตารางที่ 5.31) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเมล็ดคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 52.6 ในช่วงปี พ.ศ. 2545 – 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 4,368 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 25.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 2,161 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่ายาปราบศัตรูพืชคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 11.1 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 936 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 7.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 631 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นร้อยละ 2.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 244 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.5 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 45 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.31 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550
ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

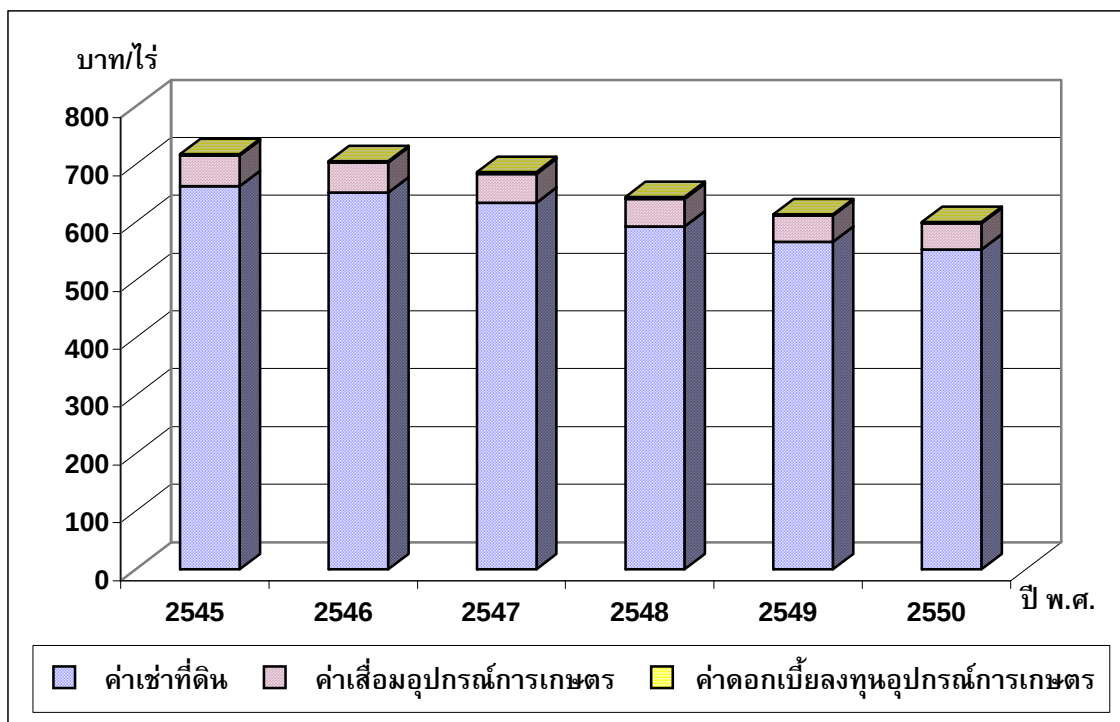
ตารางที่ 5.31 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าวัสดุ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 6 ปี
ค่าเมล็ด	4,600	4,691	4,527	4,213	4,072	4,105	4,368
ค่าปุ๋ย	1,464	1,666	2,025	2,664	2,570	2,577	2,161
ค่ายาปราบศัตรูพืช	554	851	996	1,093	1,058	1,067	936
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	162	146	199	304	314	341	244
ค่าวัสดุการเกษตร	506	495	533	755	748	748	631
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	37	35	39	53	54	54	45
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	7,324	7,883	8,319	9,082	8,816	8,892	8,386
อัตราการเติบโตของค่าวัสดุรวม		7.6%	5.5%	9.2%	-2.9%	0.9%	4.1%
สัดส่วนต่อต้นทุนค่าวัสดุรวม							
ค่าเมล็ด	62.8%	59.5%	54.4%	46.4%	46.2%	46.2%	52.6%
ค่าปุ๋ย	20.0%	21.1%	24.3%	29.3%	29.2%	29.0%	25.5%
ค่ายาปราบศัตรูพืช	7.6%	10.8%	12.0%	12.0%	12.0%	12.0%	11.1%
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	2.2%	1.8%	2.4%	3.4%	3.6%	3.8%	2.9%
ค่าวัสดุการเกษตร	6.9%	6.3%	6.4%	8.3%	8.5%	8.4%	7.5%
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	0.5%	0.4%	0.5%	0.6%	0.6%	0.6%	0.5%
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนคงที่ในการปลูกกระเทียม มีแนวโน้มลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2550 (รูปที่ 5.32) ทั้งนี้ต้นทุนคงที่ทั้งหมดลดลงเพียงเล็กน้อยจาก ประมาณ 718 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 600 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 5.32) โดยเมื่อ พิจารณาอัตราการเติบโต พบว่า ถัวเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2545 – 2550 ต้นทุนคงที่มีอัตราการลดลงเฉลี่ย ร้อยละ 3.5 ต่อปี เมื่อพิจารณาต้นทุนคงที่ในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเช่าที่ดินคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 92.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 610 บาทต่อไร่) ขณะที่ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 7.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 49 บาทต่อไร่) โดย สัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วน เฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 2 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.32 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.32 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกกระเทียมในปี พ.ศ. 2545 – 2550 ณ ราคาปีพ.ศ. 2550

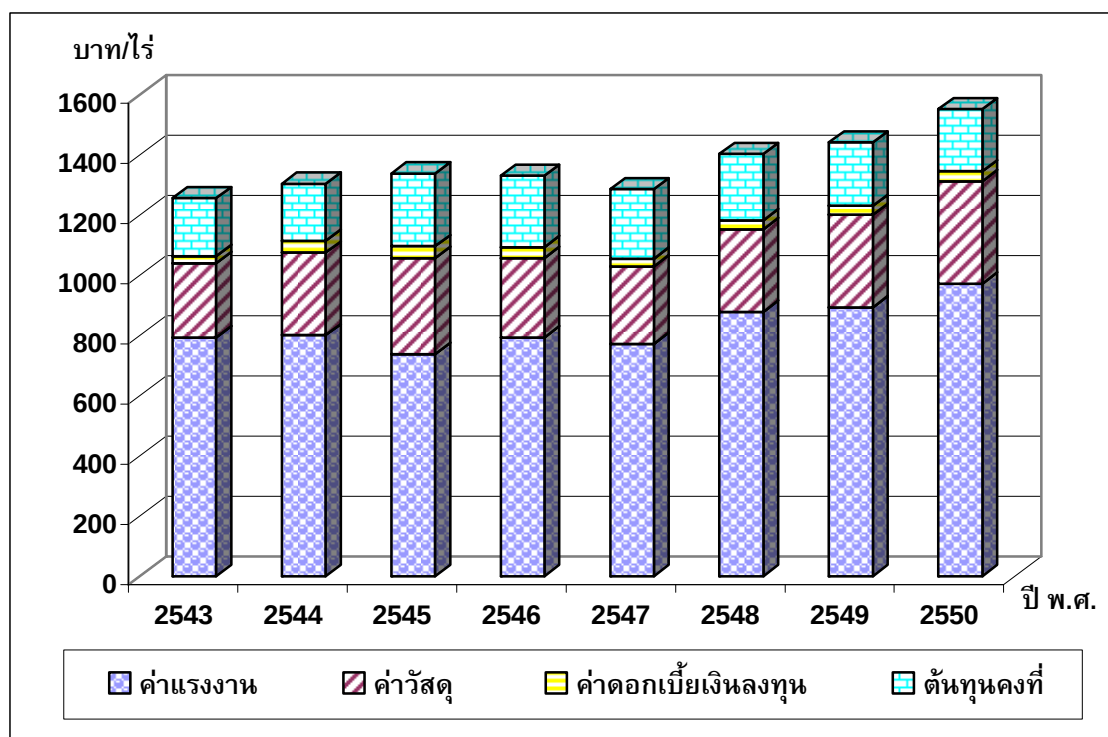
ต้นทุนคงที่	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 6 ปี
ค่าเช่าที่ดิน	663	651	634	592	566	553	610
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	52	52	50	48	46	45	49
ค่าดอกเบี้ยลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	3	3	3	2	2	2	2
ต้นทุนคงที่รวม	718	705	686	643	614	600	661
อัตราการเติบโตของต้นทุนรวม		-1.7%	-2.7%	-6.3%	-4.5%	-2.2%	-3.5%
สัดส่วนต่อต้นทุนคงที่รวม							
ค่าเช่าที่ดิน	92.3%	92.3%	92.3%	92.1%	92.1%	92.1%	92.2%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	7.3%	7.3%	7.3%	7.5%	7.5%	7.5%	7.4%
ค่าดอกเบี้ยลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%
ต้นทุนคงที่รวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.9 ถั่วเขียวรวมรุ่น

ต้นทุนการปลูกถั่วเขียว ในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงที่ปี พ.ศ. 2543 - 2550 (รูปที่ 5.33) ทั้งนี้ ต้นทุนการผลิตรวมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากประมาณ 1,257 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 1,552 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.1 ต่อปี (ตารางที่ 5.33) ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมมีค่าประมาณ 1,364 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกถั่วเขียว อันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และต้นทุนคงที่พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 60.8 ในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 830 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าวัสดุคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 286 บาทต่อไร่) และต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 15.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 216 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 2.4 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 32 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.33 รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.33 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550

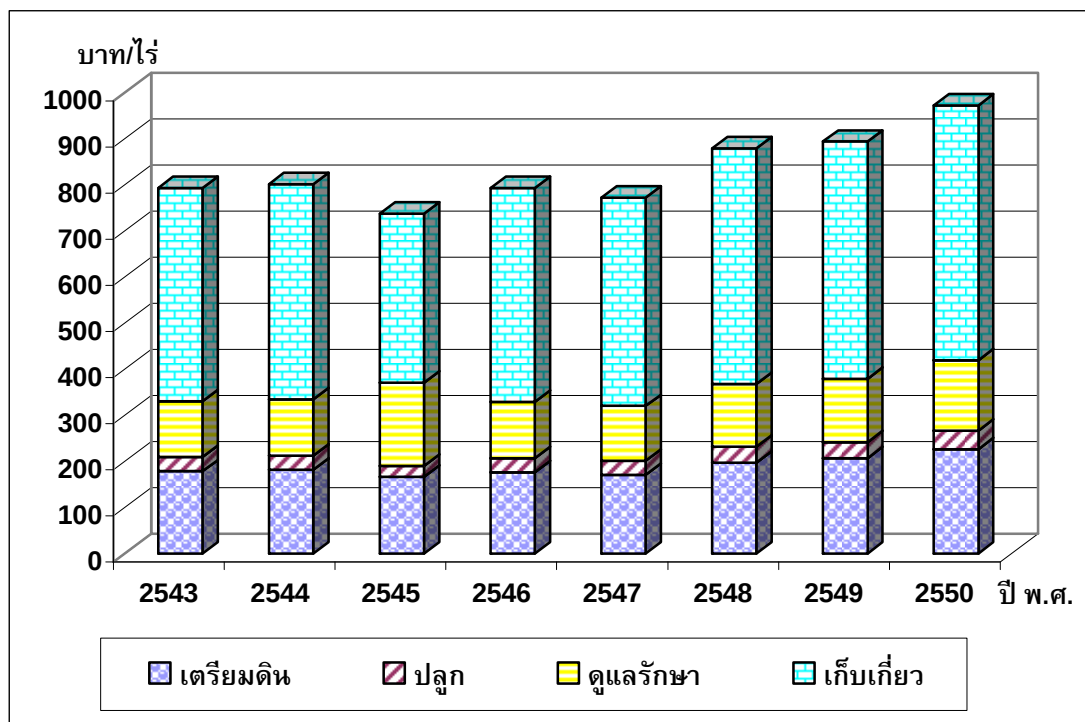
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนรวม	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 8 ปี
ค่าแรงงาน	793	801	738	793	772	879	894	973	830
ค่าวัสดุ	246	274	320	264	258	274	307	341	286
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	24	39	39	37	26	29	30	33	32
ต้นทุนคงที่	193	190	241	237	231	221	211	206	216
ต้นทุนรวม	1,257	1,305	1,338	1,331	1,286	1,403	1,442	1,552	1,364
อัตราการเติบโตของต้นทุนรวม		3.8%	2.5%	-0.5%	-3.4%	9.1%	2.7%	7.7%	3.1%
สัดส่วนต่อต้นทุนรวม									
ค่าแรงงาน	63.1%	61.4%	55.2%	59.6%	60.0%	62.7%	62.0%	62.7%	60.8%
ค่าวัสดุ	19.6%	21.0%	23.9%	19.8%	20.1%	19.6%	21.3%	21.9%	20.9%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	1.9%	3.0%	2.9%	2.8%	2.0%	2.1%	2.1%	2.1%	2.4%
ต้นทุนคงที่	15.3%	14.5%	18.0%	17.8%	17.9%	15.7%	14.6%	13.3%	15.9%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกข้าวเขียวในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2550 (รูปที่ 5.34) โดยต้นทุนแรงงานรวมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากประมาณ 793 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 973 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.2 ต่อปี (ตารางที่ 5.34) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก และค่าแรงงานในการดูแลรักษา พบว่าต้นทุนเก็บเกี่ยวคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 57 ในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 474 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนการเตรียมดินคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.6 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 188 บาทต่อไร่) ต้นทุนการดูแลรักษาคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 16.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 136 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนการปลูกคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 32 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.34 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.34 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ค่าแรงงาน	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 8 ปี
เตรียมดิน	179	182	167	176	171	197	207	226	188
ปลูก	31	31	24	32	31	35	35	40	32
ดูแลรักษา	121	121	180	121	118	136	137	154	136
เก็บเกี่ยว	463	467	367	464	452	511	515	553	474
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	793	801	738	793	772	879	894	973	830
อัตราการเติบโตของค่าแรงงานรวม		1.0%	-7.9%	7.5%	-2.7%	13.9%	1.6%	8.8%	3.2%
สัดส่วนต่อต้นทุนค่าแรงงานรวม									
เตรียมดิน	22.5%	22.7%	22.6%	22.2%	22.2%	22.4%	23.2%	23.3%	22.6%
ปลูก	3.9%	3.9%	3.3%	4.0%	4.0%	4.0%	3.9%	4.1%	3.9%
ดูแลรักษา	15.2%	15.2%	24.4%	15.3%	15.3%	15.5%	15.3%	15.8%	16.5%
เก็บเกี่ยว	58.3%	58.3%	49.8%	58.5%	58.5%	58.1%	57.6%	56.8%	57.0%
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกถั่วเขียวค่อนข้างมีความผันผวนในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2550 (รูปที่ 5.35) ทั้งนี้ ต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 246 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 341 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.3 ต่อปี (ตารางที่ 5.35) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าพันธุ์คิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 57.3 ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 163 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่ายาปราบศัตรูพืชคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 21.6 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 62 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลืองคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 7.6 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 22 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 6.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 18 บาทต่อไร่) และต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 17 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 3 บาทต่อไร่)

ปี พ.ศ.	ค่าพันธุ์	ค่าปุ๋ย	ค่ายาปราบศัตรูพืช	ค่าห้ำหั่นเชื้อเพลิง	ค่าวัสดุการเกษตร	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	รวม
2543	140	10	50	10	20	10	240
2544	170	20	50	10	20	10	280
2545	140	40	100	10	20	10	320
2546	160	20	50	10	20	10	270
2547	150	20	50	10	20	10	260
2548	160	20	60	10	20	10	280
2549	190	20	60	10	20	10	310
2550	220	20	60	10	20	10	350

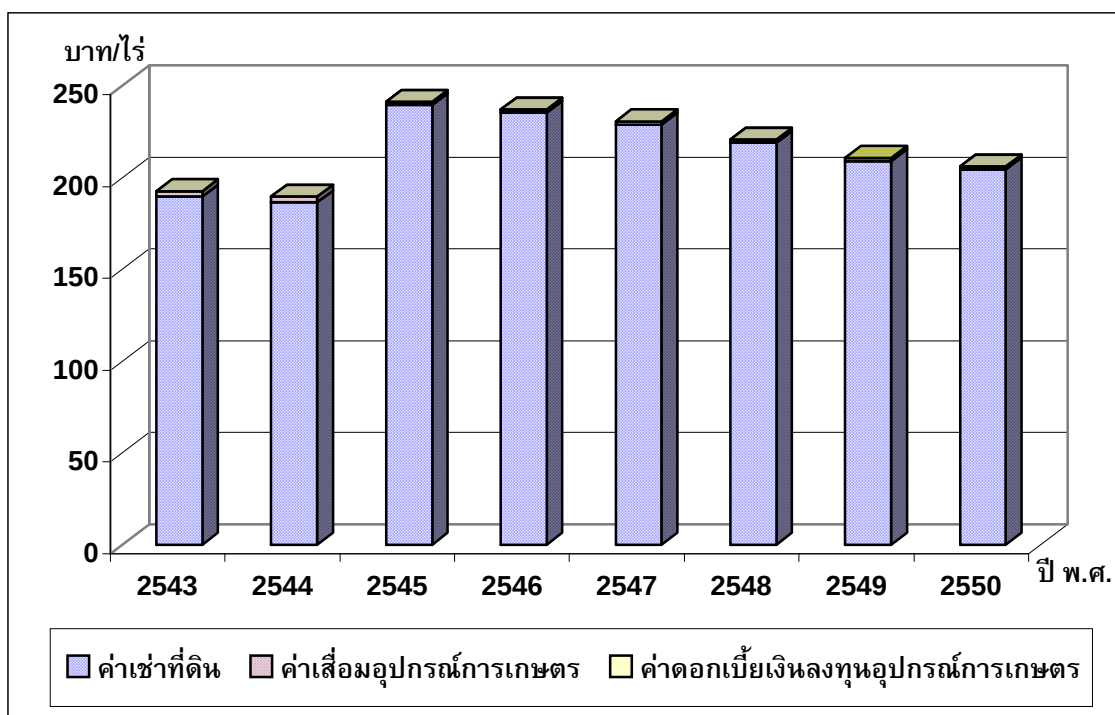
ตารางที่ 5.35 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

[illegible]

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ ต้นทุนคงที่ในการปลูกถั่วเขียวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2545 และค่อยๆ ลดลงหลังจากนั้นจนถึงปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 5.36) อย่างไรก็ตาม ต้นทุนคงที่ทั้งหมดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากประมาณ 193 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 206 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 5.36) โดยเมื่อพิจารณาอัตราการเติบโต พบว่า ถั่วเขียวในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2550 ต้นทุนคงที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.4 ต่อปี เมื่อพิจารณาต้นทุนคงที่ในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเช่าที่ดินคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 99 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 214 บาทต่อไร่) ขณะที่ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.94 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 2 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.04 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 0.1 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.36 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกถั่วเขียวในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.36 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกข้าวในปี พ.ศ. 2543 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

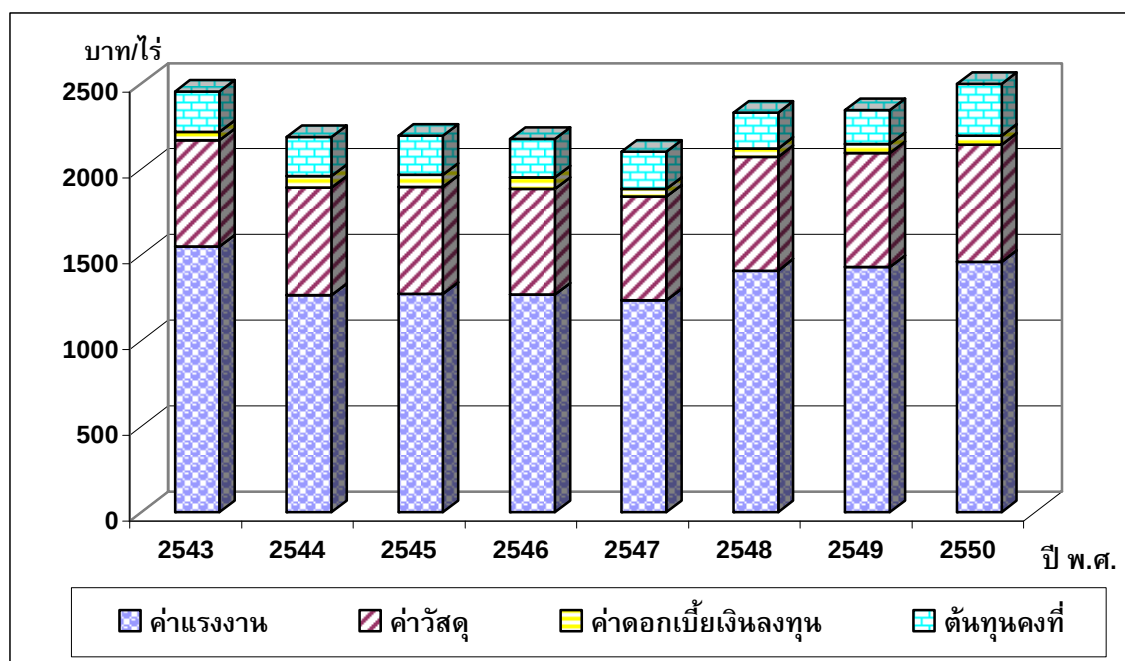
ต้นทุนคงที่	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 8 ปี
ค่าเช่าที่ดิน	190	187	240	235	229	219	209	205	214
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	3	3	2	2	2	2	1	1	2
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	-	-	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.1
ต้นทุนคงที่รวม	193	190	241	237	231	221	211	206	216
อัตราการเติบโตของต้นทุนคงที่รวม		-1.6%	27.2%	-1.7%	-2.7%	-4.3%	-4.5%	-2.2%	1.4%
สัดส่วนต่อต้นทุนคงที่รวม									
ค่าเช่าที่ดิน	98.4%	98.4%	99.3%	99.3%	99.3%	99.2%	99.2%	99.2%	99.02%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	1.6%	1.6%	0.7%	0.7%	0.7%	0.7%	0.7%	0.7%	0.94%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%	0.1%	0.1%	0.04%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.10 ถั่วเหลืองรวมรุ่น

ต้นทุนการปลูกถั่วเหลือง ในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงจนถึงปี พ.ศ. 2547 และค่อยๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 5.37) ทั้งนี้ ต้นทุนการผลิตรวมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากประมาณ 2,452 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 2,497 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.5 ต่อปี (ตารางที่ 5.37) ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมมีค่าประมาณ 2,285 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกถั่วเหลือง อันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และต้นทุนคงที่ พบว่า ต้นทุนค่าแรงงานคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 59.5 ในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,360 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าวัสดุคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 28 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 638 บาทต่อไร่) และต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 10 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 229 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 57 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.37 รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

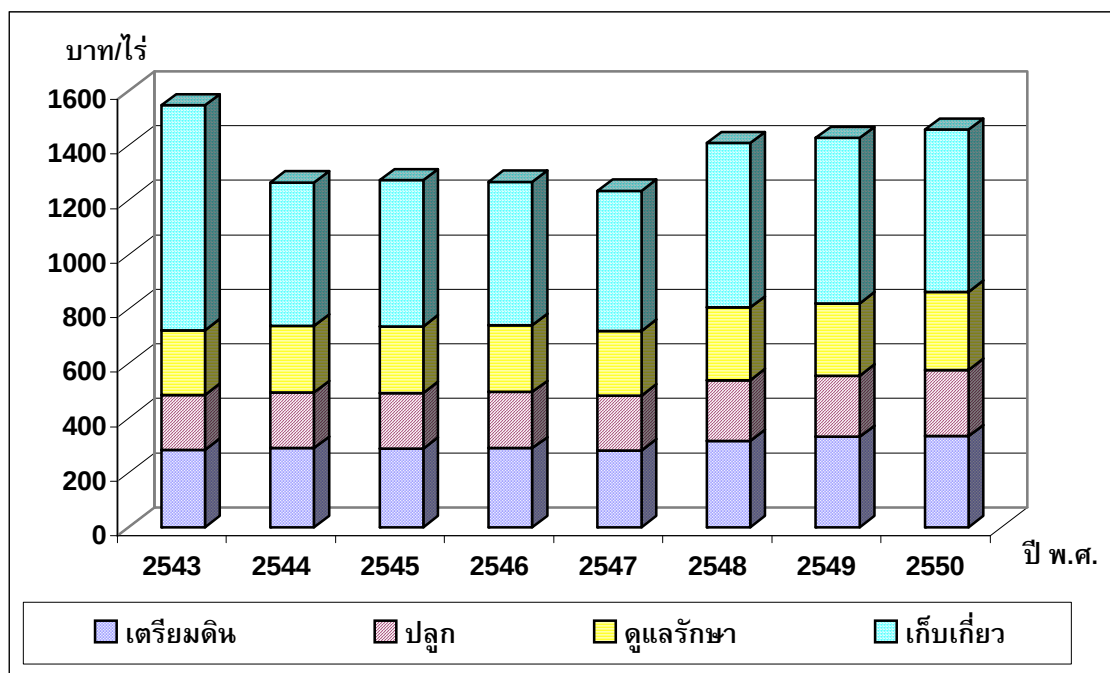
ตารางที่ 5.37 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนรวม	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 8 ปี
ค่าแรงงาน	1,548	1,265	1,273	1,268	1,233	1,409	1,428	1,458	1,360
ค่าวัสดุ	621	626	624	619	606	661	666	683	638
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	49	69	70	66	46	52	52	54	57
ต้นทุนคงที่	234	227	226	222	216	207	198	303	229
ต้นทุนรวม	2,452	2,187	2,193	2,174	2,101	2,328	2,344	2,497	2,285
อัตราการเติบโตของต้นทุนรวม		-10.8%	0.2%	-0.8%	-3.4%	10.8%	0.7%	6.6%	0.5%
สัดส่วนต่อต้นทุนรวม									
ค่าแรงงาน	63.1%	57.8%	58.0%	58.3%	58.7%	60.5%	60.9%	58.4%	59.5%
ค่าวัสดุ	25.3%	28.6%	28.5%	28.4%	28.8%	28.4%	28.4%	27.3%	28.0%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	2.0%	3.2%	3.2%	3.0%	2.2%	2.2%	2.2%	2.1%	2.5%
ต้นทุนคงที่	9.5%	10.4%	10.3%	10.2%	10.3%	8.9%	8.4%	12.1%	10.0%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกข้าวเหลืองในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2547 แต่ต้นทุนแรงงานก็กลับเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2548 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจนถึงปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 5.38) โดยต้นทุนแรงงานรวมมีมูลค่าลดลงจากประมาณ 1,548 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 1,458 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.4 ต่อปี (ตารางที่ 5.38) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก และค่าแรงงานในการดูแลรักษา พบว่า ต้นทุนเก็บเกี่ยวคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 43.3 ในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 592 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนการเตรียมดินคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.3 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 302 บาทต่อไร่) ต้นทุนการดูแลรักษาคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 18.7 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 253 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนการปลูกคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 15.8 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 214 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.38 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกข้าวเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

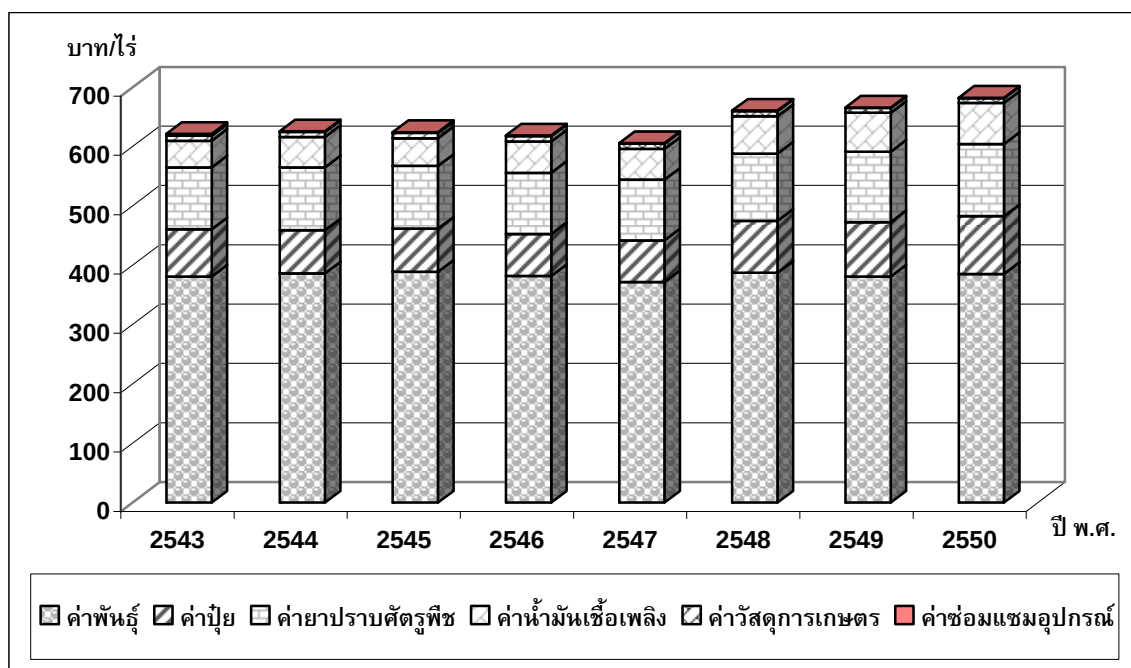
ตารางที่ 5.38 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าแรงงาน	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 8 ปี
เตรียมดิน	284	291	289	290	282	316	332	334	302
ปลูก	202	204	204	206	201	224	224	243	214
ดูแลรักษา	237	244	244	245	238	266	265	286	253
เก็บเกี่ยว	825	526	536	527	513	603	607	595	592
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	1,548	1,265	1,273	1,268	1,233	1,409	1,428	1,458	1,360
อัตราการเติบโตค่าแรงงานรวม		-18.3%	0.6%	-0.4%	-2.7%	14.2%	1.3%	2.1%	-0.4%
สัดส่วนต่อต้นทุนค่าแรงงานรวม									
เตรียมดิน	18.4%	23.0%	22.7%	22.9%	22.9%	22.4%	23.2%	22.9%	22.3%
ปลูก	13.0%	16.1%	16.0%	16.3%	16.3%	15.9%	15.7%	16.7%	15.8%
ดูแลรักษา	15.3%	19.3%	19.1%	19.3%	19.3%	18.9%	18.6%	19.6%	18.7%
เก็บเกี่ยว	53.3%	41.6%	42.1%	41.6%	41.6%	42.8%	42.5%	40.8%	43.3%
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกถั่วเหลืองเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2550 (รูปที่ 5.39) ทั้งนี้ ต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 621 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 683 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.4 ต่อปี (ตารางที่ 5.39) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ต้นทุนค่าพันธุ์คิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 60.1 ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 583 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่ายาปราบศัตรูพืชคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 17.1 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 109 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 12.6 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 80 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 8.7 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 56 บาทต่อไร่) และต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 9 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.39 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

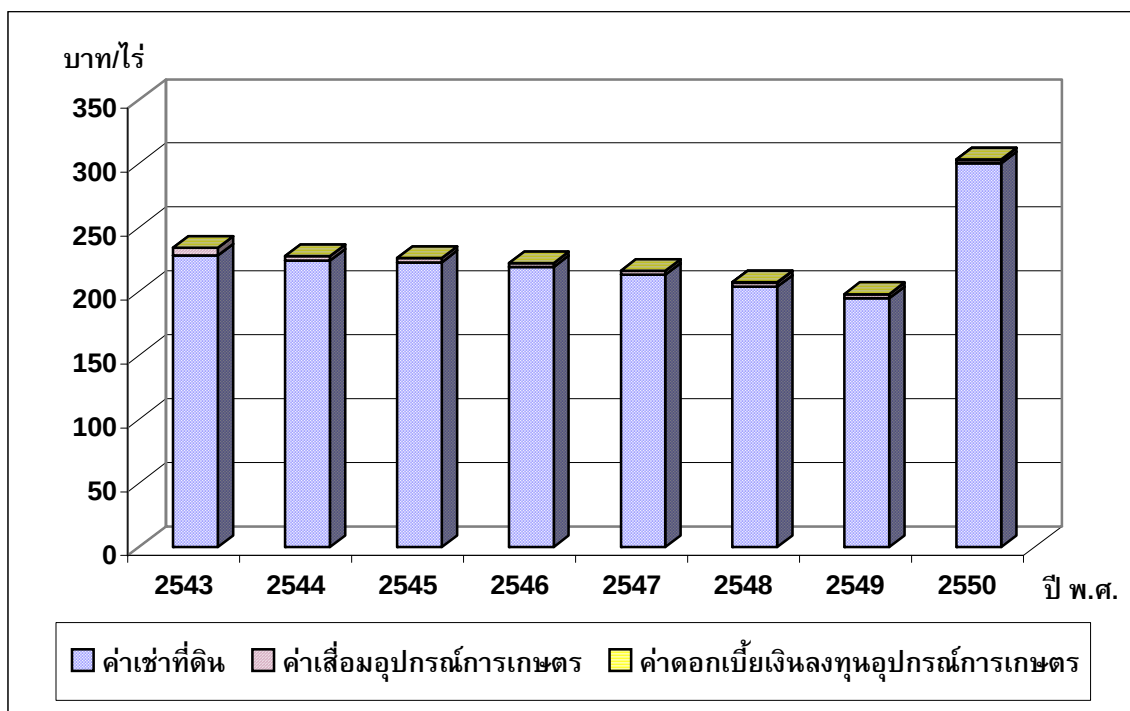
ตารางที่ 5.39 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าวัสดุ	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 8 ปี
ค่าพันธุ์	381	386	389	382	372	387	381	385	383
ค่าปุ๋ย	79	73	73	71	70	87	92	97	80
ค่ายาปราบศัตรูพืช	104	106	106	103	102	113	119	122	109
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	45	51	47	53	52	63	65	69	56
ค่าวัสดุการเกษตร	9	8	9	9	9	9	8	8	9
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	3	1	1	1	1	1	1	1	1
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	621	626	624	619	606	661	666	683	638
อัตราการเติบโตของค่าวัสดุรวม		0.7%	-0.2%	-0.9%	-2.1%	9.1%	0.8%	2.5%	1.4%
สัดส่วนต่อต้นทุนค่าวัสดุรวม									
ค่าพันธุ์	61.3%	61.7%	62.3%	61.7%	61.4%	58.6%	57.2%	56.5%	60.1%
ค่าปุ๋ย	12.8%	11.6%	11.7%	11.5%	11.6%	13.2%	13.8%	14.3%	12.6%
ค่ายาปราบศัตรูพืช	16.8%	17.0%	16.9%	16.6%	16.8%	17.1%	17.8%	17.8%	17.1%
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	7.2%	8.2%	7.5%	8.5%	8.5%	9.6%	9.8%	10.1%	8.7%
ค่าวัสดุการเกษตร	1.4%	1.4%	1.5%	1.5%	1.5%	1.3%	1.2%	1.2%	1.4%
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	0.5%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.1%	0.1%	0.1%	0.2%
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ ต้นทุนคงที่ในการปลูกถั่วเหลืองมีแนวโน้มค่อยๆ ลดลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2549 และกลับเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 5.40) อย่างไรก็ตาม ต้นทุนคงที่ทั้งหมดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากประมาณ 234 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 303 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 5.40) โดยเมื่อพิจารณาอัตราการเติบโต พบว่า ถั่วเหลือง ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2550 ต้นทุนคงที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.3 ต่อปี เมื่อพิจารณาต้นทุนคงที่ในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเช่าที่ดินคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็น สัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 98.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 226 บาทต่อไร่) ขณะที่ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็น สัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 1.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 3 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์ การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 0.1 (ค่าเฉลี่ย ประมาณ 0.1 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.40 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.40 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกถั่วเหลืองในปี พ.ศ. 2543 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

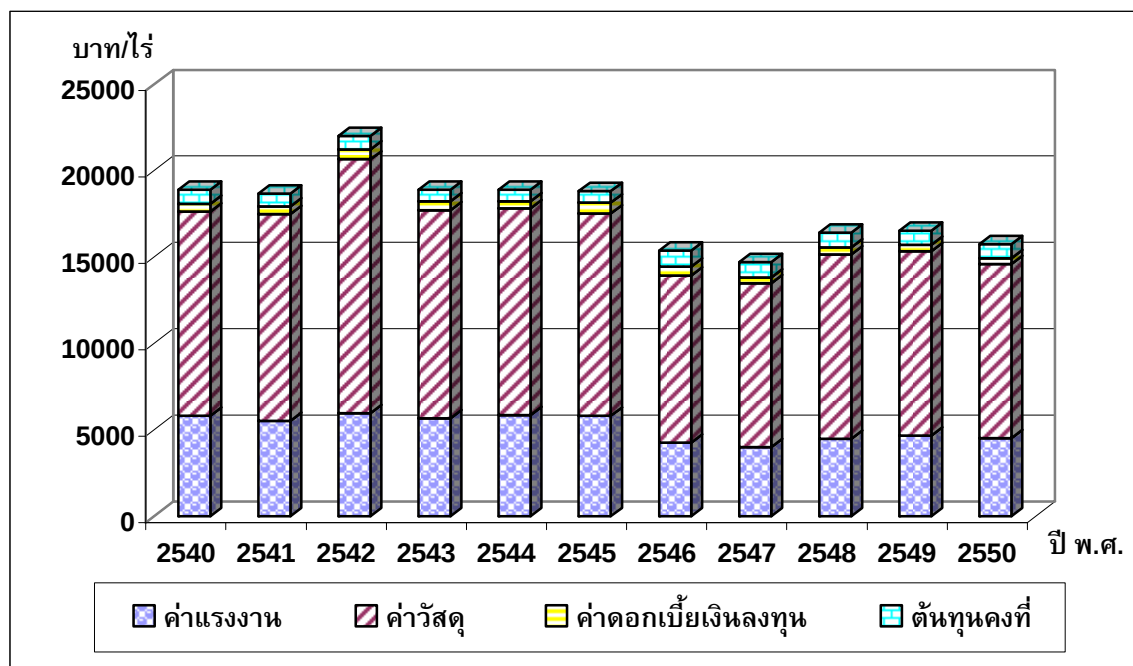
ต้นทุนคงที่	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 8 ปี
ค่าเช่าที่ดิน	227.8	224.2	222.8	218.9	213.0	203.7	194.5	300.0	226
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	6.0	3.3	3.3	3.2	3.1	3.0	2.9	2.8	3
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	-	-	-	-	-	0.4	0.4	0.4	0.1
ต้นทุนคงที่รวม	234	227	226	222	216	207	198	303	229
อัตราการเติบโตของต้นทุนคงที่รวม		-2.7%	-0.6%	-1.7%	-2.7%	-4.2%	-4.5%	53.3%	5.3%
สัดส่วนต่อต้นทุนคงที่รวม									
ค่าเช่าที่ดิน	97.4%	98.5%	98.5%	98.5%	98.5%	98.4%	98.4%	99.0%	98.4%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	2.6%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	0.9%	1.5%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.2%	0.2%	0.1%	0.1%
ต้นทุนคงที่รวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5.11 หอมแดง

ต้นทุนการปลูกหอมแดง ในภาพรวมมีความผันผวนในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550 (รูปที่ 5.41) ทั้งนี้ ต้นทุนการผลิตรวมลดลงเล็กน้อยจากประมาณ 18,885 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 15,741 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.3 ต่อปี (ตารางที่ 5.41) ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมมีค่าประมาณ 17,720 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ต้นทุนรวมของการปลูกถั่วเหลือง อันประกอบด้วย ค่าแรงงาน ค่าวัสดุ และค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน และต้นทุนคงที่ พบว่า ต้นทุนค่าวัสดุคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 64 ในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 11,342 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่าแรงงานคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 29 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 5,141 บาทต่อไร่) และต้นทุนคงที่คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 4.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 783 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 2.6 ในช่วงที่ทำการศึกษา (ค่าเฉลี่ยประมาณ 453 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.41 รายละเอียดต้นทุนการผลิตของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

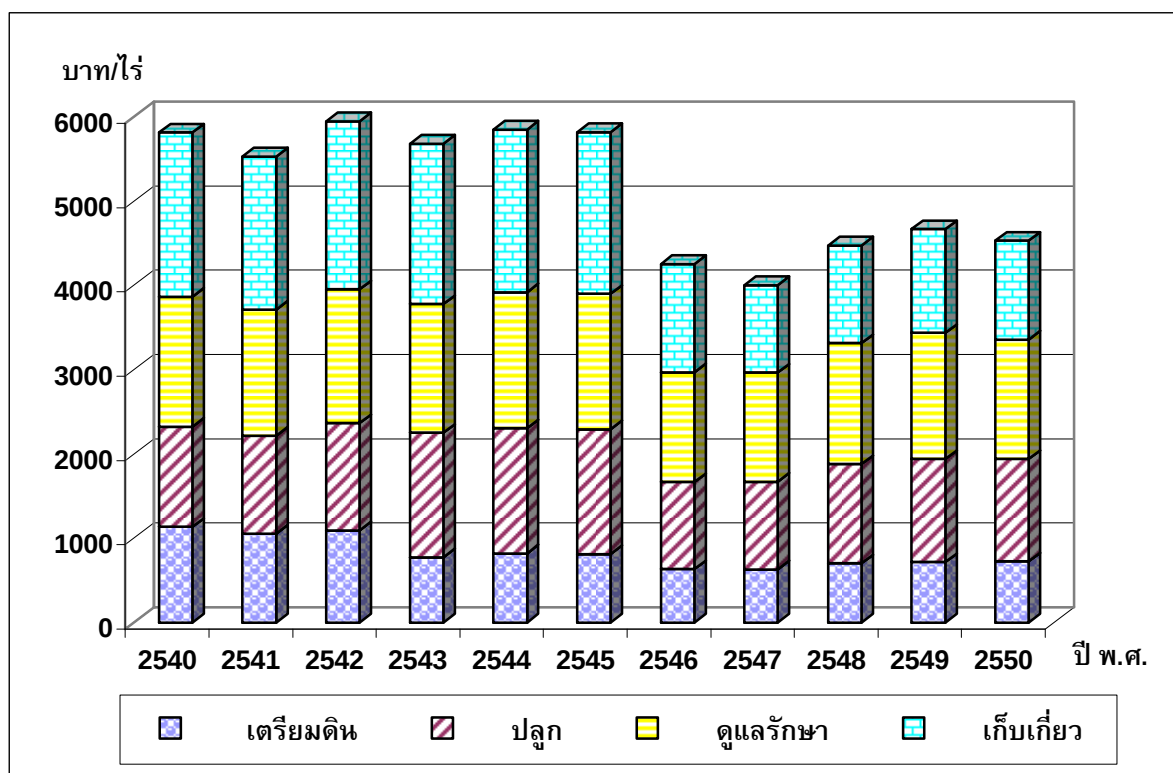
ตารางที่ 5.41 รายละเอียดต้นทุนรวมของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนรวม	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าแรงงาน	5,813	5,528	5,945	5,680	5,846	5,817	4,252	4,001	4,473	4,668	4,530	5,141
ค่าวัสดุ	11,831	11,966	14,707	12,032	11,965	11,692	9,687	9,472	10,689	10,666	10,050	11,342
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	426	422	590	507	426	642	511	337	379	383	365	453
ต้นทุนคงที่	815	755	752	683	672	668	916	891	853	814	796	783
ต้นทุนรวม	18,885	18,671	21,995	18,902	18,909	18,819	15,366	14,701	16,394	16,532	15,741	17,720
อัตราการเติบโตของต้นทุนรวม		-1.1%	17.8%	-14.1%	0.0%	-0.5%	-18.3%	-4.3%	11.5%	0.8%	-4.8%	-1.3%
สัดส่วนต่อต้นทุนรวม												
ค่าแรงงาน	30.8%	29.6%	27.0%	30.0%	30.9%	30.9%	27.7%	27.2%	27.3%	28.2%	28.8%	29.0%
ค่าวัสดุ	62.6%	64.1%	66.9%	63.7%	63.3%	62.1%	63.0%	64.4%	65.2%	64.5%	63.8%	64.0%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	2.3%	2.3%	2.7%	2.7%	2.3%	3.4%	3.3%	2.3%	2.3%	2.3%	2.3%	2.6%
ต้นทุนคงที่	4.3%	4.0%	3.4%	3.6%	3.6%	3.5%	6.0%	6.1%	5.2%	4.9%	5.1%	4.5%
ต้นทุนรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนแรงงาน ต้นทุนแรงงานในการปลูกหอมแดงในภาพรวมมีแนวโน้มลดลง โดยลดลงอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 อันเนื่องมาจากต้นทุนในส่วนของการเก็บเกี่ยว มีสัดส่วนลดลง หลังจากนั้นก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจนถึงปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 5.42) โดยต้นทุนแรงงานรวมมีมูลค่าลดลงจากประมาณ 5,813 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 4,530 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.9 ต่อปี (ตารางที่ 5.42) เมื่อพิจารณาต้นทุนแรงงานในรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก และค่าแรงงานในการดูแลรักษา พบว่า ต้นทุนเก็บเกี่ยวคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 30.3 ในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,580 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนการดูแลรักษาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,484 บาทต่อไร่) ต้นทุนการปลูกคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 24.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,250 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนต้นทุนการเตรียมดินคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 16 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 828 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.42 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

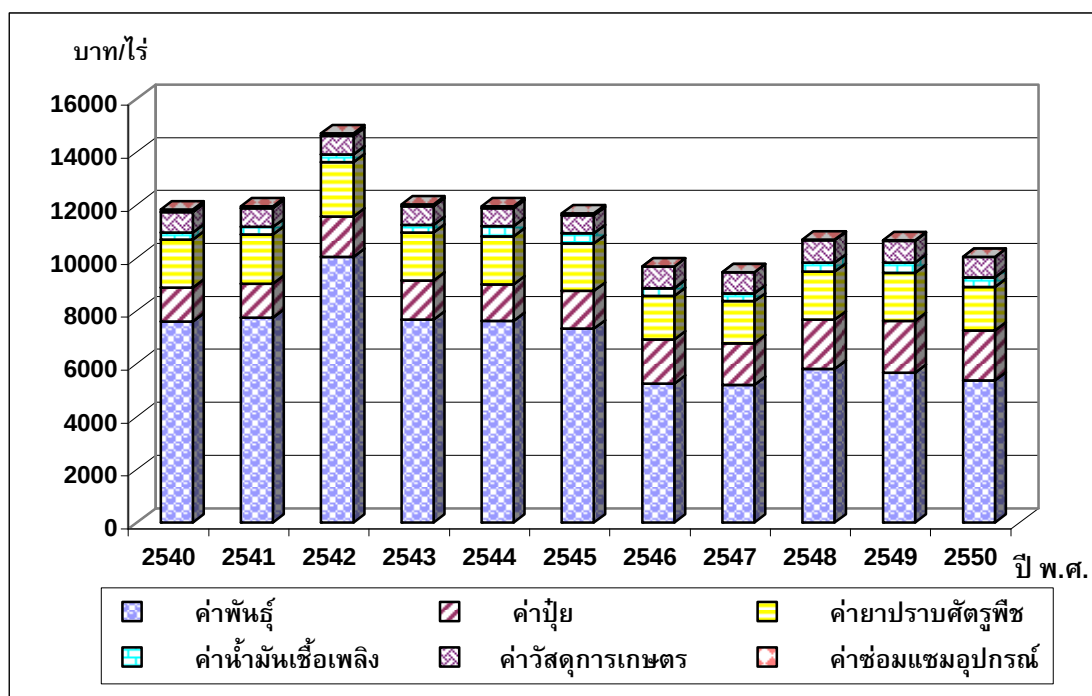
ตารางที่ 5.42 รายละเอียดต้นทุนแรงงานของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าแรงงาน	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
เตรียมดิน	1,134	1,055	1,095	774	820	815	634	631	703	719	725	828
ปลูก	1,188	1,163	1,270	1,477	1,487	1,479	1,035	1,041	1,176	1,220	1,215	1,250
ดูแลรักษา	1,544	1,497	1,589	1,528	1,614	1,605	1,299	1,293	1,435	1,498	1,418	1,484
เก็บเกี่ยว	1,946	1,813	1,992	1,900	1,925	1,918	1,284	1,036	1,159	1,231	1,172	1,580
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	5,813	5,528	5,945	5,680	5,846	5,817	4,252	4,001	4,473	4,668	4,530	5,141
อัตราการเติบโตของ ต้นทุนค่าแรงงานรวม		-4.9%	7.5%	-4.5%	2.9%	-0.5%	-26.9%	-5.9%	11.8%	4.4%	-2.9%	-1.9%
สัดส่วนต่อต้นทุน ค่าแรงงานรวม												
เตรียมดิน	19.5%	19.1%	18.4%	13.6%	14.0%	14.0%	14.9%	15.8%	15.7%	15.4%	16.0%	16.0%
ปลูก	20.4%	21.0%	21.4%	26.0%	25.4%	25.4%	24.3%	26.0%	26.3%	26.1%	26.8%	24.5%
ดูแลรักษา	26.6%	27.1%	26.7%	26.9%	27.6%	27.6%	30.6%	32.3%	32.1%	32.1%	31.3%	29.2%
เก็บเกี่ยว	33.5%	32.8%	33.5%	33.5%	32.9%	33.0%	30.2%	25.9%	25.9%	26.4%	25.9%	30.3%
ต้นทุนค่าแรงงานรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนวัสดุ อันประกอบด้วย ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร โดยภาพรวมแล้ว ต้นทุนวัสดุในการปลูกหอมแดงค่อนข้างผันผวนในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550 (รูปที่ 5.43) ทั้งนี้ ต้นทุนวัสดุรวมเพิ่มขึ้นจากประมาณ 11,831 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 10,050 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 หรือมีอัตราการลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.9 ต่อปี (ตารางที่ 5.43) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าพันธุ์คิดเป็นสัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 59.8 ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 6,846 บาทต่อไร่) ขณะที่ต้นทุนค่ายาปราบศัตรูพืชคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 15.8 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,784 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าปุ๋ยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 14.2 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 1,578 บาทต่อไร่) ต้นทุนค่าวัสดุการเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 6.8 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 757 บาทต่อไร่) และต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.9 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 325 บาทต่อไร่) ทั้งนี้ สัดส่วนต้นทุนค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.4 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 51 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.43 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

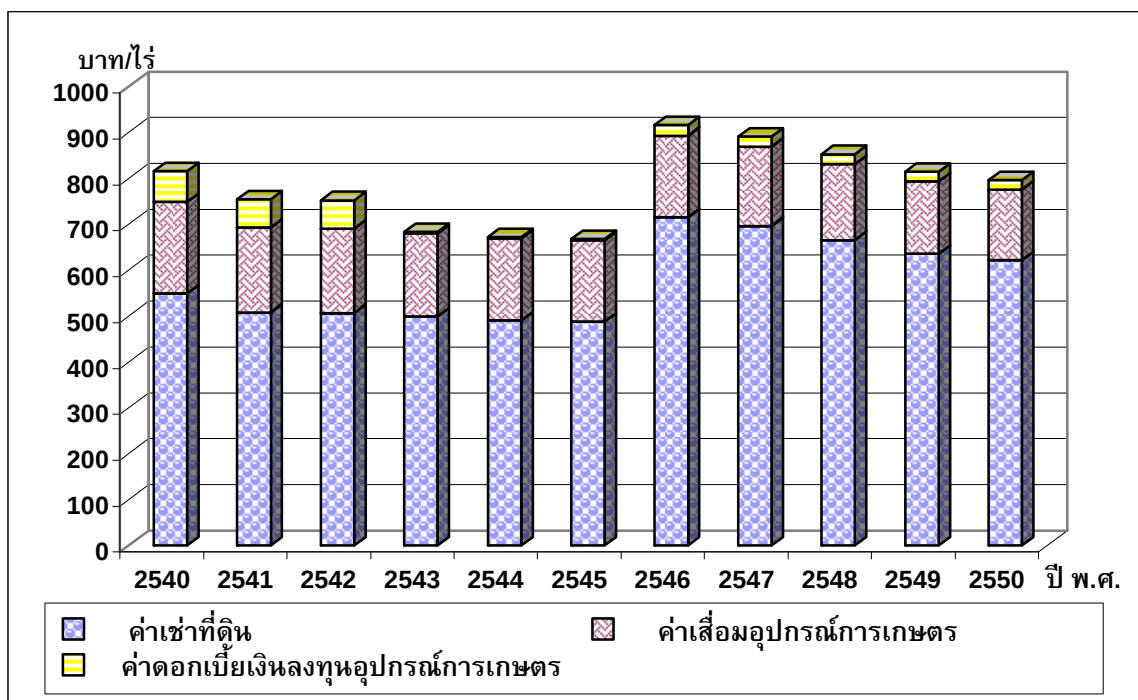
ตารางที่ 5.43 รายละเอียดต้นทุนวัสดุของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550
ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนค่าวัสดุ	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าพันธุ์	7,603	7,742	10,040	7,667	7,622	7,333	5,262	5,197	5,811	5,659	5,370	6,846
ค่าปุ๋ย	1,270	1,293	1,530	1,472	1,391	1,422	1,657	1,588	1,867	1,977	1,887	1,578
ค่ายาปราบศัตรูพืช	1,815	1,848	2,044	1,816	1,812	1,806	1,649	1,578	1,801	1,815	1,642	1,784
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	281	286	297	293	369	367	282	295	356	376	378	325
ค่าวัสดุการเกษตร	773	715	713	702	691	687	824	802	840	825	760	757
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	89	82	82	80	79	79	13	13	14	14	14	51
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	11,831	11,966	14,707	12,032	11,965	11,692	9,687	9,472	10,689	10,666	10,050	11,342
อัตราการเติบโตของค่าวัสดุรวม		1.1%	22.9%	-18.2%	-0.6%	-2.3%	-17.1%	-2.2%	12.9%	-0.2%	-5.8%	-0.9%
สัดส่วนต่อต้นทุนค่าวัสดุรวม												
ค่าพันธุ์	64.3%	64.7%	68.3%	63.7%	63.7%	62.7%	54.3%	54.9%	54.4%	53.1%	53.4%	59.8%
ค่าปุ๋ย	10.7%	10.8%	10.4%	12.2%	11.6%	12.2%	17.1%	16.8%	17.5%	18.5%	18.8%	14.2%
ค่ายาปราบศัตรูพืช	15.3%	15.4%	13.9%	15.1%	15.1%	15.4%	17.0%	16.7%	16.8%	17.0%	16.3%	15.8%
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	2.4%	2.4%	2.0%	2.4%	3.1%	3.1%	2.9%	3.1%	3.3%	3.5%	3.8%	2.9%
ค่าวัสดุการเกษตร	6.5%	6.0%	4.8%	5.8%	5.8%	5.9%	8.5%	8.5%	7.9%	7.7%	7.6%	6.8%
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	0.7%	0.7%	0.6%	0.7%	0.7%	0.7%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.4%
ต้นทุนค่าวัสดุรวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนคงที่ อันประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร ทั้งนี้ ต้นทุนคงที่ในการปลูกถั่วเหลืองมีแนวโน้มค่อยๆ ลดลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2545 และกลับเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในปี พ.ศ. 2546 และ ค่อยๆ ลดลงหลังจากนั้นจนถึงปี พ.ศ. 2550 (รูปที่ 5.44) อย่างไรก็ตาม ต้นทุนคงที่ทั้งหมดมีแนวโน้ม ลดลงจากประมาณ 815 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2540 เป็น 796 บาทต่อไร่ในปี พ.ศ. 2550 (ตารางที่ 5.44) โดยเมื่อพิจารณาอัตราการเติบโต พบว่า ถั่วเหลืองในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 ต้นทุนคงที่มีอัตราการ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.4 ต่อปี เมื่อพิจารณาด้านต้นทุนคงที่ในรายละเอียด พบว่า ต้นทุนค่าเช่าที่ดินคิดเป็น สัดส่วนมากที่สุดเทียบกับต้นทุนส่วนอื่น โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 73.8 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 580 บาทต่อไร่) ขณะที่ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 22.7 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 176 บาทต่อไร่) โดยสัดส่วนค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตรคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยน้อยที่สุด กล่าวคือ คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3.5 (ค่าเฉลี่ยประมาณ 28 บาทต่อไร่)

รูปที่ 5.44 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5.44 รายละเอียดต้นทุนคงที่ของการปลูกหอมแดงในปี พ.ศ. 2540 – 2550 ณ ราคาปี พ.ศ. 2550

ต้นทุนคงที่	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	ค่าเฉลี่ย 11 ปี
ค่าเช่าที่ดิน	550	509	507	499	491	488	716	696	666	636	622	580
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	199	184	184	181	178	177	178	173	165	158	154	176
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร	67	62	62	3	3	3	23	22	21	20	20	28
ต้นทุนคงที่รวม	815	755	752	683	672	668	916	891	853	814	796	783
อัตราการเติบโตของ ต้นทุนคงที่รวม		-7.5%	-0.3%	-9.2%	-1.6%	-0.6%	37.2%	-2.7%	-4.3%	-4.5%	-2.2%	0.4%
สัดส่วนต่อต้นทุนคงที่												
ค่าเช่าที่ดิน	67.4%	67.4%	67.4%	73.1%	73.1%	73.1%	78.1%	78.1%	78.1%	78.1%	78.1%	73.8%
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	24.4%	24.4%	24.4%	26.5%	26.5%	26.5%	19.4%	19.4%	19.4%	19.4%	19.4%	22.7%
ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร	8.2%	8.2%	8.2%	0.4%	0.4%	0.4%	2.5%	2.5%	2.5%	2.5%	2.5%	3.5%
ต้นทุนคงที่รวม	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทที่ 6

สรุป

รายงานฉบับนี้ได้รวบรวมข้อมูลพื้นที่เพาะปลูก ผลผลิตต่อไร่ ราคาผลผลิต และต้นทุนการผลิตของพืชเศรษฐกิจหลัก 10 ชนิด อันได้แก่ ข้าว (ข้าวนาปี และข้าวนาปรัง) ยางพารา มันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย ปาล์มน้ำมัน กระเทียม ถั่วเขียว ถั่วเหลือง และหอมแดง ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 จากข้อมูลของศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ในการศึกษานี้ได้พิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของ 1) พื้นที่เพาะปลูก ซึ่งบ่งชี้ถึงการคาดการณ์ การปรับตัวของเกษตรกรในการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพาะปลูกในพืชแต่ละประเภท 2) ผลผลิตต่อไร่ ซึ่งบ่งชี้ถึงความสามารถในการผลิตของพืชในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้พื้นที่ใดจะมีผลผลิตต่อไร่สูงย่อมขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ได้แก่ ความเหมาะสมของลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เทคโนโลยีในการผลิต และประเภทของพันธุ์พืช เป็นต้น 3) ราคาผลผลิต อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยภายนอกที่เกษตรกรไม่สามารถควบคุมได้ และถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลตอบแทนในการผลิตของพืชแต่ละประเภท 4) ต้นทุนการผลิต ซึ่งส่วนหนึ่งสะท้อนให้เห็นถึงเทคโนโลยีในการผลิต และคุณภาพของดิน (คุณภาพดินที่เลวลงทำให้มีต้นทุนในการบำรุงรักษาดินเพิ่มขึ้น) และจากข้อมูลของพืชเศรษฐกิจหลักทั้ง 10 ประเภท พบว่า ในการปลูกพืชส่วนใหญ่ ต้นทุนแรงงานถือเป็นต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนสูงที่สุด ยกเว้นปาล์มน้ำมัน กระเทียมแห้ง และหอมแดง ที่มีต้นทุนวัสดุคิดเป็นสัดส่วนสูงที่สุด โดยสรุปรายละเอียดต้นทุนของพืชแต่ละประเภทสามารถดูได้ในภาคผนวก และ 5) ผลตอบแทนการผลิต ซึ่งสามารถบ่งชี้ถึงความกินดีอยู่ดีของเกษตรกรหรือความยากจนของเกษตรกรได้ในระดับหนึ่ง โดยขึ้นอยู่กับทั้งราคาผลผลิต และต้นทุนการผลิตของพืชแต่ละประเภท นอกจากนี้ เนื่องจากความไม่พร้อมของข้อมูลที่จะนำมาประมวลผลโปรแกรม SCUAF ทำให้รายงานฉบับนี้ไม่สามารถนำโปรแกรม SCUAF มาประยุกต์ใช้ได้ ทั้งนี้การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคุณภาพดินด้วยโปรแกรมดังกล่าวต้องการข้อมูลคุณภาพดินที่ลงรายละเอียดในระดับพื้นที่ ซึ่งยังไม่มีเก็บข้อมูลทุติยภูมิในระดับดังกล่าว และการได้มาของข้อมูลคุณภาพดินในระดับพื้นที่ จะต้องทำการเก็บข้อมูลเฉพาะพื้นที่เสียก่อน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพดิน ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชและผลผลิตในพื้นที่นั้นๆ

เมื่อพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เพาะปลูกของพืชเศรษฐกิจหลักทั้ง 10 ประเภท สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม (ตารางที่ 6.1) คือ 1) กลุ่มที่มีแนวโน้มที่พื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น ซึ่งได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ยางพารา อ้อย ปาล์มน้ำมัน และหอมแดง และ 2) กลุ่มที่มีแนวโน้มที่พื้นที่เพาะปลูกลดลง ซึ่งได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด กระเทียม ถั่วเขียว และถั่วเหลือง

ทางด้านผลผลิตต่อไร่ของพืชส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นข้าวนาปรัง และหอมแดง ที่มีผลผลิตต่อไร่ลดลง แต่เป็นการลดลงที่ไม่มากนัก นอกจากนี้ ในจำนวนพืชทั้งหมดที่ทำการศึกษามันสำปะหลังเป็นพืชที่มีแนวโน้มของผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดในช่วงที่ทำการศึกษา โดยมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี และมีผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยประมาณ 2,770 กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ 6.2)

ขณะที่แนวโน้มราคาผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกพืชที่ทำการศึกษายกเว้นข้าวนาปี (ตารางที่ 6.1) โดยราคาข้าวนาปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.2 และมีราคาเฉลี่ยตลอดช่วงที่ทำการศึกษาร้อยละ 6,568 บาทต่อตัน (ตารางที่ 6.2) พืชที่แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของราคาค่อนข้างสูง ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน โดยมีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.3 ต่อปี และมีราคาเฉลี่ยประมาณ 2,841 บาทต่อตัน ยางพารา โดยมีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.8 ต่อปี และมีราคาเฉลี่ยประมาณ 40,805 บาทต่อตัน มันสำปะหลัง โดยมีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 ต่อปี และมีราคาเฉลี่ยประมาณ 1,111 บาท หอมแดงโดยมีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.3 ต่อปี และมีราคาเฉลี่ยประมาณ 17,036 บาทต่อตัน และกระเทียม โดยมีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ต่อปี และมีราคาเฉลี่ยประมาณ 28,198 บาทต่อตัน

สำหรับต้นทุนการผลิต สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) พืชที่มีแนวโน้มของต้นทุนการผลิตลดลง ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด ปาล์มน้ำมัน ถั่วเหลือง และหอมแดง อย่างไรก็ตาม อัตราการลดลงของต้นทุนของพืชดังกล่าว เป็นการลดลงเพียงเล็กน้อย และอัตราการลดลงของแต่ละพืชมีความแตกต่างกันไม่มากนัก และ 2) พืชที่มีแนวโน้มของต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ยางพารา อ้อย กระเทียม ถั่วเขียว โดยถั่วเขียวมีอัตราการเพิ่มขึ้นของต้นทุนสูงสุด ปรมาณร้อยละ 3.6 ต่อปี รองลงมาได้แก่ ข้าวนาปรัง ซึ่งมีต้นทุนเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2.9 ต่อปี และอ้อย ที่มีต้นทุนเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2.7 ต่อปี ขณะที่พืชอื่นในกลุ่มที่มีแนวโน้มต้นทุนเพิ่มขึ้น มีอัตราการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการปลูกไม่มากนัก กล่าวคืออยู่ในช่วงร้อยละ 0.3 – 1.8 ต่อปี

เมื่อพิจารณาด้านผลตอบแทน มีเพียงข้าวนาปีเท่านั้นที่มีแนวโน้มของผลตอบแทนลดลง โดยลดลงประมาณร้อยละ 8.9 ต่อปี ขณะที่พืชที่ทำการศึกษาที่เหลือทั้งหมดมีแนวโน้มของผลตอบแทนเพิ่มขึ้น โดยพืชที่มีอัตราการเพิ่มของผลตอบแทนสูงสุดคือ อ้อย ซึ่งมีอัตราการเพิ่มของผลตอบแทนสูงถึงประมาณร้อยละ 5,000 และมีผลตอบแทนเฉลี่ยประมาณ 32 บาทต่อตัน นอกจากนี้ พืชที่มีแนวโน้มของอัตราการเพิ่มของผลตอบแทนค่อนข้างสูงได้แก่ มันสำปะหลัง โดยมีอัตราการเพิ่มของผลตอบแทนประมาณร้อยละ 465 ต่อปี และมีผลตอบแทนเฉลี่ยประมาณ 207 บาทต่อตัน ข้าวโพด โดยมีอัตราการเพิ่มของผลตอบแทนประมาณร้อยละ 393 ต่อปี และมีผลตอบแทนเฉลี่ยประมาณ 936 บาทต่อตัน และถั่วเหลือง โดยมีอัตราการเพิ่มของผลตอบแทนประมาณร้อยละ 144 ต่อปี และมีผลตอบแทนเฉลี่ยประมาณ 1,587 บาทต่อตัน

ตารางที่ 6.1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่การเพาะปลูก ผลผลิตต่อไร่ ราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนการผลิตของพืชเศรษฐกิจหลักในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2550

ชนิดพืช	แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550									
	พื้นที่ (ไร่)		ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)		ราคาผลผลิต (บาท/ตัน)		ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)		ผลตอบแทนการผลิต (บาท/ตัน)	
	ร้อยละ	แนวโน้ม	ร้อยละ	แนวโน้ม	ร้อยละ	แนวโน้ม	ร้อยละ	แนวโน้ม	ร้อยละ	แนวโน้ม
ข้าวนาปี	0.08	↑	2.2	↑	-2.2	↓	0.7	↑	-8.9	↓
ข้าวนาปรัง	5.0	↑	-0.4	↓	1.9	↑	2.9	↑	4.5	↑
ยางพารา	2.6	↑	1.1	↑	9.8	↑	1.8	↑	266.6	↑
มันสำปะหลัง	-0.04	↓	5	↑	8.2	↑	-0.1	↓	464.9	↑
ข้าวโพด	-3.6	↓	3.5	↑	2.3	↑	-1.3	↓	392.7	↑
อ้อย	0.29	↑	2.4	↑	4	↑	2.7	↑	5053.4	↑
ปาล์มน้ำมัน	9.0	↑	1.7	↑	10.3	↑	-0.1	↓	0.7	↑
กระเทียม	-7.1	↓	1.7	↑	6.0	↑	0.3	↑	27.7	↑
ถั่วเขียว	-5.0	↓	0.8	↑	2.7	↑	3.6	↑	9.1	↑
ถั่วเหลือง	-5.8	↓	1.3	↑	0.6	↑	-1.0	↓	143.9	↑
หอมแดง	1.0	↑	-0.1	↓	7.3	↑	-0.4	↓	81.3	↑

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6.2 ค่าเฉลี่ยต่อปีของพื้นที่การเพาะปลูก ผลผลิตต่อไร่ ราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนการผลิตของพืชเศรษฐกิจหลักในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550

ชนิดพืช	ค่าเฉลี่ยต่อปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2550				
	พื้นที่ (ล้านไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก./ไร่)	ราคาผลผลิต (บาท/ตัน)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	ผลตอบแทนการผลิต (บาท/ตัน)
ข้าวนาปี	57.2	374	6,568	5,660	907
ข้าวนาปรัง	8.5	675	6,142	4,226	1,916
ยางพารา	13	203	40,805	29,069	11,736
มันสำปะหลัง	7	2,770	1,111	904	207
ข้าวโพด	7.4	569	5,213	4,277	936
อ้อย	6.2	8,937	573	542	32
ปาล์มน้ำมัน	2.1	2,073	2,841	1,830	1,011
กระเทียม	0.12	904	28,198	16,412	11,786
ถั่วเขียว	1.5	118	17,047	11,572	5,475
ถั่วเหลือง	1.2	230	11,480	9,894	1,587
หอมแดง	0.1	1,949	17,036	9,106	7,930

หมายเหตุ: ราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของผลผลิตเป็นราคา ณ ปี พ.ศ. 2550

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาพื้นที่เพาะปลูกของพืชแต่ละชนิดในระดับภาค (ตารางที่ 6.3) พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีการเพาะปลูกข้าวนาปี และมันสำปะหลังคิดเป็นสัดส่วนสูงที่สุด ขณะที่ข้าวนาปรัง ข้าวโพด กระเทียม ถั่วเขียว ถั่วเหลืองและหอมแดงมีพื้นที่เพาะปลูกคิดเป็นสัดส่วนสูงที่สุดในพื้นที่ภาคเหนือ สำหรับยางพารา และปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีสัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกสูงที่สุดในพื้นที่ภาคใต้ สำหรับภาคกลาง อ้อยเป็นพืชที่มีพื้นที่เพาะปลูกคิดเป็นสัดส่วนมากที่สุด

ทางด้านผลผลิตต่อไร่ของพืชแต่ละชนิดในระดับภาค (ตารางที่ 6.3) พบว่า พืชที่ให้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยสูงที่สุดในพื้นที่ภาคกลาง ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง มันสำปะหลัง และถั่วเหลือง ขณะที่ยางพารา และปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดในพื้นที่ภาคใต้ ทั้งนี้ ข้าวโพด กระเทียม และถั่วเขียวในพื้นที่ภาคเหนือเป็นพืชที่ให้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยสูงที่สุด สำหรับอ้อยและหอมแดงเป็นพืชที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 6.3 ภาคที่มีพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยสูงที่สุดในพืชแต่ละประเภท ในช่วงที่ทำการศึกษา

ชนิดพืช	พื้นที่เพาะปลูก		ผลผลิตต่อไร่	
	ภาคที่มีพื้นที่เพาะปลูกสูงที่สุด	สัดส่วนพื้นที่เพาะปลูก	ภาคที่มีผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยสูงที่สุด	ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย (กก./ไร่)
ข้าวนาปี	ตะวันออกเฉียงเหนือ	56.8%	กลาง	518
ข้าวนาปรัง	เหนือ	31.9%	กลาง	711
ยางพารา	ใต้	82.7%	ใต้	217
มันสำปะหลัง	ตะวันออกเฉียงเหนือ	56.1%	กลาง	2,940
ข้าวโพด	เหนือ	52.7%	เหนือ	596
อ้อย	กลาง	39.1%	ตะวันออกเฉียงเหนือ	8,955
ปาล์มน้ำมัน	ใต้	93%	ใต้	2,112
กระเทียม	เหนือ	94.8%	เหนือ	912
ถั่วเขียว	เหนือ	84.1%	เหนือ	121
ถั่วเหลือง	เหนือ	69.3%	กลาง	284
หอมแดง	เหนือ	73.2%	ตะวันออกเฉียงเหนือ	2,058

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

อย่างไรก็ตาม จากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพดินโดยใช้โปรแกรม SCUAF สามารถวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคุณภาพดินได้ในรายละเอียด อีกทั้งยังสามารถพยากรณ์ผลกระทบต่อคุณภาพดินจากการใช้ที่ดินในลักษณะต่างๆ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม การใช้โปรแกรมห้างกล่าวต้องอาศัยการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของดินในระดับพื้นที่ ซึ่งไม่สามารถทำได้โดยอาศัยเพียงข้อมูลทุติยภูมิที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ หวัข้อวิจยในอนาคตจึงน่าจะเป็นการศึกษาโดยอาศัยโปรแกรม SCUAF ที่ทำการเก็บข้อมูลในระดับพื้นที่ ซึ่งจะเป็นการศึกษาที่มีประโยชน์และพยากรณ์ผลกระทบต่อคุณภาพดินที่ชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Hartwick, John M. and Olewiler, Nancy D. (1998), The Economics of Natural Resource Use, 2nd edition, Harper and Row, Massachusetts, USA.

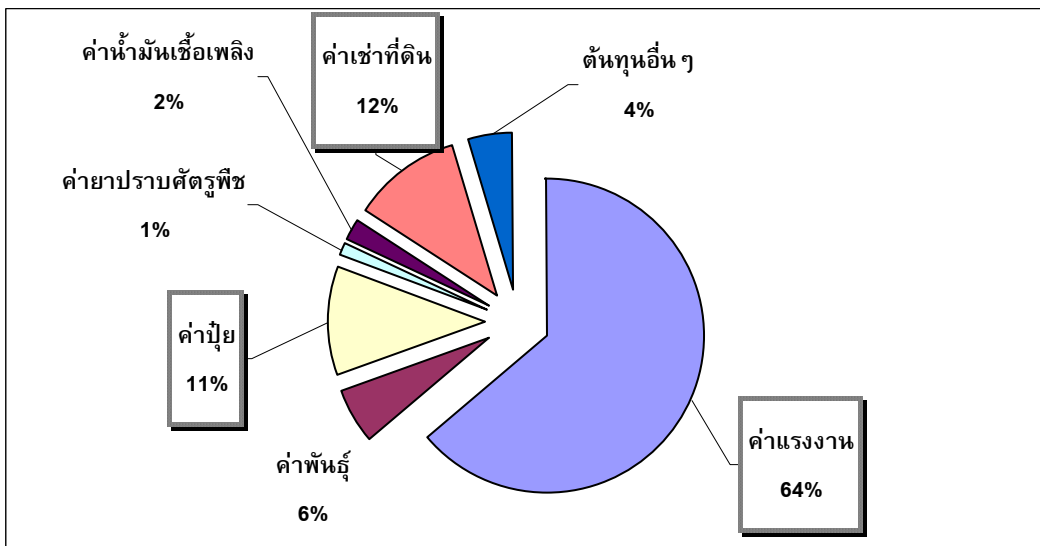
ภาคผนวก

โครงสร้างต้นทุนการผลิต

1. ข้าวนาปี

รูปที่ ผ.1 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกข้าวนาปี โดยค่าแรงงานถือเป็นต้นทุนที่สัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 64) รองลงมาคือ ค่าเช่าที่ดิน (ร้อยละ 12) และค่าปุ๋ย (ร้อยละ 11) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.1 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกข้าวนาปี

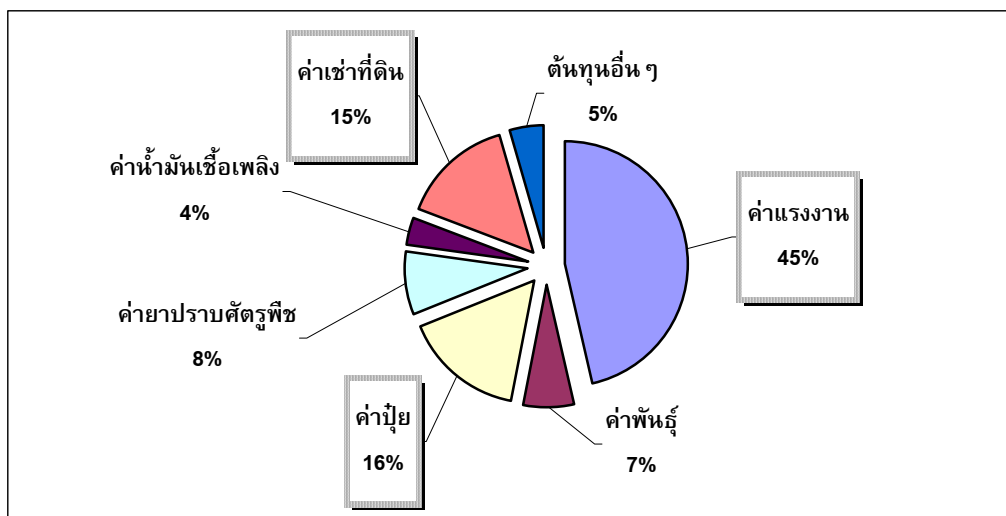
หมายเหตุ: ต้นทุนอื่นๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่นๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ข้าวนาปรัง

รูปที่ ผ.2 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกข้าวนาปรัง โดยค่าแรงงานถือเป็นต้นทุนที่สัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 45) รองลงมาคือ ค่าเช่าที่ดิน (ร้อยละ 15) และค่าปุ๋ย (ร้อยละ 16) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.2 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกข้าวนาปรัง

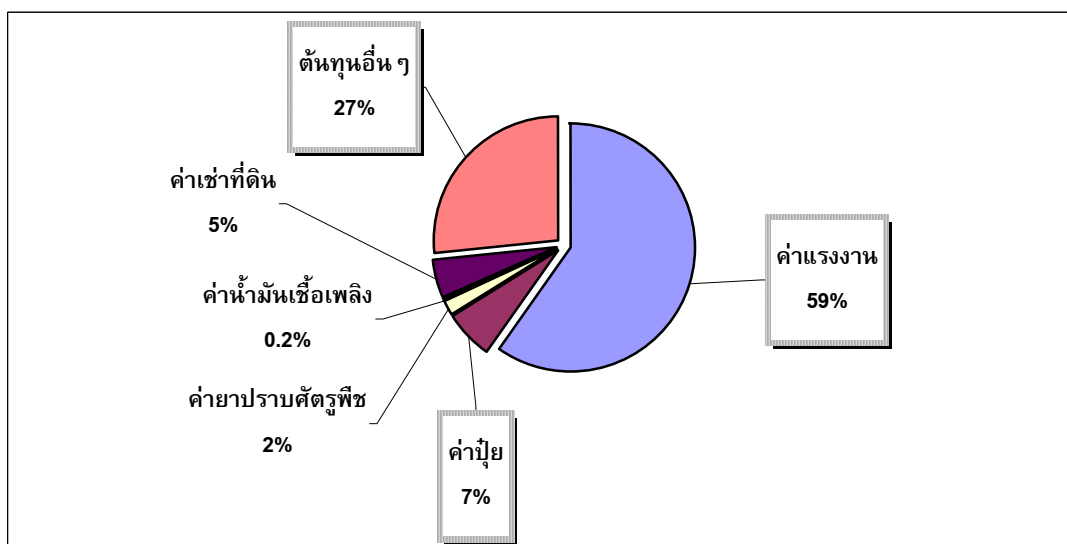
หมายเหตุ: ต้นทุนอื่น ๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่น ๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3. ยางพารา

รูปที่ ผ.3 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกยางพารา โดยค่าแรงงานถือเป็นต้นทุนที่สัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 59) รองลงมาคือ ต้นทุนอื่น ๆ (ร้อยละ 27) และค่าปุ๋ย (ร้อยละ 7) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.3 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกยางพารา

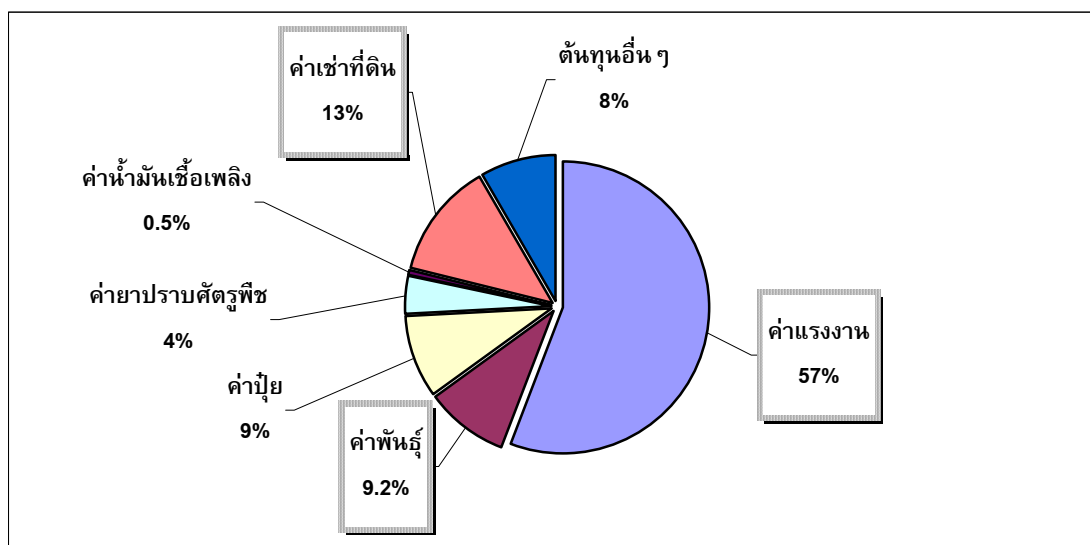
หมายเหตุ: ต้นทุนอื่น ๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่น ๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4. มันสำปะหลัง

รูปที่ ผ.4 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง โดยค่าแรงงานถือเป็นต้นทุนที่สัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 57) รองลงมาคือ ค่าเช่าที่ดิน (ร้อยละ 13) และค่าพันธุ์ (ร้อยละ 9.2) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.4 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกมันสำปะหลัง

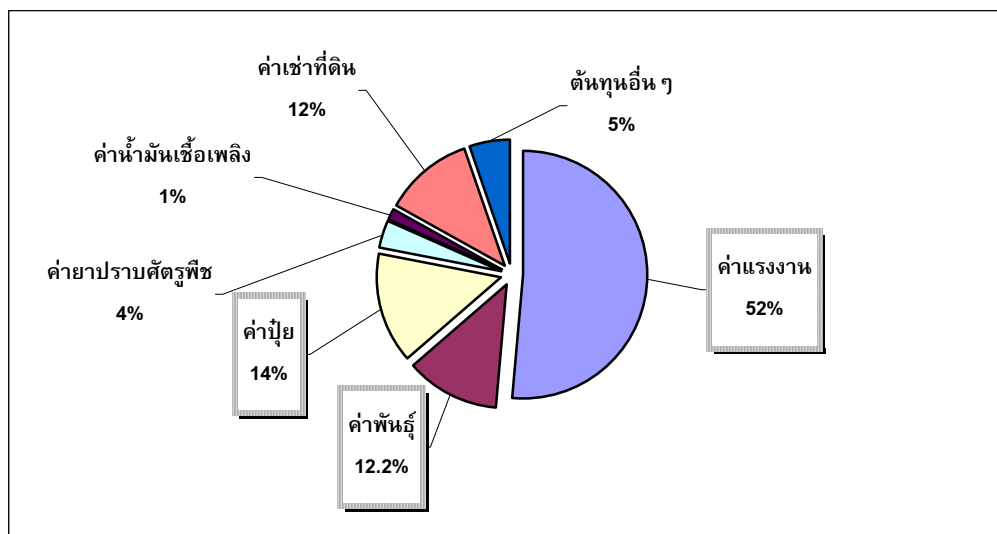
หมายเหตุ: ต้นทุนอื่นๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่นๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5. ข้าวโพด

รูปที่ ผ.5 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกข้าวโพด โดยค่าแรงงานถือเป็นต้นทุนที่สัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 52) รองลงมาคือ ค่าปุ๋ย (ร้อยละ 14) และค่าพันธุ์ (ร้อยละ 12.2) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.5 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกข้าวโพด

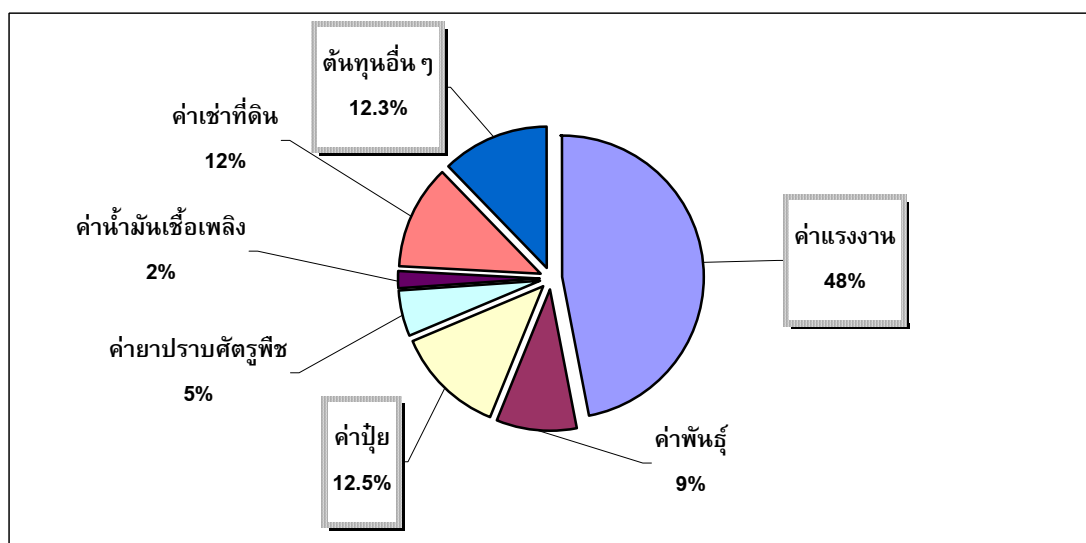
หมายเหตุ: ต้นทุนอื่นๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่นๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

6. อ้อย

รูปที่ ผ.6 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกอ้อย โดยค่าแรงงานถือเป็นต้นทุนที่สัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 48) รองลงมาคือ ค่าปุ๋ย (ร้อยละ 12.5) และต้นทุนอื่นๆ (ร้อยละ 12.3) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.6 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกอ้อย

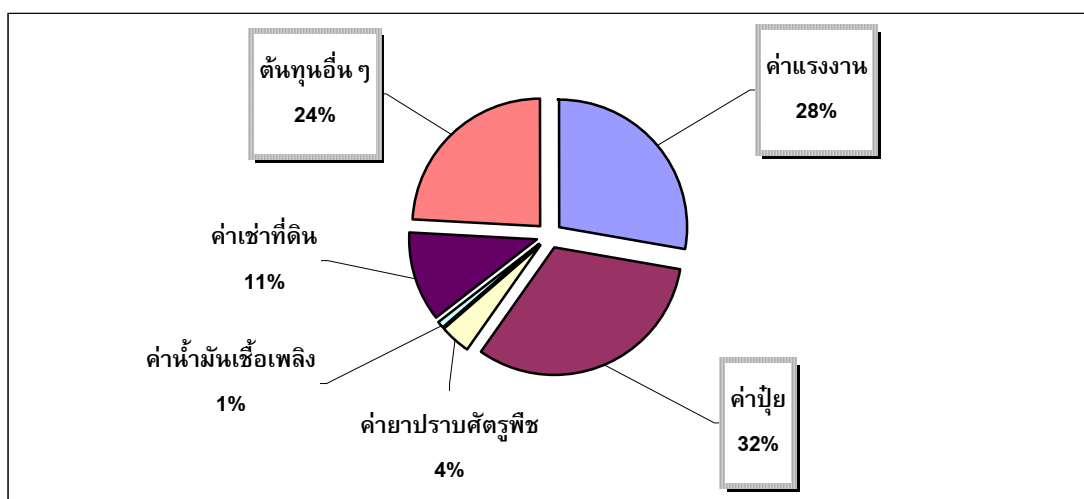
หมายเหตุ: ต้นทุนอื่นๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่นๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

7. ปาล์มน้ำมัน

รูปที่ ผ.7 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยค่าปุ๋ยถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 32) รองลงมาคือ ค่าแรงงาน (ร้อยละ 28) และต้นทุนอื่นๆ (ร้อยละ 24) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.7 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกปาล์มน้ำมัน

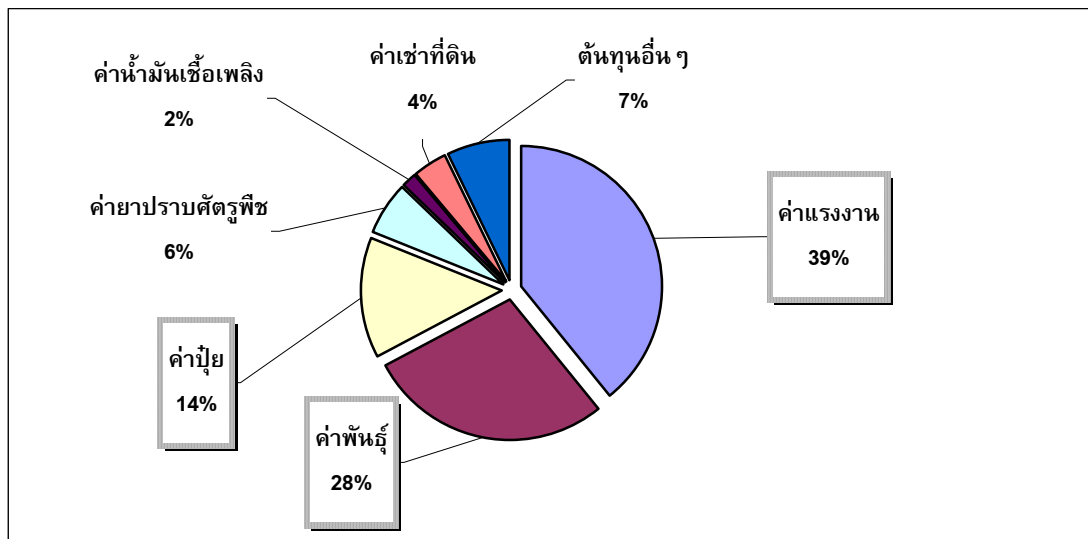
หมายเหตุ: ต้นทุนอื่นๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่นๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

8. กระเทียม

รูปที่ ผ.8 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกกระเทียม โดยค่าแรงงานถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 39) รองลงมาคือ ค่าพันธุ์ (ร้อยละ 28) และค่าปุ๋ย (ร้อยละ 14) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.8 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกกระเทียม

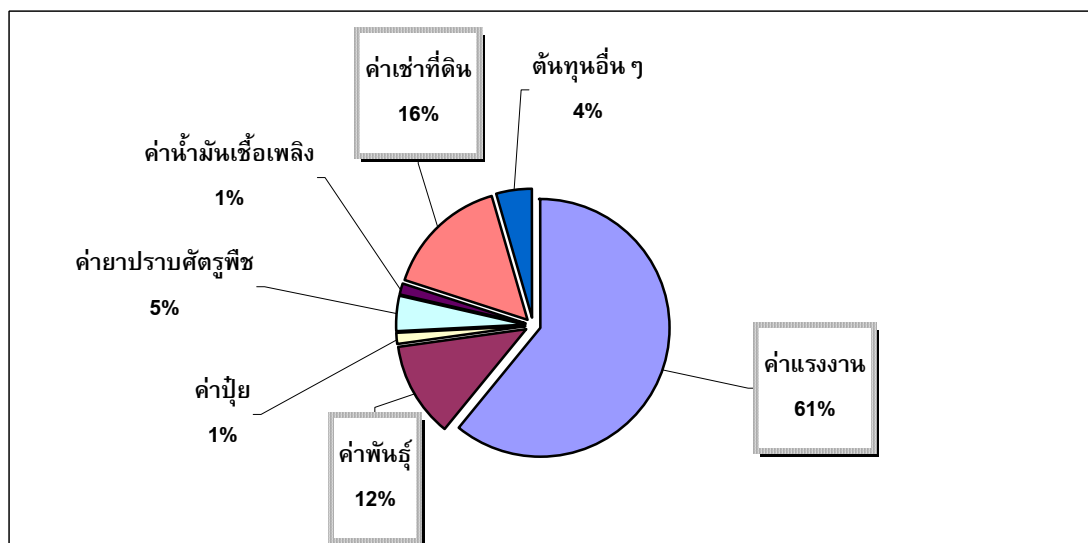
หมายเหตุ: ต้นทุนอื่นๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่นๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

9. ถั่วเขียว

รูปที่ ผ.9 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกถั่วเขียว โดยค่าแรงงานถือเป็นต้นทุนที่สัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 61) รองลงมาคือ ค่าเช่าที่ดิน (ร้อยละ 16) และค่าพันธุ์ (ร้อยละ 12) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.9 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกถั่วเขียว

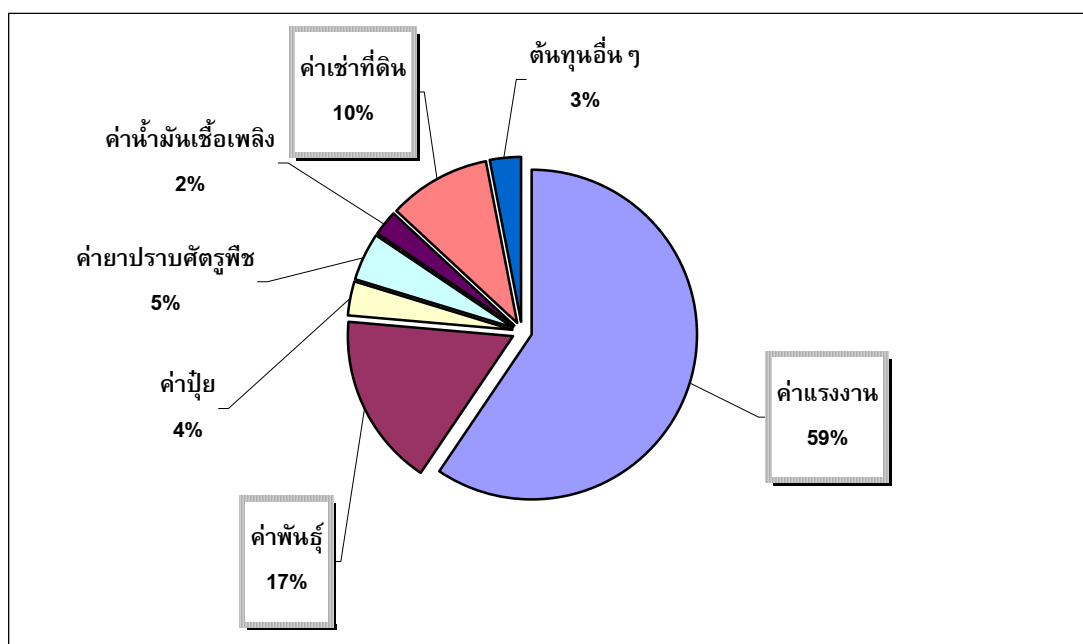
หมายเหตุ: ต้นทุนอื่นๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่นๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

10. ถั่วเหลือง

รูปที่ ผ.10 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกถั่วเหลือง โดยค่าแรงงานถือเป็นต้นทุนที่สัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 59) รองลงมาคือ ค่าพันธุ์ (ร้อยละ 17) และค่าเช่าที่ดิน (ร้อยละ 10) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.10 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกถั่วเหลือง

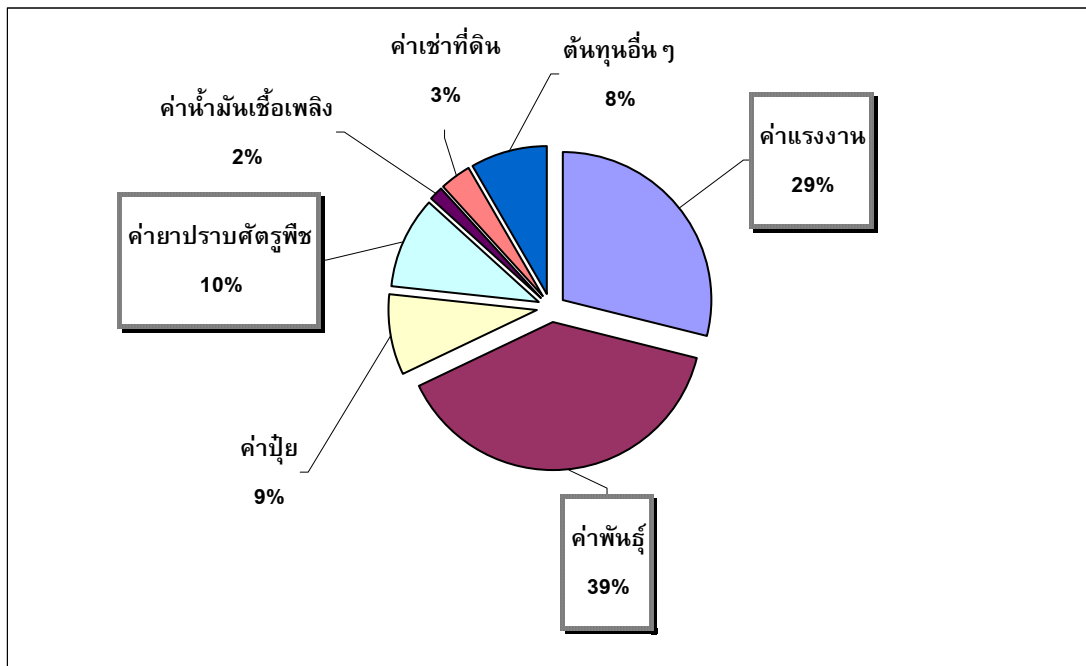
หมายเหตุ: ต้นทุนอื่นๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่นๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

11. หอมแดง

รูปที่ ผ.11 แสดงโครงสร้างต้นทุนการปลูกหอมแดง โดยค่าพันธุ์ถือเป็นต้นทุนที่สัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 39) รองลงมาคือ ค่าแรงงาน (ร้อยละ 29) และค่ายาปราบศัตรูพืช (ร้อยละ 10) ถือเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับที่ 3

รูปที่ ผ.11 โครงสร้างต้นทุนของการปลูกหอมแดง

หมายเหตุ: ต้นทุนอื่นๆ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน ค่าวัสดุและค่าต้นทุนคงที่อื่นๆ

ที่มา: คำนวณจากฐานข้อมูลศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร